

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Sucquet E Societate Iesv Via Vitæ Æternæ

Sucquet, Antoine

Antverpiae, 1630

Secvnda Pars.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54856)

SECUNDA PARS

V I Æ V I T Æ

Æ T E R N Æ.

Benigne Lector, commodo tuo divisi
hanc viam in partes duas, & aliqua
capita hoc fine transposui:
Vtere & fruere.

Ii

Medi-

*De meditando methodo, quâ anima à terrenis
elevatur in Deum.*

*Hom. 4.
c. 50.
Oratio quâ
necessaria.*

CVM teste D. Augustino, rectè noverit vivere, qui rectè novit orare; oratio autem ea, quæ meditatio dicitur, pro cæteris utilis, ac Deo sit accepta; visum mihi est pluribus de eâ dicendum, & adminicula si quæ possem omnium quidem, sed maximè Religiosorum utilitati accommoda proponenda esse. Omnis enim religio absque orationis & contemplationis studio arida est & imperfecta & ad ruinam promptior, si D. Bonaventuræ credimus.

Bonavent.

Neque tamè iis solùm, ut dixi, sed omnibus dicata est hæc qualis qualis industria, qua ea quæ in auctoribus leguntur, etiam imaginibus expressa sunt. Juvare hæc poterunt omnes in ariditate animi, simpliciores verò semper ad attentionem utilioremq; meditationis usum. Nam qui hæc methodo utuntur, superabunt facile ea duo, quæ meditationem sæpe difficilem & infructuosam facere solent.

*Duo orationis
impedimenta.*

*Imaginationis
instabilitas.
Imaginum
usus.*

Primum est imaginationis instabilitas, quæ post Adæ peccatum omnino effrenis, facit animam vagam toto orbe discursare, nec pijs cogitationibus in hære permittit: ut verò illa coërceatur pijs cogitationibus & imaginibus (ut ita loquar) eam affigere expedit: quod cum ad eò S. Ignatio parenti nostro probaretur, mandavit P. Natali, in hanc rem incumberet, ut vita Christi imaginibus pulcris expressa, meditantium insigni commodo ederetur. Idque quàm verum sit experientia docet; & sacrosancta Ecclesia S. Spiritu edocta, in quâ plurimus imaginum usus est, sua auctoritate confirmat.

*Voluntatis
intellectusque
siccitas.*

Alterum, quod meditantibus incommodum obicitur, est partim in voluntate, partim in intellectu: sæpè enim

enim contingit præ sterilitate, ut nullum formare conceptum, nullam rationem ritè expendere possit: atque ita fit, ut voluntas arida fructus bonorum desideriorum minimè proferat. Tollitur illud multiplici & attentâ consideratione eorum, quæ omnibus communiter ferendis, vel irrigandis virtutum seminibus inserviant, ut sunt loci aliqui divinæ Rhetoricæ, seu orationis, v. g. mortis, aliorumque extremorum consideratio: Christi & Sanctorum exempla, & alii quos infra prolixè prosequimur.

Verumtamen, neque qui plantat, neque qui rigat est aliquid; sed qui incrementum dat Deus: quem necesse est radiis suis animam illustrare, ut flores appareant, & fructus nascantur in terrâ nostrâ, & cum sine administris his meditari potes, non est quod ea requiras, sed spiritum sequere, & ductum illius.

*1. Cor. v.
Nota diligenter.*

Dei itaque gratia in primis imploranda, qua cum is, qui hâc methodo utitur, facilè fructum è meditatione referet, & desideriiis piis animam irrigabit arentem, sterilemque prole fœcundam reddet. Porò superiore libro cum de oratione, tamquam opere satisfactorio actum est, dixi de præparatione ad eam atque ad meditationem; quæ proinde hîc repetere necessum non est, sed peti inde poterunt, quomodo diligenda materia ac legenda, quo pacto meditatio ad defectus superandos dirigenda sit. Neque enim in genere proposita in re morali, efficacia esse solent, sed ad particularia descendendum. Hinc videre est, exercere se nonnullos in fragrantissimo horto virtutum, ac mysteriorum Christi; & tamè æquè arrogantes, sui que amantes, irrefignatos, inobedientes, & ad externa solatiola effusos, bonum Christi odorem à se minimè spargere. Sed hæc, & quæ ad loci compositionem, orationemque præparatoriam, aliaque huc spectantia, pertinent; ex prioris libro, ut dixi, sumi pot. runt: nunc de meditatione ipsâ agendum erit.

*Præparatio
qua necessaria.*

In meditatione ad particularia descendendum.

De Meditatione eiusque methodo.

Qualis cogitatio, talis fere homo.

NOTA, ô Lector, radicem & fontem omnis mali ac boni, felicitatis & infelicitatis tuæ, tuam esse cogitationem. hæc si mala, & voluntas tua eam sequatur, malus es & infortunatissimus: si bona, talisque voluntas tua, bonus & felicissimus. Vides quàm necesse piis cogitationibus mentem occupare, malasque excludere frequenti Meditatione & ruminacione.

Omniū est meditari.

Gen. 24.

Modus meditando facili.

Primus.

Adverte præterea voluntatem ab intellectu vix aliter flecti, nisi clarè proponat rei malitiam aut bonitatem, & quidem si crebrò, si diu, eo efficacius. Ecce id si facis, meditaris. Erias, si arduum aut novum putes meditari, aut litteratorum; omni sæculo etiam à sæcularibus & indoctis id usurpatum. Testis David, testis Isaac, qui sub vesperam egrediebatur in agrum ut meditaretur. Et quis, obsecro, de salutis negotio non meditabitur, qui videt sæculi filios in caulibus tractandis, opibus quærendis, & honoribus totos propè dies mente meditari; seu occupari ut ea consequantur? varios ergo meditando modos accipe.

Primus esse potest simplicissimus, humillimè se statuere coram Deo, animo quieto ac corpore, & velut mendicum ulcerosum, vulnera sua Christo Deo aperire, opemque implorare: vel nudum virtutum vestes humiliter flagitare, vel instar sponsæ charitate plenæ desiderii sponsum invitare, & ad eum suspirare.

Secundus.

Secundus modus. Accipe virtutem aliquam aut vitium, & examina te an signa & gradus ejus habeas, atque contitione excitatâ, obsecrationibus & petitionibus flagita à Deo gratiam. Idem ferè facere potes, si beneficia Dei appendas, & tuam ingratitude; vel perfectiones divinas, & defectus tuos iis contrarios, & auxilium ab omnipotenti postules.

Tertius.

Tertius. Sententiæ alicujus piæ singula verba ad se reflectendo expendere in præsentia Dei.

Quartus

Quartus & facillimus. Meditationes jam factas aut *Quartus.*
S. Scripturam, aut pium librum legere, mentemque
elevare, pedemque affectus figere cum sapit, & cum Deo
colloqui, idque aut alienis etiam & conceptis verbis
quibus affectus juvari potest, & extendi.

Nota tamen affectus proprios unumquemque ma-
xime juvare, alterius vero, ariditati nostræ & indevo-
tioni succurrere, de quibus Dei gratiâ pluribus infra.
Nunc de meditando methodo pluscula & accuratiora
prosequar.

Quid ergo Meditatio vel meditari? Est considerare *Quid Medi-*
cum animo suo, & velut in corde depingere myste-
rium, aut doctrinam aliquam è vitâ Christi, vel deni-
que perfectionem Dei cum circumstantiis personæ,
actionum, verborum, loci ac temporis; eo fine, ut ex his
velut floribus, dulcissimum mel instar apum, id est ca-
ritatem colligamus, & aliquam instructionem seu vir-
tutem, ejusque stimulum adinveniamus, ad mores vi-
tæ conformandos; & voluntatem inclinemus ac per-
moveamus ad propositam virtutem complectendam, *Vitæ avarus*
ita ut instar avari omnia ad spiritualem utilitatem no-
stram referamus, sive de creaturâ aliquâ, sive de myste-
rio, sive Dei beneficio agatur. *omnia ad*
lucrum ve-
fert ita me-
ditans.

Dicitur Meditatio esse consideratio, seu intellectus *Est intelle-*
operatio postquam enim memoria rem repræsentavit, *ctus opera-*
tum iterum intellectus velut quidam oculus, eam ejus-
que partes ac circumstantias contemplatur, personæ,
loci, temporis, finis, sive quis, quid, ubi, quibus auxiliis,
cur, quomodo, quando; ac dispicit quid virtutis ex iis
decerpendum seu prosequendum, quid verò vitii fu-
gendum, ut saltem (quam semper propositam sibi
velut finem creationis quisque habere debet) homo
consequatur. Post hæc voluntas, perinde ac auditor, ea, *Voluntatis*
quæ ratio dictavit ac jussit, quasi manu apprehendit *operatio.*
(aut certè nititur) irrito tamen conatu absque Dei
gratiâ, cum nihil ex nobis tanquam ex nobis facere
possi-

possimus. Intellectus igitur quasi canis venaticus, feram suscitatur, quam voluntas instar accipitris nititur apprehendere. neque enim intellectus alio fine suum munus exequi debet. quàm ut voluntas pium ad Deum ac virtutem affectum concipiat, vel eundem augeat & accendat.

*Triples in
meditatione
affectus.*

*Cui triplex
via respon-
det.*

Purgativa.

Triples in primis affectus in meditatione exercetur: Primus, est doloris, Secundus, amoris virtutis; Tertius, amoris Dei: quibus viri spirituales tres animæ vias respondere dicunt, quarum Prima sit, purgativa; Secunda, illuminativa; Tertia, unitiva.

Viam purgativam vocant, quando intellectus animæ peccati scditatem proponit, ut illud detestetur, atque exterminet; quibus ipsa permota, affectuum suorum pedibus (ut sic loquar) per voluntatem, abeat in timorem Domini, & à peccatis magnâ cum deestatione recedat.

*Illuminati-
va.*

Sap. 7.

Unitiva.

Via illuminativa est, quando intellectus voluntati proponit amandam pulcritudinem virtutis, omnique studio quærendam, maximè Christi & Sanctorum exemplo; ita ut (quemadmodum de sapientiâ loquitur Salomon) præponat eam regnis & sedibus, & divitias nihil esse ducat in comparatione illius.

Unitiva via dicitur, quâ beneficiorum Dei & perfectionum consideratione, voluntas in Deum fertur per amorem, ejusque voluntati se conformat, atque ad perfectam cum eo unionem adspirat.

Hinc apparet triplex affectuum genus, quod triplici viæ respondet, in partes plures dividi posse.

*Affectus via
purgativa.*

*Affectus via
illuminati-
vae*

Affectus viæ purgativæ sunt, pudor & confusio de peccatis, dolor deisdem, & timor divinæ justitiæ, atque hinc mortificationis desiderium, ut homo illi satisfaciat.

Illuminativæ, virtutum variarum amor, spes ac desiderium eas acquirendi; rerum terrenarum & voluntatis

ratis propriæ abnegatio, imitatio Christi & Sanctorum.

Unitivæ verò, amor Dei, gratiarum actio, zelus animarum, admiratio, lætitia & gratulatio de perfectionibus divinis, resignatio, suspirium ad fontem vitæ & cælestem gloriam, &c.

Observe passim septem ferè solùm, vel octo affectus numerari, nempe præcipuos. Sunt vero ii, admirationis, compunctionis, compassionis, gratiarum actionis, spei, lætitiæ, amoris & imitationis, de quibus infra fusiùs. R.P. Alcantara omnem meditationem, in gratiarum actionem, sui oblationem, & petitionem resolvit. Certus omnino ordo observari non potest; sed Spiritus sancti unctio ductusque sequendus est. Id certum, quòd plenitudo legis sit dilectio, atque ad eam dirigendam meditationem omnem, imò omnes cogitationes, verba & opera.

Observe præterea, tribus illis viis S.P. Ignatij hebdomadas Exercitiorum respondere: purgativæ enim & ejus affectibus prima subservit; illuminativæ secunda & tertia; unitivæ quarta est accommodata.

Quamvis autè meditationes & affectus singulis viis & hebdomadis proprii sunt; in unâ tamen eadèq; meditatione varii affectus illarum viarum concurrere solent: verum tamen in primâ hebdomadâ, seu viâ purgativâ potissimum dolorem; in secundâ & tertiâ imitationem (qui affectus est illuminativæ) in quartâ seu viâ unitivâ amorem Dei meditans sibi propositum habet. Verùm, uti dictum est, ferè semper & commodè hi affectus miscentur eadem in meditatione, ita ut primò, meditâs de virtute, quæ proponitur, hætenus neglecta doleat; Deinde exemplo Christi se ad ejus studiû; Tertio, amoris & gratitudinis affectu ad eam se exstimulet.

De hæc meditandi methodo Andreas Capella fusè scribit in præmio suarum meditationum, etsi ille de quolibet Euangelio secundùm tres vias, tres item

Affectus via unitiva.

Quot sint affectus.

Meditatio omnis ad amorem dirigenda. Rom. 13.

Varij affectus concurrunt.

Nota.

*Bonavent.**Materia
Meditationis
ex S. Bonaventura.*

diversas formet meditationes. Divus autem Bonavent. in libello, qui dicitur parvum bonum, pluribus in hanc sententiam sic disserit: Ex his autem liquide patet, qualiter ad sapientiam sacrae Scripturae perveniri potest, meditando scilicet circa viam purgativam, illuminativam & perfectivam. Et non solum sacrae Scripturae continentia, imò omnis Meditatio nostra debet versari circa ista. Nam omnis Meditatio sapientis, aut est circa opera humana, cogitando scilicet quid homo fecerit, & quid debeat facere, & quae sit ratio movens; aut circa opera divina, cogitando scilicet quanta Deus homini commiserit, quòd omnia fecit propter hominem, quanta dimiserit, & quanta repromiserit, & in hoc clauduntur opera creationis, reparationis, & glorificationis; aut circa utrorumque principia, quae scilicet sunt, Deus & anima, qualiter haec ad invicem sunt copulanda. Et in hoc debet stare omnis Meditatio nostra, quia est finis omnis cognitionis & operationis, & est sapientia vera, in qua est cognitio per veram experientiam. In hujusmodi autem Meditatione tota anima nostra debet esse intenta, secundum vires suas, scilicet secundum rationem & synderesim, conscientiam & voluntatem. Nam in hujusmodi Meditatione, ratio percunctando affert propositionem, synderesis sententiando profert definitionem, conscientia testificando infert conclusionem, & voluntas praeligendo defert solutionem. v. g. si quis velit meditari circa viam purgativam, debet ratio quaerere, quid debeat fieri de homine, qui templum Dei violavit. Synderesis respondet, quòd aut debet disperdi, aut laments pœnitentiae purgari. Conscientia assumit, Tu es ille, ergo vel oportet te damnari, aut stimulis pœnitentiae affligi. Deinde voluntas praeligit, scilicet quòd recusat damnationem æternam, & assumit voluntariè pœnitentiae lamenta. Juxta hunc modum in viis aliis incedendum est. Subnectit deinde quomodo per orationem perveniatur ad

ad sapientiam veram Postquam, inquit, diximus, qualiter ad sapientiam veram pervenitur legendo & meditando, videndum est, qualiter ad ipsam pervenitur orando. Sciendum autem est, quòd in oratione sunt tres gradus, sive partes ipsam perficientes: quorum Primus est, deploratio miseriarum: Secundus, imploratio misericordiarum: & Tertius, exhibitio latriarum. Latriarum autem cultum Deo exhibere non possumus, nisi ab eo gratiam consequamur. Misericordiam verò Dei ad dandam gratiam non possumus inflectere, nisi per deplorationem & expositionem nostrarum miseriarum & indigentiarum. Nam omnis perfecta oratio debet habere istas tres partes. non enim sufficit una sine alterâ, nec perducit ad metam perfectam, & ideò hæc tria sunt semper jungenda. Deploratio autem miseriarum, circa quamcumque miseriam sit, sive pro perpetracione culpæ, sive pro amissione gratiæ, sive pro dilatione, gloriæ; hæc tria debet habere, scilicet dolorem, pudorem, & timorem. Dolorem propter damnum, sive incommodum: pudorem propter opprobrium, sive inhonestum: timorem propter periculum, sive reatum. Ex memoriâ enim præteritorum oritur dolor, dum recordatur quid omisit, quia præcepta justitiarum: quid commisit, quia prohibita culpæ: quid amisit, quia gratuita vitæ. Ex intelligentiâ præsentium oritur pudor, dum attendit, ubi sit, quia longè in imo, quæ fuerat propè in summo: qualis sit, quia scæda in luto, quæ fuerat pulchra imago: quæ sit, quia ancilla, quæ fuerat libera. Ex providentiâ futurorum oritur timor, dum præcogitat quòd tendat, quia ad inferos properat gressus ejus: quid occurrat, quia judicium inevitabile, justum tamen: quid assequatur, quia stipendium mortis æternæ. Imploratio autem misericordiarum, circa quamcumque gratiam invocetur, debet esse cum affluentia desiderii, quod habemus à Spiritu sancto, qui postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus; cum fiducia spei, quam

*Orationis
partes tres.*

*Deploratio
miseriarum.*

*Imploratio
misericordiarum.*

Rom. 6.

habemus à Christo, quia mortuus est pro nobis omnibus; cum diligentia implorandi subsidii, quod quaerimus à Sanctis omnibus. Quando enim hæc tria concurrunt, tunc imploratur efficaciter divina misericordia. Affluentiam desiderij habemus à Spiritu sancto, quia per ipsum sumus à Patre in Filio prædestinati æternaliter: per ipsum sumus renati in baptismo spiritualiter: & quia per ipsum sumus congregati in Ecclesia unanimiter. Confidentiam spei habemus à Christo Domino, quia pro nobis obtulit se in cruce in terrâ, quia pro nobis offertur à Matre Ecclesia in Sacramento altaris, in sui memoriam, & quia pro nobis apparet vultui Patris in cælo in gloriâ. Diligentiam implorandi subsidii à Sanctorum consortio habemus ab Angelorum ministrantiû patrociniis, à Beatorum triumphantium suffragiis, & iustorum militantium meritis. Exhibitio autem latriæ, ex quacumque gratiâ Deus colatur, debet habere tria. Primò enim ob gratiam impetrandam, debet cor nostrum incurvari ad Dei reverentiam, & adorationem. Secundò, debet dilatari ad benevolentiam, & gratiarum actionem. Tertiò, debet elevari ad complacentiam, & mutuam allocutionem, quæ est sponsi & sponsæ, quam docet Spiritus sanctus in Canticis. In quâ si recto ordine fiat, mira est exultatio & jubilatio: ita ut ducatur homo in excessum, & faciat animam dicere, Bonum est nos hîc esse. Et hîc debet oratio nostra terminari: nec antè debet homo desistere, donec ingrediatur in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei: ubi in voce exultationis est sonus epulantis. Ut autem incurveris ad reverentiam, admirare immensitatem divinam, & intuere modicitatem tuam. Ut dilateris ad benevolentiam, attende benignitatem divinam, & vide indignitatem tuam. Ut eleveris ad complacentiam, recogita charitatem divinam, & considera tepiditatem tuam: ut ex hujus collatione pervenias in excessum mentis.

R. P. Arias

*Exhibitio
latriæ.**Matth. 17.**Psal. 41.*

R.P. Arias in libello de modo meditando, monet similiter post virtutis exercitationem, & aliorum affectuum, ex consideratione alicuius perfectionis divinæ, amorem excitandum esse. Id ut clariùs adhuc appareat, attende Meditationem ad morum emendationem maximè institui, ac proinde virtutem aliquam in eâ considerandam vel eliciendam: neque id otiosè tantum; sed reflectendo ad se, & videndo, quàm malè eam coluerit. Atque ita dolor primæ hebdomadæ, ac viæ purgativæ affectus excitatur. Deinde proponit eam exemplo Christi & Sanctorum exercere, qui est imitationis affectus, secundæ & tertiæ hebdomadæ, ac viæ illuminativæ respondens. Tum amore Dei, & beneficiis ejus, & consideratione divinarum perfectionum, se ad caritatem accendit anima, quæ est quartæ hebdomadæ, & viæ unitivæ.

*Quomodo in
Meditatione
ad se oportet
reflectere.*

Ferè igitur in primâ hebdomadâ proposito vitio admissio, aut virtute omisâ dolor; Secundò, imitationis affectus; Tertiò, amoris sequitur. In secundâ; Primò, imitatio exempli proponitur; Secundò, dolor & pudor de eo neglecto excitatur; qui etiam consideratione beneficiorum Dei augetur: & denique amor accenditur. Quòd si perfectio aliqua divina, vel beneficiù sit Meditationis materia. Primò, ad amorem tendit Meditatio: Mox sequitur dolor de præceptis amantissimi Domini neglectis. Denique imitatio Christi decernitur.

Ordo affectuum.

Dixi generatim virtutem in Meditatione cum reflectione ad se eliciendam atque considerandam esse, ante omnia tamè fidei, spei & caritatis exercitiù usurpandù: & verò id per facile. Credere enim, certoque nobis persuadere debemus, omnia propter nos quasi solos (id enim valdè affectù auget) ex summo amore creata esse à Deo, imò itè à Christo Domino gesta, dicta factaq; esse: atque ita fides exercetur, & viva efficitur. quod magno opere commendat Puente, §. 6. introd. & Barthol. Salutiùs in horto Orat. cum verò animadvertimus facta

*Fidei & spei
& caritatis
affectus extendendus.*

cta

Et esse propter nos, spes & desiderium imitandi facile oritur, ac denique caritas; etsi illa magis spontaneo Dei & Christi erga nos amore excitatur. Quòd si meditatio hoc pacto ad virtutem Theologalem, vel moralem exercendam dirigatur, ac voluntati proponatur, ita ut ab eâ ametur, vitiumque detestetur, fructuosa semper meditatio futura est.

Quid apponendum in sententiâ meditando.

Quid de virtute vel vitio.

Quid eliciendum ex creatura consideratione. Matth. 6.

August. de Spiritu & animâ, c. 70.

Inuantiâ ad perseverantiâ in meditatione eiusque affectu. 1. Attendere circumstantias.

Quid si materia meditationis tantum sic sententia aliqua? tum etiam virtus, quæ in eâ commendatur, per circumstantias consideranda; quis, quid, ubi, cur, quomodo, quando, eam Christus Dominus, aut Spiritus sanctus per Apostolos aut Prophetas pronuntiârit. Si vitium in meditatione aliquod arguatur, & vel illud, vel virtus ei opposita pro materiâ accipiatur, tum, velut in imagine de ponderatione ostenditur, vitium & virtus consideranda, & ponderanda occasio utriusque. At verò si aliquam creaturam contemplari libet, præter divinas perfectiones in eâ elucentes, facile instructionem aliquam, id est virtutem, ex eâ decerpes; ut docuit Christus Dominus discipulos Deo confidere ex consideratione volucrum cæli, & liliorum agri: dolorem verò, quòd impigrè virtutem in materiâ meditationis propositam vitâ tuâ non expresseris, excitabis: atque ita fit, quod D. Augustinus lib. de Spiritu & animâ c. 70. meditatio parit scientiam, scientia compunctionem, compunctio devotionem, devotio verò perficit orationem.

Exiis, quæ hactenus dicta sunt, apparet, quemvis sese exercere posse eadem meditatione in tribus viis, seu earum affectibus. Sed quia in iis perseverare sæpè difficile, tria adverte, quæ non parùm iuvabunt. Primum est, attende diligenter & suaviter circumstantias exempli Christi, vel virtutis, violentia enim cavenda est, cum animus suavi potius, & penitioris inspectione circumstantiarum virtutis propositæ moveatur, quàm violentiâ, & actuum ac propositorum iteratione.

Secun-

Secundum, considerationes aliquas certas habere, & quasi locos communes, quibus, uti Guilielmus Parisiensis loquitur in Rhetoricâ suâ divinâ (quâ modum meditando tradit) orationem simul fecundam & fructuosam efficere possimus. Hujusmodi locos suggerit D. Vincentius tractatu de vitâ spirituali, & alii. Vide- tur autem omnis quasi meditatio in genere deliberativo versari: quia scopus ejus qui meditatur, hic esse debet, pios affectus excitare, animum suum torpentem aut dubium, ad Dei laudem, ad virtutem propositam, & saniora consilia capeffenda adhortari, quod his quæ sequuntur locis seu capitibus commodè fiet.

Postquam enim in aliquo mysterio aut perfectione divinâ, aut creaturâ, quam sibi quis considerandam proposuit, virtutem animadvertit, quam animæ suæ in- fitam optaret; dolorem excitet, quòd eam non fuerit hæcenus secutus, & sequi proponat; sed cum id absque Dei gratiâ nequeat, coram Deo humilitatem & diffi- dentiam sui, & in Deo confidentiam exerceat.

Deinde ut voluntatem accendat proposito sibi fine, Primò attendat, quæ commoda ad finem illum con- sequendum ex virtute, quæ item ex vitio incommoda proveniant; & quænam utriusque sint occasiones.

Secundò, si ulterius se permovere cupiat, cogitet quid amico se consulenti super virtute illa colenda sua- deret, quâque similitudine eam illi commendaret; at- que idem ipse facere decernat.

Tertiò, attendat quid in morte; Quartò, quid in ju- dicio fecisse optabit, quamque diligenter virtutem il- lam N. tunc coluisse; ac demum Quintò, quid in om- ni æternitate.

Sextò, quomodo Sancti exemplo suo in eâ N. virtu- te nobis præiverint, quidve de ea senserint & scripse- rint, quid item Philosophi ac sapientes viri.

Septimò, reputare licet quâ pace, libertate & gloriâ fruatur, qui virtutem illam N. colit; & contra quam inquie-

2 Locos cer-
tos habere.
Guilielm.
Parisien. in
Rhet. de v.
Vinc. tract.
de vit. spir.

Praxis eorū
qua dicta.
Elicienda ac
consideranda
virtus N.
Exercenda sui
diffidentia.
Quibus me-
dis volūtas
excitanda?
Attende r.
sine creatio-
nis; & quam
virtus ad
eam accom-
modata.
2. Cogita
quid amico
suaderes, &
quo simili.
3. Quid in
morte 4. in
judicio, 5. in
æternitate
optares.
6. Sanctorū
exempla.
7. Exponda
pacē virtu-
tus comitem.

inquietus, inhonoratus & obnoxius, qui vitio servit.

8. *Gaudium
liquidum
ejusdem.*

Octavò, quærat à se, quid tandem sit, quod ut vitium virtuti N. præferat, invitet; & comperiet, nihil esse nisi fœdam & fugacem minimè cor exsatiantem voluptatem. Assurgas igitur animo generoso cum filio prodigo & dicas: Potius per virtutem ibo ad fontem omnis boni, & hauriam aquas in gaudio de fontibus Salvatoris, & fatiabor; quàm cœnoso mundi lacu frustra laborem sitim per vitium explere.

Isaia 12.

9. *Exemplo
Christi &
doctrinâ ta
excita.*

Nonò, ex Christi Domini vitâ virtutis N. propositæ exemplum est conquirendum, & ex factis Litteris maximè sententia de eâdem, quod summa semper earum sit auctoritas.

10. *Beneficiis
item Dei
plurimis.*

Decimò, beneficia Dei commemoret, quibus videat se vel saltem gratitudinis nomine obstringi, ad virtutem N. illam amplectendam.

11. *Tandem
elige potius
Deo per vir-
tutem N.
servire, quàm
diabolo per
vitium.*

Vndecimò, tandem sic statuat apud se: Nemo potest duobus dominis servire; aut per vitium N. dæmoni, aut per virtutem N. Deo servire necesse: at longè satius Deo infinito bono & perfecto servire, quàm infensissimo hosti. itaque ex ejus amore sincero id facturum sese ejus gratiâ decernat.

12. *Petitione
& obsecra-
tionem insti-
tue, tum pro
te, tum pro
alijs.*

Duodecimò, posthæc supplex à Deo illam flagitet, & obsecret per Christi doctores, per Sanctorum intercessionem; neque illam tantummodò, sed & aliàs, in fide nihil hæsitans, seu fiduciâ plenus efflagitet.

*Quid agen-
dum peractâ
Meditatione*

Postremò, charitatis memor, Deo supplicet pro iis omnibus, pro quibus orare illum oportet.

1. *agat gra-
tias;*
2. *proposita
renovet;*
3. *agenda di-
rigat in Deû;*
4. *ad adver-
sa animum
preparet.*

Meditatione peractâ, Primò, Deo gratias pro eâ & aliis omnibus beneficiis agat, & se suaque Domino offerat. Secundò, perpendat quomodo illo die divinâ gratiâ ac Meditatione adjurus, defectus & peccata vitabit. Tertiò, prævideat, quæ agenda eodem habeat die, & quo pacto ea piè in conspectu Dei, & religiosè factururus sit. Quartò, quæ item adversa toleranda obvenire possent, atque ad ea se comparet.

Observa

Observa nullo modo præscribi, ut quisquam hunc ordinem seruet, hos omnes locos unâ Meditatione peccurrit; sed oportere istuc acquiescere, ubi quæsitam devotionem assecutus fuerit. & cum sæpè sufficiat ad permovendam voluntatem, diligenter (ut supra dictum) ac suaviter attendere circumstantias alicujus exempli Christi, vel virtutis naturam, absque aliis subsidiis; patet tum tantum hisce utendum, cum anima sterilis atque arida est.

Tertium, quod ad affectus continuandos pertinet, est (ut tradunt complures) sui efficax reprehensio, interrogatio, oblatio, petitiones, obsecrationes, admirationes, desideria & optationes virtutum, seu aspirationes: quæ nihil aliud sunt, quàm breves orationes, quibus anima suum desiderium exponit, postquam illud aut Meditatione, aut Spiritus sancti gratiâ singulari exarsit. Aspirare autem potest ad Deum, ex desiderio, Primò, vitia extirpandi; Secundò, virtutis acquirenda; Tertio, imitandi Dominum JESUM, & compatiendi illi; Quarto, & maximè amandi Deum, illoque fruenti cum admiratione & gaudio de bonitate illius.

Habes igitur tres modos, quibus in unâ eademque virtute exercenda perseverare possis: ex hoc enim præcipuè manat Meditationis utilitas, maximè si, ut supra monui, non in genere proposita virtutis fiant; sed, ut crebrò dicitur, occasiones ejus sigillatim recolantur. saltem in fine Meditationis, atque ad eas anima comparetur. Propositorum etiam repetitiones plurimum commendat S. Ignatius, quæ omnia exemplo clariora evadent, & iis, quæ singulis imaginibus subjiciuntur. Tria autem illa maximè sunt; Primò, imaginis, partiumque ejus fusior declaratio; Deinde, cum ea materiam Meditationis complectatur, Meditatio; Postremò exercitium seu oratio, quæ sit velut praxis, ac Meditationis argumenta contineat, & cuius quacunque de virtute meditari volenti subserviat. Generales enim hi loci sunt,

Non omnes loci unâ Meditatione percurrendi.

3. Medium ad affectum continuandum.

Aspirationes: quæ dicantur.

Fontes carit.

Proposita quomodo faciendæ & occasiones captandæ.

tuat proposita repetere.

Tria maximè quolibet capite continentur.

Oratio est uti praxis Meditationis.

*Aridus pro
quavis vir-
tute oratio-
nibus his uti
potest.*

*Nota diligē-
ter, esse sen-
sim orationes
legendas.*

*Imaginibus
oculos ani-
mumq; pas-
cere iucun-
dum iuxta
ac utile tum
ad virtutis
amorem,
tum ad deli-
berationem
instituentiā.*

*Nota.
Praxis bre-
vis, sed utilis
meditandi.*

sunt, ut ita dicam, & motiva ad virtutem & perfectio-
nem in modum orationis redacta, stimulosque addere
possunt volenti virtutem, v.g. patientiam, in animo suo
agere radices. Fac igitur quempiam patientiæ in aliquo
mysterio propositum exemplum velle æmulari, & rem-
issam experiri voluntatem, licebit ei hinc petere sub-
sidium; & siquidem meditari non libet, potest singu-
las orationes, quæ generatim ad omnes virtutes refe-
runtur, sigillatim huic sibi propositæ vel optatæ virtuti
applicare, prout inferiùs & ex usu ipso perspicuè appa-
rebit. Exempli gratiâ, in Nativitate, humilitatis exem-
plum contemplatus, optat imitari, neque ob distractio-
nem animi, capita singula expendere commodè potest
(hoc enim faciendum esse hîc præscribitur, non legen-
das meditationes aut orationes) quid faciet? utile erit,
si virtutem, ejusque circumstantias paululùm confide-
ret, ut in imagine, ad spatium unius atque alterius Mi-
serere; ac tum exercitium seu orationem legat, quæ post
meditationem de confidentiâ in Deo ac diffidentiâ sui
collocatur, sed sensim, & meditatè. Deinde ulterius
pergat, si opus esse judicaverit. Vbi enim (ut jam di-
ctum est) devotionem quæsitam invenerit, nihil ulte-
riùs quærat oportet, sed in eâ Spiritus sancti ductum
sequendo permanendum est. Verùm, uti dixi, ex usu
fructus ipse apparebit. Quid enim suavius atq; utilius
quàm secum velut de profectu deliberando hoc pacto
sefe ad virtutem accendere, & animo quieto ac cor-
pore, has imagines contemplari? oculosque atque a-
nimum pascere? quid fructuosius ei, qui dubitat de vitæ
genere, de munere, de perfectiorum aliquo capessendo
exercitio, quam locos illos in otio sancto, in secreto
cubiculi & cordis sui obambulare, viamque simul salu-
tis optimam explorare.

Ad usum eorum, quæ dicta sunt, facilem ac com-
pendiosum; postquam materiam, seu punctum lege-
ris, forma tibi has quæstiones. Prima, quid in hæc ma-
teriâ

tertia notandum mihi est? Secunda, quid ponderandum ad profectum? Tertia, quos affectus ex hac ponderatione seu consideratione elicere & sentire in me debeo? Quarta, quomodo & quibus circumstantiis, quæ mihi hic proponuntur documenta, factis exequar? Quinta, quomodo ex his cum Deo meo loquar? Alia praxis meditandi etiam esse potest R. P. Borgiæ, qui ex omnibus eliciebat, Primò, confusionem; Secundò, gratiarum actionem; Tertiò, petitionem, ut pluribus est videre in ejus opusculis. Huic consimilis illa R. P. Capellæ, quâ monstrat in omnibus Primò, considerationem; Secundò, gratiarum actionem; Tertiò, confusionem; Quartò, petitionem; Quintò, oblationem sui esse exercendam.

Exercitium seu praxis eorum quæ dicta sunt, complectens meditandi modum & præparationem ad Communionem, variosq; affectus, & virtutum actus, quæ ante sacrum, meditationem omnem & post ista, ac subinde in illâ, animo colligendo usui esse potest.

DEVUS qui presentissimus & intimus hic mihi & omni creatura es: ecce ego adsto coram te & curiâ tuâ reus & inops à virtutibus NN. quas meritò à me exigis: verumtamen, uti spero & cupio, toto corde amo te: ignosce obsecro amanter dolenti quòd minus quàm debeo, amarim, quodq; tot gratijs ac donis tuis (pro quibus tibi cum omnibus Angelis, & sanctis tuis ac creaturis humillimè gratias ago) tot de perfectione, & virtute hac N. mandatis ac consilijs non responderim. Da mihi bone JESU jam id facere; credo enim & scio hoc à solâ tuâ gratiâ uti & omne donum non ab industriâ nostrâ manare: verè enim dixisti: Sine me nihil potestis facere, Da igitur; & indue me hoc affectu & virtute N. ex alto, hanc enim mihi etiam ipsa ratio, & utilitas, sic N. suadent, imò & sapientum mundi facta N. & di-

Præsentia
Dei.
Humilia-
tio sui.
Actus con-
tritionis &
amoris,
Petitio.
Diffidentia
sui & con-
fidentia in
Deo.
Virtute q
suadet.
Ratio.
Sapientes.

kk

sta,

Natura rerum.
 Mors.
 Iudicium.
 Aeternitas.
 Exempla Sanctorum.
 Pax animæ.
 Gaudium de virtute.
 Christi exemplum & Scripturæ adhortatio.
 Actus fidei.
 Actus martyrii.
 Admiratio.
 Beneficia Dei invitât ad virtutē.
 Zelus & compassio erga Christum.
 Actus amoris Dei.
 Proximi.
 Inimici.
 In proximo agnoscere Christum.
 Oratio pro proximo.
 Communicatio cum Deo.
 Omnia accipere de manu Dei ac de nullo queri.

cta, atque aded in naturâ rerum velut imagine & similitudine eam depingis: mors instans stimulat, & iudicium irrevocabile, & aeternitas interminabilis. Exemplo suo & doctrina sic ad eam nos provocant sancti, & pax qua exsuperat omnem sensum, & gaudium in Spiritu Sancto, sed insuper ô amantissime JESU, ad eam nos invitas potentissimo exemplo tuo N. & Scripturâ tuâ N. ô aeterna veritas hortaris. Huic & Ecclesia cum certâ fide credam paratus eam vitâ & sanguine ex amore tuo etiam hac horâ obsignare, qui fieri potest ut perinde ac si nenia forent tepidus permaneam? Deus bone quomodo saltem innumera beneficia, non me compellent? Quomodo non super omnia bonitas tua Deus meus? Utinam ego saltem, cum totus ferè mundus in maligno positus, vitâ & passioni tua, ô Christe JESU injurius sit, tibi vitâ sanctâ solatio forem, ego quem tot benedictionibus dulcedinis immerentem prevenis: Deus bone haccine scio & credo, & spero, & te amo, ac torpeo? O Domine adauge nobis fidem, spem, & super omnia tui amorem. Diligo quidem te toto corde meo, sed multo ardentius desidero & affectu omnis creatura quantum licet, quantum possum: Proximum verò amo non verbo, sed opere, & sincere ut meipsum propter te maxime alienos à me quibus omnia ex nunc dimitto, sicut tu omne debitum dimisisti mihi, & te in eis agnosco, cupioq; tibi in eis omnia facere, quos & omnes maxime quibus debeo, & uti debeo commendo infinita bonitati tuae, simul & animas defunctorum. Vnum autem peto à te Domine & requiro, suscipe me totum, & da mihi teipsum, & presentiam tuâ, simul & providentiam in his NN. & in omnibus semper agnoscere & laudare, illiq; non alteri præterita NN. presentia NN. & futura NN. seu bona seu mala juxta legem tuam tribuere: ac proinde de nullo queri vel dolere. Da stare inter adversa NN. securum & absque terrore: quorsum enim timeo cum in pondero, numero, & mensurâ à te Deo meo, patre, medico, & duce optimo ac presentissimo pro aeternâ sapientiâ & bonitate sint ordinata? Da stare in te erectum; neque spe creatura inniti, quantum doleam se subtrahere; abnegavi enim & abnego omnem & omnia propter te que sperare potest homo aut optare. Da mihi ut neque gaudio trahar, aut exemplo vel respectu hominum ad ulla mundi

mundi bona incliner. Habeo enim hic ea omnia in te fonte omnis boni, & vera (cùm illa p̄icta sint & falsa) & sincera (cùm illa felle, & veneno mixta) & ultro parata cùm illa agrè acquirantur, nec momento securè & absque amaritudine possideantur. Habeo ea quidem in te ubique, at maxime in V. Eucharistia, ad quam velut fontem aqua viva sitivit, & sitit anima mea. Da mihi de tam præclaro calicè bibere, & illo inebriari ab ubertate domus tua, & cibo Angelorum satiari; sic enim spe plenus obtinenda gratia tua, & salutis mea, quam supplex per vitam & mortem Christi JESU peto (dixisti enim: petite & accipietis) ambulabo coram te corde tranquillo & perfectò, nihilq; sperans aut timens sic N. semper de te cogitabo, sic loquar N. tecum vel de te crebrò amanter & piè sic actiones NN. ad te dirigam, & operabor hoc velut ultimo die imò horâ salutem meam: donec, donec aspiciat illa: quando hoc erit! donec, donec aspiciat illa dies, & inclinentur umbra, donec quod ardentè exopto & sincerè, uti nosti, desidero, te videam, te perfectè amem, & complectar te unum: sim tecum & liquecam in te, donec sis mihi omnia in omnibus, Deus cordis mei & omnia. Amen.

Animi ad
adversa
præparatio.
Spei & om-
nium affe-
ctuum in
Deum con-
versio.
Contemptus
rerum hu-
manarum.
 Applicatio
ad Com-
munionē.
 Ordinatio
actionum,

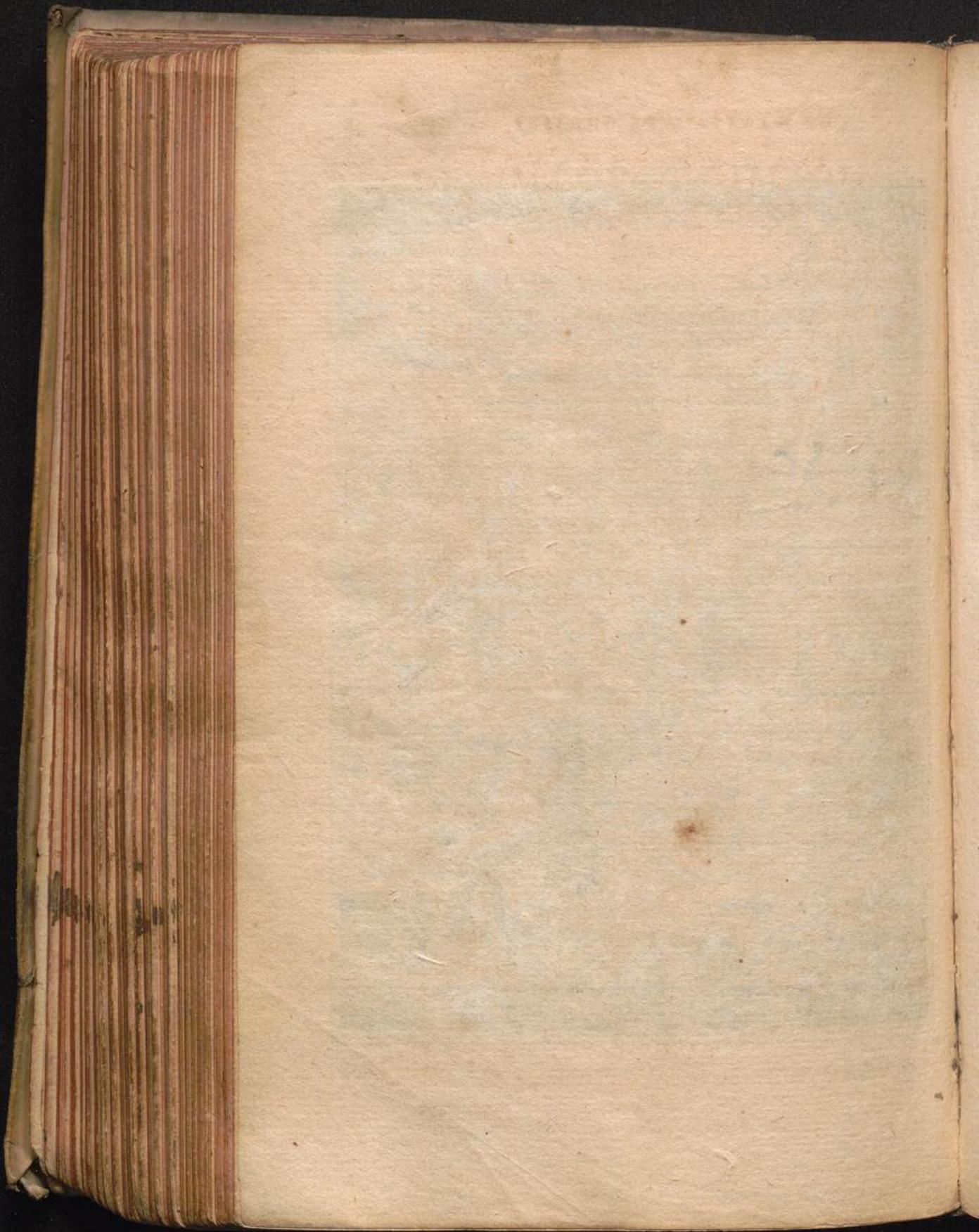
DECIMÆ QVINTÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

Vis modum meditandi nosse ? intuere illum in mysterio Nativitatis.

Preparatione præmissa delige tibi meditandi materiam: v. g. A Nativitatem Christi: hanc tamquam pictor in B corde quod C pax sustinet, id est, tranquillum est ac pacificum, depinge, seu perpende cum omnibus circumstantiis. Primo, itaque expende D quis scilicet nascatur. Secundo, E quid scilicet dicatur, aut fiat, & quomodo. Tertio, F ubi & quando. Quarto, G cur, seu quo fine: nempe, ut Adam, & humanum genus redimerentur. Quinto, ex singulis collige, & nota H virtutem aliquam (uti vides ex singulis areolis circumstantiarum lineam ad virtutem duci, & te quasi manu ducere) quamq; ejus habeas I occasionem, considera; ac detestare K vitium illi contrarium. Excita sæpe te ad L affectum gratitudinis (cùm ubique beneficentia Dei appareat) M gaudii, N admirationis, O compassionis: in primis tamen ubique P fidem, spem, & charitatem exerce, & observa Q virtutem que in mysterio elucet ac docetur. Quòd si Meditationem institueris de solâ aliquâ R doctrinâ seu documento, adverte circumstantias prædictas, maxime quid, seu quam S virtutem doceat, quæq; sit ejus occasio, unaq; affectus prædictos exerce.

CAPVT

CAPVT XXXVI.

Meditatio de Nativitate Christi, quâ praxis methodi supradicta ostenditur, & ad charitatem accendimur.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine.

ORATIO, ut suprà, pro charitate obtinendâ.

PUNCTVM I. Considera mysterium hoc magnum, *Fides.*
 in quo Filius Dei, Sapientia æterna, & Verbum Patris
 factus est infans unius diei, super terram. Ergone cre- *2. Paral. 6.*
 dibile est, ut habitet Deus cum hominibus super ter- *Deus in pra-*
 ram! si cæli cælorum non te capiunt, quanto minùs *sepio, obstu-*
 præsepe hoc? Mirabile certè mysterium declaratur ho- *pefce.*
 die, innovantur naturæ jam exclamare licet, Memo- *Psal. 110.*
 riam fecit mirabilium suorum misericors & miserator
 Dominus. Nihil enim ita mirabile est, atque verbum
 hoc, quòd Deus manens Deus factus sit homo; & æter-
 nus, & Sapientia ipsa facta sit infans unius diei super
 terrâ. Et quorsum? ut æternùm viveres, immortalis est
 factus mortalis. *Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firma, &c. ibid.*

Mirabilis facta est scientia tua ex nobis, & non po- *Psal. 138.*
 terimus ad eam, quis cognovit sensum tuum, Domine,
 & quis consiliarius tuus fuit? Venite igitur, & videam- *Luca 2.*
 us hoc verbum, quod factum est, quod Dominus *Spes.*
 ostendit nobis; accedamus cum fiduciâ ad thronum *Fiducia in*
 misericordiæ ejus. Quid enim nobis denegare poteris, *Deum.*
 dulcissime JESV, qui te ipsum nobis dare dignatus es?
 quid tuus Pater æternus, qui proprio filio suo non pe- *Psal. 39.*
 percit, sed pro nobis omnibus tradidit illum? Ecce, ec-
 ce, ô JESV, salus mea, ego in peccatis conceptus sum, &
 circumdederunt me mala, quorum non est numerus:
 verumtamen jam non timebo; quoniam tu Emmanuel
 nobiscum es. non potes mihi negare munera tua, qui
 aperire mihi dignatus es viscera misericordiæ tuæ, in
 quibus nos visitasti oriens ex alto. Da mihi, Domine, *Luca 1.*

Kk 3

propter

*Charitas ad
quam Medi-
tatio dirigi-
tur.
Psal. 18.*

*Contritio.
Charitas
Dei quanta.*

Admiratio.

*Reprehensio
& invitatio*

*Phil. 2.
Matth. 10.*

*Interroga-
tio.*

*Pauci Chri-
stum imi-
tantur.*

Psal. 138.

propter gloriam nominis tui. ut hac fiducia plenus ser-
uiam tibi in lætitiâ; & nulli omnino placere cupiam
nisi tibi, vel displicere timeam, cum tu unus omnia mi-
hi sis, Deus meus; nullum amem nisi te, aut propter te,
cum sis unicum bonum meum, & dignatus fueris mei
recordari in excelso folio gloriæ tuæ. Quem enim, be-
nignissime IESU, non accendat caritas & benignitas
tua, quæ jam apparet, & suo fulgore & calore nos li-
quefacit? exultat enim Majestas tua ut gigas ad curren-
dam viam, & à summo cælo egressio ejus, & occurfus
ejus usque ad summum ejus; nec est, qui se abscondat à
calore ejus. O charitas immensa, Deus meus, fac me u-
num tecum, sicut Pater & Filius unum sunt. Verè tristi-
tia est magna cordi meo, quòd peccata mea, N. haec-
tenus diviserunt inter me, & te; sed projice hæc, quæso,
post tergum tuum, ut caritatem tuam & humilitatem
imitari, & perfectè exprimere possim, hodie tali & tali
occasione, N. Quomodo enim denegare potero ope-
ram meam proximo meo, quantumvis abjecto, dum
intueor Majestatem tuam exinaniisse se, & formam
servi accepisse propter nos, cum adhuc inimici esse-
mus? Estne jam servus major domino suo? cur, obse-
cro, venisti ministrare, & non ministrari? certè ut carita-
tem nos doceres, & sanares vulnus gravissimum, su-
perbiam nostram. Et pigere potest, ô Domine, sequi ve-
stigiam tuam? Quis enim novisset precium ejus in terrâ hæc
opertâ mortis caligine, ubi peccatum & ignorantia in-
undaverant, nisi sic nos docuisses, Domine Deus meus,
exemplo tuo? Eheu, postquam non uno, sed pluribus
nobis caritatem commendare dignatus es, adhuc et-
jam sequi piget milites ducem, servos Dominum, sub-
ditos Regem, creaturas Creatorem! Imperfectum
meum viderunt oculi tui, miserere mei, & exaudi me,
quia in te solo confidit anima mea. Da mihi caritatem
perfectam, ut nullâ personarum habitâ ratione, omni-
bus, maxime adversariis, benefacere studeam, propter
nomen

nomen tuum. Obsecro te, Domine, memento, quoniam pro nobis natus & mortuus sis, & ne despicias hanc deprecationem & oblationem meam.

Obsecratio.

Offero enim me tibi, ut sincerè te diligam, & omnem proximum similiter propter te: si enim amicos tantùm dilexero, nōne & Ethnici hoc faciunt? Orabo igitur & oro te intimo corde per gratiam tuam pro persequentibus me, benefaciam his qui oderunt me, ut inter filios Patris æterni connumerer, qui finit solem suum oriri super bonos & malos, & pluit super justos & injustos. Scio, non est hoc volentis, neque currentis; sed tui, Deus, miserentis: sine te enim nihil facere possumus, neq; sufficientes sumus cogitare aliquid ex nobis tamquam ex nobis; sed sufficientia nostra ex te uno est, etiam si videamus caritatem hanc maximo ad vitam esse præsidio & solatio: frater enim, qui adjuvatur à fratre in via hac difficili & periculi plenâ quasi civitas firma, & nihil tristius, quàm cum aliquo dissidere. Quæ enim non mala ejaculatur discordia? tripliciter certè animum fatigat, cogitationes ac memoriam fœdis implet imaginibus, linguam exacuit, & velut veneno inficit, juxta illud: Lingua eorum gladius acutus, & venenum aspidum insanabile; quibus opera prava respondent, fructus malitiæ. Quæ verò stultitia & insipientia, vitium præ virtute eligere, stultitiam præ prudentiâ, pusillanimitatem præ fortitudine, injustitiam præ justitiâ, intemperantiâ præ moderatione? istæ enim virtutes in caritate unâ concurrunt, cujus uberrimus & suavissimus est fructus; in memoria, in intellectu & voluntate. Sed videamus, anima mea, quæ hujus, quæ illius nobis sese offerant occasiones, ut illis utamur, has ejuremus & detestemur. N. Et verò quis est tam imprudens, qui suadeat alteri, quacumque occasione simultatem fovere, nisi amens ac improbus sit? nōne quod calx in muro, id caritas est cum proximo? corruet ille certè absque cemento; & solus stare non poterit in acie, quem

Matth. 5.

*Dissidens
sui & confidentia in
Deo.*

*Rom. 9.
2. Corint. 3.*

*Considera
virtutis
commoda,
& vitii in-
commoda ad
finem conse-
quendum,
Psal. 65.*

*Occasiones
virtutis at-
tende.*

*Quod alteri
suades, hoc
fac.*

*Quid in
more opta-
ris.*

Matth. 7.

charitas commilitoni nō conjunxerit. Nunquam verò meliùs hoc apparet, quàm in mortis horâ. quis enim Christianus tum cum aliquo diffidere vult, cum ad iudicem ire parat, qui quâ mensurâ mensi fuerimus, remetiatur nobis?

*Quid in ju-
dicio?*

1. Pet. 2.

Verè enim in iudicio hæc una virtus causam obtinebit; quia charitas operit multitudinem peccatorum: & nudus apparebit, quisquis veste hæc nuptiali indutus non fuerit, projicietur que in tenebras exteriores.

*Quid in
æternitate
fecisse opta-
res?*

Itaque hanc unam peto à te, Domine, unam volo charitatem, & æternum volam; aut certè (quod absit) non voluisse me dolebo. Faciam igitur, ut occasio hujus non præterlabatur; quod in æternum me fecisse optabo, jam in tuo conspectu propono.

Credo tibi, &c. ut suprâ. pag. 7.

*Vide exem-
pla Sancto-
rum.*

Hoc est, quod sancti ita eam virtutem suis commendarint scriptis & exemplis: nihil aliud noverat, quàm caritatis legem prædicare discipulus ille, quem tu unice diligebas, bone JESU; sed & Ethnici, quibus, ô sol justitiæ, ortus non fuisti, quomodo nobis concordiam, quâ res parvæ crescunt, dilaudant?

*Quanta ex
virtute pax.*

Philip. 4.

Quanta autem hinc pax animi, quanta consolatio in Spiritu sancto, quam experti sunt sancti tui, & experiuntur omnes charitatis amatores. Pax certè hæc ex virtute vera dimanans, exsuperat omnem sensum, quia in pace factus est locus tuus, dulcissime IESU. Ubi autem tu es, non potest non esse gaudium in Spiritu sancto: uti tribulatio & angustia in omnem animam operantis malum.

*Quod nihil
sit, cur vitium
placeat.*

Ecquid tandem esse potest, quod me à virtute istâ divertat? an delectatio vana & fœda, haurienda ex terrimo lacu peccati? videtur illud ob amorem proprium, infundere cordi nostro nescio quid amarulentæ voluptatis; sed simul ac infudit, effluxit, & solum remanet pœnitere, inquietudo cordis & tristitia: si delectari libet, video & scio licet mihi ex te fonte bonorum omnium

omnium præsentissimo virtute duce haurire aquas in gaudio, quas qui biberit, adhuc sitiet absque dolore, & satiabitur absque fastidio, & lætabitur in te, summo bono. At nihil magis vulnerat cor meum, quam illud verbum & exemplum tuum, quo hanc notam statuisti filiis tuis; in hoc enim cognoscent omnes, quòd discipuli tui sint, si dilectione habuerint ad invicem: & potero quemquam averfari quantumcumque fuerit injurius mihi permittente te? Huc etenim spectant tot beneficia, quibus me prævenisti, ex infinita charitate tuâ, & quotidie prævenis; vis enim nos, amator hominũ trahere ad virtutem in funiculis charitatis. O quàm ardentem omnem virtutem, quam mihi proponit Majestas tua, complecti deberem, cum tot beneficiis, velut sagittis amoris, vulneras cor meum! Ingratitudo sanè maxima foret petenti hoc N. tibi Domino ac Deo meo, & munifico largitori, illud denegare: avertat hoc misericordia tua à servulo suo. Sed etiamsi, Dominus Deus meus, hæc ita se non haberent, nonne satius est tibi Regi regum, & Domino dominantium per virtutem servire, quàm acerbissimo hosti nostro per peccatum gratis venundari, & durissimum subire jugum crudelissimi tyranni? id est peccati & dæmonis. Ah, numquam veniat mihi vel alicui in mentem sic insanire, ut de summo bono derelicto, & Rege summo, quis adhæreat summo malo, & capitali hosti, illectus momentaneo fortè gaudio! O cæcitas humana! ô insipientia nostra! ô quàm vani filij hominum in stateris! Tu enim es potentissimus, sapientissimus, fons omnium bonorum, à tua liberali manu omnia nobis bona venerunt, tu solus satias & replet cor nostrum, ubique præsens es, & ad te me trahit virtus, invitat benignitas tua, & cogit charitas. mihi itaq; adhære tibi bonum est, & ponere in Domino meo spem meam. Vacate & videte, mortales. quàm suavis sit Dominus, quàm dignus accipere gloriam & honorem. Filii hominum usquequo

*Vide Christi
exemplum &
doctrinam.
Ioan. 13.*

*Quantis nos
beneficiis
Deus ad
virtutem
invitet.*

*Charitatis
commendatio.*

*Vanitas ho-
minum.*

Psal. 72.

Psal. 45.

Psal. 4.

Psal. 99.

gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? scitote, quoniam Dominus ipse est Deus; ipse fecit nos, & non ipsi nos.

Petitio.

Eia Domine, hæc scio, sed humillimè rogo, da quod jubes, & jube quod vis. Jubes amare, sic & sic concede illud mihi, & respice de excelsis solio gloriæ tuæ laborantem & naufragum in hoc mari; siquidem contrarius nobis est ventus, & vide ô Jesu, vide ut corpus quod

Sap. 9.

corrumpitur, aggravet animam, & terrena habitatio deprimat sensum cælestia cogitantem. Respice, Pater æterne, ad caritatem Filii tui, qui dilexit nos, & lavit à peccatis nostris in sanguine suo. Audi pro nobis supplicantes Sanctos tuos: clamat sanguis & merita eorum

Apoc. 1.

pro nobis miseris, ut consequamur auxilium gratiæ tuæ, & virtutes nobis necessarias exercere valeamus, illâ occasione N. Suppliciter etiam te rogo, Deus meus, ut Ecclesiæ tuæ gemitus exaudire digneris, & omnes N.

Psal. 10.

pro quibus orare debeo, in benedictionibus dulcedinis tuæ prævenire.

Vides, quomodo in Nativitatis mysterio, Primò, fides, spes & charitas exercentur: Deinde quomodo ex circumstantiis, virtutis aliquod documentum eliciatur; ad quod postmodum varii stimuli adhibentur, quibus voluntas ad virtutem eandem complectendam urgeatur.

Vti potes hoc modo in omni materiâ.

Idem, ut suprâ dictum est, fieri potest, si quis sententiam aliquam pro materiâ meditationis habeat, seu etiam aliquam creaturam consideret. Nulla siquidem est, quæ non enarrat gloriam Dei, & ad rectè vivendum documentum aliquod præbeat. ideoque mittitur à Sapiente ad formicam piger, dicente. Vade ad formicam, ô piger, & considera vias ejus, & disce sapientiam, quæ cum non habeat ducem, nec præceptorem, nec principem, parat in æstate cibum sibi, & congregat in messe quod comedat. Usquequò piger dormies? quando confurges è somno tuo? paululum dormies, paululum dormi-

Prover. 6.

dormitabis, paululum conferes manus ut dormias: & veniet tibi quasi viator egestas, & pauperies quasi vir armatus; si verò impiger fueris, veniet ut fons messis tua, & egestas longè fugiet à te.

CAPVT XXXVII.

De modo Meditandi per Fidei, Spei & Charitatis actus.

NUNC explicatum habes modum ampliandi affectus, obeundo locos aliquos divinæ hujus Rhetoricæ: sed & diversos meditando modos expositos videri, atque insinuari inter eos aliquem, quo Fides, Spes, & Charitas in primis exercentur, tanquam virtutes, quæ merito, utpote Theologales, principem locum obtinent. Quia tamen ille modus præ cæteris excellentiam aliquam habet, & simul non tam obuius est; non obiter, sed cum cura explicandus videtur. Faxit divina bonitas, à quo omne bonum ac donum est, ut sit ad nominis ejus gloriam, & animarum salutem.

Principio igitur, ut supra monui, quidquid divinæ potentia creatum est, si diligenter inspiciamus, nobis liber vitæ esse potest: cæli enim enarrant gloriam Dei, & omnis creatura clamat hæc tria, Accipe, redde, cave; accipe me à Deo donum, redde ei gratias, cave abuti ad contumeliam largitoris, & ad interitum, quod concessum tibi est ad vitam. Ex omni enim creaturâ documentum vitæ elicere possumus, & hoc ipsum quasi à Deo nobis non dictum tantum, sed scriptum characteribus creaturarum considerare. Rursum quidquid Sapientia æterna nobis dignata fuit revelare, hoc unum spectat, ut intelligamus voluntatem ejus & consilia illius, ut nos oves Christi ejus pietissimâ misericordiâ vitam habeamus, & abundantius habeamus, ut ipse dignatus est ore suo aperire, quo eructavit abscondita à constitutione mundi: Omnis enim Scriptura divinitus

Omnis creatura est homini liber vitæ.

Omnis Scriptura nos docet.

2. Tim. 3.

Ioan. 14.
*Quicquid
 verum est
 à Deo est.*
 Rom. 15.

Ibidem.

Praxis.

vinitus inspirata utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in iustitia, ut perfectus sit homo Dei ad omne opus bonum instructus. Quidquid item à veritate profectum, ad nos per Philosophos, aut ullos mundi sapientes pervenit, multò magis per sacros Scriptores ab eo provenit, ut viam ad se ostenderet, & veritatem, per quam ad vitam pervenire liceret. Ipse enim est solus via, & veritas & vita. Denique quidquid ab ullo rectè dictum, factum, ad instructionem nostram, ab eo factum ac dictum esse sciamus. De sacris Litteris sic S. Paulus: Quæcumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt. Sed quid prodest scripta esse, si meliora videntes & saniora, ea amplecti nequeamus! Certè nihil: immò plurimùm obesse sciret voluntatem Domini, atque eam explere non posse; viam ostendi, & nos prohiberi ab eâ. Idè addit Apostolus: Ut per patientiam & consolationem Scripturarum spem habeamus. Cujus verò rei? primò consequendi gratiam, ut faciamus ea quæ ad nostram doctrinam scripta sunt; deinde gloriam, si simus in charitate radicati & fundati, sempiternam.

Itaque cùm institueris meditationem de aliquo mysterio, considerationem alicujus creaturæ, aut sententiam aliquam expenderis, ac documentum vitæ elicueris; primò fidem ejus doctrinæ excita, velut si à Deo (quod maximè in sacris valet) illa tibi in illo mysterio vel Scriptura sacra, aut etiã profana proponatur. Quidquid enim ad veritatē pertinet, etiamsi apud Philosophos inveniatur, illius est, & propter nos ab illo profectum. Idem est si ab aspectu creaturæ alicujus erudiaris ad salutem. Quidquid enim in illis est, & ab eis, sive ad vitam hanc, sive salutem promanat, sive ab Angelo, sive ab homine, sive creaturâ irrationali; à Deo opt. max. esse certum est, velut omnium bonorum fonte: non enim minùs à Deo est, etsi familiaris, quòd loquitur (ut sic dicam) formica pigro, quò eum sapientiam doceat,

ceat, quàm, quod rarius est, si a sine Baalamum corripiat & moneat.

Crede igitur Deo, quia veritas est, crede veritati sic tibi propositæ, & virtutem juxta eam statue tibi esse amplectendam. v.g. in hâc sententiâ, *Omnis qui se exaltat, humiliabitur*; crede verè sic se habere quia Veritas dicit, quæ fallere non potest, nec falli: ea enim est ratio credendi. Secundò, neque tantùm crede Deo, id est Veritati dicenti, sed, ut fit in fide tum humana, tum divina, rationem expende quare tibi credibile illud sit, & quidem valdè. testimonia enim Domini credibilia facta sunt nimis: id est, vide quare homines alicui credant.

Fide exercenda.

Matth. 13.

Luc. 14.

Credibilitas est consideranda.

Psalm. 92.

Alia certè causa est ex parte eorum qui credunt, quia ignari, cæci, imprudentes. Alia ex parte asserentis, ob ejus auctoritatem, sinceritatem & fidelitatem. Alia ex parte rei ipsius: sicut enim parum credibile aliquid apparet, quia vel impossibile, & sic divinæ repugnare potentia, vel certè sapientiæ ac prudentiæ aut bonitati videtur: ita cum quid ratione possibile prudenter judicatur, credibile apparet. Id autem in præsentī materia valet plurimùm. Res enim quæ præcipitur aut suadetur, à Deo potentissimo ac sapientissimo suadetur, qui cum dat præceptum, tribuit etiam quo compleatur.

Tertiò, exerce piū affectum credulitatis, quo firmiter à fide propositis adhærescimus. Quomodo, inquis, hoc faciam? Respondeo, attende quæ sint quæ hominem à fide avertunt, ea quæ detestare. Primum, scilicet est suasio & doctrina alterius, dæmonis aut hominis. Secundum, illecebra & invitatio creaturæ, quæ homo abstractus & illectus naufragat à fide, quemadmodum de cupiditate loquitur Apostolus. Tertium, tormenta & adversa. Statue igitur, etiamsi totus mundus, imò, ut Apostolus loquitur, etiamsi Angelus de cælo contrarium rebus scilicet de fide certis doceret, anathema illi dicere, quanto magis homini & mundo universo; quidquid blandiatur, quidquid terreatur, id quæ

Affectus pius excitandus.

Galat. 8.

Detestatio

eorum quæ

fidem exer-

vant.

ten-

seu bonorum, seu famæ, seu vitæ amissio proponatur, crede, & ista exemplo Martyrum fortiter, siue molestiâ, siue blanditiis, siue malis tolerandis, siue bonis amittendis impellatis. Quartò, cum sic te exercueris in uno fidei puncto, extende te ad alia argumenta: ferè enim eadem sunt, quæ omnia testimonia Domini credibilia nobis faciant. Percurrere itaque præcipua mysteria fidei, eiusque articulos potes: ac tandem in fine vel post meditationem. Quintò, cogita seriò hoc tecum. Si verè crederem, & fidem vivam haberem, cum sine operibus mortua sit, quæ opera facerem hujus vel illius virtutis N. de quâ meditatio instituitur, hac & illâ occasione, quam toties habui & habeo etiam hodiernâ die.

*Exploratio
viva fides.*

Exercitium spei.

*Deus non
mandat, &
vires negat.*

POST Fidem exercitam Spem excitato. Quæris quomodo id facies? Respondeo, cum videas illud tibi à Deo verè esse mandatum, vel suatum, ab infinitâ, inquam, bonitate (non enim docet, ut perdat; non invitât, ut ejiciat; non mandat adeò severè, quod præstari nequeat) spera certò gratiam, quæ requiritur ad illud implendum, similiter & gloriam, atque id quod promittitur obsequenti mandatis ac consiliis Domini (quemadmodum in octo beatitudinibus & alibi fieri vides) certò te consecuturum, idque quia Deus verax est in promissis, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio. Nota verò duo sperari, vires seu gratiam ad laborandum in vinea, ad currendum in stadio, & mercedem ipsam seu bravium. Et vide Primò, quomodo ex parte tuâ res sperabilis sit, quamque desperationis (ab humanis sumpto exemplo) & spei causam habeas; Secundò, ex parte rei quæ speratur; Tertiò, ex parte Dei à quo speratur. Ex parte tua desperare potes, quia debilis ad ardua, ad laborandum in vinea, currendum in stadio. Secundò, quia indignus

Jacob. i.

Qua speranda & quomodo spes augeatur.

dignus es, cui ille à quo speras sua conferat dona & muna, quia injurius illi fuisti, & beneficiis es ingratus. Sperare autem solent homines si digni, si grati sint, si beneficiis obstrinxerint eum, à quo sperant. Id etiam accommoda tibi, quia dignos nos misericordiâ suâ fecit Dominus, in partem sortis Sanctorum, gratos sibi, & à nobis accipere se, v.g. eleëmofynas, fateri dignatur.

Secundò, homines spem augent ex parte ejus à quo speratur. Primò, quia promisit, & se obligavit. Secundò, quia majora dedit tibi, & aliis multis tui similibus, & quidem ex bonitate suâ, quodque ultrâ hæc per se præstare solitus sit, ac cum voluerit possit. Tertio, quia promissor cogi potest. Nónne verò & Dominus promisit, & majora dedit, & ut sic loquar, cogitur ac vulneratur in uno oculorum sponsæ, fortisque etiam est in eum dilectio? Nónne dixit Moyfi, Sine me? nónne Abrahamo, Num celare potero Abraham quæ gesturus sum? *Genes. 18.*

Tertio, desperant homines ex parte rei, si ardua & difficilis; at verò sperant se facturos & consecuturos rem facilem: atqui mandata & consilia Dei difficilia non sunt: jugum enim ejus suave, & onus leve. Atque hæcenus de spei augmento atque exercitio, ex eo quòd res triplici nomine sperari possit.

Quartò, post hæc affectum spei augere volens, cogita quæ hominem de spe dejicere soleant. Primò, suasio alterius, seu diaboli, seu hominis. Secundò, blanditiæ ut aliud speretur. Tu igitur, etiam si omnes contrarium tibi dicerent, si blandirentur ut averterent à Domino, & si omnes adversarentur, & Dominus te castigaret, dicito, Etiam si occiderit me, in eum sperabo. *Quid de spe homines dejiciunt.*

Quintò, neque spera tantum hoc de quo in materiâ præsentis, v.g. humilitate, agitur, sed extende spem ad ea omnia quæ necessaria ad salutem.

Sextò, cogita, si verè sperares, quid & quomodo ageres: qui non sperat non seminat, non laborat, non pugnat; *Exploratio viva spei.*

pugnat; ut in rebus humanis manifestum est. E contra-
riò qui sperat arat, pugnat, sudat, currit, ut rapiat bra-
uium: quæ in virtutis ac pietatis materiâ, de quâ agi-
mus, rem non incommodè, vt cuiuis patet, proponunt.

Exercitium Charitatis.

*Caritatis
præceptum.*

PRO charitate excitandâ & inflammanda, considera
illud præceptum aut consilium tibi datum, vel per
creaturam suggestum, ex infinitâ charitate Dei, idque
ob summum bonum ac felicitatem tuam; atque accipe
velut à duce viam ostensam, à magistro veritatem, à
domino vitam, à medico medicinam, à Rege ac ago-
nothetâ coronam, idque bono tui solius & commo-
do. Quantum igitur impellere debet te amor illius,
qui nihil fecit eorum quæ fecit, nihil cupit eorum quæ
mandat, nihil loquitur, nihil suggerit per omnem crea-
turam nisi pro te, & ex amore tui, præceptor tuus, &
pastor, dux in viâ, Rex & Creator tuus? Sunt enim mâ-
data eius super mel dulciora, lucerna pedibus nostris,
diligenda super aurum & topazium. Tu verò sponta-
neo amore dilecta à Deo anima, cave aliò eum reda-
mare, mercenaria esse, tuum commodum ac gloriam
spectare; sed unam illius intueri, & ama voluntatem,
gloriam & honorem. Secundò, considera quare amare
homines soliti sint. Primò, quia se amari putant. O quã-
tum dilexit nos Pater, qui proprio filio non pepercit,
sed pro omnibus tradidit illum! quantum Filius, qui
oblatuſ est, quia ipse voluit. & posuit animam suã pro
nobis omnibus suis! quantum Spiritus Sanctus, qui venit
ad nos in igne amoris, & postulat pro nobis gemitibus
inenarrabilibus, id est, postulare facit præ desiderio sa-
lutis nostræ!

Pſalm. 118.

*Spontaneo
amore nos
Deus diligit.*

*Amoris ori-
go.*

*Quam ama-
bilis Deus.*

Secundò, dixi suprâ, fidem & spem augeri, eò quòd
res credibilis & sperabilis sit: ita caritas & amor Dei ac
voluntatis eius, quia ipse amabilis est. Amabilis verò
ille est tum propter se, & summè perfectus & bonus,
quoniam

tum propter beneficia præstita, tum ea quæ preparavit diligentibus se.

Tertiò, vide quæ ab amore avertere possent, blandiendo, terrendo, suadendo: & attende quàm fortiter amare debeas. fortis enim est ut mors dilectio, & dura sicut infernus æmulatio; lampades ejus, lampades ignis atque flammæ, aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem. Etiam si igitur omnia bona mundi te allicerent, mala te vallarent ac turbarent, omnes etiam Angelici (spiritus aliud suaderent; ama Deum, quia solus bonus est, & dignus accipere amorem, gloriam & honorem.

Quartò, observa autem ut ames eum singulari amore, quia singulari te complexus est & complectitur. Quidquid enim à Deo gestum, factum, dictum aut permissum, tamquam pro te solo dictum, factumque & permissum amore tui solius existima: tanto enim fertur erga singulos, quanto erga omnes Deus, id est infinito, ineffabili & incomprehensibili amore.

Quinò, cogita, si verè amares Deum, qualiter cogitates; loquerere & ageres: numquam enim amor Dei est otiosus: operatur enim magna, si est; si autem operari renuit, amor non est.

Vis hæc compendio?

CVM in sententiâ aliquâ, aut creaturâ, aut mysterio, doctrina, vel pia instructio, aut virtus amplectenda proponitur; cogita ac crede, Primò, à Deo tibi proponi, & verissimum esse propositum; & Secundò, simul etiam maximè credibilem esse veritatem illam; ideoque Tertiò, adhæreas illi toto affectu, ita ut cum Apostolo dicere possis, Quis ergo nos separabit à charitate, humilitate, patientiâ, modestiâ Christi, &c. tribulatio, an angustia, an fames, &c.

Deinde spera auxilium à Deo, quia ipse præcipit bonitas ac potentia infinita, & daturum se gratiam promittit.

LI

tinuit.

Cant. 8.

*Detestanda
qua amor
repugnant.*

*Attende
omnia à Deo
propter te
esse facta.*

*Experimen-
tum chari-
tatis.
Greg. hom.
3. in Euang.*

Fides.

Rom. 8.

Spes.

misit. Secundò, attende quæ fiduciam & spem augere debeant, & rem aliquam in humanis sperabilem faciant. Tertiò, amplectere eam perinde ac Sancti, de quibus Apostolus: Lapidati sunt, secti sunt, in occisione gladii mortui sunt, propter spem utique & fiduciã.

*Hebr. xi.**Charitas.*

Tertiò, charitatem excita, eò quòd præcipit ad utilitatem tuam, non suam: ergo ex amore sequere Dominum, cum ex aeterno & spontaneo id tibi suadeat, vel præcipiat. Secundò, considera quantoperè tibi ille amabilis sit, & mandata illius. Tertio, amplectere eum, omnia propter illum abnegando, & ama toto corde, totã animã, totã mente, totis viribus tuis.

Quæstio triplex continens modum meditando.

Hæc verò quæstionibus tribus exercere potes circa quamvis materiam: quarum Prima, quàm verum hoc & credibile est quod proponitur? Secunda, quàm certa obtinendi spes, & res per se sperabilis? Tertia, quanto mihi à Deo mandata, quanto verò à me implenda est amore ac charitate?

Post hæc attende, si verè crederes, sperares, amares, quales essent cogitationes, verba ac opera tua.

Hoc igitur modo uti poteris in omni Meditatione, five ea fuerit de mysterio aliquo, five de creaturã aliqua, five sententia. Mystera passim nota sunt, creaturæ ubique obvia, ideò sufficet præcipuas aliquas sententias hîc proponere. Habes præterea toto libro Jaculatorias, quas hac ratione poteris expendere.

Sententiæ in quibus exerceri hic modus utiliter poterit, quæ tribus viis, respondent.

*Gen. 1.**Pro viã**Purgativã.**Finis hominis.**Lucæ 12.**Mortis meditatione.**Matth. 15.**Æternitas.*

Creavit Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam, ut ei serviat, & serviendo eidem salvus fiat. *Credis hoc & speras, & non amas?*

Et vos estote parati, quia qua hora non putatis filius hominis veniet: Credis hæc, &c.

Ibunt mali in supplicium æternum: Iusti autem in vitam æternam.

Iusti

Iusti in aeternum vivent, Anima autem quae peccaverit, ipsa morietur. Ezech. 18. Peccatum:

Maledictus homo, qui facit opus Dei fraudulenter: Anima autem laborantis impinguabitur. Credis hoc & speras, & non amas? Jerem. 48. Acedia. Proverb. 11.

Dicunt impii, quid nobis profuit superbia, aut divitiarum iactantia quid contulit nobis? transferunt omnia illa tanquam umbra, & tanquam navis, &c. Sap. 5. Mundi vanitas.

Quid prodest homini si universum mundum lucretur, anima verò sua detrimentum patiat? Credis hæc verè, & speras? Matth. 16. Mundi vanitas.

Omnis qui se exultat humiliabitur, & qui se humiliat, exaltabitur. Credis hoc & speras, & non amas? Luca 14. Pro viâ illuminativâ.

Avaritia est idolorum servitus: ergo. Quærite primum regnum Dei & iustitiam eius, & hæc omnia adjicientur vobis. Credis hoc, & speras, & non amas? Humilitas. Galat. 5.

Amen, Amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Credis hoc, & speras, & non amas? Matth. 6. Spes.

Fidelis Deus, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis. Credis hæc verè & non speras? Ioan. 16. 1. Cor. 10. Fiducia in tentatione.

Qui vos audit, me audit, qui vos spernit, me spernit. Credis hoc, &c. Luca 10. Obediëntia.

Patientia vobis necessaria est, ut voluntatem Dei facientes reportetis promissionem. Credis hæc verè, & speras? Hebr. 10. Patientia.

Vnusquisque in quâ vocatione vocatus est, in eâ permaneat. 1. Cor. 7. Perseverantia.

Qui non nubunt, neque nubuntur, erunt sicut Angeli Dei. qui potest capere capiat. Credis hoc, & speras, & non amas? Matth. 22. Matth. 19.

Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum. Castitas. Matth. 25.

Hoc est preceptum meum ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Joan. 15. id est, ut explicat idem, Et nos debemus pro fratribus animas ponere. Libertas. Matth. 5. Paupertas.

Qui converti fecerit peccatorem ab errore via sua, liberabit animam eius à morte, & operuit multitudinem peccatorum. Pro viâ unitivâ. Charitas. 1. Ioan. 3.

Omne quodcumq; facitis ad gloriam Domini nostri JESU Christi facite. Iacob. 5. 1. Cor. 10.

Meditatio de verbis illis :

Omnis qui se exultat, humiliabitur; & omnis qui se humiliat, exaltabitur: *per exercitium Fidei, Spei, & Charitatis.*

CONSIDERA verba singula, Omnis, quod exemplo etiam Angelorum probatur. O iudicia Dei! o quanta abyssus! qui se, non quem alius, exultat, in cogitatione, verbo, vel opere, in bonis natura, fortuna, gratia, humiliabitur, à Deo scilicet, hominibus, à demonibus. Exaltavit se desertor Angelus & apostata, exaltavit se Adā, Nabuchodonosor; & quomodo humiliati sunt à te, qui in altis habitas & humilia respicis in celo & in terrā? Quam vera hæc Deus meus! quam par est me credere tibi, & obedire mandatis & doctrinæ tuæ? omnia enim mandata tua veritas. Tu, inquam, es æterna veritas, sapientia & bonitas infinita, qui fallere non potes, nec falli; ego verò cæcus in viâ, quomodo nō te sequar ducem meum quocumque ieris? ego ovis errabunda, pastorem in hac vastâ solitudine? ego puer ignorans egressum & introitum meum, non audiam te, o sapientia æterna? Ecce in tenebris existo, & tu lux mea, tu stella naufraganti; quomodo te non sequar? ex scuto fidei dextram armabo seu dextrum oculum, fidem, inquam, servabo, ut adversariis resistere queam, quem Isaacitis Naas erueere volebat? Credo igitur & confiteor tibi super iudicia iustitiæ tuæ: cur enim non credam tibi: nōn re testimonia tua credibilia facta sunt nimis? Imò quotidiana veritatem hanc adstruit experientia, illam creaturæ nos docent propè omnes, Domine mi, iudicia tua vere esse, & justificata in semetipsa: æquum enim est, ut qui se opponit factori suo quacunque ratione & superbit, humilietur. Amplector ergo istam quem scio esse fidelem sermonem tuum, & omni acceptione dignum, & quamvis adversarius contrarias ingerat animo cogitationes, N. & conetur ex bonis tuis elicere vanitatem gravissimum malum, ut me malum faciat, quia

psalm. 118.

Deus fallere non potest.

1. Reg. 11.

Psalm. 92.

Ratio qua rebus fidei ancillatur, resq; credibiles facit.

Psalm. 92.

Psalm. 18.

*Amplius fidei cum de-
restatione
contrarii.*

tu erga me bonus es; superbum, quia erga me clemens, & humillimè ad me te dimittis; avarum, quia liberalissimus es erga me; & invidentem gloriæ tuæ, eamque affectantem quo magis eam mihi vis communicare: etiamsi omnia mundi bona atque honores N. habere possem, detestor & abominor omnia ut laqueum, ut vetè sunt, ut lapidem offensionis, ut præcipitium, ut ruinam sempiternam. Imò etiamsi cogerer, ut sic loquar, tormentis, adversis premerer, nisi me erigerem contra mandata aut consilia tua, tamè parerem, & crederem tibi potiùs, & talis esse vellem, qualè me optas, & per gratiam tuam eligerem abjectus esse in domo Dei mei magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum. *Credo tibi, &c. ut suprà pag. 7.*

Neque tantùm in eo tibi credo, ò æterna Veritas, sed omnibus quæ per Ecclesiam mihi proponis, sive scripta sint, sive non sint, N. omnia enim credibilia facta sunt mihi, quia tu dixisti, ò æterna Veritas: atque insuper confirmant tot Sanctorum exempla, tot Patrum scripta, tot Philosophorum dicta, qui cum per visibilia invisibilia tua cognovissent, non sicut Deum glorificaverunt, dati que sunt in reprobum sensum, & ad nostram utilitatem vixerunt, si tibi vivamus & moriamur: vivamus inquam, & ex operibus ostendamus fidem nostram. Si enim verè crederem, si in me fides hujus verbi tui verè operaretur, fieret velut granum sinapis in arborem magnam: qui enim credit in te, opera quæ tu fecisti, Deus meus, & ipse faciet, atque imitabitur factorum suum. Et verò si humilis forem, quam verè me vilem estimarem, quam vilem haberi vellem, & non humilis reputari? loquerer humiliter, modèstè, deferrem omnibus, omnes mihi præponerem, nemini arroganter repugnarem; appareret in voce, gestu, oculis humilitas, non fastus, non arrogantia, non proprium judicium, pestis anima mea! sed discipulus tuus factus, mitis essem, & humilis corde, & invenirem requiem anima mea & gratiam in oculis tuis, ad quod toto corde

*Percurrere
hic alijs ar-
ticulos fidei
licet.*

*Viva fides
efficax.*

*Quid humili-
tus experia-
tur.*

suspiro. Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

*Exercitium
Spei.*

Aktus Spei.

Matth. 11.

Matth. 7.

Psal. 22.

Psal. 30.

*Psal. 4.
Ephes. 6.*

Rom. 5.

*Ratio Spem
adjuvas.*

Videō quidem & credo esse vera, quæ suggerit Ma-
jestas tua; sed quæ virtus mea, ut illam virtutem conse-
quar in valle miseriæ, quam perdidit ille & ille, & quam
tot ac tantis viris in Religionis arce constitutis eripuit
adversarius, deturbans eos in profundum? Verumta-
men cum tu, Domine, mandaveris eam mihi, certus
sum, quia gratiam dabis, ut impleam mandata tua. An
enim, Pater benignissime, tyrannus es, qui mandes filiis
quæ præstare nequeant, & invites omnes qui laborant
& onerati sunt, & promittas quod reficies eos, & non
facies? Promisisti dicens, Petite & accipietis; quærite,
& invenietis: cur ergo non sperem? quid non sperem?
quomodo & ubi non sperem? si ambulavero in medio
umbræ mortis, non timebit cor meum. Ecce ego hîc la-
boro quidem, & oneror superbiâ meâ, deprimit me il-
la, demergeretque in infernum, nisi tu supponeres ma-
num tuam: in te enim speravi, non confundar in æter-
num. Da ergo quod jubes, & jube quod vis. Tu man-
dasti mandata tua custodiri nimis sub pœnâ mortis æ-
ternæ, numquid ergo gratiam tuam mihi negabis, quâ
obediam tibi? Tu Domine qui sic singulariter in spe
constituisti me? Dabis ergo spero mihi armaturâ tuam,
ut possim resistere in die malo, stare succinctus lumbos
in veritate, indutus lorîcam justitiæ, in omnibus sume-
re scutum fidei, & galeam spem salutis. Ego quidem
non sum dignus, qui operibus meis & injuriis & blas-
phemus fui; sed ubi abundavit delictum, per miseri-
cordiam tuam solet abundare & gratia. Fateor, equi-
dem nihil dignum feci oculis tuis, sed per gratiam tuam
infinitam video me velle servire tibi, & quærere te in
toto corde meo: super hoc confiteantur tibi omnia o-
pera tua, & sancti tui benedicant tibi.

Sed unde tanta fiducia misero mihi, qui nescio
infelix homo, amore an odio dignus sim? Caritas
tua, Christe Jesu, urget me, ut credam tibi & sperem
in

in tuâ benignitate. Cur ita? nempe quia postulanda *Eccel. 9.*
promisisti, quia majora non petenti dedisti; imò dedi-
sti te mihi, animam tuam in mortem propter me, & cor-
pus & sanguinem tuum in cibum & solatium animæ
meæ. Scio etiam quia multis es largitus eam virtutem
N. At digniores quidem me longè erant, sed nōne per
te erant? & tu potens es de lapidibus suscitare filios A-
brahæ, & ex me facere filium tuum. Scio etenim, quia
statui gratiâ tuâ nunquam legem tuam, consiliū tuum,
nunquam te dimittere, sed amplexu intimo cordis mei
te stringere, donec benedixeris mihi, qui verbo uno
creasti omnia, & potes nutu uno sanare omnia mala
mea, qui sanguine tuo me redimisti, & regnum tuum
promisisti.

Et verò humilem esse certè gratiâ tuâ difficile non est: nōne *Humilitas*
facilius descendere, quàm ascendere? nōne facilius esse quod es, *facilis.*
quàm esse quod non es? habere, & in te videri quod habes, quàm
sperare & ostendere quæ non habes? Certò igitur per gratiam
tuam spero, quòd hanc gratiam inveniã in oculis tuis:
& licet moram feceris, expectans expectabo te Domi-
ne, quia veniens venies, & non tardabis. *Hebr. 10.* Esto, aliud mi-
hi hostis infurret, aliud labor longus; sperabo tamen,
& licet occideris me, in te sperabo.

Neque hanc tantùm gratiam, sed quidquid mihi ad *Dilatatio*
salutem necesse est, petam & accipiam, quæram & in- *spei.*
veniam; pulsabo fores misericordiæ tuæ, & aperientur:
aperiesque manus tuas liberalissimas, in quibus descri-
psisti me, & implebis me benedictione, ut benedicam
& laudem nomen tuum in sæculum sæculi, quod est
summa desideriorum meorum.

Nunc igitur, anima mea, si verè speramus per virtu- *Propositum*
tem N. ascendere, & similes esse Deo nostro, scito nobis *firmum.*
ista N. quærenda esse; aliis; illa N. deferenda: hu-
miliari nos hic oportet, ut exaltemur in tempore op- *Aspiratio*
portuno, in die visitationis: quando veniet illa, quan- *ad Deum &*
do veniet, ut assumas nos ad te ipsum, & videamur *resignatio.*

muste? At nō videbit te homo, & vivet: ō utinam moriar, ut te videam ō vita mea! quid enim hīc moror, aut quid me moratur? Quod si aliud placet tibi, placet & mihi: velle enim meum dicavi tibi, & omnem amorem meum, ut nihil cupiam, nullam virtutem aut donum, nisi ut placeam tibi; cū nihil à te factum sit aut mandatum, nisi ut tu unus mihi placeres, & omnia displicerent aliena à te.

Mandas ergo mihi virtutem hanc N. & suades, ejus perfectionem, quæ in eâ sita est. Et quorsum? certè video, bonum meum quæris, quia bonorum meorum non eges, idque ut me exaltes ex charitate tuâ immensâ. O Deus meus, ō amator hominum benignissime; quàm purè nos diligis, quàm gratuito amore! Ecce si quid mandas, præcipis, si quid facis, creas, id propter me; & ego mercenarius ero, & non potius ex amore parebo tibi, ut placeam tibi: ut deliciari possis in animâ meâ? ut exultare in seruulo tuo, & gloriari in eo quod non sit infidelis tibi, quia tu dignatus es facere misericordiam tuam cum illo? si jubes ex amore, quid quæris aliud quàm amorem? Amari à me vis. Quid ergo est amare? benè tibi velle, de bonis tuis gaudere, de malis quæ tua reputas dolere, tibi libenter adesse, de te cogitare, & tecum ac de te loqui, propter te operari. Hoc cine est amare? & amarum mihi erit amare te, dulcedo summa, suavitas infinita, bonitas immensa, misericordia mea, refugium meum, ac liberator meus?

Possumus malè velle tibi, qui non vis nisi bona tua communicare mihi? non gaudebo super bonis, ac gloriâ tuâ, cū omnia tecum mihi donaris? mala tua non sentiam, cū qui tangit me, tangat pupillam oculi tui? tibi non adero libenter, cujus sunt deliciae esse mecum; mecum, qui sum vermis, & non homo, cinis & pulvis? Tu perpetuò de me cogitas, ut juves, ut provideas, ut dirigas, ut foveas, ut nutrias; & quomodo oblivisci poterō tui? Venisti à summo cælorum, ut eructares abscondita

Quid sit amare Deū.

*Zach 2.
Proverb. 8.*

Matth. 13.

condita nobis à constitutione mundi, &, quæ est dignatio tua, amantissime JESV! nos dixisti amicos, & *Ioan. 15.* omnia quæ accepisti à Patre tuo, nota fecisti nobis: & fieri poterit, ut non loquar de te? Adhæreat lingua mea *Psalm. 136.* faucibus meis, si non meminero tui, si non meminero tui omnibus diebus vitæ meæ. Ah, non meminisssem *Beneficium* tui, qui è millibus quos oblivioni dedisti, & nescisti, *creationis.* legisti me ut essem? Erant & sunt in conspectu tuo, quotquot esse possunt homines, in abyſſo potentæ tuæ; & esse nequeunt, nisi iusseris ut prodeant; ego verò cum essem inter eos innumerabiles, præstantiores, meliores futuros, jussus sum exire in lucem hæc. Quid, quæſo, invenisti in me, quòd præ cæteris ante mundi constitutionem diligeres me? quid egeram, qui non eram? quid acturum videbas, qui sprevi aliquando te, & multiplicavi peccata mea, injurias tuas, super numerum arenæ maris? Quid ergo, Domine, impulit te ut meminisses mei? amor tuus, qui me, cum non essem, fecit; & cum factus essem, refecit.

Natus eram, & mecum nati erant plurimi velut flores agri innumerabiles; & cum staremus simul coram *iustificatio* te, innumeris in infidelitate relictis, pereuntibus sine *nis.* baptismo, iterum jussisti ut egrederer de numero, & numerarer inter filios tuos. O dignatio! ô misericordia! *Nota dilu-* ecce tu velut in diluvio verus Noë mihi fuisti, & salva- *vium pere-* ſti animam meam. Stabant innumeri, stant etiamnum *untium.* in littore deserti mundi hujus; & ecce aquæ peccatorum inundant omnia, etiam summos montes superant aquæ; ecce audio clamores, videre videor tendentes brachia, ut in arcam, Ecclesiam, in gratiam à te recipiantur: ego verò inter eos incurius stabam, contemnens & irridens te; & tamen, ô charitas Deus meus, me vocasti à morte ad vitam, ab interitu ad salutem, à diluvio communi in arcam. Neque hoc tantum, sed portasti ad eam, ad caulam tuam in humeris tuis.

Quomodo te amplectar, ô amor! ô charitas! ô abyſ-

Psal. 32.

us amoris! Beata gens, verè beata, & ter beata, cujus est Dominus, Deus ejus; populus, quem elegit in hæreditatem sibi! De cælo respexit Dominus, vidit omnes filios hominum: de præparato habitaculo suo, respexit super omnes qui habitant terram. Et ecce, erat fames in Ægypto mundi, & est; ego neque de pane sollicitus, sed tibi Salvatori meo molestus eram, ac stabam inter innumeros, & sto, qui fame pereunt; tu verò me vocasti, & vocas, & nutris manu tuâ. quid dico, manu? pascis corpore, potas sanguine, & te totum mihi das; & cujus ero? Ecce, ecce, ecce ut oculi Domini super metuentes eum: ut eruat à morte animas eorum, & alat eos in fame.

 *Applicatio
ad Commu-
nionem.**Ibid.**Incendium
mundi.**Psal. 90.*

Incendium est, & ardet mundus; sto in medio reorum, quo justo judicio finis concupiscentiis ardere & consumi: cadunt à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis, ad me & tabernaculum meum non appropinquavit flagellum. Quid feci ego? quid merui? nihil; sed vox sanguinis tui, ô JESU, ô IESU, ô IESU, clamavit ad Deum Patrem, & inveni gratiam in oculis ejus, & venisti, & sustulisti me ex mediis periculis; & cujus ero? Anima mea sustinet Dominum, quoniam adjutor & protector noster est; quia in eo lætabitur cor nostrum, & in nomine sancto ejus sperabimus.

*Psal. 32.**Naufragiū
mundi.*

Naufragium erat, & est: & eheu! quot frustra tabulam pœnitentiæ quærunt? quis eripere me potuit? quis voluit? omnes dereliquerunt me: sed venisti, descendisti, & natasti in sanguine tuo, ut eriperes me. Eheu! quis sum ego, quis sum ego? & quis tu? unde me nosti, qui nihil sum, & nihilo pejus? unde in tanto pereuntium numero me discernis? uno equidem amore, ac infinitâ charitate tuâ. Benedicâ Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo. In Domino laudabitur anima mea, audiant mansueti & lætentur.

*Psal. 33.**Miseri-
cordia
dei erga pec-
catorem.*

Ecce venisti fortis armatus, & mandasti exercitibus tuis, ut deleant inimicos tuos: inter eos ego eram & perieram:

perieram : lata erat sententia, maiorque mea erat quam aliorum culpa ; & tamen mandasti , & audiui, Servate mihi puerum istum : & cui vivam ? Fremunt alii, & merito : ululant alii, invident alii, dicentes : Ut quid ille assumitur ? quid ille præ nobis fecit ? & erubescō ad voces illas, quas mihi suggerit veritas & conscientia mea. quid factururus es ? misereberis, scio ; imò & respondebis pro me : An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum ? ecce ajunt illi, Iste consumpsit omnem substantiam suam : & ego erubescens audio, ac vim patior, responde pro me, apprehende arma & scutum, & exurge in adjutorium mihi, effunde frameam, & conclude adversus eos qui persequuntur me : dic animæ meæ, Salus tua ego sum. Dixisti, & ecce confunduntur & reverentur quærentes animam meam.

Video innumerōs in nocte ignorantia, in tenebris nescire quò vadant : ambulabam ego vermis cum illis inter mille millia, & ego qui eram in tenebris & umbra mortis, vidi mihi oriri lucem magnam. Imò quid dicam ? quid loquar ? venisti ipsemet, ô sol justitiæ, ô splendor gloriæ, ô candor lucis æternæ, & illuminasti me ; & cum starem cum omni gente quæ sub sole est, revelasti mihi aurem, & docere me voluisti vias tuas. Quid ultra dicam ? quid loquar ? silentium meum, & cor meum loquatur tibi. non fecisti taliter omni nationi, & judicia tua non manifestasti eis. Magnificate Dominum mecum, & exaltemus nomen ejus in idipsum. Exquisivi Dominum, & exaudivit me, & ex omnibus tribulationibus meis eripuit me. Accedite ad eum, & illuminamini, & facies vestræ non confundentur. Iste pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum, & de omnibus tribulationibus ejus salvavit eum. Neque, ô bone JESU, lassatus fuisti, etiamsi projicerem sermones tuos retorsum, & ambularem vagus, & luderem in plateis, & illuderem tibi ; nihilominus elegisti me, quem doceres vias tuas. Audire videor iterum
mussi-

*Matth. 20.**Psal. 34.**Deus lucet
nobis peccatoribus.**Psal. 147.**Psal. 33.**Patientia
Dei.*

*Psalm. 83.
Thren. 3.*

musitantes, & dicentes innumeros. Quare hic eligitur, & cur nos derelinquimur? nec habeo quod dicam, nisi, Misericordias Domini in aeternum cantabo; misericordiae Domini, quod non sumus consumpti,

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

*Quot modis
Deus peccato-
rem revo-
cat.
Cant. 6.*

Post hæc omnia adhuc tamen erravi, & consiliis tuis non obedivi, sed abii toties contemnens mandata tua, etsi levia: & jam videbas me cum multis ire & perire; quid faceres, Deus meus, ô bonitas infinita, quid faceres? O quoties misisti Angelos tuos, qui revocarent errantem, & clamarent suavissimè in auribus meis? Revertere, revertere, revertete Sunamitis, revertere ut intueamur te. Reversus sum itaque, vel potius retractus sum. Nemo enim potest venire ad te, nisi Pater tuus traxerit eum. Nonne sperare poteras; quod oculi mei semper essent ad te, sicut tui erant ad me aperti die ac nocte, & animus meus tecum esset? & nõ amarem ultra aliquid, nec peterem, nec optarem, nisi fieri voluntatem tuam, quam scirem esse salutem, & summum bonum meum? ita meritò: sed, cheu! quoties in actione intentio inficitur creaturæ amore, & detrahitur de amore meo erga te? & tamen omnis creaturæ amor non sufficit mihi, ut dignè diligam te. Scio, & video multos traditos esse in manus dominorum crudelium, demonum, satellitum justitiæ tuæ: dereliquisti enim plurimos, & ceciderunt è vocatione, exciderunt gratiã tuã;

*Amor crea-
turæ noxius.*

& ego eodem de meliori jure deserere debueram: cõclusi erant omnes reti vanitatis; quo tegitur, ut vidit Antonius servus tuus, universos orbis; sed sæpissimè mandasti ut parceretur mihi, nec permisisti induci me in tentationem. Videor quasi de terrâ audire clamores, & de sub terrâ, quod mihi peperceris, quod me præveneris tot benedictionibus: imò, & de cælo admirantium & gratulantium voces quasi percipere. Video plurimos admirari, quasi non feceris eis, quæ incomprehensibili benignitate præstitisti mihi. O quot sunt mala mundi,

*Deus à ten-
tationibus
preservat.*

*Gratiarum
actio.*

&

& quæ non communi jure etiam puniri deberent peccata mea! tot, inquam, morbi, tot miseriæ, tot ærumnæ: sed prohibuisti, ne accederent ad me. Quid retribuam tibi, Deus meus! quid retribuam? cui vivam? cui vivam? ô amor, ô charitas, Deus meus, unum peto humillimè: adjutor meus esto, ne derelinquas me; ne umquam despicias me: ne despicias me, magne Deus, propter amorem tuum, nec projicias me umquam à facie tuâ. In te cantatio mea semper: tu scis In te cantatio mea semper. *Psalm. 70.*
 Tamquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis. Suades emere à te aurum ignitum, id est amorem: cupio, & vehementer desidero, & rogo iterum humillimè, ut moriar potius, quam non amem, non vivam nisi tibi, non loquar nisi de te, non sperem nisi te, non quæram quidquam extra te. O utinam, ô utinam audias me, & admittas ad thronum gloriæ tuæ petitionem parvulam meam: ea est, ut cum non possim amare te, nisi per gratiam, des mihi amorem, & sufficit mihi; vestem istam nuptialem, ut sentias fragrantiam ejus, & benedicat mihi anima tua. Nec gloriam peto, nec donum ullum, nec privilegium: hæc sint & sunt amicorum tuorum: ego servus & filius ancillæ tuæ. nihil peto, nisi ut redamare possim amantem, mori possim pro te, & vivere tibi. Transfige me, & vulneret me amor tuus, ut moriar mihi, & vivam tibi. O amor! ô ignis qui semper ardes! ô charitas, ô Deus meus! Quis nos, ô anima mea, separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? *Rom. 8.*
 an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo JESU, Domino nostro. Amen. Amen.

*Amor Dei
emendus.*

*Psalm. 115.
Actus amoris.*

Exer-

Exercitium idem brevius per orationem & jaculatorias, quo in omni meditatione uti potes.

Dei mandata credibilia.

Resignatio.

O Veritas, & bonitas, credo tibi hęc & ubique mihi presentissima, & hęc N. & quacumque scripta, facta & dicta sunt ad meam esse instructionem, & certissime profiteor coram curiã tuã, neque esse quod excusẽ nisi credam illa & opere id ostendam per gratiam tuam. Tu potentissimus & sapientissimus & optimus, & ego non credam tibi? & hęc N. testimonia voluntatis tuę non amplectar? Verẽ credibilia mihi & amabilia facta sunt nimis sive rationem N. & sapientes N. sive rerum naturam inspiciam & audiam. utinam te audissem semper & omne bonum & nunquam te offendissem. Utinam vitã meã te honorassem & ex patientiã meã ostendissem fidem meam. Verũ ex nunc in aeternum credam, & diligam te opere & veritate N. fac de me quod tibi visum in aeternum: ego gratiã tuã quum scivero voluntatem tuam faciam ex intimo tui amore, & quacumque revelasti pro salute mea amplectar, & omnes voluntates tuas, & vita mea & omne bonum meum. Amen.

Jaculatoriã pro eodem affectu.

Omnia & hęc possibilia sunt credenti. Credo igitur & bonitas, & veritas adjuva incredulitatem meam.

Dixisti & veritas si non credideritis quia ego sum moriemini in peccatis. & poteris & veritas in hoc negare mihi vivam fidem tuam?

O JESV scio, fides sine operibus mortuã est, & sine fide impossibile est placere tibi; adauge quaeso mihi fidem ut placeam & vitam tibi, & amem te in aeternum.

Exercitium spei brevius.

Humiliatio sui.

TV scis Deus meus, tu scis quod non sumus sufficientes aliquid facere ex nobis uti nec hoc N. tanquam ex nobis. Itaque ego pulvis & cinis ad te confugio, uti per te, & patientiam & consolationem scripturarum spem habeam & in te sperans non confundar.

fundar. Tunc enim o bonitas sic N. me vocas, & repellere poteris? sic invitas & trahis ad te, & deficere fines in via? In te Domine sperans scio non infirmabor in aeternum, etsi inveniam in membris meis legem repugnantem legi mentis mea, neque dignus sum gratia tua. Sed qui dedisti mihi Corpus & Sanguinem tuum in precium, & te hodie paratus es dare in pignus salutis, & qui tot beneficiis N. praevenisti me, & petere toties iussisti & dare promissisti o bonitas, o veritas, dabis utique mihi quod petam, ut toto corde sperem in te, & quamvis occideris me, o spes & vita mea in te sperabo, etsi consurgerent in me castra mundi hujus & vanitatis & reclamarent, portio mihi tamen erit, sic N. custodire legem tuam, & te sequi: quod enim ibimus a te bone JESU, nonne verba vita aeterna habes?

Beneficia
Dei & pro-
missa spem
excitant.

Jaculatoria.

Dixisti Domine, & ita est, sine me nihil potestis facere, quid ergo residuum habeo, nisi ut oculos jam dirigam ad te, & tu, o bonitas adjuves me?

Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus. Tanquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis.

In Deo salutare meum & gloria mea, Deus auxilium meum & spes mea adjuva me, ecce enim tempus miserendi, quia venit tempus.

Exercitium Charitatis brevius.

Charitas Deus meus da mihi intellectum, & discam mandata tua, sive per epistolam sive per creaturam loquaris ad cor meum, Quidquid enim ad salutem disco, tu presentissimus mihi me ex infinito amore doces: O salus mea, & medicina anima mea. Et quanto, quanto id amore doces me, qui nihil sum ante te! tunc honorum meorum eges, ut tam spontaneo amore tot me bonis & charitate tua praevenias? Sic enim Pater aeterno dilexisti mundum ut filium tuum unigenitum dares. Sic tu benignissime JESU Fili Dei, ut pro me in mortem dederis preciosam animam tuam, & gravia mihi esse queant mandata & consilia

Deus nos
docet ex
amore.

Magnitudo
amoris
Dei.

consilia

Rom. 8.
Resignatio.

Cant. 8.

consilia tua? Diligam ergo hæc N. & te Deus fortitudo mea, & quam tibi adherere mihi bonum est! quid ergo me separare poterit à charitate tuâ? tribulatio? an angustia? an fames? an miditas? an periculum? an persecutio? an gladius? fortis enim ut mors dilectio tua, & aqua multa sp. ro non poterunt extinguere charitatem, id est, ignem quem venisti mittere in terram, & vis vehementer accendi.

Jaculatoriæ.

1. Cor. 13.

Si habuero fidem ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum: ure igitur me amore tuo, cujus ignis est in Syon, & caminus in Ierusalem, & sufficit mihi.

Act. 16.

Dicebat Apostolus tuus, crede in Dominum IESVM, & saluus eris tu & domus tua, salva igitur me, & da mihi ut te diligam sicut dilexisti me.

Joan. 3.

Sic tu Domine, dilexisti mundum, ut Filium tuum unigenitum dares, ut omnis qui credit in illum non pereat; & ego sic dilectus perire potero? & te, ô charitas, ô omne bonum non amare, aut aliquid extra te?

Exercitium quo anima se elevat in Deum in velante Meditationem, aut Communionem aut post eam.

Præsentia
Dei.

O DOMINE Deus meus, ô bonorum Oceane in omnibus mihi præsentissime. Si enim coram te eorum quæ sunt circa me veritatem & vanitatem considero, video omnia esse coram te quasi non sint: & in iis te magis esse & operari video, ô lux vera quam ipsa: sunt enim ista opera tua quæ ex infinitâ sapientiâ, potentiâ & bonitate operatus es & sustentas ea, & in iis etiamnum pro me operaris. O utinam videam illa semper in te & ex te esse omnia! sed velut tenuissimum radium à luce tua immensâ, velut guttam, aut atomum ut sic dicam de Oceano magnitudinis tue.

Cum ergo hæc omnia ita sint quasi non sint coram te, quomodo me creatura trahit, vel eheu quomodo retrahit à te id quod non est & quidem coram te qui solus es quod es, & es mihi
Deus

Deus meus & omnia? ita credo, ita spero & te totâ animâ concupisco. omnia enim (uti & nos) quid nisi vapor ad modicū parens coram te? tu verò solus es qui es. si quid videam. si quid audiam magis te in eo audio quàm creaturâ sonum aut vocem, præter eam quâ omnis clamat mihi, ipse fecit nos, ipse movet nos propter te, & operatur in nobis. Atque aded tango te, & amplector suavi amplexu anima mea & si voluero gusto & video, quàm suavis sis omne bonum, & mihi præsens, & trahor in odorem unguentorum tuorum. Imò nihil video, aut videre volo nisi in te, sic neque audire, nisi vocem tuam, Paratum cor meum; loquere, Domine, quia audit servus tuus.

Deus in
omni crea-
tura opera-
tur.

Certò equidem jam novi quòd velut lumen aut àer, aut nebula undique cingas me, & certissimè scio cor, corpus, & animam meam intimè penetras, & irrigabis illam ineffabili gaudio, si voluero, si apperuer o cor tibi, & omnes affectus meos in te converte-ro, & uni adhaesero tibi. O quàm amarum mihi est te unquam dereliquisse, te offendisse & respuisse omne bonū, aut voluisse aliud extra te! Verùm jam ex misericordiâ tuâ velut mare, magna est contritio mea, & doleo toto corde, quòd te summum bonū Deum & Patrem offenderim & contristârim, aliud præ te estimârim; gratiasq; tibi ago, ô fons bonorum, gratias tibi ago, & ardentè te amo, eò quòd in omnibus liceat mihi nunc videre oculis anima mea operantem omnia, & audire ad me clamantem ut ad te veniam, te amem, te amplectar & fruam. O quàm suaviter trahis me in odorem unguentorum mysteriorum tuorum N. in quibus tribues, si volucro, degustare possessionem veram omnis boni & pacem, quæ exuperat omnem sensum.

Quomodo
circundet
nos Deus.

Contritio.

Gratiarum
actio.

O amator fidelissimè, & presentissimè & intime mihi, amo & amplector te intimo cordis affectu, quia scio, scio me amplecteris, sustines, & penetras, & amas me sincerè, id est, vis mihi omne bonum, vis ut eo in te jam jam fruam, in te sperem, vivam, movear & sim, & beatus sim, ô beatitudo mea. Charior video tibi mea est, ut sic loquar, quàm tua tibi vita, cum illam pro me dederis, ut ego viverem & sanguine mi ut ego biberem, & carnem me esurirem, & labores tuos ut ego quiescerem. Quid ergo mihi est in calo, aut à te quid velle possum super terram? si quid enim

Actus
amoris.

Conversio
omni n
affectuunt
in Deum.

delectabile aut videt oculus aut mens intuetur, id tu es qui delectabilis in creaturâ es, & in eâ existis ut me trahas in amorem tuum. O Deus meus qui es super omnia desiderabilis.

Creaturæ
nihil sunt.

Deus omnia operatur in omnibus.

Creaturæ
vanus
amor.

Nunc ô JESV, spes mea venio toto corde ad te, & nihil videre opto vel audire, aut cognoscere, cum verè delectabile nihil, imò nihil vere sit extra te, unde etiam nihil verè satiat, quietat, aut replet extra te. Cur ergò illudere mihi volo quasi aliquid esset, aut tibi qui es sola mea delectatio: qui ades ubique mihi, cuius vox undique sonat in auribus meis, & facies decora illuminat me, ut unum te videam dulcissime JESV, te unum amem toto corde & anima mea, & beatus sim in te, cum in nullo esse queam extra te. Possimne in nihilo, id est, creatura exultare: in eâ quæ non est pedem fiducia & amoris ponere potius, quam in te, qui in æternū non desicis, & facis mirabilia magna solus, & solus, ut sic dicam, operaris omnia. Tu enim mihi solus lucas per astra tua, in te solo aère meo respiro, in te sto & vivo, per te solus iustitia video opera tua, & video verbum hoc quod factum est N. visionem magnam humanitatis tuæ videbo opera eius, & anima mea cognoscat nimis & diliget te totis viribus suis.

Videbo te unum & video, ô lux vera in tenebris meis & illuminatio mea in nocte hac. si igitur nullam veram lucem video nisi te, quò ibo nisi ad te quem sequar? quid me ô JESV, divertet à te si verè nihil video, quod amare possum extra te? si quidquid illud est, & nihil est, & fumus & umbra, & laqueus & muscipula, & perditio, in te verò sint omnia veritas & vita, & lux & salus, & omne bonum. Quis velle potest quod non est, quod non satiat, proinde nec tranquillat, quod seu fuerit, seu sit, sive non sit, & esse putetur, aequè satiet & evacuet. Quid enim ex visis, auditis, gustatis superest, nisi dolor, aut desiderium siticulosum hydropici, vel carnis fames egeni quid? an optabo ut potius creaturam eam amando quæ non est bene, sit illi inquam potius bene, quæ agit ut malè mihi sit, imò nihil sim, quàm ut tibi, à quo omnia mihi bona venerunt, bene sit, id est, ut sincerè amem te, & cupiam te solum, & nihil queram extra te; ac proinde de nullo negato vel amisso doleam, nihil optem mihi obtingere vel fieri, nisi juxta voluntatem tuam, sed eam solum amem in omnibus.

Ach

Ach utinam ego utinam omnia te ament, tibi seruiant, non mihi, non me ament, non laudent, sed te solum; in te enim cantatio mea semper & tanquam prodigium factus sum multis, quia mihi verè es adiutor fortis, & omne bonum meum: ò quàm certus sum beatissimum me, si nihil amem extra te, in quo omnia, si nihil nisi propter te, ex quo omnia; si nihil nisi te videre velim cum in te omnia, & sis vera lux, & omne bonum non absens, sed presentissimum; nihil præter te & voluntatem tuam fieri vel factum esse vel habere optem, cum nihil præter te sit, imò laqueus sit, & venenum & perditio quidquid tu non es, nihil præter te timeam: sub umbrâ etiam alarum tuarum protegis me, & scuto circumdat me veritas tua, potentia & sapientia, neque movetur absque te gutta, vel arena, vel atomus, nec moveri potest nisi per te, constituisi enim terminos omnium, & ordinasti omnia pro æterna sapientia & bonitate tuâ, à summo calorum usque ad terminos eorum.

Creatura
vana timeat
t. II.

Quid igitur nunc formidare possum aut de quo tristari cum tu verè tota sis salus mea: quid amare præter te, cum in te omnia habeam? cui placere alteri optem quàm tibi, cui displicere timeam nisi tibi? nonne tibi si placeo omnibus placeo? quid dico omnibus placeo, cum nihil sint, & tu unus sufficias mihi Deus meus & omnia? an non credo te esse quem teneo, video, audio & amo? an non credo quòd nemo bonus nisi tu Deus meus? nemo mihi velit bonum aut voluerit unquam, sed tu per eum feceris, & volueris qui solus bonus es: illi verò nec bona habeant, nec alicui velint aut velle possint nisi per te? cui igitur placere volam aut displicere timeam? cui timorem & amorem debeo totum nisi tibi charitas ineffabilis Deus meus?

Creaturæ
placere vana
num aut
quidquam
contribuere,

Amo igitur te quantum possum, & opto supra id quod possum omnes omnium creaturarum affectus & amorem transferre in te, odium peccatorum & damnatorum in tui amorem, blasphemias eorum in tuas laudes commutare, arenas omnes & guttas, & atomos in ardentissimos Seraphinos, in Choros eorum & calos illis plenissimos convertere; omniumq; eorum & beatorum laudes futuras in æternum jam representare tibi; & quid hæc sunt omnia ad te? non velut momentum statera; non velut

Actus amoris.

gutta ad Oceanum & mundum uniuersum. Nihil enim sunt omnia si tecum comparentur. neque quidquam cupere possum prater te unum, utq; te solum ament omnes, tibi seruiant, de te solo cogitent, gaudeant, te timeant, & in omnibus solum laudent. Tibi o Oceane, & abyssus bonorum, benefaciant, id est, iuxta legem tuam benè uelint, non mihi nisi quã per me uelle eorum redundet, & ressuat in te, & nihil remaneat in me, qui non sum aut esse uolo sine aut extra te, aut prater te.

Nulla nulla iam me tenet sollicitudo meï, quia scio, & humillimè gratias ago, tu sollicitus es de me, infinites melius quàm si ego forem. Non me iam occupat creatura alicuius amor, sed relinquo omnia, & odi etiam animam meam ut de diligam: neque enim demens habere uolo nihilum pro omnibus bono uel super omne bonum. Nullus me iam timor angit, quia timentis te Domine nihil deest: cum posueris me iuxta te cuiusvis manus pugnet contra me, uel potius contra te. Quia me ut pupillam oculi tui custodis, quia locas me in medio dulcissimi cordis tui, & in manibus tuis descripsisti me, & operatus es salutem meam in medio terra cum labore & dolore, & nunc mecum es usque ad consumptionem seculi, & omni hora paratus me uisitare & solari, & operari pro me pergis infinito & suauissimo cum amore. Vulnerasti illi cor meum, & effecisti saucibus meis eloquia tua dulciora supra mel & favum. Revela obsecro oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tuã, de uitã tuã, de amore tuo, qui mihi es suauissimus & plus millies gratissimus, quàm dicere sufficimus.

Applicatio
ad Com-
munionẽ.

XII

16

DECIMÆSEXTÆ IMAGINIS
A N N O T A T I O.

Vis virtutem notatam in mysterio N. sequi? Deo soli confide, diffide tibi.

ET si virtutem in mysterio observatam, & A Christum sequi decreveris; cheu! retinebit B mundus, & pondus corrupta natura: veletiam C peccati vinculis retraheris: sed confide in Deo, & D Christus suâ te gratiâ liberabit, & viam ostendet ad E virtutem. Hac absque gratiâ homo F infantis similis est, qui neque surgere, neque consistere, nec se tueri, nutrire, aut hac ab alio petere valet. Tibi itaque diffide, Deoq; soli, eiusq; gratiâ confide cum G Davide, qui non in fundâ, sed in nomine Domini Goliath superavit: neque dubita ullo pacto, ne cum H Petro ob modicam fidem mergi incipias.

CAPVT XXXVIII.

Meditatio de Confidentiâ in Deo, & diffidentiâ sui in omni oratione exercendâ.

Homo nihil potest sine gratiâ Dei.

COMPOSITIO LOCI. ut in imagine. PETITIO huius virtutis.

Ioan. 6.

Cant. 1.

Homo velut infans. Vide P. Puëte medit. 50. parte 6.

1. Cor. 12. Matth. 18.

Luca 18.

Commistero se & resignare Deo quique debet.

PUNCTVM I. Considera hominem ita infirmum esse, ut quamvis videat meliora & probet, tamen ea, sive quòd mundi amore & naturæ pondere, sive quòd à dæmone peccati vinculis retineatur, nisi gratiâ Dei opitulante, sequi non possit. Nemo enim potest venire ad **JESVM**, nisi per illum attractus fuerit. Quod sponsa expressit clamans: Trahe me post te, curramque in odorem unguentorum tuorum: diffide ergo tibi, Deoque confide. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7. Considera **Secundò**, hominem velut infantem esse, hostibus cinctum, eorumque injuriis expositum: ut enim ille se tueri nequit, neque si sorduerit, mundare, aut lapsus erigere, aut jam erectus nisi alterius ope consistere; si fames aut sitis urgeat, nec cibum quærere, & (quod omnium miserimum) nullius in his opem flagitare potest: ita homo non est sufficiens aliquid ex se tamquam ex se facere, nec dicere, **JESV**; nisi in Spiritu sancto. Ecce quàm rectè monet nos Dominus: Nisi facti fueritis sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum. Solus enim qui se talem cognoscit & æstimat, ad Dominum accedit dicentem: *Sinite parvulos venire ad me*, talium est enim regnum cælorum. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ*. **Tertio**, considera quàm sit huiusmodi infans resignatus, & parùm sollicitus, quoad victum, vestitum & habitationem; nihil enim eorum cogitat, sed aliis omnem sui curam securus committit: hunc imitari statue, ac divinæ pietati omnia committe. **Quartò**, quomodo Dominus instar suavissimæ matris omnibus his infantilibus incommodis amantissimè succurrat, ut meritiò per *Isaiam*

Isaiam dicat: Quomodo si cui mater blandiatur, ita ego Isaiæ 66.
 consolabor vos, & ad ubera portabimini, & super ge- Deu inflat
 nua blandientur vobis, Ecce ego declinabo in vos flu- matris.
 vium pacis, & quasi torrentem inundantem gloriam;
 & Numquid potest mulier oblivisci infantem suum,
 ut non misereatur filio uteri sui? & si illa oblita fuerit,
 ego tamen non obliviscar tui: ecce in manibus meis de-
 scripsi te. *Credo tibi*, ut su. p. 7.

PUNCTVM II. Considera animo quieto omnia quæ *vid. Lud.*
 hic vides in universo, & à Deo habere quòd sint, quòd *de Puente 6.*
 conferentur, & operentur, ex ipso & per ipsum & in *p. med. 52.*
 ipso nos vivere, moveri & esse, ut Apostolus loquitur: *Act. 17.*
 in quo ergo potes confidere & quid tibi tribuere? Se-
 cundò attende, fide certissimum esse, nos nihil absque
 Deo ejusque gratia singulari posse ad salutem operari,
 juxta illud: Sine me nihil potestis facere; sed omnia il- *Ioan. 15.*
 lum operari in omnibus, tribuereque singulis prout
 vult. Credis hæc & confidis in virtute tuâ? Considera
 Tertio, quantopere displiceat Domino, hominem in *Jerem. 17.*
 se, vel in alio quàm in ejus bonitate spem collocare.
 Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit *Prov. 12.*
 carnem brachium suum; erit enim quasi myricæ in de-
 serto, & non videbit cum venerit bonum; & qui confi-
 dit in cogitationibus suis, nihil agit. *Credo tibi*, ut supra *1. Reg. 17.*
 pag. 7. Quartò, deseri à Deo omnes, qui sibi fidunt; uti *Deseritur à*
 Goliath à David in nomine Domini superatus; Nabu- *Deo qui sibi*
 chodonosor velut bestia factus. quare Propheta Ama- *fidit.*
 siam sic monuit: O Rex, si putas in robore exercitus *Dan 4.*
 bella consistere, superari te faciet Deus ab hostibus *2 Par. 25.*
 tuis: Dei quippe est adjuvare, & in fugam convette-
 re. Experti id Israëlitaè numerosi, victique à Benjami- *Judic. 20.*
 nitis paucis, quia, ait Scriptura, Filii Israël & fortitu- *Bassilius.*
 dine & numero confidentes aciem direxerunt. Cen- *Richardus.*
 set omnino Bassilius, neminem superari à tentatione
 ullâ, nisi sibi plus æquo fidentem. Richardus verò,
 Impossibile est hominem de se ipso triumphare, qui

non experimento didicerit propriâ virtute se non posse obtinere triumphum ; & tentationes solere Dominum tamdiu immittere , donec id planè intelligat.

Hæcine vera, &c. ut suprâ pag. 7.

*Spes à malis
omnibus li-
berat.
Psalm. 49.
Num. 20.
Matth. 14.*

PUNCTVM III. Considera quomodo in Deo confidentia hominem ab omnibus malis liberet. Invoça me, ait, in die tribulationis, etiam te, & honorificabis me ; & rursus vel parùm Deo diffidere, gravia mala creet, quocirca Moyses hæsitans ad aquas contradictionis exclusus est terrâ promissionis, & Petrus in mari mergi cœpit, qui antè Deo confidens undam calcabat. Secundò, causam hujus exquire, & reperies quòd homo Deo diffidens plus sibi fidere videatur, quasi aut bonitas infinita nolit, aut potentia immensâ non possit erucere, aut quod desiderat præstare, aut alius possit ipso renuente. Tertiò considera, quanto amore Dominus ducem se offerat volenti viam salutis inire : Ego sum, ait, via, veritas & vita : non tantùm ut viam ostendat ; sed etiam ut portet bonus & optimus Pastor oviculam errantem & debilem in humeris suis, & non sequar, & illudam tibi ? ô bonitas ! ô immensâ charitas ! cum tu id velis & ego possim ? Quartò, expende Dominum, quantumvis ab homine plurimis peccatis provocatus sit, mox ut ad se sequendum venerit, non recordari præteritorum : sed, ut in filio prodigo demonstravit, illum amplecti, & solari, & induere stolâ primâ, &c. Postremò apparet JESVS semper vultui Patris in cælo, ut pro nobis intercedat optimus advocatus, qui numquam non exauditur pro reverentiâ suâ, pro nobis, si nos oves audiamus vocem illius.

*JESVS nos
invitat ad
sequelam a-
mansissimè.*

Hebr. 5.

Exercitium brevius.

PROTECTOR noster, aspice Deus, & esto firmamentum & refugium meum, etenim credo tibi Domine, & in te spero, & toto corde te diligo. Deus meus ne elongeris à me, Deus meus, in auxilium meum respice, & me emptum sanguine tuo stantem in lubrico,

lubrico, undique laqueis & foveis anima mea cinctum trahere in funiculis charitatis tuæ. O quis dabit mihi pennas sicut columba, ut volem & non deficiam? ut sequar sis N. te pastorem meum gratiâ tuâ, & adheream tibi toto corde meo! Tibi, ô JESU, derelictus est hic pauper; orphano mihi, queso, Pater misericordiarum, sine quo nihil possum, esto mihi adiutor: Tu enim es Deus meus, spes mea unica, adiutor meus, protector meus, cornu salutis mea, & susceptor meus, Amen.

Psalm. 91.

Exercitium longius.

VOCAS me, Domine, ut sequar te, & amantissimè vocas, non signo tantùm, non commotione, non sibilo aure tenuis, sed vocas clamore valido exempli tui, lacrymarum tuarum & sanguinis tui, sic me me servum vocas; etiam invitatus chirographo, non mortis, sed vitæ, quo promittis æterna, si sequar; an credo? O quàm fortiter, quàm amanter trahit verbum tuum, lacryma & sanguis tuus, & cor tuum loquitur ad cor meum. Et quomodo factum non est, sicut cera liquefcens in medio ventris mei, & à voce hac tuâ contremuerunt labia mea? nonne gloria magna est, sic N. sequi Dominum suum? Sed cheu Deus meus! infelix verè homo ego sum, quis me liberabit de corpore mortis huius? quod aggravat animam meam, ne te sequar & consequar omne bonum. Condelector quidem legi tuæ secundùm interiorem hominem, video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis mea, & captivantem me in lege peccati, quæ est in membris meis. Ecce non quod volo bonum, hoc facio; sed quod nolo malum, hoc ago. Volo sequi te quocumque ieris, & currere in viâ mandatorum tuorum, & virtutes tuas imitari.

Vocatio divina.

Rom. 7.

Rom. 7.

Confessio miseriæ suæ.

Sed qui l retinet me? Ecce N. N. nuga nugarum, vanitas mundi huius, & corpus hoc quod corrumpitur aggravat animam, & terrena habitatio deprimit sensum, multa cogitantem & volentem ascendere ad te; vide, obsecro, Domine, afflictionem meam, vide ut multiplicati sunt qui tribulant me, ut multi insurgant adversum me. Circumdederunt me sicut apes, exarsunt sicut ignis in spinis: sed nonne in nomine tuo ulciscar in

Sap. 91.

Psalm. 5.

Psalm. 117.

- eis? impulsus eversus sum ut caderem, sed tu Domine suscipe me.
 Act. 17. Quæ enim creatura non revolveretur in nihilum absque te, in
 quo omnia vivunt, moventur, & sunt? Qui homo fragilis & de-
 bilis stare posset absque te in lubrico vita huius? Obsecro te, spes
 mea, non veniat mihi, non veniat, quia stare eò non possem, pes
 ille superbia, ut confidam in virtute meâ: certus enim sum, quia
 nihil sum, nihil scio, nihil possum absque te, in mediis positus
 hostibus, in mediis fluctibus, & arumnis. Omnia tu in nobis
 operaris, Domine, hoc scio, & non in arcu meo sperabo, &
 gladius meus non salvabit me; sed dextera tua fecit virtutem,
 dextera Domini exaltabit me, dextera Domini faciet vir-
 tutem. Fortitudo & laus mea tu es, & factus es mihi in salu-
 tem. In te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar mu-
 rum.
 In Deo est
 fidendum. Tu solus præcinges me in virtute, & pones immaculatam
 viam meam, & perficies pedes meos tanquam cervorum, & su-
 per excelsa statues me, docebis manus meas ad prælium, & po-
 nes ut areum areum brachia mea. Ego autem persequar inimi-
 cos meos, & comprehendam illos, & non convertar donec defi-
 ciant, confringam illos, & non poterunt stare, cadent subtus pe-
 des meos. Benedictus Dominus qui docet manus meas ad præ-
 lium, & digitos meos ad bellum. Iste Deus meus, Salvator meus,
 adiutor meus non emigrabo. Iste liberabit me de laqueo venan-
 tium, & à verbo aspero. quomodo enim oblivisci mei potes,
 quem in manibus tuis descripsisti? Non potes, & si mulier obli-
 viscatur infantis uteri sui. In te inimicos nostros ventila-
 bimus cornu, & in nomine tuo spernemus insurgentes in no-
 bis; salvasti enim de affligentibus me, & odientes nos con-
 fudisti. O Domine, ô Domine, saluum me fac salus mea,
 etenim tu scis, quia puer sum ego, nesciens introitum & exit-
 um meum.
 Applicatio
 ad Com-
 munionē. Confitebor tibi, quoniam exaudisti me, & factus es mihi in
 salutem; Deus meus es, & exaltabo te. Venite & audite omnes
 qui timetis eum, & narrabo vobis, quanta fecit & faciet anima
 mea: quanta? immensa, infinita, incomprehensibilia, & in-
 scrutabilia; nam & hodie verè, verè, ô anima mea magnifi-
 cavit

cavit facere nobiscum, & quare non facti sumus letantes? faciet enim pascha suum apud nos JESVS, sed Pascha faciet, & hoc est transitus Domini. O JESV, ó JESV, manenobiscum Psalm. 117. Domine, quoniam advesperascit. Ecce quod hostes circumierunt me inermem & infantem: quid faciam? vel potius quid facies? sicut fuit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei, & justí epulentur & exultent in conspectu tuo, & delectentur in latitiâ, quoniam in nomine tuo, ó JESV, ulciscar in eos.

Nolite, quaso, confidere in Principibus, in filiis hominum, in his enim non est salus, sed in Deo JESV meo, neque enim in fortitudine suâ roboratur vir, neque in tibiis viri beneplacitum erit ei. Et maledictus homo qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum. At verò fortitudo mea, & laus mea tu es, bone JESV, & factus es mihi in salutem. Dominus petra mea, & robur meum, & Salvator meus, Deus fortis meus, sperabo in eum; scutum meum, & cornu salutis mea, elevator meus, & refugium meum, Salvator meus, de iniquitate liberabis me, invocabo Dominum, & ab inimicis meis salvus ero. Non gloriatur sapiens in sapientiâ suâ, & non gloriatur fortis in fortitudine suâ, & non gloriatur dives in divitiis suis: sed in hoc gloriatur qui gloriatur, scire & nosse te, quia tu lucerna nostra, Domine, & tu illuminabis tenebras meas; tu Pastor meus & pastor verè bonus, qui spero nosti me, & errantem ovem reduces in humeris, tu ad pascua aeterna, tu loqueris pro me bona in conspectu patris tui, tu solus refugium, tu solus liberator meus, & auxilium meum de inimicis meis iracundis: Intuerere superbiam eorum; & respice ad humilitatem nostram, & faciem Sanctorum tuorum attende, & ostende, quoniam non relinquant presumentes de te, & presumentes de se, & de virtute suâ gloriantes humilias: tibi enim derelictus est pauper. Aspice igitur, aspice qui intueris cor & omnes vias nostras. Ecce ego pauper & inops & orphanus. Suscita, suscita de pulvere egenum, & de stercore imperfectionum istarum N. eleva pauperem, ut complacere tibi in illo, ut sedeat

Ierem. 17.

2. Reg. 22.

Ierem. 9.

Psalm. 9.

Psalm. 112.

sedeat

fedeat cum Principibus, & solium gloria teneat, & te amet uti desidero, teq; laudet ac glorificet in secula seculorum. Amen.

Praxis ad fiduciam in Deum, & diffidentiam sui, in quacumque oratione & reconciliatione.

Antequam quicquam incipias contritionem excita. Cassian.

1. Pet. 4. Omnia Deo tribue.

Prius à Deo quam ab homine quicquam petas.

Arrogantia eorum, qui aliena consilia respiciunt.

PRIMÒ, considera quomodo plurima variis in rebus tibi male cesserint, etsi consilia optima cepisse videreris.

Secundò, nihil attenda nisi Numine propitiato & invocato, nihil enim absque Dei gratiâ possumus. Igitur priusquam incipies rem aliquam alicujus momenti, saltem contritionem exerce, & Deum invoca, dicens: *Deus in adiutorium meum intende,* Quo versu Patres olim frequenter uti solitos refert Cassianus.

Tertiò, grates Deo de successu age, adito, si fieri potest Venerabili Sacramento: neque umquam tibi aliquid tribue, sed Deo; idq; etiam verbis testare: quemadmodum enim Religiosi etiam hæc nomina *meum & tuum* vitarunt, ita etiam hæc expedit proprium sibi nihil facere, ut fiat illud: Si quis ministrat tamquam ex virtute quam administrat Deus; si quis loquitur tamquam sermones Dei, ut in omnibus honorificetur Deus.

Quartò, peculiaribus beneficiis solemnem quotannis diem pro gratiarum actione destina.

Quintò, quotidie bis in examine, aut saltem semel, gratias Deo age, & omnia bona & mala quasi de manu ejus accipe.

Sextò, prævide agenda manè, vel pridie vesperi, & pro singulis gratiam pete, magnâ cum humilitate ac tui diffidentia.

Septimò, nullum umquam beneficium ab homine pete, quin prius à Deo omnium largitore id suppliciter efflagitaris, & quasi impetraris: dispensatores enim sunt homines: Deus ipse est Dominus, sine quo illi dispensare nequeunt, etiamsi maximè velint; neque quidquam negare, cum divinæ ejus bonitati visum fuerit.

Octavò, præterea facit ad diffidentiam sui, in re propria non inniti prudentiæ suæ, sed divinæ: & præterea humiliter ab aliis consilium & auxilium poscere. Magnæ certè est argumentum arrogantia & præfidentia, si se solum quis sapere existimet, nullius consilium exquirat, aut dicis causâ tantummodo, & adhibeat qui sua collaudent consilia potius, quam dirigant. Certum verò est hominem sibi diffidentem, Deoque confidentem dum industriæ, tum prudentiæ, tum certè alterius probitati magis, quam suæ considere. Hoc in illis efficit ut resignati sunt

ti sint ad quævis iussa Superiorum, nihil detrectent, nihil ambiant cum sibi diffidant.

Nonò, est & hoc diffidentia: suæ argumentum & praxis *Modus lo-*
numquam dicere Faciam, Feci, Promitto, seu cum asseveratio- *quendi ejus*
ne. Id effectum dabo, sed hoc pacto, Dei gratiâ & auxilio id *qui sibi*
faciam: Præstabo, si Dominus me dignatus fuerit juvare; & si *diffidit.*
mul attollere cor in Deum, atque auxilium petere.

Dignatus es, &c ut sup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Non nobis, Domine, non nobis; sed nomini tuo da gloriam. Ex te Psalm. 113.
& in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia.

Adjutor meus esto, ne derelinquas me; neque despicias me, Deus salu- Psalm. 126.
tatis meus.

Bonum est confiteri Domino, & psallere nomini tuo Altissime. Psalm. 91.

Per singulos dies benedicam tibi, & laudabo nomen tuum in sacu- Psalm. 144.
lum, & in seculum seculi.

Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua, & sancti tui benedicant Ibidem.
tibi.

Ego autem mendiculus sum & pauper: Dominus sollicitus est mei. Psalm. 39.

Domini est salus, & super populum tuum benedictio tua. Psalm. 5.

Quoniam in te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar Psalm. 17.
murum.

Conserua me, Domine, quoniam speravi in te; dixi Domino Deus Psalm. 15.
meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

DECIMÆSEPTIMÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

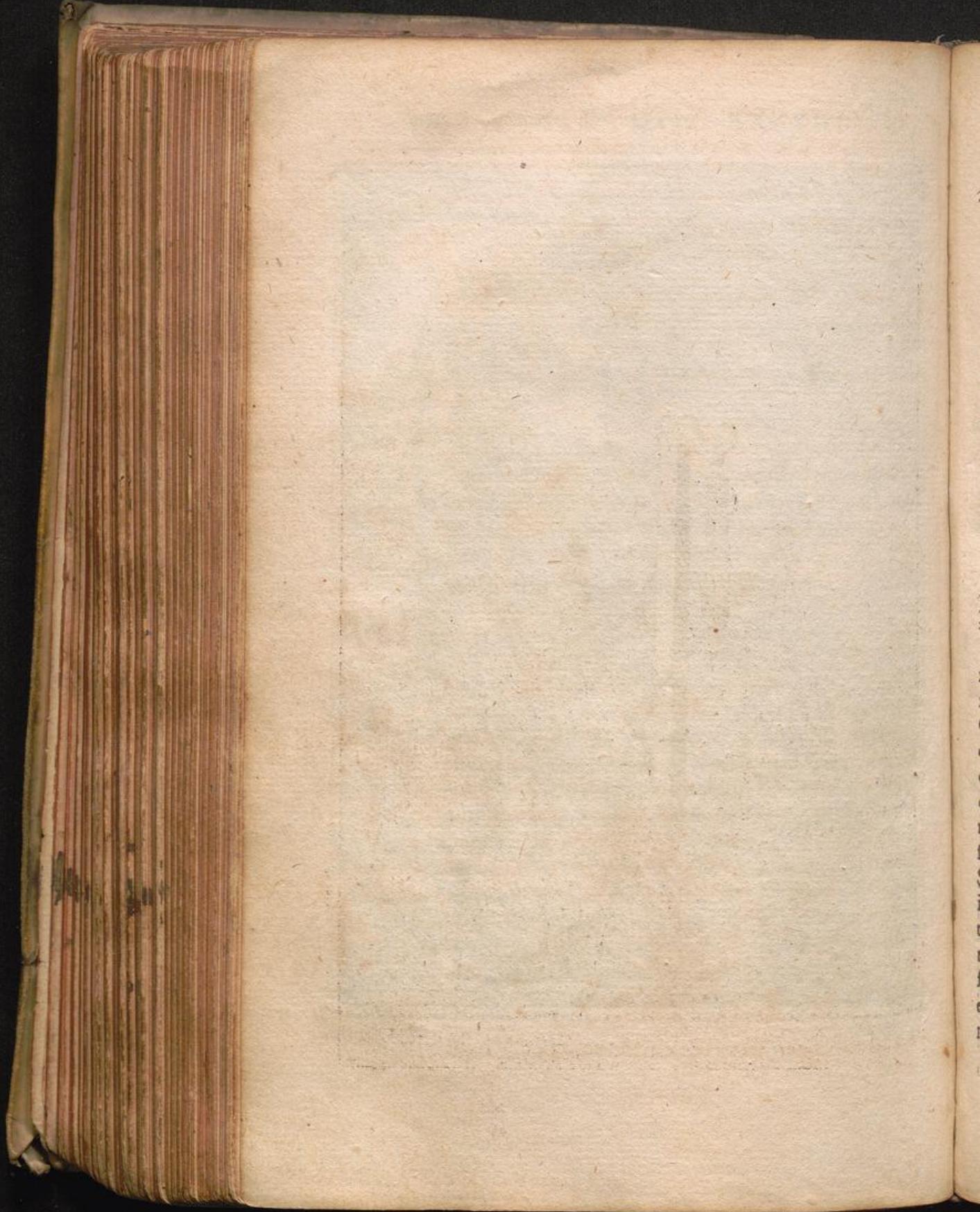
Considera, & pondera virtutem cum vitio, atque utriusque naturam expende.

Vis te magis ad **A** virtutem exstimulare? vide ut hæc **B** vitio, toti q̄ mundo præponderet. Virtus tibi pollicetur ac ostentat laudem & præmia; vitium seruitutem & pœnas (qui enim facit peccatum, seruus est peccati.) Virtus, animæ potentias sanat ac roborat; vitium sauciat triplici telo, ut sunt tria mundi mala, & perdit. Attende utriusq̄ **C** occasiones, & amplectere virtutis, fuge peccati ansas. **D** Virtus omnis, quemadmodum patet in **E** paupertate, expeditum, ut **S** Franciscum facit, & viâ rectâ te promovet ad **F** salutem: **G** vitium vero à viâ salutis abstrahit, quemadmodum **H** mundus, & ejus amor ac divitiarum ducit per vias amfractuosas, gravatq̄, ut minimum adscendentem, ac testudineum facit gradum. Quid ergo? primum illud in omni deliberatione propositum tibi habe, quem ad finem **I** creatus sis, ut q̄ ad eum sola virtus, & quæ cum virtute conjuncta sunt, te ducere, & promoveri queant.

XIII

27

CAPVT XXXIX.

De primo medio meditationem atque affectus ejus ampliandi: sive meditatio de Ponderatione virtutis ac vitij, & illius electione.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. & ORATIO, ut supra.

PUNCTVM I. Considera Primò, quomodo Dominus omnia in pondere, numero & mensurâ creârit; & quantum magnitudine, dignitate, precio cœlestia hæc terrenis antecellant, & æterna sint à te momentaneis anteponenda. Intuere igitur illa, & ex horum aspectu affectum ad cœlestia attolle, illa enim creavit benignissimus Deus ut tu qui cælum assidue intueris, illius pulcritudinem, magnitudinem, & in hæc inferiora imperium & hæc ipsa in Deo tuo contempleris. Vide an ad cœlestia non tantùm caput, sed etiam animum perpetuò erectum habeas, & spiritualia ac æterna perituris anteferas, an verò illa segniter uti mundani tractes. Secundò attende quàm vera illa Davidis sententia: Verumtamen vani filij hominum, mendaces filii hominum in stateris, ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum. Quantum autem id Deo displiceat, Salomon docet, dicens: Pondus & pondus mensura, & mensura, utrumque abominabile est apud Deum. O quàm iniquo pondere æstimantur cœlestia, quàm magno appenduntur terrena! Vide, quàm parvi materia virtutis, dura, aspera, serpens, sitis, ardor, arenæ, injuriarum tolerantia (quam S. P. Ignatius suis magni faciendam, summiq; momenti in cõspectu Creatoris ac Domini nostri asserit) paupertas item, esuries æstimentur ab hujus sæculi filiis; & contra quanti honores, voluptates, genus, robur, opes, &c. faciant: imò nummum unum, verbum unum: sæpe enim, vel ob hoc, vel illum, etiam vitæ & animæ æternam jacturam faciunt; & veluti pueri de bullis & quilibet

*Sap. 11.
Deus omnia
fecit in pondere.*

Psal. 6.

Prov. 20.

*Judicium
mundi unum.*

quiliis disceptant; æterna veramque virtutem despiciunt. hinc tribunalia omnia litium ac litigantium multitudine obruuntur; æmulatio verò virtutis rara. Tertio, unde hæc contingant, & deprehendes ex eo, quòd finem creationis non respiciant, sed præsentia: si enim illi intenderent, nihil æstimarent ista, nisi quatenus ad illum iuarent: sicut infirmus medicum & pharmacum ponderat ex eo, quòd ad sanitatem utilia, & miles arma, & quilibet artifex sua instrumenta, in ordine ad finem suum. Vide an communi errore abripiare, quid te turbet, quid speres, & quo fine, an meliora eligas, habitâ ratione salutis tuæ. & ad particularia vitia tua, & virtutes quas exoptas, descende.

Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firma, &c. ibid.

PUNCTVM II. Considera nullos rectius hæc considerare posse, & appendere quanti virtus, quanti mundus, quàm eos, quibus ista specie suâ non imponunt, qui que precium eorum intimè cognoscunt. Vide igitur quanti Deus ipse ista mundi bona æstimaverit, tum quòd improbis bona hæc ferè largiatur, filiis autem suis, & bonis virtutem, atque adeò idcirco filium in terram misit, ut nos mundi despectum, virtutis precium edoceret. Tunc credis reipsâ Deo tuo? inspicere vitam ejus, & tuam. Secundo, quanti Angeli vana hæc & virtutem N. faciant, qui perpetuò ad eam nos adhortantur. Tertio, quanti dæmones, qui assidue dehortantur homines ex implacabili odio, & nihil non tribuunt suis servis & mancipiis, ut à virtute abducant; nihil timent, nullo domantur, nisi solâ virtute. non enim est potestas, ait Job, quæ comparetur ei. Quarto, vide quanto Ethnicis etiam improbis ficta & adumbrata virtus semper in honore fuerit, eamque reveriti sint, solo lumine naturæ illustrati: quibus honoribus illi suos, quos etiam habent, Anachoretas, sacrificulos colant, vanâ probitatis specie improbitatem summam velantes. Tu verò quanti facis? quantum laboras pro eâ? Quinto, ut
virtutem

Job. 41.

virtutem ames, considera quid sit virtus in se: nempe bona qualitas mentis, quâ rectè vivitur, quâ nemo male utitur, quàm Deus sine nobis in nobis operatur. Quid opras aliud, quàm rectè & beatè vivere? illa enim mala omnia vincit, & in vulnerabilis est, ac tales sui amatores facit, palmâque donat & coronâ, superat ardua, & petit volucris gressu atque alis cælestia. Deinde pulcritudinem ejus quasi intuere. Nihil certè, ait Lactantius, virtute pulcrius, nihil sapientiâ dignius inveniri potest, de hac agebat Plato, Si oculis conspici posset, mirabiles amores sui excitaret. Clemens Alexand. in Pædago, In solâ, ait, animâ apparet pulcritudo: & idè is solus, qui est virtute præditus, verè est pulcer, bonus, honestus: & solum quod pulcrum est & honestum, bonum esse statuitur. Sola autem virtus vel per pulcrum corpus apparet, & in carne efflorescit moderationis speciem amabilem ostendens, quando mores tamquam lux quædam in formâ resplenderunt. Ut autem id meliùs conspicias, considera Adamum in innocentia statu, ejusque mentem & animam benè ordinatam, & eandem post lapsum. Deinde considera virum hac vel illâ N. (pro quâ acquirendâ laboras) virtute præditum tibi notum, & attende quid in ejus intellectu, voluntate, memoriâ virtus efficiat: intellectum verum efficit, voluntatem rectam & tranquillam, memoriam sanctis cogitationibus implet; quid demum in corpore atque actibus ejus externis operetur. Tertio, inspicere Rempublicam, & vide eam solam benè ordinatam, ubi optimi Superiores aliis imperant, & sic esse animam virtute ornatam, quietam, pacatam, ubi virtute passiones sunt domitæ, ubi nihil timetur, nihil speratur. Sexto, considera virtutis originem à Deo esse, summo bono; vitium à dæmone, summo malo, imò verò vitium hominis summum esse malum, & virtutem summum & solum bonum. Nihil enim hominem bonum, sanctum, justum efficit præter virtutem; nihil improbum,

*Lactant. l. 3.
instituit.
Plato.
Clem. Alex.*

*Virtus velut
lux in ho-
mine splen-
det.*

*Virtus in
alio conside-
randa.*

August.

probum, nulliusque precii & malum præter vitium. Quæ verò dementia, ut omnia bona velint homines præter se? August. Bona ait, vis habere; & nõ esse. Quod cum ita sit, nihilque te bonum præter virtutem efficere possit, quid vanitatem & iudicium hominum aestimas, quid bona caduca, quæ vitium proponit? quibus habitus neque melior, neque beator eris, imò peior & infelicio. *Hæcine vera*, ut supra pag. 7. vel *Iudicia tua Deus*, ut infra 563.

Quid vitium.

PVNCTVM III. Considera Primò, quid sit vitium, monstrum scilicet quod animam deformat, cæcam reddit, labe aspergit, morbi que plurimis affligit, & gravissimè triplicique telo vulnerat, scilicet in cogitatione, intellectu & voluntate, ut patet in superbiâ, avaritiâ, luxuriâ, irâ, &c. Finge igitur hoc, quod velles eradicatum in te, vitio laborantem alium notum aliquem tibi intruere, ejusque cogitationes, iudicia, sermonem &c. Deinde inspicere te, quid vitium illud in tuâ cogitatione &c. operetur, & detestare generosè. Cogita deinde Angelos pulcherrimos, & sapientissimos, & quid in illis mentibus effecerit superbię peccatum. Secundò attende ejus bona, si quæ sint, una cum toto mundo, vide an ullo pacto cum virtute ponderari possint aut comparari. Tertio, quanta sit virtutis N. libertas, quanta vitii N. servitus: quantum enim servit ambitiosus, avarus, gulosus, luxuriosus & quàm durę eorum leges? etiam si enim de animâ, famâ, vita que etiam aternâ agatur. Non possum, ait, &c. abstinere à vitio cui obligatus sum. Quarto inspicere infernum & attende super omnia quantum Deus oderit peccatum, ipse infinitum scilicet bonum infinitum malum. Quintò, quomodo omnibus bonis spiritualibus animam spoliaret, Dei amicitia, Spiritus sancti donis, fructu bonorum operum, denique eheu! delectat è libro vitæ, &c. *Hæcine vera*, ut supra pag. 8. Considera, quid sit occasio virtutis, quàm calva à tergo, uti fingi solet, ita ut numquam recuperari queat; quàm studiosè acceptanda,

acceptanda, & vitium ejusque occasio vitanda; quanta
 ex illa neglecta tristitia, ex hac vitata lætitiâ consequatur. Sextò, considera quomodo uno aliquo heroico actu per occasionem oblato, sæpè fortiter eo utendo, in perpetuam se quis asserat libertatem; vitii verò similiter sese occasione laqueatâ objiciente, in perpetuam transferat servitutem: hanc fugere firmiter statue, & principiis ob stare: quia serò medicina paratur, qui que amat periculum, peribit in eo. Quantum, aiebat Seneca, possumus à lubrico recedamus, in sicco quoque parum firmiter stamus.

Occasione
 utendum.

Ecclesi. 3.
 Epist. 117.

Exercitium brevius ne cum mundo in virtutis precio erremus.

IUDICIA tua, Deus, vera, justificata in semetipsa. Credo tibi, & spero in te, & toto corde te diligo. Utinam ego & homines saperent, & intelligerent, & novissima providerent. O stateram dolosam, in qua virtus, & pax, & honor, & gloria appenditur, & tu simul omne bonum Christe JESU; & in aliâ lance peccatum, & servitus ejus, & tormenta, & tamen eheu! præponderant, & stultitia & injustitia placent, tu verò sapientia & bonitas infinita displices. Tolle à me insipientiam meam, ut sciam quò tendam, quem sequar, quò me virtus, quò vitium trahat; quanti apud te illa, quanti apud Sanctos & Angelos tuos, & prudentes omnes: & qui me amasti plus quàm te, ut sic loquar, cum mortuus sis pro me, fac ut vivam tibi; & propter te ex nunc in æternum, moriar mihi.

Exercitium longius.

CLAMABAT, Dulcissime JESU, ad te, cum adhuc peregrinus esse dignareris in terrâ hâc, cæcus sedens secus viam: JESU, fili David, miserere mei. neque quicquam petebat, nisi ut videret lucem istam brevem, instabilem, quam quotidie tollit nox, & alternant multæ vicissitudines. Sed (quæ est benignitas tua) dedisti ei, ut te etiam aspiceret solem justitiæ, lumen indeficiens, desiderium collium æternorum, lucem veræ fidei, & vanitatem rerum omnium dispiceret, ac te

Lucæ 18.

N 2

sequeretur

Pfal. 101.

Iob. 28.

sequeretur. Hoc lumen jam humiliter flagito à te, & quanto affectu, tu nosti, ò Sapientia eterna, hoc peto, dum tempus est miserendi, & dum venit tempus, id est, ut te amem, & inueniam, ac donum intelligentia tua. Nescit enim homo precium ejus, nec inuenitur hic in terrâ suauiter viventium, id est, hominum carnalium. Abyssus dixit: non est in me; ostuti enim hujus seculi non inueniunt eam. Et mare hujus mundi loquitur: Non est mecum. Abscondita es, ò Sapientia, ab oculis omnium viventium, & volucres cali, & sapientes hujus mundi, lates, sed, queso, ostende mihi faciem tuam, & saluus ero.

Doce me, ò Sapientia, estimare voluntatem tuam, & virtutem veram. Quis enim eam ritè estimat? egone? & diligo, & quero eâ super aurum, & topazium? ita cupio toto corde: omnes ut video, quæ sua sunt, querunt, & quæ sunt seculi hujus. Quid verò ego pauper & inops hodie moriturus? nõnne & mea queram, id est, te Deum meum, & omne bonum? quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? Queram ergo te, dum à me misero adhuc inueniri potes, invocabo te dum propè es ut venias, quia & hodie te mihi dare paratus es, & ego desiderio desideravi te suscipere. Et quorsum? ut videam te, & adhæream tibi, & unus tecum sim, & in lumine tuo videam lumen, & tenebras, id est, creata despiciam mundi hujus. Veni, veni lumen cordium, & fac de tenebris lumen splendescere, & amoris tui in me ignem accende, nihil aliud peto, uti spero; mentitur enim, scio, sæpè iniquitas sibi.

Applicatio
ad Com-
munionē.

Mundi vanitas
Pfal. 61.

Vitiorum-
que illece-
bræ.
Viti mala.

Virtutis
laus.

O quàm mendaces filii hominum in stateris, ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum! pro virtute enim & regno calorum, & pro te, eheu! vix pes à terrâ levatur, appenduntur in staterâ nimis injustâ virtus & mandata tua, nam mundi bona longè preponderare consueverunt, virtus & lex tua convertens animas, & sanans omnes ferè contemnitur. Vitium verò ecce lethaliter vulnerans animas nostras, ita intellectum excæcat, ut suscipiatur, voluntatem obdurat ut queratur, memoriam sædat ut studiosè desideretur, & tamen fumo & flore citius perit, & transit; & trahit in mortem sempiternam, & abstrahit à te, ò via, veritas & vita. Quid verò virtus? nos tibi similes facit & proximos,

proximos, & filios charissimos ducit in patriam, & sola bonos facit ac beatos. Verumtamen contemnitur ista, sic vani filii hominum & mendaces decipiuntur miseri & decipiunt. Non est Psal. 135
 qui recogitet corde, omnes, aiebat ille, declinaverunt, & inutiles facti, vix est qui faciat bonum. O quanta, quanta cæcitas nos miseros premit, quanta tenebra! & nōmē tamen tu lucēs nobis, & de propinquo lucēs, qui omni horā paratus es venire ad me, ut illumines vultum tuum super me, & habites in me, & ego vivam in te, ut videam vanitatem mundi, & laqueos ac vulnera declinem? Sed eheu miseri! ruimus, ruimus ultrò in hostes, & laqueos avaritia, superbia, & luxuria, quasi ignari essemus, quomodo vitium gula vulneraverit Adam patrem nostrum, & arrogantia romphæa Angelos deturbârūt, quos cum Lucifero turpissimos, pessimos, crudelissimos, ex purissimis spiritibus effecit.

Sed hac est dementia & insipientia filiorum Adam, Redemptor mi, adhuc alta sperantur & spirantur, & servire libet vitio huic N. & illi, libertate sanctâ donatis, & sanguine tuo preciosissimo redemptis. Erravi & ego, Domine sicut ovis quæ perit, Psal. 118.
 quare, obsecro, servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus, & deduc me in semitam rectam, occasiones devitare concede, & averte benignissimâ manu tuâ, ne unquam intrem in tentationem. Etenim video mundum hunc laqueis plenum, ubique pedicæ, ubique foveas. Quid verò alteri suaderem? quid filii sæculi prudentes in generatione suâ? ð JESV, ð via, ð Sapientia, ð veritas, ð salus unica, nemo evadet sine te, nemo vivens, aut moriens, seu vigilans, seu dormiens, nemo sine te, nisi enim custodieris animam nostram, frustra vigilat qui custodit eam: nisi domum adificaveris tu, in vanum laboraverunt, qui adificant eam: tu enim salus nostra, fiducia nostra, protector noster, & unicum refugium nostrum. Amen.

Praxis ad virtutem ac vitium ex merito ponderandum.

P RIMò, seriò considerare semitas domus suæ, & exquirere Adverte
 quæ malæ consuetudines, qui defectus in animâ, qui in quas. consue.
 N n 3 corpore,

rudines habeas pravas. corpore; & catalogum horum facere, atque super his aliorum exquirere iudicium.

Secundò, aliquando, saltem semel in mense, cum percurrere, & videre profectum & defectum.

Tertiò, referre alicui vel familiari, vel confessario numerum defectuum: quod apprimè utile observavit S. P. Ignatius.

Occasiones virtutis observa,

Quartò, considerare potissimùm in vitiis & virtutibus, quarum corum sint occasiones; ut vel eas, si de vitio agitur, evites; aut amplectaris, si quidem virtutes earum fuerint. Magna enim probitatis ac salutis pars pendet à diligenti in utramque partem occasionis prævisione.

Quintò, sæpè se confundere ex eo quòd videas tot improbos, fures, latrones, tanta tolerare pro scelere perpetrando incommoda, imò etiam omnes mundanos, ut desideria sua expleant.

Vide ut quantum tribuisti mundo, tantum Deo,

Sextò, consideratis peccatis præteritæ vitæ, & laboribus pro mundo ejusque legibus toleratis, decernere quid simile pro virtute acquirendâ.

Septimò, numquam ob hominum gratiam, aut iudicium, aut rem ullam temporalem, virtutem piæque consuetudines deferere. illud enim esset eam minimi facere, eique rem vanissimam præponere: sed ea quæ semel probata ac decreta, constanter prosequi oportet. *Dignatus es*, &c. ut sup. p. 10.

IACVLATORIÆ.

- Psal. 12.* **I**llumina, Domine, oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum.
- Psal. 118.* **D**a mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo.
- Ibidem.* **I**niquitatem odio habui, & abominatus sum, legem autem tuam dilexi.
- Ibidem.* **Q**uomodo dilexi legem tuam, Domine! totâ die meditatio mea est.
- Ibidem.* **Q**uam dulcia faucibus meis eloquia tua! super melori meo.

XIII

18

DECIMÆOCTAVÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Age, & vide quid amico de virtute delib-
ranti, & quo simili ei suaderes.

HAeres, & adhuc vis animum ad virtutem
reddere promptiorem? vide quid coram Deo
sincerè amico **A** suaderes, idq̄, facito. quod si reti-
nette **B** vitium, & maxime prava **C** consuetudo,
(qua quasi necessitas catenam necit, & à filo in-
cipiens crescit in rudentem) abrumpe: sequere **D**
simpliciter & **E** prudenter (quod serpente & co-
lumbâ notatur, Matth. 10.) ducem Angelum,
Christiq̄, in viâ rectâ consilium. Salutis **F** occasio-
ni in vigila. Excogita simile aliquod, aut dissimile
quo tibi **G** virtutem representes. Hoc enim **H** Do-
minus Iesus parabolis **I** pastoris, **K** satoris, **L** vineæ,
M prodigi usus, nos edocuit.

CAPVT

CAPVT XL.

*De secundo medio meditationem, atque affectus
ejus ampliandi, sive de Prudentia filiorum se-
culi imitanda in electione virtutis, & ut sibi
quisque suadeat, quod amicissimo suaderet.*

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. Ora Dominum,
ut tibi possis eligere, & suadere quod alteri.

PUNCTVM I. Considera, quàm prudentes sint filij
hujus sæculi in curandis negotiis suis, opibus, voluptate
aut honore quarendis; quàm seduli nocte, dieque, ut
consilia bona indagent; quàm prompti & indefessi, ut
ea perficiant quæ sibi utilia fore perspexerint: neque
pericula maris aut latronum deterrent, nec labor con-
tinuus, neque eventus infelices aliorum. Confer cum
ea quam filii lucis in salute suâ adhibent diligentia, &
confundere; deinde statue in re tanti pöderis, id est tuâ
salute, prudentissimos atque sapientissimos in consi-
lium advocare, neque permitte ut Deus queri de te
possit seruo suo, dicens, Quis cæcus nisi servus meus,
aut quis surdus nisi ad quem nuntios misi? Et cum ne-
mo scire queat quid sit in homine, nisi spiritus homi-
nis, qui est in homine; in primis in consultando de vir-
tute vel profectu, rationem ab omni affectu alienam
adhibere convenit, & scire tum commodè id fieri, cum
rem negotiumque nostrum, velut alienum, ob oculos
ponimus atque appendimus, velut Davidi Regi ele-
ganter Propheta Nathan peccati commissi enormita-
tem exposuit, & mulier illa Thecuitis eidem, ut Ab-
lalomem in pristinam gratiam reciperet, persuasit. Vide
ergo conversationem, vitam tuam, vel partem aliquam
illius; vel defectum aliquem, quem emendare studes.
non tuo, ut in loquar, sed alieno oculo, dispice an ve-
rè hoc vel illud in alio probares, quomodo in hoc, vel
illo

*Prudentia
sæculi imi-
tanda.*

Isaia 42.

1. Cor. 2.

1. Reg. 12.

1. Reg. 14.

illo illi suaderes, an esse ad horã pauperem, & æternũ divitem, vel ad horam humilem, & æternũ gloriosum, ad horam inò momentum lugere & pati, & æternum lætari & triumphare, an contrã probares; quamque illi viam monstrares, tu ipse eam capeffe, tutiorem nempe & commodiorem ad virtutem & ad salutem. Adverte verò quanta meritò, & quàm acerba hæc exprobratio futura sit in iudicio, si quando is qui aliis viam ostendit, facem doctrinã prætulit, in devia & tenebras sponte ivisse arguetur. Appende illud, Servus *Luca 12.* enim qui scit voluntatem Domini sui, plagis vapulabit *Iacob 4.* multis, & scienti legem & non facienti, peccatum est illi. *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firma fide, &c.*

PVNCTVM II. Considera à bonis consiliis capeffendis nihil magis nos avocare, nihil magis profectum retardare consuetudine aliquã inveteratã: quot enim cohortationibus & commonitionibus opus, ut quis pravum aliquem habitum exuat; Ossa hominis, inquit *Iob 20.* Job, implentur vitis adolescentiæ ejus, & cum eo in pulvere dormient. Adolescens juxta viam suam, etiam *Prov. 22.* cum senuerit, non recedet ab eã; Sapientis dictum est, *Consuetudo mala grave impedimentum.* adeoque verum, ut hoc ipsum exprimere volens Jeremias, dixerit, Si mutare potest Æthiops pellem suam, aut pardus varietates suas; & vos poteritis bene facere cum didiceritis malum. Siquidem quasi altera natura consuetudo est, & velut catena, quã homo alligatur, ut *Aug lib. 8.* expressit Augustinus: Ligatus, ait, eram non ferro alieno, sed meã ferreã voluntate; velle meum tenebat inimicus, & inde mihi catenam fecerat & constrinxerat me: quippe de voluntate perversã facta est libido; & dũ *Confess. c. 5.* servitur libidini, facta est consuetudo; & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Quocirca dum *Consuetudo velut catena.* de virtute sequenda, vitioque fugiendo tecum disceptas, principiis obsta, insta operi, ac vehementer cavendum tibi existima, ne malum, si moram etiam parvam habeat, & inveteretur, & paulatim ab uno illius gradu

Nn 5 in

*Matth. 26.**Ioan. 11.**August.**Consuetudo
bona utilissi-
ma.**Communi-
catio cum
Deo valde
utilis.*

in deteriora labaris; nonne D. Petrus cum primò negasset; secundò, iuramentum addidit; tertio, Christum detestatus est? Quatriduanus Lazarus non nisi lacrymis & clamore suscitari potuit, qui est peccatoris simulacrum, quem peccandi usus sepelivit, ligavit, velavit, fœtentem effecit, & lapide grandi (consuetudine nimirum) conclusit. Hoc igitur vel solum calcar sufficere poterit ad profectum si bene appendatur, timor nimirum prave consuetudinis; quæ ubi inoleverit, hominem gravissimo salutis æternæ periculo (potissimum in morte) exponit. Unde agebat S. Augustinus: Quæ tenuissima licia putabantur, in fynes nauticos excrescunt, & si non abrumpatur id ipsum exiguum & tenue, revalescit iterum, & fortiùs alligat. Neque minùs juvabit attendere, ad salutem è contrario nobis auxilia magna præstare bonam consuetudinem; itaque pervictis difficultatibus stude eam acquirere, & habebis in virtute constantiam, & verè magnum solatium. Nam priusquam eam quis fuerit consecutus, laborum affatim exhauriendum, uti assolent semper discentes, & numquam ad scientiam pervenientes; eâ verò obtentâ, lata fit via mandatorum, & suavis etiam in ætate senili. O quantum solatium, habitu acquisito, laborem nec sentire virtutis, nec Religiosæ vitæ molestiam, sed veluti partis opibus securè frui! *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM III. Considera omnia quæ in mundo sunt, à liberali Dei manu creata esse, tum ad usum, tum etiam ad disciplinam ac institutionem nostram. Idcirco vix quidquam ad spiritualem vitam accommodatius esse S. P. Ignatius agebat communicatione cum Deo, quæ est virtus seu pius habitus ex creatis eruendi, quæ ad spiritualem utilitatem valere possunt; & ad cælestia mentem atque affectum elevare, memoriam piis cogitationibus & similitudinibus fœcundare, & voluntatem iis veluti faculis accendere. Et vide quomodo hæcenus iis usus, an ut sapiens Dei filius. Ex creatis scientiam

scientiam Creatoris & aurum amoris ejus colligas, an
 verò potiùs venenum, & agas sicut equus & mulus qui- *Psal. 37.*
 bus non est intellectus. Per ejusmodi considerationem
 vide ut similia varia sese offerant, quibus per visibilia ad
 aliquod invisibile ascēdas. ut cūm ex pulcritudine eo-
 rum quæ videntur, quasi ex vestigio divinam contem-
 plamur: vel per invisibilia creata, utpote animam no-
 stram, invisibilem Deum: vel denique per visibilia, ad
 alia visibilia speculanda assurgimus; quemadmodum
 in parabolis & apologis Sapiētia divina præmonstra-
 vit. Felices, ait Richardus, quibus vertitur in scalam, *Richard.*
 quod aliis solet in ruina: felices, quibus exteriorum *tract. 3. de*
 scientia fit schola ascensionis, non ruina dejectionis: *Extern.*
 felices, quibus scientia illa quæ inflat, non est ad infla- *mali.*
 tionem, sed ad inflammationem ejus qui ædificat: feli-
 ces, quibus temporalium pulcritudo, fit æternitatis in-
 stigatio. Vis ad virtutem te excitare, meditationumque
 ac cogitationum amplam habere segetē? aspice hunc *Aspectus*
 orbem spectabilem, ejusque pulcritudinem & varieta- *mundi exci-*
 tem admirare; & considera quomodo sese habeant *tat. ad vir-*
 creaturæ erga conditorem suum. Primò, sicut speculum *tutem*
 divinorum, ut Trismegistus dicere solebat, & liber di- *Trismegist.*
 vinitate plenus. loquuntur in auribus nostris potentiā,
 sapientiam & bonitatem ejus, eamque dilaudant. Se-
 cundò, quomodo ei omnes obediant. Tertiò, quomo-
 do serviant tibi omnes, teque instruant, si rectè attēdere
 volueris unde Sapiens ait, Vade ad formicam, ô piger.
 & Sapiētia ipsa: Estote prudentes sicut serpentes, & *Prov. 6.*
 simplices sicut columbæ. Quartò, quomodo omnes *Matth. 10.*
 conentur se servare, & pleræque pro conditione suā
 crescere & perfici, ut & nos doceamur progredi in viā
 Dei, & crescere de die in diem, & parta conservare.

Exem-

Exercitium brevius de Morte.

Esaia 42.

CREDO tibi, Domine mi, ô Sapiaientia aeterna, & in te spero, & diligo te corde meo. O JESV, dixisti olim. Quis cæcus nisi servus meus, & quis surdus, nisi ad quem nuntios meos misit? Verum, ô bonitas infinita, eruntne prudentiores filij saculi in generatione sua filiis tuis? ut eligant illi potiora, & nos deteriora, illi honores quoad possunt longos, & opes magnas, & gaudium præ dolore, & pacem præ bello; ego verò in illa N. re bellum tecum, & paupertatem, & dolorem, & ignominiam aeternam? Absit à me, absit à te, qui sanguine tuo & lacrymis scripsisti legem tuam & sapientiam in cordibus nostris, & humilitate tuâ, & tormentis tuis vana esse bona mundi hujus clamas, quibus abstrahimur, & illicimur, & aeterna perdimus, & te omne bonum. O utinam precium virtutis discerem ex te, & vitam tuâ omni N. ex Angelis, ex hostibus meis, imò & ethnicis; da obsecro, ut illam propter te & occasiones omnes N. sequar. sic mihi ut alteri suadeam, consulam; uti alium aliquem ita me ipsum horter, vrgeam, ut sapiam, & intelligam, & novissima provideam, & te diligam. Amen.

Exercitium longius.

Lucæ 1.

Prudentia
læculi.

HEV mihi! quàm densis tenebris involvimur; ô lux aeterna, veritas amabilis, Christe JESV, sapientia Patris, magni consilii Angele, veni, obsecro, & illuminare his qui in tenebris, & umbrâ mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam veritatis & pacis. Pedes mei sunt amor meus, illo feror quocumque feror. Quid verò amo? in illo & illo N. eheu damna mea, & morbos anima & mortem. ab his sibi ut caverent, ipse alios monerem, fateor; ego verò cæcus & infelix homo amplectar? & te omne bonum, Deus, vocantem ad suavissimos patris amplexus, id est, perfectionem fugiam? video alienos defectus, damna, & mea ignoro aut negligo, in alienis lyncei, in nostris eheu cæci sumus. O quâto prudentiores filii hujus saculi filiis lucis in generatione sua sunt! Suademus, ecce, amicis N. hæc & illa ut meliora, viam ad aeternitatem esse irremediabilem, incertum mortis diem,

diem, horam, momentum, vivendum esse quasi hac horâ mori-
turi; hac alteri & ego ingeminarem, etenim fastidiosi sumus ad
alienos defectus, prompti ad eos arguendos: nobis verò blandimur
quærentes excusationes in peccatis. Nōne meritò dicere posses:
Medice, cura te ipsum, cū aliis sana consilia demus, & ipsi de-
teriora sequamur? Lucæ 4.

O quā durum iudicium servo illi, qui scit voluntatem do-
mini sui, & non facit! certe plagis vapulabit multis. Quid enim?
scio mortem in ollâ istâ; sive creaturâ N. & non exclamo? scio
vitam in cruce tuâ, & calice tuo, & piget in eo gloriari? video
te in humilitate, paupertate præeuntem, & sequi servus domi-
num dedignabor? Quid faciam tibi ô custos hominum? Ne in-
tres, ô Domine, in hoc iudicium cum servo tuo, sed fac mihi se-
cundum verbum tuum in bonum, ut quod aliis ipse suaderem in
vita statu, in virtutum delectu, vanitatis contemptu, & defe-
ctuum extirpatione, ipse sequar, ne audire cogar illud: Tu qui
alium doces, te ipsum non doces: qui prædicas hoc illudve N. alte-
ri, te ipsum negligis. Et qui tibi nequam servus, cui bonus esse pote-
ris? Rom. 2.

Qui te spernit omne bonum, quid amare potest, nisi omne ma-
lum, & universitatem iniquitatis? Et fieri hoc potest, ut susci-
piam illam in animam meam, & te, quem expectans expecto,
amantissimum sponsum illius, excludam? ut non sit tibi locus in
eâ, nisi in spinis & urticis vanitatis & pravitatis? Sed quis potest
facere mundum de immundo semine: nōne tu, qui solus es? Da
igitur, ô Sapientia æterna, ut ita dirigam vias meas, ut alteri
præmonstrarem; ita desistam à malo, ut alteri suaderem; ita
meliora eligam, ut amicissimo auctor essem, ut qui te Regem re-
gum hodie suscepturus sum, quem amo, & quero toto corde. Et
quid, queso, me tenet videntem meliora, & probantem? eheu!
Domina mi, liberator meus de inimicis meis iracundis, sola est
consuetudo gravis quadam & perniciofa catena, soluenda utique
facilius quàm rumpenda, nisi per te Domine virtutum. Exsur-
gam, exsurgam, & gratiâ tuâ sequar te, Domine, non nectam
moras ne invalescat consuetudo, & veniat nox, & videre te ne-
queam, ô lux mea, & fugias à me æternim, & derelinquas me.

Absit

Lucæ 12.

Mors in
creaturâ
latet.

Rom. 2.

Eccl. 14.
 Applicatio
 ad Cōmu-
 nionem.Betrn. ferm.
 de 7. verbis
 Domini.Consuetu-
 do dura.

Propositi-
tum pium.

Absit, absit, absit, ð bonitas, ð amor, absit hoc à te, absit à me in aeternum. Non tardabo venire ad te, virtutemq; N. tam necessariam ut tibi placeam, querere. Amo enim te ex toto corde meo, ð lumen oculorum meorum, unicum refugium meum. Solve colligationes impietatis, solve vincula, quæ me libertate per sanguinem tuum donatum retardant: Da mihi pennas sicut columba ut volem, & requiescam: sustolle me super altitudinem terra, ut frustra jaciatur rete ante oculos meos: ut liceat mihi videre opera manuum tuarum, & discere, ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi sit intellectus, ubi longiturnitas vite & victus, ubi sit lumen oculorum & pax. Vbi verò est requies nisi in te? ubi lumen oculorum, nisi in te lux vera? ubi longiturnitas vite, nisi in te vita mea, quem amo supra omnem vitam? Quatuor sunt etiam minima terra, & ipsa sapientiora sunt sapientibus; fornicula populus infirmus, quæ præparant in messe cibum sibi; lepusculus, plebs invalida, qui collocat in petrâ cubile suum; Regem locusta non habet, & egreditur universa per turmas suas; stellio manibus nititur, & moratur in domibus Regum. Ad hæc me mittis & ad forniculam, ut queram te dum inveniri potes, & cibum qui non perit: & esse jubes prudentem sicut serpentes, & simplicem sicut columba. Benedictus sis in aeternum. Ecce messis nostra jam est & jubes, ut operer cibum in vitam aeternam; id est, te queram qui permanes in seculum seculi.

Et ubi erit, ð anima mea, cubile tuum? nõnne in foraminibus petræ? Petra autem mea es tu, Christe JESV, & refugium meum tu unus es. Utinam ita bibam hodie de spiritali petrâ, ut non sitiam creaturæ solatium in aeternum! utinam missus ad forniculam piger, & ad columbam, ut discam simplicitatem, & serpentes, ut discam prudentiam, te ubique mihi præsentem, & in omnibus audiam creatis, quia tu per ea loqueris mihi, sed eheu! sæpè surdo & muto, & tamen loqueris, surdo loqueris. Sonet, obsecro, vox tua in auribus meis, ita ut audiam, & omnis creatura hortantis ut amem te, & omnis spiritus laudet te, Domine, & omnia opera tua assidue dicant: Ipse fecit nos, & conservat nos, ut serviamus tibi, ut tu vermis servias Deo nostro. Clamat ad me omnis creatura: Quis magnus sicut Deus noster: clamor eorum,
species

Psal 99.

species eorum. Et cur clamant, ut veniam ad te, audiam te, ut serviam tibi, & ego quem emisti precio magno, non te glorificabo & portabo te, Domine, in corpore meo, in animâ meâ, ut verâ virtute tibi uni placeam, tibi qui unus es Deus meus, Deus cordis mei & omnia? Tu conditor meus, & finis, & Pater, & Dominus meus, & caro tua verè est cibus meus, & sanguis tuus est verè potus meus, ut vivam & tibi vivam, quod desidero totis viribus meis.

Praxis de Prudentiâ sæculi.

P RIMA, Observa obambulans per plateas & campos indu- *Communi-*
striam hominum, quam quisque in suis exercet, & ex ea spi- *catio cum*
ritualem aliquem fructum collige. *Deo.*

Secunda. Ex creaturis omnibus assuece idem facere, & desti-
natò modò de hac, modò aliâ creaturâ philosophare.

Tertia. Pii sermonis ansam sic cape, & per viam disquire ad *Pii sermonis*
tempus jucundè transigendum, quæ ex hoc vel illo elici spiri- *instituentis*
tualia possint, & multa, eaque magno cum oblectamento sese *ratio.*
offerre videbis.

Quarta. Applicari etiam possunt nominatim conditiones ea-
rum creaturarum, quibus aut Christus, aut Beata Virgo adum-
brantur in Scripturâ, ut navis, arboris, solis, luminis.

Quinta. Diligenter exquire, quas habeas, etiam naturales *Consuetudi-*
pravas consuetudines, easque contrariis vincere stude. Nullam *nis bona*
ego majorem existimo prudentiam, cum, ut dixi sæpè, optima *utilitas.*
consuetudo usû ac tempore non minùs facilè quàm pessima
contrahatur.

Sexta. Quemadmodum avari ex re qualibet lucrum facere
conantur, ita etiam tu, asceta, consuece: & seu bona, seu mala
eveniant, in omnibus vide ne de statu animus deiiciatur, ac
divinæ voluntati tuam conforma.

Septima. Ut sæculi filii potentioribus ambitiosè adhaere-
sunt, ita tu virtutis alumnus, amicos & studiosos illius obser-
va, & quoad potes cum iis fac habeas consuetudinem.

Octava. Considera quæ passiones in te maximè vigeant, iis- *Nota & u.*
que ad profectum spiritualem utere: verbi gratiâ, superbus es? *tere passio-*
utere superbiâ, & ad verè alta ac sublimia animum attolle, ter- *nibus ad*
rena despice, humana judicicia præ divinis contemne. Neque pa- *profectum.*
tialis ut insipientiæ illius meritò arguaris, quâ mundi amato-
res momentanea æternis, vana veris, creaturam creatori &
summo bono anteferunt. *Dignatus es, ut sup. pag. 10.*

JACV-

IACVLATORIAE.

Luc. 16.

Rom. 8.

Isaïæ 42.

Psal. 118.

Psal. 17.

Psal. 24.

Psal. 138.

Prudentiores sunt filii huius seculi filii lucis, in generatione sua.
Prudentia carnis mors est.

Quis cecus nisi seruus meus?

Averte, Domine oculos meos, ne videant vanitatem: in viâ tuâ vivifica me.

Quoniam tu illuminas lucernam meam; Domine Deus meus, illumina tenebras meas.

Dirige me in veritate tua, doce me, quia tu es Deus Salvator meus, & te sustinui totâ die.

Proba me, Deus, & scito cor meum, interroga me, & cognosce semitas meas.

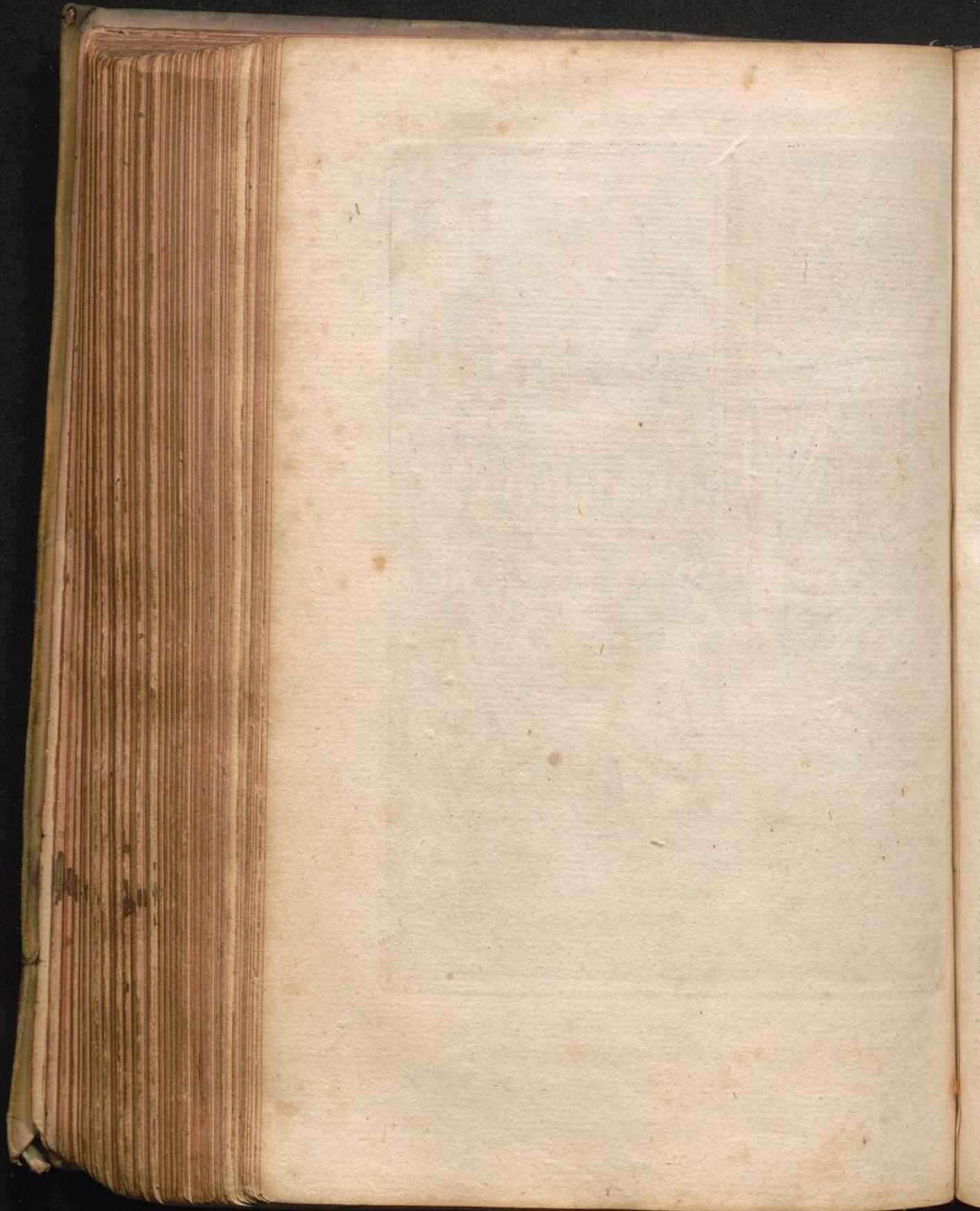
DECIMÆNONÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

Considera quomodo virtutem N. in morte coluisse optabis: vitaque & occasione utere.

Vide an non virtutem, præ vitio secutum te fuisse in A morte optares. Sola enim tibi B virtus ad erit ac solatio erit, cum C peccatum ac vermis ejus torquet, D mors terreat, E demon paratus ad stabit ad rapiendam animam tuam: cum etiam F intimi amicorum, opes & caro ac sanguis deserent: cum G occasio abierit, omnisq; mundana H voluptas ludiq; perierint. De facultatibus tuis unica tibi I sindon supererit, affines K amiciq; funebrem quidem pompam prosequuntur; sed, eheu! deserent, terraq; simul & oblivioni tradent: quorum etsi societatem L appeteres, nihil tamen obtineres. Contra M justus, à virtute & Angelis recreatus, mortem in vitam, dolorem in gaudium commutabit. O quam tranquillo animo justus, quam perturbato peccator ad N. Dei iudicium accedet!

CA-

CAPVT XLII.

De tertio medio Meditationem atque affectus ejus ampliandi, sive de Morte, & consideratione eius quod tunc nos elegisse optabimus.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. & ORATIO, ut supra.

PUNCTVM I. Considera quorsum in hâc vitâ à Deo collocatus sis; numquid ut spatio brevi horæ vnus æternum gloriæ pondus mercarere? proinde nihil tibi, nihil ulli homini aliud est quod agat: & vide quomodo plerique mortalium alia omnia agant. Secundò, animadverte quomodo, ubi venerit hora hæc, affectum esse oporteat eum, qui in hâc vitæ scenâ ritè partes suas egerit, & in hoc mercatu opes veras compararit, quomodo exultet de mortis nuntio, anhelet ad eâ, ita planè ac si famelicus ad opiparam cœnam, operarius ad mercedem, mendicus ad regnum vocatur: è contrario malos inertes, tum cum fatuis virginibus serò cogitare de oleo, de lampadibus, & citò rapi ad iudicem omnibus relictis, nudos, obæatos, & gravissimè perturbatos. Quis sapiens hæc considerat, & non continuo virtutem N. etsi radix ejus amara est, libenter amplectitur, vitiiq; ab sinthium detestatur?

Finis creationis.

Mors bona quam felix.

Matth. 25.

Nunc vide, quos imiteris, vide an jam paratus sis ire ad iudicem, & rationem reddere, atque ita tamen te vivere oportet, ita virtutem colere.

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ.

PUNCTVM II. Fingite videre ejusmodi hominem moribundum, vel N. notum aliquem divitem magis quam bonum, & cogita quàm amara sit & recordatio mortis habenti pacem aliquam in divitiis suis, quid cogitet, dicat, sentiat de mundo, ejus gloriâ &c. dum oculos retorquet ad loca & tempora, delicias pristinas, & amicos, quibus fruebatur, quibusq; jam extremum

Mors mala ò quàm infelix.

vala

vale & perpetuum dicendum erit: versa omnia videbit in luctum, & cantica in lamentationem, & dies istos brevè aternâ cum nocte esse commutandos. O quàm vana tunc apparebunt mundi hujus irritamenta, quàm amara delicia! ubi erunt illæ, ubi amici? Amici solem orientem, quod dicitur, respicient & adorabunt, heres ad hereditatem & spolia anhelabit. Tentationes undique ingruent, & te obruent. Nunc vide quid dives, & gloriofus, & deliciosus ex omnibus hinc secum auferent & quid tu. Contrâ accidet piis viris, & timentibus Dominum: hi enim ea quæ priora sunt relinquent sicis oculis, labores fæcundos præmiorum & solatii exhaustos gaudebunt, exilium peractum, quietem paratam, & coronam post legitimam virtutis certamen.

*Moribundus
quid de futu-
ris cogitet*

Hæcine vera. vt sup. pag. 7. vel *O vita* ut infr. pag. 579.
PUNCTVM III. Fac moribundum ad futura cogitationem convertete, illic decursum sæculorum usq; ad iudicium videbit, & in eo mundi regnorumque illius multiplicem mutationem, nullam sui memoriam. Vide, ô vanitatis ludibrium, & nobilitatis, vide ambitiose. Secundò aternitatem horrendam intuebitur; in quam passu uno eheu! quàm incerto, quàmque formidabili, tibi & mihi hodie, hæc horâ fortè transeundum. Attende jam diviti peccatori iudicium paratum esse, uti & tibi & mihi, & accusatores & tortores multos, incertissimum exitum, cum nesciat homo, amore an odio dignus sit. *Credis hæc? Credo tibi,* ut sup. pag. 7.

Tertiò, appende ab hoc momento & passu illo pendere universam æternitatem, & omnem eo occasionem salutis eripiendam. Deus bone, Deus bone! Hæcine credo, & non horresco? ô quàm meritò exclamabat Moyses, Utinam homines saperent & intelligerent, & novissima providerent! Quartò jam verò attende quid post mortem homini accidat, & ex nunc prospice quale futurum funus tuum, quale & ubi sepulcrum. Funeris fortè longa erit pompa, sed brevis: comites erunt amici

amici, sed frustra cadaveri non sentienti, neque valentes opem adferre: lugebunt crescete forte lacrymâ, sed certe inani. Nunc verò descende in sepulcrum tuum, procumbe velut vivens mortuus, hiantesque vermes, & bufones ad prædam venientes contemplare: aspice ut in saniem mox defluere incipias fœtidum cadaver, quod horrent omnes & fugiunt. Et tu potes adhuc fovere corpus in detrimentum animæ tuæ? vide denique quò se vertere possit ad solatium peccator post horam auditam mortis, & cum venerit Dominus ut ponat rationem cum servis suis. Quò se vertet miser: suprâ videbit iratum Deum; infrâ hiare barathrum, circa fremere hostes, intus rodere conscientiam: & ab horâ hâc videt, imò à momento longissimam pendere æternitatem. O æternitas, æternitas, æternitas à momento pendens, tremenda æternitas! An apprehendis? an credis? an opera id tua, & mea loquuntur? an cura & sedulitas?

Exercitium brevius.

O Vita mea unica Christe JESU! Credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Nescit homo finem suum, sed sicut pisces capiuntur hamo! sic capiuntur homines in tempore malo. & ego nonne fortè hodie ingrediar viam universæ carnis? numerus enim mensum meorum apud te, ô JESU, imò momentorû. Tunc verò cum omnia transferint tanquam umbra, quid amasse volam: quid cogitasse, dixisse, fecisse? quos beatos dixisse? an pauperes, humiles, mites, lugentes, patientes, esurientes justitiam, an secus? sanè tunc beati erunt mihi quos tu appellasti. Itaque ex nunc ex Amore tui moriar mihi, ut vivam tibi, relinquam omnia ut te inveniam, patiar & lugebo hîc, ut tibi gaudeam, odero me & animam meam, ut, sicut desidero, æternum te amem toto corde meo. Amen.

Eccl 9.

Iob. 14.

Exercitium longius.

MELIVS esse dixisti, Deus meus, quem video ubique præsentem, & monentem ire ad domum luctus, quàm ad domum

Eccle. 7.

Sap. 4.

domum convivii: in illâ enim finis cunctorum admonetur hominum, & vivens cogitat, quid futurum sit postmodum. Verum quanta est fascinatio nugacitatis! quam obscurat bona nostra, & quantum inconstantia concupiscentiæ transvertit sensum nostrum! At video per gratiam tuam, ô JESV, lux mea, cum mors venerit, & tu vita mea advenies, tunc demum aperientur oculi cæcorum, & videbunt quomodo transierit mundus & concupiscentia eius. O quam erit tunc alius cuique sensus, alia judicia! Quis tum quantumvis improbus non optabit se virtutem in vitâ & probitatem coluisse, & in his & in illis se superasse, & vocem tuam, ô Pastor bone, audisse? sed eheu! prorsus inani voto! tunc videbit homo transisse mundum, & concupiscentiam eius, & quæ amabat opes, honorem, gloriam, favorem, omnia transisse tanquam umbram. Et fieri potest ut ob hæc, ob umbras, ob fumû, ô Deus meus, lux vera, & bonitas infinita, & vita nostra, jam improbis ludibrio sis, & despectui? Eheu quam doleo sic fuisse illum, sic tibi me illuisse.

Applicatio
ad Cômunionem.

O mors, quam amara est memoria tua tepido, & ignavo, & homini habenti pacem in substantiis suis! quid ergo erit cum videbit sibi parari pro palatio sepulcrum, horam extremam audiet, & de te certos nuncios accipiet? O quantum palpitabit cor eius! languescent oculi, pallescent ora, diffugient amici, opes herum deserent relicta ei unica sindone: videbit abiisse voluptates, & æternas, eheu! miser desperabit, quod virtutes, humilitatem, charitatem, liberalitatem & patientiam neglexerit, & maxime vocem tuam, & exemplum regis pastoris sui, ô bone JESV. Quid enim tunc solatii morituro erit homini & mihi, nisi virtutis & vitæ benè actæ memoria? Et tu, bone JESV, electorum tuorum certa spes & praesidium, idèd viaticum dici & esse dignaris, ô infinita bonitas, & jam in viâ & vitâ cibus mihi viatori, etsi sæpè canibus à filiis tuis projiciaris. Ego verò cupio corde & affectu intimo semper suscipere te, ut dum defecerit virtus mea, tu spes mea verè unica, non derelinquas me, sed recipias in tabernacula tua æterna, imò amplexus tuos, ut dum mors aderit, occurras mihi, ô vita; dum amici fugient, amicum te inveniam, & solatium, & refugium in illâ hora: Sanè si hæc penetrarem, Deus meus, nunquam

quam virtutem negligere, nec in animo meo vitia per misericordiam tuam excisa repullularent. Iofias tibi dilectus contrivit stauas, succidit lucos, & ne rursum erigerentur illa, loca osibus mortuorum complevit: neque certe idola, quae veneror quoties à virtute deslecto, restituerentur in templo cordis mei, si illic mortis perpetua excubaret memoria. Monet enim, ut Bernardus tuus aiebat, horror in exitu, dolor in transitu, pudor in conspectu gloriae magni Dei. Vnde, ait, ista nobis dissimulatio, unde hac tam perniciose tepiditas, unde hac securitas maledicta? quid seducimus miseri nos ipsos? forsitan jam divites facti sumus, forsitan regnamus: nonne ostium domus nostrae horribiles illi spiritus obsident? nonne exitum nostrum larvales illa facies praestolantur? Sed si virtutem verè coluimus, sicut tunc optabimus, erimus gratià tuà securi, visitabit nos dextera tua, & dulcissima Angelorum praesentia recreabit desertos, & tua, bone JESU, ita spero, salvabit nos: ostendes faciem tuam, & salvi erimus. Certus enim sum, quia neque mors, neque vita, neque instantia, neque futura, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia me separare poterit à charitate tuà. Immo verò quod tunc optabo, jam faciam, neque illudet mihi communis error & insania per gratiam tuam, ut nunc eligam cuius tunc me poeniteat, & aeternum. Et cum statutum sit omnibus semel mori, jam mihi mori incipiam, ut vivam tibi, o vita, o lux mea. Quando orieris mihi lux indeficiens, & umbrae haec inclinabuntur? Sunt certè brevissimi dies nostri, & numerus mensium apud te est; longi tamen illi suspiranti ad te, & quarenti te. Quando venies, o mors, quae me reddas vita? venies, o JESU, scio, sicut fur in nocte, veni, veni, sed da metuenti & amanti te significationem, ut vigilem ad te, sive in primà sive in secundà, sive in tertîa vigilià veneris, da operari dum lux est, dum spatium poenitentiae, dum tempus est merendi gloriam, ut te honorem in aeternum; & gratiam inveniam in oculis tuis. Testis mihi es, quia hanc unam peto. Itaque utar talentis & occasionibus istis N. quae mihi bonitas tua concedit, ne tuum ut servus nequam jubeam duci in tenebras exteriores, & separari à te, quando, eheu! post longas vitae moras sperarem intrare, cum servo bono & fidei, in domum & gaudium Domini mei.

4. Reg. 23.
Memoria
mortis.
peccatorum
remedium.
Serm. de 6.
tribulationibus.

Rom. 18.

Actus charitatis.

Iob. 18.

Lucae 12.

O quando hoc erit, quando veniam & apparebo ante faciem tuam? quando venies, & liberabor à corpore mortis huius, & vivens vivens ipse confitebor tibi, & laudabo & exaltabo te in secula seculorum? Amen.

Praxis pro memoria mortis.

PLuribus tertio libro, ubi de præparatione ad mortem agitur, hanc pertractatam videbis, paucas hic tantummodo ponam.

*In sacro est
mortis me-
moriam.*

Prima. Quotidie in Sacro, cum sacerdote, pro defunctis sacrificium offer: & velut in medio mortuorum positus (sunt enim in templis plena sepulcris omnia) cogita moriendum tibi brevi esse, & perpende, an jam ad mortem comparatus.

*Eccles. 7.
Luctu quo
modo uten-
dum.*

Secunda. Melius est, ait sapiens, ire ad domum luctus, quam ad domum gaudii; ideoque, si lugeas amicorum aliquem, tum magis ad mortem te compone, si quis tibi forte occurrat veste lugubri, ne fortuito id fieri putes, sed admonitorem missum.

*In hist. de
Baalam &
Isaphat.*

Sic Divus Damascenus, commemorat de pio quodam Rege, qui Religiosos eo nomine suspiciebat & venerabatur.

*Quotidie
mortis me-
moriam exci-
tanda.*

Tertia. Divus Joannes Eleemosynarius, divinam planè prudentiam, quotidie à famulo moneri volebat de sepulcro; nempe parari illud, paulatim perfici; ut hoc pacto memoriâ mortis vitæ melioris desideria vir sanctissimus acueret. Imò etiam de Philippo Macedonum Rege refertur monitorem sibi in magnâ fortuna statuisse, qui quotidie manè sibi inclamaret hominem eum esse, quo scilicet tumidiore animos comprimeret, & fortunæ inconstantiam, cæteraque vitæ humanæ miseria animo quotidie perciperet, & ad eas se compararet. O quantum hic ruboris incutiet Christiano in die iudicii! Imitari illud D. Joannis poteris & Regis huius; si sententiam de morte vel de vanitate mundi, pridie quàm incumbas scripseris, & lecto affixeris, ut postridie evigilans illa in oculos incurrat prima, atque animum feriat, vel sin tabellâ unâ annorum vitæ (incipiendo scilicet à die Nativitatis) ac mensium habeas numerum, & præterea diei distributionem & officiorum, & inter ea mortem reponas.

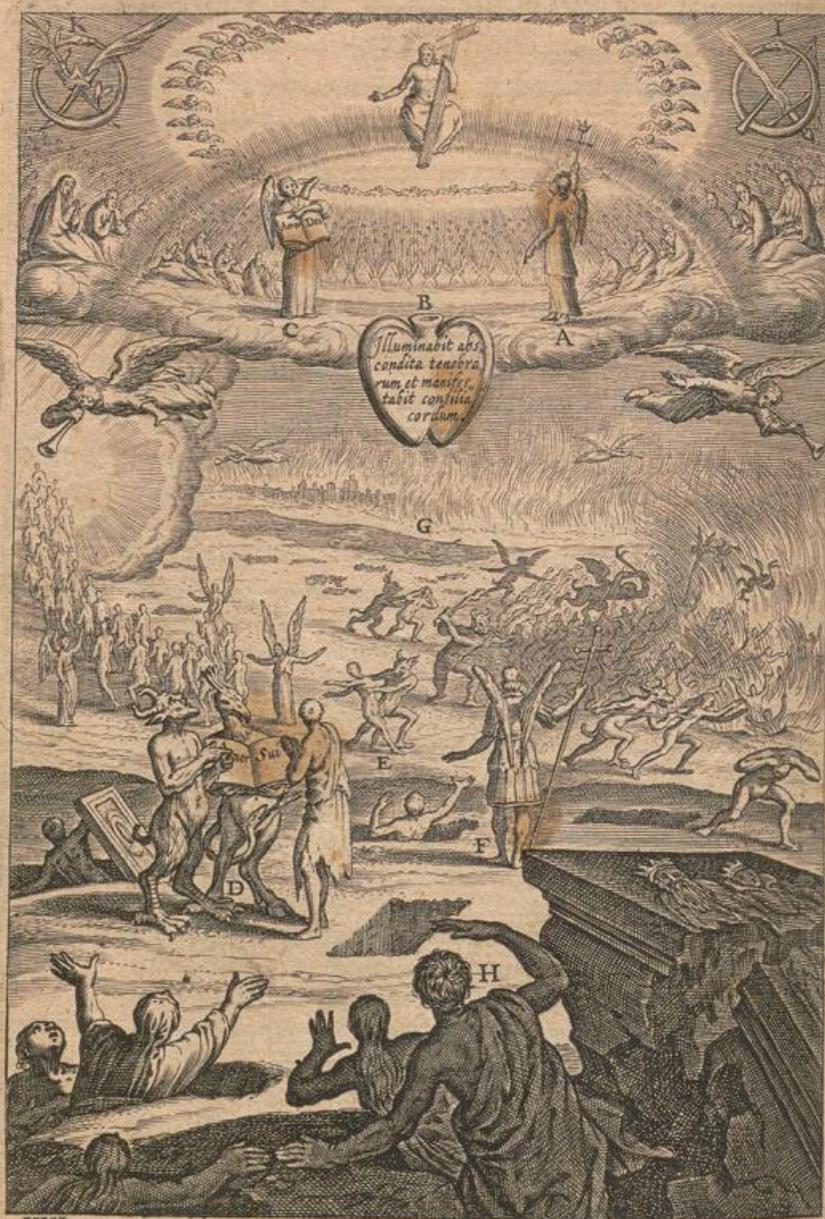
*Philippus
Macedo
moneri se
vult.*

*Nota modum
vesperi incu-
bendi.*

Quarta. Quotidie dum incumbis, cogita an paratus sis mori: lectus enim nos merito commonet sepulcri, uti mortis imago somnus esse dicitur. Itaque incumbere, tamquam sic ad iudicium eâ nocte rapiendus fores, & saltem contritionem cum actu fidei, spei & charitatis, & gratiarum actionis excita; vota, si Religiosus sis, renova; atque ita in pace in idipsum, dormias & requiescas. *Dignatus es, &c. supra pag. 10.*

JACV.

m
i-
e-
r,
o-
ä-
m
e-
m
m
te
n.
e,
u-
pe
i-
le
hä
m
r-
o
ic
o-
ä-
e-
ie
lo
e-
m
i:
o
m
u
e-
e-
y.

IACVLATORIÆ.

Imortui sumus cum Christo, credimus quia simul etiam vivemus Rom. 8. cu. 11. lo.

Brevés dies hominis sunt, numerus mensium ejus apud te, Constitui. Iob. 14. si terminos ejus, qui præteriri non potuerunt.

O mors, quàm amara est memoria tua homini pacem habenti in sub- Eccli. 41. stantiis suis.

Omnes morimur, & velut aqua dilabimur in terram qua non revertuntur. 2. Reg. 14.

Quis est homo qui vivet, & non videbit mortem, eruet animam Psalm. 88. suam de manu inferi?

Et vos estote parati, quia quâ horâ non putatis filius hominis veniet. Lucæ 12: Iustorum anima in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum Sap. 3. mortis.

Scimus quoniam si terrestris domus nostra hujus habitationis dissolvatur, quòd adificationem ex Deo habemus, domum non manu factam, æternam in calis.

VIGESIMÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

Quid in judicio elegisse te optabis? virtutem N. an vitium N.

O Horrendum judicii spectaculum! Vide, ô homo, quid tum fecisse optares: id nunc age, & **A** virtutem ama, qua sola tum patrociniabitur, cû manifestabuntur consilia **B** cordis tui. Bona quidem **C** Angelus recensabit: sed **D** demon etiam corâ Deo, & orbe terrarum de peccatis te accusabit. **O** quàm tum bonus jungi optabit **E** improbus! ô triste **F** divortium! ô funestum spectaculum! hîc **G** mundus (quem jam tantifaciunt mortales) exurit; ibi **H** Reges ac Principes palpitant: hîc irrevocabilis feretur sententia **I** pœnæ aut **K** gloriæ. Memorare novissima tua, & in æternum non peccabis.

CAPVT XLII.

De quarto medio Meditationem atque affectus eius ampliandi, sive de Extremo iudicio.

COMPOSITIO LOCI, vt in imagine. ORATIO, ut supra.

Cur iudicium futurum.
Matth. 24.
Actor. 17.

2. Cor. 5.

Isaia 29.
Terribile iudicium.
Joel. 2.

Apoc. 6.

Sophon. 1.

PVNCTVM I. Considera Primò, diem aliquem constitutum à Deo, de quo nemo scit, in quo iudicaturus est orbem in æquitate, in viro, in quo statuit, & cur id decreverit attende, nepe 1. ut in iudicio particulari lata sententia promulgetur, 2. ut recipiat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum, & illud ipsum, velut instrumentum, similiter iudicetur. 3. ut appareant iusta sanctaque Dei iudicia: etsi iam prosperari & laudari malos, bonos opprimi & despici sinat. de quo agebat David laborasse se ut cognosceret, nec potuisse, donec novissima consideraret. Denique ut IESV Regi nostro dulcissimo Redemptori coram orbe terrarum restitueretur honor pro ignominia in loco illo, scilicet iuxta Hierosolymam in monte Oliveti, ubi cum tormentis plurimis mors ei ignominiosissima illata fuit. Gaude, ô anima, gaude in Christo IESV tuo, quòd Pater omne iudicium dedit filio, ut omnes glorificet filium. Certè gratulari Domino nostro oportet de die illa, & gratias Deo Patri agere, & gaudere, quia iudicabit populos in æquitate, & arguet pro mansuetis terræ. Considera Secundò signa, quæ præcedunt; quomodo, ut Isaïas loquitur, veniet Dominus repente, & confestim, & visitabit in tonitruo, & commotione terræ, & voce magnâ turbinis & tempestatis, & flammæ ignis devorantis. Ante eum, ait Ioël, ignis vorans, & post eum exurens flamma, sol & luna contenebrati sunt, & stellæ retraxerunt lumen suum; immò stellæ cadent de cælo, & sol obscurabitur, fietque ut saccus cilicinus, & luna ut sanguis. O quàm iustè Sophonias exclamat: Vox dicit

dici Domini amara, tribulabitur ibi fortis; dies iræ, dies illa, dies tribulationis & angustię, dies calamitatis & miserię, dies tenebrarum & caliginis, dies nebulę & turbinis, dies tubę & clangoris. Intuere orbem uti *Contemplatio mundi.* domam conflagrantem, ignem vastantem terram, maria, oppida, turres & superbiam sæculorum; elementa *2. Pet. 3.* calore solventur; terra autem, & quę in eā sunt opera, exurentur. Circumfer oculos: ecce, ut omnia involvat flamma vorans, & squallor & desolatio, & adhuc placere poterit mundus & species illius? Adhuc virtus erit aspera & pigebit unā horā laborare pro Christo?

Aspira, ut sup. pag. 8. Hęcine firma.

PUNCTVM II. Considera, tonitruum illud Angelicę tubę: Surgite mortui. vide, vide ut anima damnata maximo cum horrore corpus induere cogatur; sancta verò ingenti id faciat gaudio & colloquia utriusque, ac sensum tibi repręsentata bonę conscientię & malę, & hęc siste gradum; vide deinde, ut ex urbibus, mœnibus & speluncis prodeuntēs ingenti numero omnes ad vallem Josaphat contendant, & eos omnes hęc contemplatus discerne, si potes, Regem à mancipio, divitem à paupere, sapientem à puero. Vbi tunc erit favor *Iudicii forma.* hominum, opes, gloria, sapientia hujus sæculi? & detestare quidquid istiusmodi est, & à perfectione te remotatur & virtute N. & contremisce. Aspice, ut separentur oves ab hęcdis, boni à malis, triticum à zizaniā; & hos ejulantes, in clamantes montibus, Cadite super nos. *Apoc. 6.* O quām tristis, luctuosa, lamentabilis separatio! & ubi tu eris, quibus adjungēre? certē, quibus jam volueris. O quid non oprabit infelix homo fecisse, ut in illā die bonis societur! sed frustra lacrymę, preces, ejulatus. *Luc. 14.* Tunc dicetur humili, Ascende superiūs; diviti & potenti & superbo, Da huic locum. heu? quanto cum rubore descendet? At verò tunc stabunt justi in magnā *Sap. 5.* constantiā adversus Monarchas, Reges ac Principes terrę, trementes & palpitanes, qui se angustiaverūt,

& qui abstulerunt labores eorum, dicentes intra se, & præ augustiâ spiritus gementes: Hi sunt, quos aliquando habuimus in derisum, & in similitudinem improperij: nos insensati vitam illorum pauperem, humilem, afflictâ, æstimabamus insaniam, & finem illorû sine honore; ecce, quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est. *Hæcine firmâ*, ut sup. p. 7. vel *O Iudex æquissime*, pa. 588. Inter hæc veniet Dominus cum potestate magnâ & maiestate, veniet in sanctis millibus suis, cum sanctissimâ matre suâ, aridebuntq; bonis, averfabuntur malos. Quid tunc optabis? quo oculo aspici? Apparebit mox signum filii hominis splendidius sole; & levabunt capita sua filii Dei, gaudebuntque crucis & mortificationis imitatores, qui jam carnem suam crucifixerunt cum concupiscentiis suis: exultabunt incredibili gaudio, videntes se scriptos, ô Jesu dulcissime, in manibus tuis, & vulneribus tuis sacratissimis: erubescunt, & contabescunt adversarii tui. quid eligam tunc fecisse?

Credo tibi, ut suprâ pag. 7.

*Conscientia
patebit om-
nibus.*

Deinde aperientur libri conscientiarum, & manifestabuntur consilia cordium. tunc existimationes, opinioniones, secretissima hypocrisis, perfidia, intentiones obliquæ uniuscujusq; apparebunt. quanto, Deus bone, pudore malorum & confusione? Vide an omnia arcana cordis omnibus patere velis; vide quid in libro illo jam scribas, virtutes an vitia? nihil enim opertum, quod non sciatur. Mox accusationes sequentur terribiles, sed quod super omnia erit amarissimum, finge te, audire quomodo tum omnibus & tibi Christus exprobrabit beneficia; Sancti adhortationes & exempla; dæmones suggestiones & scelera; creaturæ omnes abusum sui. Scrutabitur Dominus Jerusalem in lucernis. magnus verè dies Domini, terribilis valdè. quis sustinebit eum? ardens furor ejus, & gravis ad portandum. labia ejus repleta sunt indignatione, & lingua ejus quasi

*Matth. 10.
Accusatores
terribiles.*

Sophon. I.

Isaia 30.

quasi ignis devorans, spiritus ejus velut torrens inundans ad perdendas gentes. stabit peccator, & videbit intus conscientiam accusantem, dæmoniaque undique parata ad prædam: quò fugiet? infrà infernus habit, cælum suprà clausum, & judicem iratum intuebitur; quò ibit?

*Peccatoris
infelix status.*

O Domine qui, &c. ut infr. pag. 589.

PUNCTVM III. Considera quomodo tandem convictis improbis, ita ut negare nequeant, & bonis laudatis feretur sententia irrevocabilis de æternitate longissimâ & interminabili, & incomprehensibili, de felicitate summâ, & suppliciiis sempiternis. Primò, dicit benignissimus IESVS: Venite (de cruce & tribulatione, scilicet) benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi, ô quantum, putas, stupebunt illi & omnes Angeli liberalitatem, & infinitam Dei charitatem! Contrà verò audient improbi: Discedite à me (scilicet omni bono, Patre & Deo vestro) maledicti in ignem æternum. quia ad horam, ad momentum servare nolulistis mandata. Expende singula verba, & si potes adhuc, thesauriza tibi iram in die iræ. Mox fiet executio, & ibunt hi in vitam æternâ, illi autem in ignem æternum. Age, junte te modò bonis plenis gratulatione, & experire, quo gaudio de virtute, de securitate æternâ fruantur. Modò malis accede, & vitii, ac eorum amaritudinem inexplicabilem quòd separantur æternum à Deo, cælo, sanctis amicis, expendere, & vide quo oculo cælos & amicos adspiciant; audi tristissimum vale, quod amicis cognitis dicent, æternum: & mox terra dehiscens involvit ejulantes & horrendum stridentes permixtos dæmonibus infelicissimos homines, inter quos multi Reges, potentes, Prælati, nobiles, ambitiosi, luxuriosi. Sta, & æstima librâ justâ mundum, & concupiscentias ejus; ac vide quomodo evades tanta pericula. Inde redi ad electos, & cum iis mente in cælum abi: iisque gratulare.

*Matth. 25.
Sententia
bonorum.*

Rom. 2.

lare.

*Psal. 142.**Isaia 10.**Rom. 8.*

lare. Postremò ad Dominum **JESVM**, agnum mitissimum, longanimum modò & patientem, & roga cum sic emerit & redemerit te, ut numquam projiciat te à facie suâ, obsecro te bone **JESV**, ne intres, quæso, in judicium cum seruo tuo: sed fac mecum secundum magnam misericordiam tuam: quia, scio, scio non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Quid facietis, ait Propheta tuus, in die visitationis & calamitatis, de longè venietis? ad cuius confugietis auxiliû? ah! Domine, tu scis, ô charitas Deus meus verè, nō est auxiliû, neque spes, neque solatium, nisi in te, susceptor meus es tu, refugium meum, Deus meus, sperabo in te. Tu liberabis me à laqueo venantium, & à verbo illo aspero, ite à me. Nolo gratiâ tuâ, vel ad momentum unicum, nolo, Domine, separari abs te, nolo derelinquere te fontem aquæ vivæ, neque nunc, neque in æternum. Quis enim me separabit à charitate tuâ, an tribulatio, an angustia, an fames, an nuditas, an periculum, an gladius? certus sum quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit me separare à charitate tuâ.

Exercitium brevius.

*Isaia 55.**Iob. 9.**1. Reg. 15.*

O Iudex æquissime, credo tibi, & spero in te, & toto corde te diligo. O quàm mendaces filii hominum in stateris! quantum exaltantur cogitationes nostra à cogitationibus tuis! Tu verò iudicas justè, qui scrutaris cor & renes. Sapiens corde es, & fortis robore, quis restitit tibi, & pacem habuit? quomodo turbabitur in die illâ tremendâ, cum pronuntiabitur à te beatus pauper, humilis, mitis, & patiens? Quid respondebo tibi si nunc virtutes illas, & occasiones neglexero, & quomodo confundar coram orbe terrarum? O Redemptor mi, ne intres in judicium cum seruo tuo, doleo enim ex corde de peccatis meis, & cū sciam scriptum: Triumphator in Israël non parces, & poenitudine non flectetur,

fectetur; *supplex te rogo, o bonitas, nunc in tempore hoc dum tempus est miserendi, miserere mei secundum magnam misericordiam tuam. Amen.*

Exercitium longius.

O Domine, qui mihi adstas, & vides gemitum meum & timorem, quis mihi tribuat, ut in inferno protegas me, & abscondas me donec pertransseat furor tuus! Venies enim tu, agne mitissime, quasi leo de tribu Iudâ; quasi ursâ raptis catulis, occures impiis, qui nunc monita tua & inspirationes ad virtutem contemnunt; & cum revelabitur dies ille, illuminabuntur abscondita tenebrarum, & manifesta erunt consilia cordium. Vide nunc, obsecro, o Salvator si via iniquitatis in me est, & deduc me in viâ aternâ. Inspice qui scrutaris cor meum, si quid diligam præter te, aut non propter te, & ejice illud. Templum enim sum tuum, & altare tuum, & habitatio tua, in quâ optarem etiam millies hodie te suscipere & amplecti. Noli permittere ut domus patris tui fiat spelunca latronum. O hypocrita, o luxuriose, avare, ambitiose, recordare, id quod jam versas, animo tuo patebit orbiterrarum in die illâ, quando erit peccatori tribulatio magna, qualis non fuit ab initio neque fiet: isti verò qui virtutem colunt, latrabuntur sicut in messe, sicut victores dum dividunt spolia. Iam ad modicum humiliari, & tecum novissimum locum tenere, esurire, sitire, pati, despici grave est; sed tunc gloriosa erit humilitas, & fiduciam dabit coram majestate tua, o Salvator & Redemptor mi. Iam animi motus N. sic frangere, alterius nutum sequi, molestum; sed tunc erit obedienti & mortificato laus à te coram orbe terrarum: Tunc patientia cum sanctâ cruce sublegetur, murmurator cum reprobis ejulabit. Tunc afflicti levabunt capita sua, quoniam appropinquabit redemptio eorum. Tunc gloriosum huius seculi mancipium vinculis stringetur aternis, & flammis tremendis circumdabitur. Ignis enim in conspectu tuo exardescet, & in circuitu tuo tempestas valida; sed in dexterâ manu refrigerium erit, & corona his qui diligunt te, & querunt te ex toto corde suo. O quantum optabit tunc improbus inter bonos numerari! sed frustra, qui enim jam ad virtutis monita ob-

surdescit,

Iob. 14.

Osca 13.

Applicati
ad Com-
munionē.

Psal. 49.

- Ecclef. 1.** *surdescit, cum vitio flammis deputabitur æternis; & ubicumque*
Malach. 3. *ceciderit semel arbor, ibi manebit, sive ad Austrum, sive ad A-*
quilonem. Quis poterit cogitare diem adventus tui: quis enarra-
re, quàm tristis separatio à te omni bono & electis tuis in ater-
num? & hoc, quia ad momentum, ad modicum in hoc vitæ cur-
Sap. 5. *riculo impii noluerunt laborare. Lassati sumus, inquit, in viâ*
iniquitatis & perditionis, & ambulavimus vias difficiles; viam
autem Domini ignoravimus. quid nobis profuit superbia, aut
divitiarum jaclantia quid contulit nobis? transferunt omnia illa
Apoc. 9. *tamquam umbra, & virtutis quidem nullum signum valuimus*
ostendere, in malignitate autem nostrâ consumpti sumus. Que-
rent isti mortem, & non invenient eam; & desiderabunt mori,
& fugiet mors ab eis. Erit verò jucunda & suavis retributio bo-
Erod. 15. *norum, quibus modicum tribulatis æterna gloria à constitutio-*
ne mundi parata tribuetur. Tunc cantabunt tibi, Domine JESU,
canticum novum; quia gloriosè magnificatus es in eis: equum &
Apoc. 21. *adscensorem, & qui illos tribulabant, dejecisti in miseriarum*
Apoc. 14. *mare, sed maximè, quia neque luctus, neque dolor erit ultra,*
neque cadet super illos sol, neque æstus, & amodò dicet Spiritus,
ut requiescant à laboribus suis, & epulentur in conspectu tuo.
Concede mihi, benignissime JESU, per viscera miserarum tua-
rum, & charitatem quâ dilexisti nos, sic jam vivere, virtutem
N. colere, ut in æternum te fruatur & cognoscam, & amem toto
corde, & totâ animâ meâ. Amen.

Praxis ad iudicii memoriam recolendam.

*Dies iudicii
dies fori.*

*Vanitas
mundi.*

*Nota reme-
dium tenta-
tionum.*

PRIMA. Considerare, quæ hîc videmus splendere, æstimari, quo precio tunc æstimanda sint, cum Dominus ad iudicandum venerit: ibi enim erit vera libra, & precium omnium.

Secunda. Hæc omnia, quæ videmus, respicere, ut igne illo terribili consumenda, & contemptum mundi sæpè excitare, æternisq; incumbere.

Tertia. Sæpè scrutari cor suum, & ita secum loqui: Ecce quod nunc cogito, ago, patebit orbi terrarum.

Quarta. Cogitare omnes tunc pares futuros, & nihil gravius fore, quàm ob unum aliquem hominem maximè Deo detestabilem, illi injuriam magnam intulisse, ut faciunt mundani.

Quinta.

Quinta. In omni mortificatione cogitare, quid præstet, coram orbe toto confundi, an paucis, vel uno confessario.

Sexta. Aliquando cum timorem Domini sanctum excitare *Omnia nos* libet, videre, ut omnia nos iudicii commonefaciant. Nã quot *possunt face-* Religiosos videmus, tot iudices; quot creaturas, tot accusato- *re memores* res, si illis abutamur: terra, carcer est, quo claudentur *iudicii.* reiaer, sedes iudicis tremenda; quoties strepitum audimus, fragores attendamus cælorum; quoties cantus, lamentationes damnatorum; si quid odoramur, universi ambustionem cogitemus. Denique videamus qualia futura sint, quæ hîc videntur, &c.

Septima. In omni electione officii aut virtutis, cogitare quid tunc fecisse voluissimus. Nunc fascino oculi nostri velantur, & iudicium ac ratio excæcantur; verum tunc insensati *Sap. 50* suam videbunt insaniam, & dicent. Nos vitam illorum aestimabamus insaniam, & finem illorum sine honore; ecce, quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter Sanctos fors illorum est. *Dignatus es, ut sup. pag. 10.*

IACVLATORIAE,

Confuge timore tuo carnes meas: à iudiciis enim tuis timui.

Iustitia tua sicut montes Dei: iudicia tua abyssus multa.

Quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare?

Non intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnes vivens.

Dies iræ, dies illa, dies tribulationis & caliginis, dies nebula & turbinis, dies tubæ & clangoris.

Magnus dies Domini, & terribilis valde, & quis sustinebit eum?

Psal. 118.

Psal. 35.

Psal. 89.

Psal. 142.

Soph. 1.

Joelis 2.

VIGE.

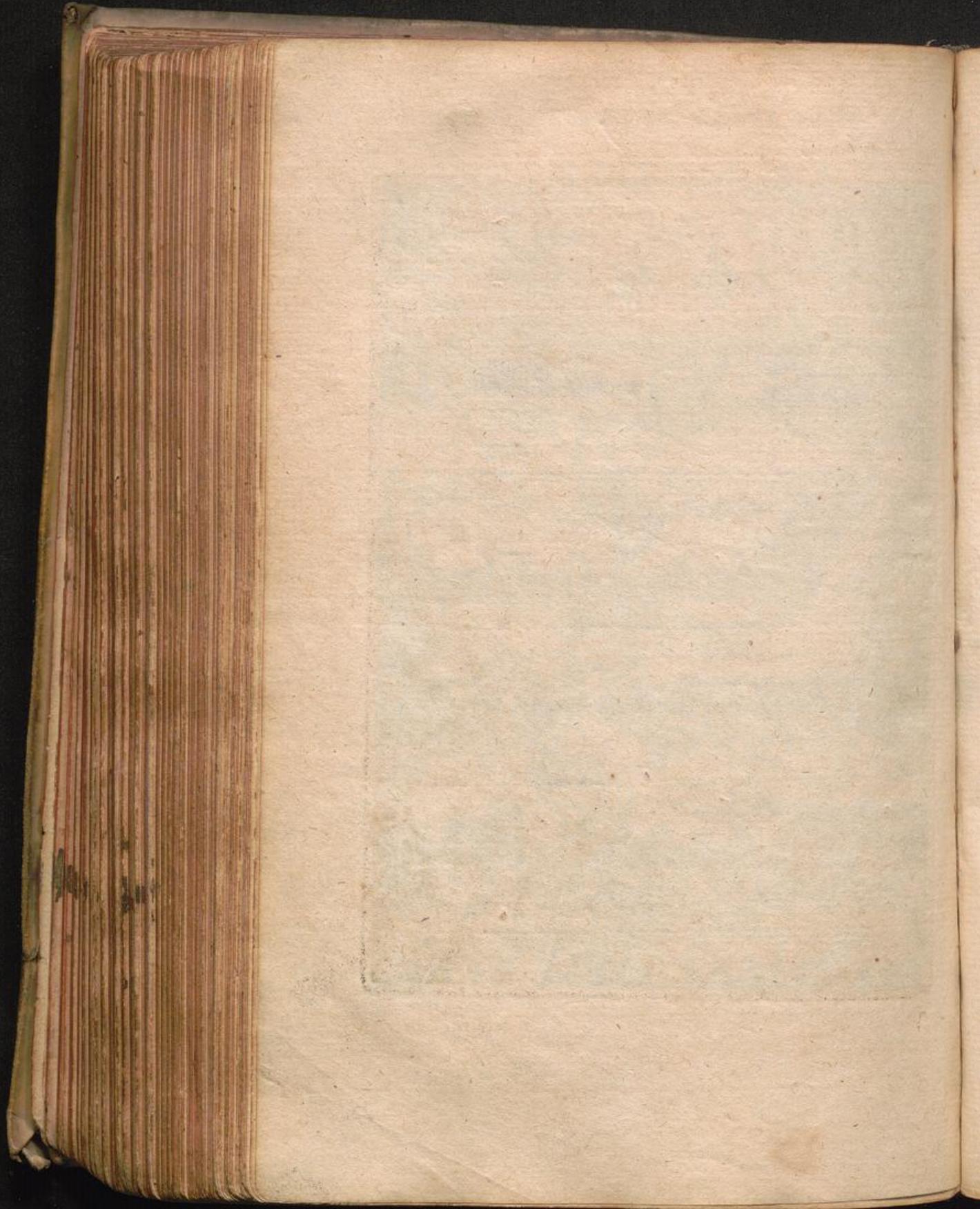
VIGESIMÆ PRIMÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Si dubitas in virtutis electione, vide an in omni æternitate non eam optabiste elegisse.

Ante omnia **A** æternitatem attende, & quomodo Sancti in celo, ac reprobi in inferno optent melius virtutem coluisse. O quam longa est, cuius annos neque **B** arena, neque **C** gutta maris adequant! ubi semel ceciderit **D** arbor, siue ad **A**ustrum, siue ad **A**quilonem, ibi semper manebit: neque erit ultra **E** tempus, aut **F** occasio, aut **G** mors, nisi æterna. en, ut vel **H** unum peccatum hominem inferno claudat. O quanti damnatus vel **I** horulam emeret, si pœnitentiam agere posset! sed frustra est, atque à damone **K**irridetur. Vide igitur quid & quâ **L** in æternitate jam scribas: semel enim cogitata, dicta, facta, æterna sunt, & infecta esse nequeunt. *Vtinam, utinam saperes!*

CAPVT

CAPVT XLIII.

De quinto medio Meditationem atque affectus eius ampliandi, siue de Æternitate.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO, *ut supra.*

PUNCTVM I. Considera quod uti omnia flumina in mare unde ortum habent redeunt, ita omnia temporalia in æternitatem tendunt, & corruptibilia nonnulla incorruptionem expectant perpetuam; alia verò in nihilum suum revertentur, atque in eo perpetuò manebunt. Contemplare igitur velut è speculâ creaturas universas, & expende quàm brevi omnia transitura sint, velut umbra; tot flores, fructus, opera, animantia; ita ut numquam deinceps in æternum futura sint: oculosque ad te converte, certus quia, sicut illa, sic vita tua præteribit, eademque numquam, præterquam in iudicio, renovabitur. Sic Xerxes è monte exercitum maximum despiciens, & quàm brevis ævi totus ille futurus esset; attendens, illacrymari cœpit; Tu verò vanitate rerum conspectâ per hiemes & æstates mortem & vitam, despice ea quæ te à virtute avertunt & vide an non ad eam atque æterna oculos animumque convertere æquum sit. *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ fide, &c.*

Creata omnia quàm caduca.

PUNCTVM II. Considera, quàm brevis sit vita, & ab eâ deinde pendere duplicem æternitatem: felicem & infelicem, & necesse esse alterutram sortiri: tuâque in manu esse jam virtutem N. sequi, & felicissimam comparare; aut certè vitium, & æternis ærumnis mancipari. Quid videtur agendum, & quid agis? Expende hîc quid sit illa æternitas, spatium scilicet temporis interminum, incomprehensibile, longissimum. Plures in ea non anni tantum, sed myriades, immò millenæ myriades numerantur, quàm sint cæli stellæ, arenæ maris, & pluvix guttæ, arborum flores, frondes. Atque adeò,

Æternitas quid sit.

Ejus longitudo.

P P

et si

*Aeternitas
durissima
malis.*

Marc. 9.

etsi quispiam ab exordio mundi ad finem usque, maximos annorum numeros supputaret, & quasi de aeternitate detraheret, numquam tot tantisque conciperet, quin aeternitas tota atque integra adhuc permaneret. Jam vide quantum damnatorum pœnas augeat aeternitas, in qua interruptio nulla, nullum ne quidem guttæ aquæ solatium, nullius terminus; quia vermis eorum non moritur. Descende tu vivens in infernum, lacumque intuere maximum, ardentissimum sulphure & pice, & intuere hominum myriades, & in iis Prælatos, sacerdotes & Religiosos, Reges & Monarchas, & vide v. g. quomodo Cain, aut dives Epulo, in sensibus singulis & mēbris torquetur. Deinde mentis oculo inspicere, quantus sit in animis istorum dolor, timor, pudor, desperatio, rabies, & furor inexplicabilis. Audi deinde amarissimos fletus & ejulatus, quæ maledicta in Deum bonosque omnes janciant impiâ flammivolâ linguâ. Pete ab horum aliquo quid de mundi gloriâ & deliciis sentiat, quomodo horulam impenderet ad salutem ex iis quas tu otio & fabulis perdis. Nunc verò odorare sulphureum illum & teterrimum odorem, & gustare quàm amarus sit calix iræ Domini. Hæc contemplatus in flammarum undis si quem illæ extulerint ad cōspectum tuum ut in lebetē fieri solet, percunctare quid in his omnibus maximè eos torqueat, & mox cum horrore, furore, stridore ejulās clamabit: Sola sola aeternitas. præ quâ illis omnia gravissima essent levia, & tormenta levamenta. Pete deinde quamdiu ibi fuerit, quamdiu erit, quod solatium exspectet, nullum inquiet. Et rursum vide ut in vorticem descendat, & resorbeatur & volvatur in aeternum. Hæcine verâ? & si vera, ita vivo, quasi vera? ita contemno præsentia, ita ad virtutem in futura anhelō? O Rex Regum, &c. ut inf: pag. 596.

PUNCTVM III. Nunc verò ascende o anima in montem Sion, accede ad Pastorem tuum stantem in medio ovium suarum, paratum te amplecti, & aeternum inebriare

inebriare ab ubertate domus suæ. Vide sedentes sanctos in pulcritudine pacis, & requie opulentâ: ut in omnibus sensibus plenè sint beati, membrisque omnibus; audi suavisimum melos laudantium Deum & illos qui virtutem N. ad horam hinc sequuntur; ut possideant æternum quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit. Pete denique ab Angelo tuo, vel Patronis, quid de dolore, afflictione, humiliatione sentiant, quid de mundi deliciis, quidve in cælo post Deum eos magis exhilaret; & respondebunt cum exultatione incomparabili, quod pro horâ & momento obtigerit illis felicissima æternitas. O quanti videre Deum, & amare eum & adesse illi, & possidere omne bonum in æternum, securè & tranquillè frui omni bono & carere omni malo? Ergo sic ratiocinare tecum, & vide quo dementia veniat homo ut cruciatus æternos, & mortem eligat pro vitâ & gaudiis sempiternis. Obstupescite cæli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer Finge tandem, si libet, te ad horam beatum, vel quod absit damnatum; & tuum de virtute & vitio sensum explora.

Hæcine vera, &c. ut sup. pag. 7. vel *ô Deus meus*, ut infra pag. 596.

PUNCTUM IV. Considera hæc verba: Multi sunt *Matth. 20.* vocati, pauci verò electi: & vide quomodo connitendum tibi, ut inter Electos numereris constanti virtute, maximè humilitatis? Appende hæc verba: Contendite intrare per angustam portam, quia multi, dico vobis, quærent intrare, & non poterunt. Cùm autem intraverit Pater familias & cluserit ostium, incipietis foris stare, & pulsare ostium dicentes: Domine, aperi nobis. *LUCA 13.* Et respondens dicet vobis: Nescio vos unde sitis. Considera è contrario, quantopere Deus & Dominus noster cupiat omnes salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, quomodo sanguinem suum tibi præbeat in potum, & corpus in cibum, & omnia sua promittat, ut

aternum beatus esse velis, & ad horam cum eo laborare. *Credo tibi, ut sup. pag. 7.*

PUNCTVM V. Considera in omni actione, cogitatione, &c. alterutrius ex aternitatibus electionem instituendam: quidquid enim semel cogitatum, dictum factumve fuerit, aternum erit: quia infectum esse nequit. & iterum hominem illud aut beabit, aut cruciabit. Mature igitur & considerate singula opera perficienda sunt, cum regressus non detur, neque emendatio ejusmodi, ut praterita esse desinant; sed, sicut quidam dicebat, Pingimus, scribimus aternitati; laudabit aut vituperabit auctorem suum opus quodlibet aternum; etsi enim per poenitentiam peccata deleantur, non tamen innocentia restituitur.

*Semel factum
infectum
feri nequit.*

Exercitium brevius.

O Rex regum, credo tibi & in te spero, & te toto corde diligo. O aternitas, aternitas felicissima & infelicissima, qui te novit quid sis, & quid non sis? quando coeperis, quando terminaberis, oceane infinite? quis de te cogitat, & libet ei ad momentum ridere, & aternum flere? quis credit te sequi nos, & non properat, in virtutis stadio, ut consequatur bravium, quod mihi tu es unum, & eris Rex saeculorum immortalis & invisibilis, Christe Jesu: O felix labor, quem tu aterna requies; felices lacrymae, quos aterna gaudia; felix luctus & tribulatio, quam excipit aterna gloria! & tua, o Jesu, infinita charitas. Nemo, nemo credere videtur, aiebat quidam. O Rex regum, qui factus es mortalis ut ego essem immortalis, natus es in tempore ut viverem aternum; Dirige, quaeso, sic actiones meas, & studia mea, ut eligam aterna pro momentaneis, & amore tuo uri, & frui omni bono, quam flammis deputari aternis.

Exercitium longius.

O Deus meus, aterne, incomprehensibilis, Alpha & Omega, principium & finis, sine principio tamen & fine, & a fine ad finem pertingens. Regnum tuum regnum omnium saeculorum, & domi-

& dominatio tua in generatione & generationem. Priusquam
 montes fierent, aut formaretur terra & orbis, à saculo usque in
 saculum tu es Deus. Et quamvis omnia sicut vestimenta vete-
 rascant, tu idem ipse es Deus meus, & anni tui non deficient.
 Non est apud te transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio.
 Nos verò quid sumus vasa figuli, opus manuum tuarum, vapor
 ad modicum parens, quasi flos egredimur & conterimur, & fu-
 gimus velut umbra, & nunquam in eodem statu permanemus,
 qui hodie sumus, & cras non comparemus, & sumus tamen ater-
 num, eternum victuri. Sed ubi? ubi? ubi? tu nosti, utinam tecum!
 Et verò tecum si te jam sequamur, & consilia hac tua N. uti
 optabimus in omni eternitate.

Psal. 114.

Psal. 89.

Psal. 101.

Ingemiscimus, sicut omnis creatura, donec corruptibile hoc
 induat incorruptionem, & mortale induat immortalitatem. si-
 quidem cum ad modicum vivere hic detur, ad perpetuam vitam
 suspiramus, sed viam aut ignoramus, aut cognitam, heu! dere-
 linquimus. Que enim ea est, nisi insistere vestigiis tuis, qui es via
 in exemplo, veritas in promissa, & vita sempiterna in premio,
 cum venerit tandem, & illuxerit dies illa eternitatis? O quanto
 gaudio, quam inenarrabili tunc explebimur, si te & virtutem
 secuti fuerimus, & obedi verimus voci tue! O quam volupe erit
 post sacula plurima, illud integrum superesse! postquam torrente
 voluptatis tue potati erimus, oceanum bonorum restare, & pe-
 lagus inexhaustum, & fontem eternum! O felix esuries & sitis,
 quam ejusmodi suscepit satietas! O felix contemptus, quem ater-
 nus honor exaltat! O felix dolor, & virtutis labor, quem re-
 quies & gaudium sequitur! Quam dilecta tabernacula tua,
 Domine, virtutum! concupiscit, & deficit anima mea in atria
 Domini, & momentaneum & leve videtur omne tribulationis
 nostræ, quod eternum glorie pondus operatur in nobis.

I. Cor. 15.

Verumtamen, quia nescit homo amore an odio dignus sit, ti-
 mor & tremor venerunt super me, & quantum tua gloria eter-
 na invitat, tantum terret poena sempiterna. Habeo tamen, ha-
 beo, & gratias ago tibi toto corde meo, ô Charitas mea, habeo
 futura glorie pignus, toties iteratum corpus & sanguinem tuum.
 Et hoc tota fiducia mea, tota, dixisti enim, & fallere non potes:

Eccli. 9.

Psal. 45.

 Applicatio
 ad Com-
 munionem

Ioan. 6.

hic est panis de calo descendens, ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur. Ego sum panis qui de calo descendi, si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in aeternum. Igitur in fortitudine cibi huius, quo hodie frui spero, & ardeo, pergam ad montem tuum, ad montem Dei Oreb. ibo de virtute in virtutem, donec videam te Deum deorum in Sion.

Peregrinus adhuc sum & advena, fateor, fateor, & heu mihi quia incolatus meus prolongatus est, multum incolatus fuit anima mea. Quid agam: ingrediar momento hoc vitæ labilis in domum aeternitatis mea, & annos aeternos in mente habebō. Et quorsum? certe ut te amem in aeternum, qui ruiturum millies in aeternas miseras, servas. Conservasti me verè pra millibus, ut ego aeternum, aeternum benedicam nomini tuo in saeculum, & in saeculum saeculi. O quid felicius felicissimâ aeternitate, quid infelici infelicius potest cogitari? cuius cogitatio poena est acerbissima; cuius duratio, tormentum gravissimum, cuius nomen terribilium omnium terribilissimum. O quàm rara es, quàm rara es in mentibus hominum! Cui, JESU bone, salus mea, spes mea, cui liberet ad momentum, ad modicum ridere, ut aeternum fletet? Quomodo abdicare per virtutem momentaneum mundi solatium, grave erit ei, qui aeternitatem cogitabit? Cui durus virtutis labor est futurus, qui praemia aeterna intuebitur? Aeterna offers gaudia, honores, ô aeterna Veritas; momentanea fallax mundus. quid elegisse in omnem opta vero aeternitatem? Quid Epulo eligeret, tot annis guttam aquae flagitans in tormentis, sed frustra? magnum chaos est inter infelices illas & felices animas, & peccato vel uno, aeterno carcere conclusa sunt: frustra horam optant ad salutem, qui tot annis obduraverunt corda sua ne cognoscerent vias tuas, quibus iurasti in irâ tuâ, si introibunt in requiem tuam. Da mihi, benignissime Deus, sic novissima aeternitatemq; eorum considerare, ut in saecula saeculorum laudare te possim potius, quod horresco cogitans, quàm te, quem hodie amantissimè expecto in cibum & solatium aeternum, qui me sic amasti, & amas, odisse & blasphemare. En optio mihi datur, tu elige, quaeso, pro me, ut diligam te. Quid enim possum absque te: perire, & hoc solum. Et poterō coram te spectante te: ô spes! ô fiducia mea! angustia

Lue. 16.

Psal. 94.

gustia mihi sunt undique, hoc solum habeo residui ut oculos dirigam ad te, & cum optio mihi detur, & alterum ut eligam necesse sit, da mihi ut cum liber sim eligam, cui vivo & moriar, in omnibus operibus, verbis, & cogitationibus potius æternum gaudere, propter te, quàm lugere & pœnitere. Scio, semel facta, dicta, cogitata, æterna omnia sunt, infecta numquam futura sunt, sed aut æternum illa coronabis, aut certè quod absit, cum dolore tuo, & perditione æternâ meâ vindicabit illa æternum iustitia tua. Obsecro, Domine, per misericordiam tuam, ut sic opera mea perficere possim, & virtutem sequi, quemadmodum in omnem æternitatem optabo, & optabit æterna bonitas tua. Amen.

*Praxis, ut æternitatis memoria altè menti
infigatur.*

PRIMA. Sape in creaturis earum attende vanitatem, ac certò tibi persuade, si aliquam earum abnegaveris, quòd pro temporali æternam habebis verbi gratiâ, si honorem, si nummum, si commodum aliquod corporis, si voluntatem propriam in re qua piam propter Deum repudiaveris, non perdidisti; sed, cum temporalia essent, imò momentanea, æterna effecisti. Valdè est efficax ejusmodi exercitium, & præsertim si crebrò usurpetur reipsâ, vel mente representetur. Verbi gratiâ, afficeris inordinate huic codici, imagini, domui, agro, liberis, finge tibi hæc eripi à Deo, vel illum abs te perere ut æternum servet, ut æterna afficiat. Ita enim verè contingit: & quæ nos in viâ Dei impediunt ob nimium amorem, providus parens aufert à nobis, ut pueris cultum, vel crepundia, ut pro iis æterna reponat. Neque tantum voluntate ea abnega, sed reipsâ cum id potes, aut eleëmofynam dando, aut cedendo, aut contumeliam tolerando. Hoc exercitium, uti vides, resignationem continet, quæ perfectionis uti est argumentum, ita etiam ad illam singulare auxilium. Poteris ergo utiliter illud exercere circa omnia quæ possides, ut in omnibus ante pugnam præludas. Imaginare tibi imperandum, ut locum mutes, officium, habitationem, ut vitæ adeas periculum; & mox resignato, immò libenti animo hæc ipsa tecum Deo offer, non veluti illa perditurus, sed facturus ut æterna sint ea quæ amas. Quod enim de animâ Salvator noster dixit, Qui perdidit animam suam inveniet eam, in omnibus aliis valet. Néque tantum in futuris te exerce, sed etiam in præteritis, in quibus repugnantem expertus es voluntatem, ut eam corrigas, & ad meliora inclines.

*Vide uti facere queas
qua temporalia æterna*

*Deus eripit
ut servet
tibi.*

*Resignationis
praxis.*

Nota exercitium.

*Quid ante
actionem
sit cogitan-
dum.*

*Quid post-
eam.*

Secunda Ante omnes actiones hanc considerationem prae-
mitte, numquam infectas esse posse cum semel factae sunt: &
provide ut tales sint, quales aeternum optabis fuisse.

Tertia. Post actiones peractas, easdem recognosce, & ex-
pende orationem, sermonem prolatum, quidque jam ad mo-
mentum factum vel cogitatum est, euasisse aeternum; quia co-
gitata, dicta, aut facta semel, infecta esse nequeunt.

Dignatus es, ut supra pag. 10.

JACVLATORIAE.

Psal. 143.

Psal. 102.

Psal. 145.

Psal. 38.

Psal. 36.

Homo vanitati similis factus est dies ejus sicut umbra praeterit.
Homo sicut foenum dies ejus, tanquam flos agri sic effloret.

Exibit spiritus ejus (scilicet hominis) & revertetur in terram
suam; in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Ecce mensurabiles posuisti dies meos, & substantia mea tanquam
nihilum ante te: verum tamen uniuersa vanitas omnis homo vi-
uens. Verum tamen in imagine pertransit homo: sed & frustra con-
turbatur.

Novit Dominus dies immaculatozum: & hereditas eorum in aeternum erit.

XVIII

22

VIGESIMÆSECUNDÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Attende exempla Sanctorum, & dicta eorum de N. virtute tibi propositâ.

VT potentiùs ad virtutem excitere, quare & A
sectare exempla Sanctorum, maximè Patro-
norum, ac B peccatum hinc te abstrahens detestare.
Expende quid de eà virtute senserint, scripserint,
ut eam coluerint C Spiritu sancto impulsî. Omnis
virtutis exemplar optimum D Mater Dei Ma-
ria, zeli ac studii orationis E Paulus, pœnitentiæ F
Hieronymus aut Antonius, patientiæ G Martyres.
Vide etiam quid H Philosophi in umbrâ I virtu-
tis solùm versantes, de eà senserint, ut eam exer-
cuerint. cur hos non imitaris? Viri Ninivitæ, ait
Salvator, surgent in iudicio cum generatione
istâ, & condemnabunt eam, quia pœniten-
tiam egerunt in prædicatione Ionæ; & ecce
plusquam Ionas hîc. Atque idem de Reginâ
Austri, quæ venerat à finibus terra audire sapien-
tiam Salomonis, asserit: idem de Philosophis omni-
bus accipere debemus, & eorum umbratili virtute
ad veram nos stimulare.

Pp 5 CAPVT

CAPVT XLIV.

De sexto medio Meditationem atque affectus ejus ampliandi, sive de Imitatione Sanctorum.

COMPOSITIO LOCI, vt in imagine. ORATIO, ut supra.

GENES. I. *Sancti velut stella,* PUNCTVM I. Considera Dominum præter luminaria duo magna in hoc mundo plurimas insuper stellas, ut nobis per noctem lucerent, dedisse: similiter præter Christum & B. Virginem, Sanctos in Ecclesiâ, qui viæ nostræ comites & duces se præberent ad cælestem Ierusalem. Vide an sequaris, & attende, quomodo hi plurima patiendo, & humilitate & constantiâ ac fortitudine in pravis inclinationibus superandis, pervenerint ad illam præstantem virtutem. Tu verò quomodo ad eam contendis? Secundò, quâ gloriâ Deum affecerint, exemplo suo provocando innumeros ad Christum eisque consilia sequenda; lucentes, ut Apostolus loquitur, velut lucernæ in caliginoso hujus mundi loco. Percurre eorum maximè Patronorum N. tuorum, insignes victorias, etsi arduas, quas de se, abnegando honores, & carnis voluptates atque desideria reportarunt. Lapidati sunt, ait Apostolus, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui sunt, circuierunt in melotis & pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti: quibus dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis, & in cavernis terræ: & hæc omnia, ut testimonio fidei probati in venirentur, & virtutem consequerentur. Et sanè meritò, cum enim virtus ita præstans sit, quid mirum, si, quantum in perituris opibus mortales defudant, tantum in sempiternis viri boni ponant studii ac laboris?

LABOR SS. IN VIRTUTE.

ASPIRA, ut sup. p. 8. *Hæcine firmâ*, ibid.

JACOB. 5.

PUNCTVM II. Considera Sanctos, ut Apostolos loquitur, similes nobis fuisse. Elias, ait, erat homo similis nobis,

nobis, passibilis. Ex eadem certè massâ, iisdem corporis & animi miseris ex humanæ naturæ lege erant obnoxii; & vide, ut multi ex iis primò magni fuerint peccatores, Matthæi, Sauli, Magdalenæ; qualesque per gratiam deinde evaserint coram Domino. & cognoscat unusquisque, qualis sit homo per naturam, & rursum qualis ac quantus per gratiam esse queat. Tu qualis fuisti, qualis nunc es, & qualem te futurum speras, sic agendo ut agis. Nec solùm attende ad peccata, quæ ante conversionem, sed etiam, quæ post eam aliqui Sanctorum perpetrârunt, ut Moyses, David, Petrus; atque hinc etiam tuam miseriam divinamque misericordiam collige. Progredere deinde; & inspicere quàm magni coram Domino facti sint, quàm fideles, fortes, patientes, humiles, Dei amantes: & tuam virtutem exiguum & debilem cum eorum virtute confer. Ostende, inquit Deus Ezechieli, domui Israël templum, & confundantur ab iniquitatibus suis, & metiantur fabricam, & erubescant ex omnibus quæ fecerunt. Quod verò hoc est templum, nisi, ut interpretatur S. Gregorius, vita Sanctorum, quos Dominus nobis statuit in exemplum, qui verè mirabilis in Sanctis suis? Ante omnes autem Sanctos Beatissimam Virginem MARIAM, ut prototypum omnis sanctitatis ac pietatis ob oculos pone. Illa est enim mulier amicta sole Justitiæ, in quâ posuit Deus tabernaculum suum, quia, ut S. Thom. contemplando perfectiones solis, anima ad divinas perfectiones ascendere potest: similiter contemplando perfectiones MARIÆ, ejusque heroicas virtutes, perveniet ad mirabilem Dei cognitionem. Statue igitur illam patronam sedulò colere, & imitari; præsertim humilitatem & charitatem ejus, &c. Secundò, adverte eos non ita divinâ gratiâ præventos fuisse, ut nullo negotio ad virtutem pervenerint: multis enim vigiliis, austeritatibus, & oratione quasi perpetua à divinâ liberalitate dona impetrârunt: & quàm indignum confidere eâ nos

*Sanctorum
pœnitentia
& fervor.*

*Ezech. 43.
Templum
Salomonis
typus perfectio-
nis.
Greg lib. 24.
Mor. cap. 12.*

*Apoc. 12.
Thomas.
B. Virgo ante
omnes
imitanda.*

*Sanctorum
labor & in-
dustria.*

nos

*Bonav. in
Medit. de
vitâ Christi.*

nos obuenturos, otiosè agendo, & remissè, aut certè perparum, si cum illis nos comparemus. Beatam Virginem sic D. Bonavent. loquentem cuidam facit: Pro firmo scias, quòd ita me reputabam ream, & vilissimam & gratiâ Dei indignam, sicut tu; propterea petebam sic gratiam, & virtutes. Filia, tu credis, quòd omnem gratiam, quam habui, habuerim sine labore: sed nò est ita. Imò dico tibi, quòd nullam gratiam, donum, vel virtutem habui à Deo sine magno labore, continuâ oratione, ardenti desiderio, profundâ devotione, multis lacrymis, & multâ afflictione, dicendo, cogitando semper placita sibi. Pro firmo scias, quòd nulla gratia descendit in animam, nisi per orationem, & corporis afflictionem. Tertio, considera quàm solliciti fuerint, etiam in minimis virtutum præsiidiis studiosè conquirendis & observandis. hinc alii perpetuo ferè decreto linguam coërcebant, illi oculos, hi manus: siquidem qui contemnit modica, paulatim decidet: & plus sæpè periculi ob tepiditatem in parvis, quàm gravibus peccatis.

*Sancti etiam
minima ob-
servant.
Eccli. 19.*

Hæcine vera, ut supra p. 7. vel O Salvator, ut inf. p. 605.

*Matth. 10.
Perseveran-
tia Sancto-
rum.*

PUNCTVM III. Considera Primò, quantâ perseverantiâ, ab infantiâ primâ usque ad mortem Sancti in virtutum cursu processerint: solus enim, qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Attende verò tuam inconstantiam, & detestare. Secundò, quomodo perseverantiam consecuti fuerint, nempe utentes Dei gratiâ, & talenta ejus non otiosa relinquentes, incrementum gratiæ quotidie impetrârunt; atque ita semita eorum sicut lux splendens crevit usq; ad perfectam diem.

Prover. 14.

*Consuetudo
bona quanti-
fit.*

Hanc spera etiam à Domino, & amulare charismata meliora. Considera Tertio, ut egregiâ fortitudine virtutis ardua penetrârint, & omnia impedimenta superârint, parentes, opes, liberos, habitus pravos, & in brevi expleverint tempora multa. Optimam & tu rationè vitæ delige, jucundam omninò faciet consuetudo; idque diligenter expende. Accede verò ad Deū Patrem, ei que

ei que offer laudes totius curiæ cælestis, & Sanctorum labores pro illius amore toleratos, in primis ardentissimam charitatem Deiparæ matris, in quâ sibi ab æterno complacuit: & obsecra per hæc ut tibi & aliis obtineas gratiam ad imitationem necessariam; invoca eorum intercessionem, qui vehementer tuam non solum optant salutem, verum etiam excellentiorem longè sanctitatem. Gratias age Deo pro illorum gloriâ, & de eâ *Gratulan-
dū Sanctis.* illis toto animo gratulare, & singulos ordines Sanctorum percurrere.

Exercitium brevius.

O Via, & vita nostra, Christe IESV, credo tibi, & in te spero, & te toto corde diligo. Vtinam te sequar, sicut Sancti in hoc & illo N. si potuerunt hi, potuerunt per te solum, non enim sumus sufficientes facere aliquid ex nobis. Sed & sufficientia mea ex te est, & in te est paratum auxilium meum. Confundor & erubescō ad fervorem eorum, & teporem meum, ad constantiam eorum & instabilitatem meam. Et statuo firmiter in conspectu tuo, non tantum quæ mandas, sed quæ consulis, & inspiras gratiâ tuâ sequi, ut honorem te, & homines videntes opera mea bona glorificent te, & benedicat tibi anima mea, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto tuo. Amen.

Exercitium longius.

O Salvator mundi, tu quidem es via, veritas & vita, & dux *Ioan. 14.* noster in hæc nostrâ ad eternitatem, quæ numquam iterari poterit, peregrinatione: verumtamen etiam Sanctos tuos mihi duces & comites in illâ dedisti. Obsecro ergo te per viscera misericordie tuæ, ut mihi gratiam dones, quâ eos strenuè sequi valeam: Sic N. in verâ humilitate, charitate, ceterisq; virtutibus, quas à me exigit sanctissima voluntas tua, & vocatio mea. Erubescō, Domine IESV, quod ita præclara exēpla hæctenus neglexerim, & sanctissimas inspirationes tuas, non me trahere debuerat in odorem unguentorum tuorum? O Domine IESV, olim Discipulis multis abeuntibus retrò, ab Apostolis tuis petisti: vultis &

*Confusio
sui.*

Applicatio ad s. Communionē. vos abire? At illi: Domine, quod ibimus? verba vite aeternae habes. Quid ergo me facere oporteret & dicere, qui jam dedisti mihi toties corpus & sanguinem tuum, ut sequerer te, ut adhererem tibi? Et quid me separare potest à charitate tuâ? Ecce enim verè video nihil esse omnia, nec tantum sunt vanitas, sed vanitas vanitatum. eheu! hoccine me à virtutis semitâ, à te viâ & vita mea deviare cogit? cum mihi facem praferant, tot tamq̃ illustres non huius mundi, sed Spiritu tuo sancto afflata anima, & tam fortis sit tua, JESV bone, dilectio, & dura sicut infernus amulatio.

O utinam nunc me, qui cum Sanctis tuis aeternim regnare vehementer desidero, & te laudare, ad momentum fortiter cum illis sic sese vincantibus, N. pugnare delectet? Quid si enim ignavus fuero, quàm turpe mihi erit cum Sanctis tuis gloriosis athletis comparere coram te, Rex meus & Deus meus, quando illi magnas victorias suas tibi cum exultatione enarrabunt, quas gratiâ tuâ reportârunt? Ibi Beatissima mater tua, facta ancilla Elizabetha & Iosepho obediens, omniumq̃ se minimam agnoscent, magnificabit animâ suâ, te Domine, quod eam super omnes choros extuleris, quia infra omnes se collocavit: & confundentur filii Aed, quos scientia inflat, potentia effert, divitiae turgidos faciunt. imò & iis pietas, nescio quae animos addit; sed non à te, qui mitis es & humilis corde. Ibi Apostolici viri, qui hinc in paupertate, arumnâ, in doloribus & poenitentiâ asperâ vixerunt, exultabunt, & centuplo fruuntur, sedes duodecim occupabunt, quod omnia reliquerint, & te secuti fuerint, animasq̃ suas dederint pro te, confundentur verò conquistor huius saeculi & proprietarij Religiosi ac delicati.

Ibi Abraham ad nutum tuum obediens, & Religiosorum innumera turba, de amore trophaum per abnegationem statuent; & quia hinc propriam abnegarunt, ibi perperud suam facient voluntatem. At verò quomodo iis sese junget, qui tunc solùm obedire consuevit, cum sibi probatur, & flexit ad voluntatem suam Superiores suos; qui quo in vitâ spirituali provectior, eo in obedientiâ tardior; plusq̃ sibi vendicat propriae voluntatis, quo diutius infelicem illam plantam conatus fuit eradicare; difficilior obedir,

Lucæ i.

Triumphus Sanctorum.
Matth. ii.

Matth. 19.

Tepidorū mores,

obedit, quo diutiùs didicit obedire? Denique castitatis lilia & stolas puras habebunt, & te sequentur Agnum agmina Virginum & Sanctorum, qui pepigerunt, sicut Iob, fœdus cum oculis suis, ut ne cogitarent quidem de virgine. O quam exultabunt in illa vita, qui in ista portas sensuum suorum diligentissimè custodiverint, & in virtutum solidarum ac perfectarum studium incubuerint! Desidero ergo, Domine Deus meus, sic deinceps vitam instituere, ut in conspectu Sanctorum tuorum & divinae maiestatis tue non confundar, neque cum loquendum mihi erit inimicis meis in porta, in exitu vite hujus. Confido certè ego pulvis & cinis in infinità bonitate tuâ fore, ut mihi gratiam tuam non deneges.

Iob. 31.

Da mihi ut possim virtutibus N. ornatus portare nomen tuum, & trahere ac convertere animas ad te, ut mecum in calo laudent & glorificent te, à quibus jam propter defectus meos & servorum tuorum blasphemaris. Verè enim dixit quidam servus tuus, Apostolos orbem convertisse, non quòd eos signa mirabiles facerent, sed pecuniarum contemptus, gloria despectus, ab omnibus hujus vite negotiis ereptio: quasi non habuissent, etsi mortuos suscitassent, non juvissent, sed etiam seductores existimati fuissent. Da mihi, benignissime Domine, horum vestigia sequi, minimos etiam defectus vitare, ne comedant alieni robur meum; da currere per semitam mandatorum tuorum, & non deficere. nemo etenim coronabitur cum Sanctis & electis tuis, nisi qui legitime certaverit: nemo ingredietur tecum, ò sponse animarum nostrarum, ad æternas nuptias, nisi qui constanter expectaverit adventum tuum. nam qui perseveraverit in finem, solus salvus erit, & manifestabis ei teipsum, ac recumbere facies ad mensam tuam. & transiens ministrabis ei, & dabis ei teipsum: hæc spes reposita est in sinu meo; quidquid enim tu non es præmium mihi leve est, neque enim cupio aliquid extrà te, nisi quantum possam propter te.

Affectus
zeli.Chrysostr.
hom. 46.
imperfect.
in Matth.

Osee 7.

1. Tim. 2.

Matth. 10.

O beatissima Virgo, exaudi, quaeso, preces, quas coram te hodie effundo, & humillimè peto, ut mihi, quem tibi cum Ioanne pro filio commendare dignatus est Dominus IESVS filius tuus, ornamenta virtutum omnium, contemptum rerum humana-

rum

rum munditiem cordis & corporis, humilitatem & charitatem, & tui amorem, mihi quem nosti indignissimo, sed tamen sic commendato tibi à filio tuo, impetres ab eo. Ille tibi nil negare potest, & tu mater misericordie, quid miseris poteris clientulis tuis quibus es porta vite, salutis anchora, & portus, & spes, & solatium & refugium?

O Beata mentes quibus jam aeterna ista obrigit felicitas, respicite ad me fratrem vestrum indignissimum adhuc peregrinatem in loco horroris & solitudinis, ut vos imitari possim & amare JESVM, & vobiscum eundem laudare aeternum.

O Angele Custos, qui in speculo lucidissima Deitatis vides pericula mea, & lapsus, & occasiones ejus: adesto, precor, supplicationibus meis, & dirige in viam bonam, ut non pigeat, non doleat tibi de cura mei, sed gaudeas in aeternum.

O Patroni mei NN. vestra tutelâ undique hostibus irruentibus vallate, ut non accedat ad me malum, & flagellum non appropinquet tabernaculo meo. Angelis enim suis & vobis mandare dignatus est Dominus meus JESVS moriens & vivens, ut custodiatis me in omnibus viis meis. Venite igitur in subsidium, fortissimi Athleta, ut auxilio vestro ultionem videam ex inimicis meis, & vobiscum in aeternum laudem, & glorificem Dominum meum ac vestrum, Patrem meum, & Patrem vestrum JESVM in terrâ viventium, Amen.

Praxis pro cultu Sanctorum.

*Exempla
Sanctorum
poma odori-
fera.*

*Imitatio
Patroni.
1. Cor. 4.
Patroni
menstrui
cultus.*

*Cultus San-
ctorum per
hebdomadâ.*

PRIMA, Vitas Sanctorum diligenter evolve, atque insuper collige varia exempla virtutum: & illustre aliquod sæpè mente pertracta accommodatum ad examen particulare. hoc enim efficax antidotum & remedium, ac velut odoriferum pontium quo vires animæ tuæ recreare valeas.

Secunda. Conare etiam alicujus sancti Patroni mores virtutesque in te effingere. ad hoc nos hortatur Apostolus Paulus dicens: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.

Tertia. Patroni menstrui vitam lege diligenter, & eum imitatione alicujus virtutis honora, atque ad eam illius patrocini-um implora; omniumque Patronorum indiculum facias, ut in horâ mortis propitios habeas, & quos invocas, amicos.

Quarta. Sunt qui in dies singulos hebdomadæ Sanctorum choros dividunt, invocando Dominicâ die, Angelorum cho-

ros; Luna, S. Joannem Baptistam; Martis, Patriarchas & Prophetas; Mercurii, Apostolos; Iovis, Martyres; Veneris, Confessores; Sabbathi, Virgines. Sed ante omnia Regina caelorum, & princeps militiae illius sanctus Michael, cum Angelo Custode, saepe invocandi sunt.

Quinta, Laudabilis est etiam eorum exercitatio, qui per singulas diei horas, Sanctorum cultum distribuunt: & invocant; *Alius per diem.*
 horâ v. g. quartâ matutinâ SS. Trinitatem, ac petunt potentiarum animae reformationem; quintâ Christum passum, & petunt illius imitationem; sextâ B. Virginem rogant, pro animi puritate; septimâ Seraphim ardentes, pro charitate; octavâ Cherubim scientiâ plenos, pro Dei praesentiâ; nonâ Thronos, pro pace animi; decimâ Dominationes, pro passionum victoriâ; undecimâ Principatus, pro humilitate; duodecimâ Potestates, ut vincant in bono malum; primâ Virtutes, ut proximum efficaciter juvare possint; secundâ Archangelos, ut obedientiam impetrare; tertiâ Angelos, ut omnes modestiâ queant aedificare; quartâ Patriarchas obsecrant, pro desiderio aeternae vitae; quintâ Apostolos, pro zelo animarum; sextâ Martyres, pro gratiâ mortificationis; septimâ Confessores, pro dono orationis; octavâ Virgines, pro castitate & abstinentiâ; nonâ, omnes Sanctos venerantur, & ad patriam suspirant.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Diligite Dominum omnes sancti eius, quoniam veritatem requirit Psal. 30.
 Dominus, & retribuet abundanter facientibus superbiam.

Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino. Ibidem, mino.

*Melius est modicum iusto super divitias peccatorum multas. Psal. 36.
 Iusti autem hereditabunt terram, & habitabunt in saeculum saeculi Ibidem, super eam.*

Custodi innocentiam, & vide equitatem, quoniam sunt reliquia homini pacifico. Ibidem.

VIGESIMÆTERTIÆ IMAGINIS
ANNOTATIO.

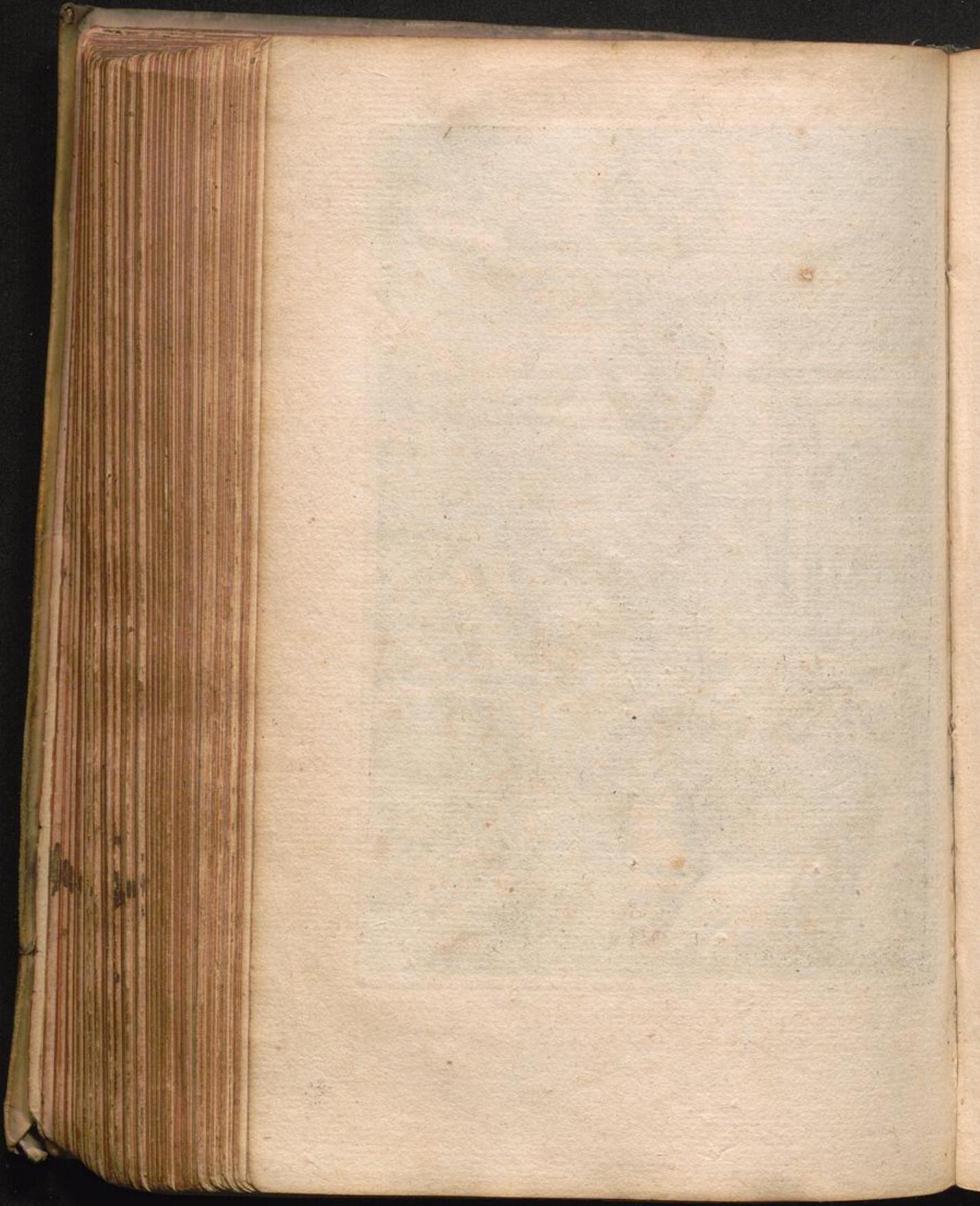
O quantam pacem haberes, si virtutem
N. coleres! expende sedulo.

Considera quantam fruereris pace, quantum
honorem consequereris, si virtutem coleres,
ut **A** sanctus Franciscus, aliiq; Sancti experti sunt.
nam **B** virtus semper cum **C** pace connexa est, si-
mul in eodem corde habitat: ac **D** Iesum in eo-
dem quiescere facit. Vide, precor, quantum eam
honorent omnes, dum Sanctorum **E** casas, & **F** se-
pulcra summi juxta infimiq; venerantur. quin
& Deus eam honorat, & **G** Angeli in hoc mundo;
atque hic cum Christo ob singularem virtutis prae-
rogativam suam eos familiaritate dignantur, ut pa-
tet in **H** sancta Catharina Senensi, cui Dominus
cor suum largitus est. En quam sublimem **I** Dei ma-
ter per virtutem subvecta. Contra **K** vitium ani-
mam torquet, inquietat, omnique honore spoliatur ho-
minem, etiam in summis **L** mundi vanitatibus &
deliciis.

XIX

23

CAPVT XLV.

De septimo medio Meditationem atque affectus
ejus ampliandi, sive de Pace & securitate ani-
mæ, quæ ex virtute promanat.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO, ut
solet.

PVNCTVM I. Considera studia ac cogitationes ho-
minum hoc unum spectare, ut pacem ac quietem ani-
mi sui consequantur. Nihil aliud avarus conquisitor
hujus sæculi, ambiciosus & curiosus propositum habet, *Omnes pa-
nè quarunt.*
quàm ut anhelum animum & inhiantem rebus cadu-
cis exfatiet; ac dicere possit, Anima mea requiesce: ha-
bes enim reposita bona plurima in annos plurimos. *Luc. 12.*
Desideria siquidem terrenorum velut motus sunt; quæ
tam diu urgent miseris, donec re cupitâ fruuntur, &
in eâ pacem inveniunt, quam invenire in iis homo
non potest: sed verè dicere, In omnibus requiem qua-
sivi, & non inveni. quia etiamsi universum mundum
possideat, æquè, & millies magis inquietus est: ut per
hujus sæculi potentes luce clarius evadit. *Pax non est
in bonis va-
nis.* Quæ igitur
insania, mundana consecretari, & certò scire nullam ibi
quietem, & non quærere pacem in te, ô dulcissime
JESU? *Hæcine vera*, ut suprâ pag. 7. vel *O Princeps pacis*, ut
infr. pag. 616. Secundò, cogita unde fiat, amatores sæ-
culi in terrenis nullam quietem obsequendo vitio,
declinando à virtute, invenire. Primò, quia pax &
quies ibi solùm est, ubi bellum non est; at dum cupi-
ditatibus suis carnalis obsequitur, bellum rationi, le-
gibus ac Deo movet, & animæ suæ subditos sensus ac
passiones adversus rationem armat, & conflagrare cum
eâ, immò cum Deo facit. quomodo igitur pax ibi
esse poterit? quis enim, ait Iob, restitit ei, & pacem *Iob. 9.*
habuit? Et Baruch, Si in viâ Dei ambulasses, ha- *Baruch. 3.*

bitaffes utique in pace sempiternâ : quia scilicet virtutis cultores cupiditates subiciunt rationi, & ipsam Deo, unamque cum eo habent voluntatem, & expende quam id æquum & pulcrum sit, vitiumque detestare. Si mens, ait S. Leo, rectori suo subdita, & supernis muneribus delectata, terrenæ voluptatis incitamenta calcaverit, & in suo mortali corpore regnare peccatum non siverit, ordinatissimum tenebit ratio principatum, & munitiones ejus nulla spiritualium nequitiarum labefactabit illusio : quia tunc est vera pax hominis, & vera libertas, quando & caro animo judice regitur, & anima Deo præside gubernatur. Secundò, perturbatio nascitur ex eo, quòd vitium ac cupiditas pro objecto habent rem fluxam, mutabilem & caducam : cui animam suam homo affigit, & sic affixam necesse perpetuò cum eâ volvi, fluctuare ac mutari ; uti navis in turbido mari, ventis concussa, scopulisque allisa : at verò virtus animum Deo, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, conjungit, ipsaque in eo velut in Septentrione acus nautica, & elementum in centro suo conquiescit ; vide verò in quo hinc anima tua, & abnega illud. Ager animus se ut agrum corpus veritat in partem omnem, frustra. Vicissitudo est malorum, non remedium : palato infecto cibus quamvis varius non sapit, sed molestiam adfert : *Aspice, ut sup. pag. 8. Heccine firmâ fide.*

PUNCTVM II. Considera tertio oriri inquietudinem in peccatore ex perpetuo metu, qui vitium comitatur, metuit enim priusquam quod optat obtineat, ne non consequatur : gravius, ne obtentum amittat : gravissime, ne cum hoc orbatus fuerit, id recuperare non liceat ; denique Dei vindictam formidat, cum voluntati ejus adversetur, & hostis ejus sit. Quod eleganter Iob expressit.

Quoties lucerna impiorum extinguetur, & superveniet eis inundatio, & dolores dividet furoris sui :
erunt

Leo serm. 1.

*Pax in quo
sita sit.*

*Alia causa
inquietudi-
nis.*

Iacob. 1.

Seneca.

Iob. 21.

erunt sicut paleæ ante faciem venti, & sicut favilla, quam turbo dispergit. Justus autem quasi leo confidens absq; terrore est: unde dicite, ait Dominus, justo, quoniam bene. Expertus id David cantabat. Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es, si consistant adversum me castra, non timebit cor meum: Deum enim solum quatit justus, eumque possidet, quia in pace factus est locus eius. *Credo tibi ut supra pag. 7. vel O Princeps pacis, ut infra pag. 616.*

Impius semper timet.
Prov. 28.
Psal. 22.
Psal. 26.
Psal. 75.

PUNCTVM II. Considera Primò, unde præterea perturbatio in anima vitiosi hominis oriatur: utique quia voluntatem suam explere non potest; sed plurimos experitur diversam habere, immò etiam adversari, cum ejusdem habeat rei competitores ac corrivales, & plures esse nequeant ejusdem possessores. Justi verò & virtutis studiosi semper suam voluntatem perficiunt, quia aliam à divinâ nullam habent; nihil autem est quod ei resistere valet. Qui enim propriam non habet voluntatem, suam ipsius semper agit voluntatem, & sic nolentes propriam explere voluntatem, invenimur illam semper explevisse, ut S. Dorotheus dicere solitus. atque ita talis arbitrio suo agit omnia, perpetuoque lætus jure convivium in animo suo experitur: & cum stultus sicut luna mutetur, homo sanctus in sapientiâ manet sicut sol, Deumque imitatur. Secundò, attende quòd omnis qui facit peccatum, servus sit peccati. tanta autem servitus est vitii vitiosique hominis, ut etsi suam videat se voluntatem explere non posse, cessare tamen ei non liceat; duæ enim sanguisugæ semper dicunt, Affer, affer, ait Sapiens hinc ebriolus etiam si nequeat vina haurire, concupiscere tamen & ad ea suspirare jubetur, ut servus peccati: etiam si honor & fama legesque vetent, tamen parere cogitur lascivus luxuriæ, ebrietati, &c. eadem enim servitus omnibus vitiis communis est. At virtute præditus unum Deum timet,

Alia causa perturbatio.

Justus facit semper quod vult.

Dorotheus.

Eccli. 27.

Ioan. 8.

Libertas justitiam & servitium peccati.

Prov. 30.

Q. q. 3 nullius

Ambr. ros.

nullius iudicium metuit; nulli supplex & obnoxius est; sed stans in quodam rerum vertice in verâ & aureâ libertate triumphat. Gloriosa, ait Ambrosius, libertas quam nulla servitus culpæ, nulla peccatorum vincula constringunt, nulla flagitiorum onera, nulla criminum commercia degeneris nexui servitutis addicunt.

Heccine vera, ut sup. pag. 7.

*Scrumpuli
remersus
peccatoris.*

PUNCTVM IV. Considera vitiosum, etiamsi facere voluntatem propriam valeat, nihilo tranquillior esse: quia illa cum divinâ pugnat; ac proinde perpetuò scrupulis conscientia agitatur, & se iudice nemo nocens absolvitur, dum se verè accusat conscientia, eademque condemnat & torquet. O quantam ex eo gehennam experiuntur peccatores! neque tantùm, qui gravibus delictis obnoxii, verùm etiam qui defectibus serviunt, neque mortificationi pravorum affectuum student. Præterea adverte è contrario, quantum sit solatium ex pace in animâ iusti, & collige ex jucundo cæli aërisque tranquilli & maris aspectu, vide qui fructus pacis in republicâ. & hæc ad animam transfer. quanti autem hæc, de quâ sermo est, pax sit, audiendus S. Paulus. Pax Dei, ait, quæ exsuperat omnem sensum: nihil enim ei sanè comparari potest, securaque mens iuge convivium à Sapiente meritò appellatur: superatque omnem sensum, nec æstimabitur argentum aut aurum in comparatione illius. Quantum enim est, ait Ambrosius, non moveri aut turbari metu, non exagitari suspicionem, non dolore vexari; sed quasi in littore tutissimo adversus insurgentes fluctus sæcularium procellarum mentem immobilem fidâ statione placidare!

*Phil. 4.**Prov. 15.**Ambr. lib. 1.
de Iacob.*

Aspira, ut sup. pag. 8. Heccine firmâ, &c. ibid.

*Quantus
honor vir-
tutis.*

PUNCTVM V. Considera quanto honore virtus vera, etsi in vili & obscuro homine afficiatur, atque ad eodẽ etiam Ethnicis, in Vestalibus & sacrificulis fucata virtus summæ venerationi fuerit, atque etiam num sit. Vide ut vivos Sanctos omnes honorent Imperatores & poten-

DE PACE ANIMÆ, QUÆ EX VIRTUTE PROMANAT. 615
tes sæculi; eorū preces & suffragia apud Deum efflagi-
rent; casas eorum ut templa venerentur, ut oracula ad-
cant. Antonium, ait Athan. hominē in extremo mundi
limite conditum Principum & omnis celebrat aula re-
galis agens de Constantino & filiis. Sepulcra verò San-
ctorum sunt velut asylum, velut malorum omnium le-
vamen: quot peregrinationes illuc instituuntur? dona-
ria mittuntur? quo honore eorum reliquix coluntur?
quos, si genus ceteraque externa bona spectes, nullo
mortales loco paulò antè habuerant, vel haberent, si
absque virtute essent. Secundò, vide quàm honos ille
verus ac solidus sit, cùm alius omnino vanus. neque e-
nim, ut S. Chrysost. voces illę populi per quas iudicibus
acclamabatur, ex veritate proferuntur: sed ipsę sunt, qui-
bus fucatum nomē honoris depingitur. quod, ubi po-
testate defūcti sunt, liquidò apparet. Memoria iusti, ait
Sapiens, cum laudibus, & nomen impiorum putrescet.
Virtute enim præditi, Reges appellantur: & verè sunt
fortiores & meliores, quia dominantur animo suo, ex-
pugnatore urbiū. sunt enim summi Regis amici intimi,
qui cū suos voluerit honorare, quid nō præstat? Testa-
tur D. Franciscus ejus delicia, D. Dominicus S. P. Igna-
tius, S. Catharina Senensis: cū quā & cor cōmutare di-
gnatus est, aliosq; , ut Magdalenā & innumeros, crebrò
visere, & magnā familiaritate honorare. Quid verò An-
geli facerent, cùm Regē suum tantā nos dignatione af-
ficere videāt? Ecce quàm verū hoc est: Omnis qui se ex-
altat, humiliabitur; & qui sese humiliat, exaltabitur?
Quanta autē sit ignominia vitiorū, patet ex suppliciis
reorū quotidianis; quodq; quantumcumq; improbos,
suorū scelerum pudeat: neque sit quisquam tam potens
aut sapiens, qui si vitiis seruiat, non ludibrium fiat suis,
& amicis & inimicis subsannatio. Verissima enim ead.
Pauli sententia: Tribulatio & angustia in omnem ani-
& pax omni operanti bonum. *Hæcine verā, ut sup. pa. 7.*

*Athan. in
vitā Anto-
nii.*

*Chrysost. l.
quòd nemo
læditur nisi
à seipso.*

*Prov. 10.
Laus verā
virtutis.*

*Honor quem
Deus sanctis
habet.*

*Nota.
Luca 14.*

Rom. 2.

Exercitium brevius.

Esaia 66.

O Princeps pacis, credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Converte, obsecro, vultum tuum ad me, & da mihi pacem propter nomen tuum, & amorem: ut in pace meâ fiat locus tuus & cordi meo, & sufficit, & sufficit mihi: si enim veneris ad me fons aqua viva, declinabis super me quasi fluvium pacis, & thesaurum habebo absconditum, & spero quod in aeternum non separabor à te. Quis enim restitit tibi, & pacem habuit? Nemo: cupio igitur tecum & mecum pacem habere, ut non repugnet lex in membris meis legi mentis meae, sed idem tecum velim, tecum nolim, unusq; sis mihi omnia in omnibus. Amen.

Exercitium longius.

Jerem. 2.

Rom. 5.

Isaia 48.

Psalm. 118.

O Requies vera, & gaudium universae terrae; vide afflictionem nostram, quâ querimus cisternas, cisternas dissipatas, quae continere non valent aquam. In omnibus requiem querit cor nostrum, pacem & tranquillitatem desiderant universi: quia haec unica felicitas in hoc statu, infeliciq; exilio, ubi militia est vita nostra, invenire pacem; & ad hoc iustificati sumus à te, ut pacem habeamus apud Deum, per te Dominum JESVM Christum. Omnium huc spectat labor, hanc luxuriosi, avari, ambitiosi querunt, sed frustra: non est enim pax impiis, non est pax nisi diligentibus legem tuam. Tu illam nobis attulisti è caelo benignissime JESU, & mundo nuntiasti. Verè Princeps pacis, lapis angularis, qui facis utraque unum, & in te reconcilias ima summis. O quanta felicitas illius animae, quam per virtutem elevas supra tempestates mundi hujus, sanctâ contemplatione defixam! non timebit mala, quoniam tu cum eâ es; non agitabitur cupiditatibus cor illius, quia tu ei omnia unus es; inter prospera & adversa secura & tranquilla, quasi in quodam rerum vertice stat, & despicit universa.

Psalm. 54.

Cant. 2.

Ioan. 14.

O pax nostra unica Deus meus, quis mihi tribuat pennas sicut columbae, & volabo, & requiescam in foraminibus petrae, in cavernâ maceriae? Venisti enim ut pacem habeam, & moriturus pacem reliquisti mihi dicens, Pacem relinquo vobis, pacem meam

do

do vobis. Propitius mihi esto, Domine, ne dem hereditatem tuam, quam sanguine tuo signatam reliquisti mihi, pro re huius mundi vili, caducam & transitoriam in pace factus est locus tuus, ut nec templum fieri tibi nisi à Salomone volueris, neque nasci, nisi in pace; neque mori, nisi ut pacem nobis impetrares. Ergo si pacem habuero, certus sum quod tu Deus pacis & dilectionis eris mecum: & quid erit tunc quod ultra petere possim? pax enim ista exsuperat omnem sensum. Utinam gustare eam possim, & videre quam suavis sis, Domine, & præ dulcedine corporis & sanguinis tui, ò Creator mi, amarescat omnis creatura.

Psalm. 75.

Philip. 4.
 Applicatio
 ad Communionem.

O quanta, ò quanta cordis pacifici felicitas te habere, & te frui, te refici & pasci, nihil cupere, nihil timere, nihil sperare, nihil velle præter te & tuam sanctam voluntatem, nullo conscientie stimulo urgeri, omni hora ad mortem, ad adventum tuum esse paratum! si quis hanc gustaverit, nescio, ait Bernardus tuus, antalis anima vel ipsam gehennam ad tempus experiri horribilius pœnaliusquæ ducit, quam post spiritualis studij huius gustatam semel suavitatem, exire denuò ad illecebras, vel potiùs molestias carnis, sensuumquæ inexplebilem repetere curiositatem.

Bernard.
 serm. 31. in
 Cant.Infernus
 videtur ju-
 sto, pacem
 amittere.

Neque pacem tantùm virtuti tribuis; sed decreto perpetuo divine maiestatis tue illam verus honor etiam sequitur. regiam enim quadam potestate se cohibens rex dicitur, quod regere se noverit, arbiter sui, sui quæ iuris sit, non captivus trahatur in culpam; nec præceps feratur in vitium. atque adeò sola virtus honorem meretur, improbitatem honorabilem facere neque imperia, neque insula possunt: plurius est meritiò apud omnes pauper virtute praditus, quam omnis potentia seculi. Tantus enim quisque est, quantus est in oculis tuis: & certè eos qui diligunt te, Domine, etiam hic glorificabis; qui autem te contemnunt, erunt ignobiles. Verè exclamavit Psalter tuus: Nimis honorati sunt amici tui, Deus, nimis confortatus est principatus eorum. Cum verò me infinita miseratione dignatus sis in amicum eligere, quia præcepta & consilia tua omnia, quæ accepisti à Patre, nota mihi fecisti; nolo esse amicus huius seculi, sed unum te amare toto corde, & tota mente meam, te stringere amplexibus anima mea, donec affiret dies, & inclinentur umbra, donec appareas mihi,

Ambros.
 Honor virtutis.

1. Reg. 2.

Psalm. 138.

Affectus
 amoris.

Et aperias thesauros charitatis tuae, quae dilexisti me ante constitutionem mundi, Amen.

Praxis ad securitatem animae comparandam.

Resignationis praxis.

PRIMÒ, sæpè resignare sese hoc, vel simili modo: Deus meus & omnia, fiat in omnibus sanctissima voluntas tua. Propone verò quisque sibi diversa potest, ut tentet animum an repugnet nec ne, & se resignare.

Pacis precii pondera.

Secundò, si quid adversi accidat, animum collectum servare, & cogitare, Tanti est, & pluris pax: atque uti quis omnia pro vitâ exponit, ita omnia amittat potius quam pacem.

Amaritudinem vitæ.

Tertiò, frequens & humilis confessio.

Occupationem moderare.

Quartò, supra omnia mansuetudo, & omnem amarulentiam, suspicionesque ex animo suo expellere.

Exod. 18.

Quintò, moderata occupatio. Martha enim turbatur erga plurima: de illâ etiam Moysen Jethro monuit.

S. Scripturae lectionem frequenta,

Sextò, lectio sacrae Scripturae frequens: quæ de sursum enim est sapientia, primùm quidem pudica est, deinde pacifica.

Septimò, sensuum diligens custodia.

Dignatus es, ut supra pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Philip. 4.

Pax Dei exsuperans omnem sensum, custodiat corda nostra & intelligentias nostras.

August.

O Domine, fecisti nos ad te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te.

Psal. 118.

Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.

Psal. 4.

In pace in idipsum dormiam & requiescam, quoniam tu, Domine, singulariter in spe constituisti me.

VIGESIMÆ QUARTÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

O quantum gaudium habet qui virtutem sequitur! hoc saltem te trahat ad eam N.

Vniuersus **A** mundus non valet explere cor tuum, quod **B** desideriorum flatibus exagitur. cur igitur à virtute abduceris stultis **C** vitiorum illecebris? nimirum ut è fædo **D** lacu potes, ad quem periculosâ & ambagiosâ **E** viâ deeras: ubi **F** superbia, luxuria, avaritia te allectum in **G** belluam deforment, & in **H** inferni barathrum detrahant. ecce **I** regnum Dei intrate est, quid frustra alibi quæris? en maxima **K** gaudia virtutis quæ cor verè replent, quæ **L. B. Xaverius** aliq; Sancti, etiam in hac vitâ degustârunt. Hausta certè ex Deo bonorum fonte gaudia ex **M** corde exundant, illudq; satiant: ex peccati autem lacu hausta lætitiæ **N** perfluunt ac dilabuntur.

CAPVT

*De Octavo remedio Meditationem atque affectus
ejus ampliandi, sive de Gaudio, ob quod virtu-
tem sequi oporteat.*

COMPOSITIO LOCI ut in imagine, ORATIO ut
suprà.

PVNCTVM I. Considera Dominum pro suâ erga
homines benignitate ita ordinasse, ut traherentur vo-
luptate ad operandum: atqui si corporalis voluptas
hanc vim habet, multo magis spiritualis, id est ea quæ
ex virtute promanant. Si ergo voluptate à virtute ab-
straheris (unusquisque enim tentatur & avocatur ab ea
abstractus & illectus) vide quanto major ac melior,
eaque sancta & vera, ex virtute quàm caducis istis hu-
jus mundi deliciis, voluptas emanet. Primò, quia ista
fœda & turpis & falsa est. Aded ut Aristoteles dicat,
delectationes corporis fœdas ac turpes, non esse veras
delectationes: quoniam non tales videntur, nisi iis qui
malè sunt affecti; sicut, ait, pueri sua crepundia æstimât,
quæ viri contemnunt: fœdæ autem aded sunt, ut olim
etiâ Philosophi ac Poëtæ homines in belluas ac feras
mutari sinxerint, qui amoribus Circes capti essent. Ne-
que incommodè. Nõnne enim videmus superbum,
instar pavi ambulare? luxuriosum instar capræ lascivi-
re? gulosum velut porcum in ventrem & cibum pro-
num ferri? Neque quisquam est honestior, qui affectus
ejusmodi præ verecundia non dissimulet. Vide igitur
quàm in se turpia illa sint gaudia, & vilia. Consolatio
enim verè, uti Bernard. mundi vilis est, & ad nihilum
utilis, & quod magis metuendum, est veræ & salubris
delectationis impedimentum. Equidem quid insanè
appetit gulosus, ob quod maria trajiciuntur, animæ in-
tereunt, cælestis hereditas deperditur, ut Esaui primo-
genitura; Religiosi etjam periclitantur? scilicet fructum
carnis, bolus unus, atque alter dulcior, & eo carior
quo

*Gaudium
ex virtute.*

*Arist. 10.
Ethic. 3.*

*Voluptas
peccati fœ-
da.*

*Serm. 4. in
vigil. Nati-
vit.*

quo rarior. Secundò, vide quantâ molestiâ, quàm longâ ac difficili viâ quærat, ut verè his applicet illa Iob Gregorius: Qui inter eiusmodi lætantur, quasi sub sentibus delicias reputant. neque enim, ait, sine gravibus curarum molestiis possunt temporalia, quæ appetunt, vel non habita quærere, vel quæsitâ servare, inter æquales præstantiorem gloriam appetere, semper prava agere: & tamen, ne opinionem pravitatis habeant, formidolosè custodire. Hebræis iis similes sunt, quibus manna non sapiebat propter ollas carniû, porros, & allia Egypti. Quid enim signatur per ollas carniû, nisi carnalia vitæ opera, in tribulationis doloribus, quasi ignibus excoquenda? quid per pepones nisi terrenæ dulcedines? quid per porros & cepas exprimitur) quæ plerumque qui comedunt lacrymas emittunt) nisi difficultates vitæ præsentis, quæ à dilectoribus suis & non sine luctu agitur, & tamen cum lachrymis amatur? Tertio, attende, quòd hoc genus bonorum non tam bona sint, quàm minora mala: iisque nihil agi aliud, quàm ut graviores compedes in leviores mutemus. Fames urget? suave est comedere. satur es? gravius est edere, quàm esurire. Itaque nulla delectatio liquida, aut pura, sed permixta multis amaritudinibus. Denique ea conditio est delectationum sensualium, quòd dum habentur, fastidiuntur; dum non habentur, desiderio torquent: spiritualium verò & appetitus placet, & experientia magis. Igitur sic ratiocinare: Si desiderium torquet terrenorum, multo magis præsentia; ac proinde ea abominare. quis enim hostem propinquum, & intra muros existentem propulsare poterit, si absentis timore totus concutiat? Quarto, attende idèd hominem verè recreari terrenis non posse, quia illius naturæ non conveniunt: sicut videmus alios cibos hominibus, alios belluis gratiores. Cùm igitur hæc infima tantum hominem oblectent, quantum cum belluis participat, corpusque & sensus habet, sequitur propriam

Greg. 10.
Moral. c. 6.
Voluptas
seculi amara.

Greg hom.
36. in Euãg.

Homo verè
recreari ter-
renis nequit.

propriam

propriam nobilioremque illi longè esse secundùm rationem delectationem, ac multò majorem.

Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ.

Animi delectatio præstantissima.

PUNCTVM II. Considera majores longè spiritus & virtutis esse delectationes, quàm corporis. Primò, quia spirituale bonum & objectum melius est & nobilius: unde oculo, quàm ratione carere malimus. Secundò, conjunctio major, quia sensus tantùm in accidentibus heret, & corporis delectationes perpetuò fluunt, mentis verò simul totæ sunt, ut res ipsæ, quas concipimus. Tertid, quia bona spiritualia manent, alia pereunt. Adverte autem sedulò objectum gaudij spiritualis præcipuum, illud verò Deus est. quid ergo mirum si amplexus ejus, quo ei jungimur summo bono, suavissimus jucundissimusque sit? Fit autem ille, quando jungitur anima Deo per veram virtutem, maximè per amorem, & contemplationem, in quâ etiam Aristoteles & Philosophi beatitudinem posuerunt.

Credo tibi, ut supra pag. 7. vel O gaudium, &c. ut inf. p. 624.

Attende jam quanta gaudia Sancti ex ea perciperint, ad eò ut ferre nequirent eorum magnitudinem, ut de B. Ephrem, B. Xaverio accepimus, cùm, Sat est Domine, sat est, exclamarent. Ratio autem, quare in Deo beatitudo, sola, vera & summa sit delectatio hominis, est, quia finis illius Deus est: quidquid autem finem suum attingit, beatitudinem suam consequitur. Primò, quia solus ille animam satiat, cætera omnia nullo pacto: non magis quàm si quis fumo aut vento se pascat. Comedent (inquit Oseas, de impiis loquens) & non saturabuntur. Sicut, ait Hieronimus, justitia saturat, sic iniquitas substantiam non habens vana comedentes fraude deludit, & uteros comedentium vacuos derelinquit. At Isaias somniantibus mundanos comparat, qui sibi comedere videntur, & expergefacti esuriunt, O quæ infelicitas, percuso dolio haurire debere frustra! aërem captare frustra! Ea est mundani insaniam,

ait

Cur anima in Deo lateat.

Osea 4. Hieron.

Mundi gaudia. Isaiæ 29.

ait Bernardus, ut quasi famelicus inflatis buccis aërem hauriat, eoque saturari speret, aut fumum sulphureum excipiat: non enim impletur. Sapiens verò: Avarus, inquit, non implebitur pecuniâ, & qui amat divitias, fructum non capiet ex eis: quod aliis omnibus vitiis commune est. Ecce nihil negaverat Salomon oculis suis, & vidit omnia esse vanitatem, & afflictionem animi. Contrà verò qui esuriunt & sitiunt justitiam, & hîc & in futuro saturabuntur. Tertiò, ut homini benè ac beatè sit, oportet, ut illud, per quod id ei obtingit, eo melius sit, ac invito auferri nequeat: quod virtus sola, & Deus est, cui per virtutem homo conjungitur. O quanta rerum in mundo vicissitudo & inconstantia! At verò virtus, & ejus opes, perpetuæ & inviolabiles Dei gratiâ sunt, & nostrâ cooperatione.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM III. Considera hominem omnem esse velut sitibundum, & mundanum per ambages longas & molestas quærere explere sitim, sed instar hydropici augere, & haurire quasi ex sulphureo aut falso lacu, quò concupiscentia invitat: justum autem ubique Deum habere præsentem, fontem bonorum omnium, immò regnum Dei intra nos esse. O quanta igitur indignitas atque insania, eum omnis boni fontem derelinquere! uti queritur per Ieremiam Dominus: *Me dereliquerunt, ait, fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisternas, quæ continere non valent aquas. Sitivit verò anima mea ad Deum fontem vivum, quando veniam & apparebo, quando veniam & adimplebis me lætitiâ, cum vultu tuo? Secundò considera certissimum esse, si dimidium laboris & molestiæ cum gratiâ Dei, pro verâ virtute suscipias, ejus quæ pro mundo sustinetur, te beatum hîc verè æternùm futurum.*

Vide Bern. in sermone. Ecce nos relinquitur. Eccles. 5.

Eccles. 2.

Matth. 5. Gaudium de virtute volenti tantum eripi potest.

Discrimen piæ & impiæ.

Ierem. 2.

Psal. 41.

Exercitium breuius.

O Gaudium nostrum Deus meus, credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Latabor & exultabo in te, omnia enim ossa mea dicunt mihi, Domine, quis similis tibi? hortaris nos per Psalterium tuum, dicens: Introite in conspectu eius in exultatione, scitote quoniam Dominus ipse est Deus; scio per gratiam tuam, & audio, Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Inuitas igitur ut verè de te gaudeam, & creatura spernam solatium, & promittis mihi dare petitiones meas, quæ verò iste: unam peti à te, Domine, hanc requiro, ut diligam te, & nihil me separet à te in æternum. Amen.

Exercitium longius.

Psalm. 41.

Cant. 1.

Applicatio
ad Com-
munionē.

Psalm. 62.

QUEM ADMODVM desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Deus. sicut vivit anima mea ad Deum fontem vivum: quando veniam, & apparebo ante faciem tuam, Deus meus? Indica te mihi, quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie; ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum. Votum vovi tibi, si dederis somnum oculis meis, & requiem temporibus meis, donec inveniam locum tibi, Domine JESU, & requiescas in tabernaculo cordis mei. Ecce in terrâ hâc desertâ, inviâ, & in aquosâ, ego ego quem nosti, infelix ego homo, felix tamen quia sto coram te hodie, appareo tibi, ut gustem quam suavis sis anima mea, ut videam virtutem & gloriam tuam. Obsecro te per magnam charitatem tuam, ne despicias exulem, & advenam, oviculam errantem, & ne abscondas faciem tuam à me, tu enim nihil odisti eorum quæ fecisti, & multò minùs quicquam eorum quæ sic refecisti. Quæ enim est expectatio mea? nõnne tu Domine mi, Salvator mi? quod est, eritq; in æternum solatium meum? nõnne tu Deus totius consolationis?

Absit hoc à me indignissimo filio, ut aliquid à te velim super terram, vel extra te, ut ambulem vias difficiles & pravas, ut delecter, & capiar creaturæ solatio, id est muscipula, & finem gaudii mei luctus occupet. Et quis ille? O utinam is, quo doleam quod te dereliquerim fontem aquæ vivæ, uti vehementissimè doleo, ex

amore

amore tui, quaeso, ne abscondas faciem tuam à me: quae enim est expectatio mea? nonne tu, Domine? non ultra ambulabo vias difficiles & pravas. Vbi enim sunt deliciae, propter quas lassati sumus? nonne fœda, turpes, & illiberales, ob quas, cum praeerita sunt, erubescimus? Verè, verè amarum est, amarum te derelinquere, dulcissime IESV. Tu enim dulcedo ineffabilis, totus desiderabilis. Vnde ergo mihi si derelinquam te dulcissime IESV. O insaniam filiorum Adam! Quid queritis, obsecro, cisternas, quae continere non valent aquas? Querite fontem aquae vivae, & bibite, & inebriamini ab uberibus consolationis ejus.

Vide, Domine, afflictionem meam, vide, ô IESV; etenim si hic mihi, & omnibus praesens sis, ô oceane bonorum omnium, eheu! fugimus te sequentem, & querimus fœdas lacunas velut Sodoma lacum, & mortuum mare. Non satiat illud sitim, sed accendit; verum enim & solum hoc est gaudium quod de te sumitur, Deus meus. Quale gaudium? novit ille qui te novit, qui gustavit, quam suavis sis, Domine, his qui diligunt te, quid queris anima mea? delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Bonum tuum quare: est enim bonum aliud alteri, & omnes creaturae habent quoddam bonum suum. pecori bonum est implere ventrem, carere indigentia, dormire, gessere, vivere, sanum esse, generare. Tale tu bonum quaris coheres Christi? quid gaudes? quia socius es pecorum? erige spem tuam ad bonum bonorum omnium. Tu enim, Deus meus, omne bonum es, & solus satiare animum potes: tu solum gaudium continuam jucunditate firmissimum, delectationes in dexteram tuam usque in finem. hoc est quod amo, cum te Deus meus, amo, omne bonum & perfectum, & permanens, & liquidum. Deliciae omnes aliae breves, sive ex honore, sive ex voluptate. vana enim omnia & caduca sunt & incerta. quis enim gloriari de favore mundi potest, qui momento fugit: incertus perpetuo est, blanditurque, ut Iob, & occultè occidit: leniter influit, & in fine mordet ut coluber?

Experiuntur filii huius seculi stimulos cogitationum, conscientiae morsus, quibus conditur aut potius extinguuntur. quid esse dulce potest absque te, ô dulcedo summa, felicitas nostra, & gaudium super omne gaudium. Melior, melior est dies una in

R t

arritio

August. in
Psal. 102.Quale de
Deo gau-
dium.

Bern. serm.
1. in fest.
omnium
Sanctorū.

Eccli. 31.

Pfal. 83.
Pfal. 72.
Pfal. 141.

Suspende
animum in
tentatione.

Voluptas uti
fit repellenda.

Mortificatio
necessaria &
suavis.

Sap. 7.
Matth. 19.
Centuplum
da. ut mor-
tifi. anti se.

atriis tuis super millia, meliores sunt micae quae cadunt de mensa Domini mei, delictis universae terrae. In te verò omnia habentes, propter quid, precor, te relinquemus? Miror in sole splendorem, in flore pulcritudinem, in pane saporem, in terra fecunditatem, sed à te Deo universa haec sunt: nec dubium quin multò amplius reservaveris tibi, quàm dederis creaturis creator mi. Taderet tamen fortè adspirare, si longa per desertum ad te & gaudium tuum foret via; sed ecce, si volo, amicus tuus esse iam possum per gratiam tuam, & letari coram te, & in mente securà iuge tibi parare convivium, gloriaq; & honore coronari. Videte, quaso, oculis vestris, aiebat Ecclesiasticus tuus, modicum laboravi, & inveni mihi multam requiem: accede ad eam, & sustine bonos fructus illius: in opere enim ipsius exiguum laborabis, & cito edes de generationibus ejus. Cupio igitur ex nunc, ex hoc momento, serid te, Domine JESV, sequi, & virtutem N. amplecti: si enim hoc fecero, ecce cor meum & caro mea exaltabunt in te Deum vivum: si non egero, tribulatio & angustia me manent. quid mihi ergo est in caelo, & à te quid cupio super terram? Tu es spes mea, portio mea, in terrà viventium. Amen.

Praxis ad gaudium è virtute captandum.

PRIMA. Cùm homo sese voluptate allici sentit, suspendere animum, & moderari desiderium: quia id quod per vitium quarit, vel sperat, orando, seque superando, longè nobilius & utiliùs acquirere potest.

Secunda. Quoties voluptas invitat, cogitare quod D. Bonaventura, se jam eà frutum esse: nihil enim interest verè an solà opinione tuà voluptate frutus sis: cùm nihil post eam superfit nisi dolor ex usurpata voluptate, quàm poteras in Domino quærere, & haurire de fontibus Salvatoris.

Tertia. Mortificationem & abnegationem in magnis & parvis rebus exercere: mirè enim id conducit; neque difficile erit, si pro tali creato solatio omissio, aeternum paratum esse certò sciat: imò etiam divinum nunc in hâc vitâ. Quoties enim quis propter Dei amorem aliquid relinquit, & liberalem erga divinam majestatem se ostendit, toties illam erga se liberaliorem vicissim experietur. Non vincit enim sapientiam malitia, neque liberalitatem ipsam inopia nostra. Imò omnis qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros propter nomen Domini

ni, centuplum accipiet, & vitam aeternam possidebit. At quando, inquires, illud centuplum? Respondit Dominus, Amen dico vobis, accipiet centies tantum nunc in tempore hoc, domos, & fratres, & sorores, & matres, & filios, & agros, cum persecutionibus, & in saeculo futuro vitam aeternam. Hoc est quod in Canticis insinuat sponsus: Veni in hortum meum, id est, animam, messi myrrham meam, quia ad mortificationem excitaret; comedi favum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo; comedite amici, & inebriamini charissimi. Mox enim post mortificationem favum animae habuit, & vinum propinat laetificans cor hominis. Visitat animam & terram nostram, inebriat eam, & multiplicat pluvias gratiarum ut locupletet eam. *Dignatus es, &c. supra pag. 10.*

Marc. 10.

Cant. 5.

Psal. 64.

IACVLATORIÆ.

V Nam petii à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vita mea, ut videam voluptatem Domini, & visitem templum ejus. *Psal. 26.*
 Credo videre bona Domini, in terrâ viventium. *Ibidem.*
 Inebriabuntur ab ubertate domus tua: & torrente voluptatis tuae potabis eos. *Psal. 35.*
 Quoniam apud te est fons vita, & in lumine tuo videbimus lumen. *Ibidem.*
 Hec recordatus sum, & effudi in me animam meam, quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei. *Psal. 41.*

Rr 3

VICE.

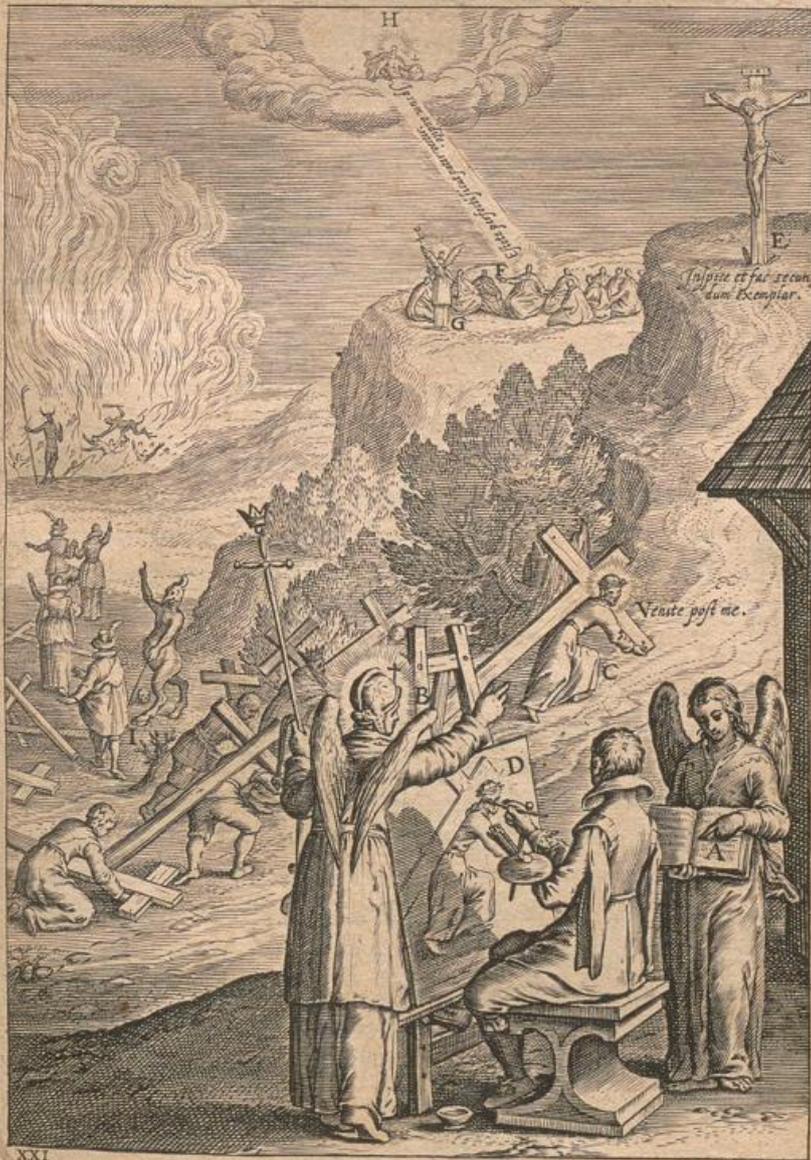
VIGESIMÆQVINTÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Inspice, & imitare virtutis N. exemplar,
quod tibi à Domino monstratum est.

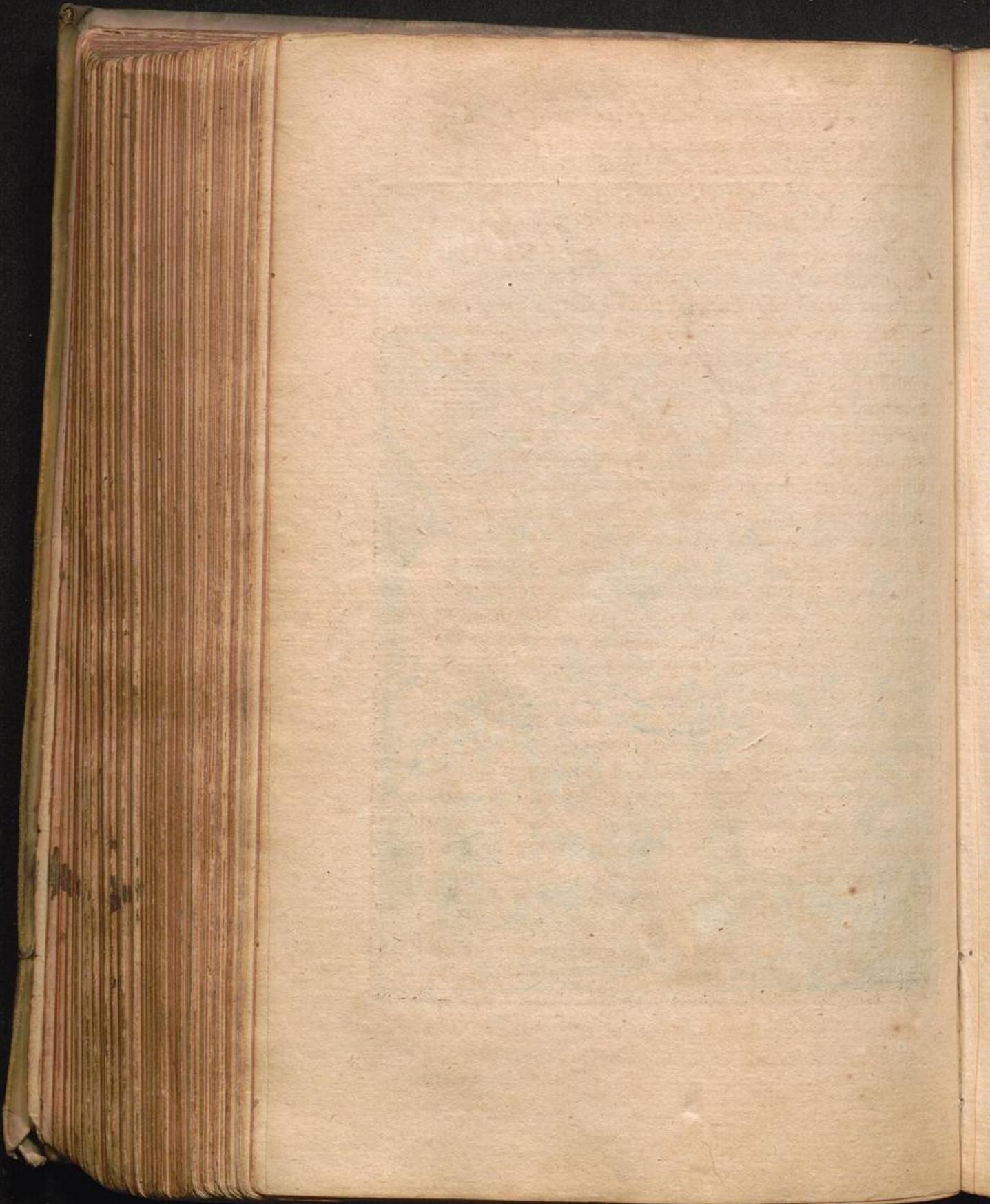
Atende, Christiane, quoties Spiritus sanctus
& Christus Dominus in **A** Scripturâ præ-
clara tibi virtutum documenta dederit; enut **B**
virtus tibi offendat, quot exemplis **C** Dominus
Iesus præcesserit; **D** hunc sequere, & **E** inspice,
& fac secundum exemplar in monte monstra-
tum. audi **F** Christum in monte nos docentem,
ut se, & **G** virtutem quam ostendit, sequamur:
audi **H** Deum Patrem illud ipsum præcipientem:
fuge denique **I** peccatum, quod à Christi sequelâ,
& crucis, siue virtutis arduâ viâ te in interitum
avertit. Vnusquisque enim tentatur à concupi-
scentiâ suâ abstractus & illectus, & ad peccatum
vel horrore asperitatis, quæ in virtute est; vel a-
more voluptatis momentanea, quæ in vitio repe-
ritur, in vitatur.

CAPVT

XXI

25

CAPVT XLVII.

De nono medio Meditationem atque affectus eius
ampliandi, sive de Imitatione Christi.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO,
ut supra.

PUNCTVM I. Considera, Primò, Deum Patrem illis
verbis te alloquentem : Vide terræ vermicule, adspice *Ioan. 3.*
homo, vapor ad modicum parens: sic ego Deus dilexi
mundum & te, ut Filium meum unigenitum darem,
ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vi-
tam æternam. An vera hæc? obstupesce miser, atque
attende quanto amore tale prototypon tibi dederit di-
vina bonitas, infinities perfectius Sanctis omnibus.
Adspice quibus coloribus dignatus fuerit illud pingere:
est enim in eo candor lucis æternæ & castitatis vir-
gineæ imago, & figura substantiæ Patris, coccus & pur-
pura è precioso sanguine agni immaculati. Et conside-
ra, precor, an, cùm tale dederit exemplar tanto sumptu
paratum, è cælo demissum, contemni illud à te deceat
& despici. *Aspira, ut sup. pag. 8, Hæcine firma fide, ibid.*

Quanti sit
exemplum
Christi.

Imaginare Deum Patrem statuere parvulum **JESVM**
in medio nostri, & dicere: Nisi quis humiliavit se sicut
parvulus iste, non intrabit in regnum cælorum. Adspi-
ce ut invitet oculo, manu ad sequelam & amplexus: er-
go arctè stringe & amplectere illum, qui cùm ter maxi-
mus sit, propter te factus est parvulus, & minoratus
ab Angelis. Secundò, attende, quòd quemadmodum
videre Deum in cælo, est beatitudo summa; ita hîc
JESVM Christum nosse & imitari, summa sit dignitas
& felicitas. Tertiò, quàm triste, ut ita loquar, sit Chri-
sto Domino ipsum se statuisse exemplar in cruce tantis
cum tormentis, ut te beatum redderet, ut te illi, maxi-
mè tu, qui spiritualis esse cupis, conformares, & hoc
ipsum à te contemni. *Quartò, Dominum descendisse* *Ioan. 14.*
ex infinito amore de cælo, ut nobis, imò velut tibi soli

R. 3. viam

viam ostendat, (ipse enim via, veritas & vita) ut te ovem errantem reducat: & eheu! quoties extendis manum tuam, JESV benignissime, & non est qui adspiciat: vocas, & renuimus! ô quàm justè queres per Prophetam tuum: Tota die expandi manus meas ad populum non credentem, & contradicentem mihi! ô quàm luctuosum tibi, bonitas infinita, audire à filiis quos emisti precio magno sanguinis tui, Recede à nobis, scire tuam viam nolumus!

O JESV *amantissime*, ut infrà pag. 633.

PUNCTVM III. Considera, in quo maximè imitari Dòminum JESVM oporteat, & attende Primò, reformandas tibi esse tres potentias animæ tuæ, per peccatum originale plurimùm depravatas. Cogita igitur quàm sanctas in memoria habuerit cogitationes, quàm purum ab omni errore & falsitate intellectum, voluntatem ab omni amore terreno alienam, & infinito Dei Patris repletam. Excute verò tres potentias tuas, & earum vulnera Christi exemplo sanare contende. Secundò, considera qualiter JESVS passiones, quæ versantur circa bona mundi, honestum, utile, delectabile, & velut Jacob & Esau in ventre matris, sic in animâ nostrâ luctantur, ipse refrænârit, & ad meliora concupiscibilem bona transtulerit, & ad mala animæ nostræ irascibilem. Ingredere igitur cor *amantissimi* JESV, Primò, ab omni perturbatione passionum liberum; Secundò, ab intentione obliquâ; Tertiò, à mundanâ delectatione; Quartò, à placendi hominibus desiderio; Quintò, ab inutili cogitatione; Sextò, à superfluâ curâ; Septimò, à noxiâ amaritudine; Octavò, ab inani complacentiâ; Nonò, ab affectu creatæ consolationis; Decimò, ab anxietate; Undecimò, ab impatientiâ; Duodecimò, à propriâ voluntate, maluit enim perdere vitam potiùs, quàm obedientiam: atque illam adedò commendavit, ut centuplum ei promiserit, & decreverit eum, qui non renuntiat omnibus quæ possidet, suum

non

Isaie 65.
Rom. 8.

Job. 22.

Quale fuerit
cor dulcissi-
mi JESV.

non posse esse discipulum. Animadvertite simul paupertatis virtutem, mansuetudinis, sancti luctus, quanta in Christo esuries iustitiæ, quanta misericordia, cordis mundities, amor pacis, patientia, zelus & humilitas: de qua quod dicit D. Leo, cæteris omnibus virtutibus potest applicari; nulli aspernanda divitum est, nulla est erubescenda nobilium: nec enim in tantum provehi potest felicitas humana fastigium, ut æstimet sibi pendendum, quod Deus in forma servi non est arbitratus indignum. O JESV *amantissime* ut infra pag. 632.

PUNCTUM III. Considera conversationem Sapietiae æternæ, in omni actione suavissimam ac providentissimam. certè nullam unquam, ut Sapiens ait, amaritudinem habuit, sed in omnibus obedientiæ, caritatis, puræ intentionis, devotionis heroica exempla reliquit. Tu itaque similiter numquam à divina voluntate dessecte, neque in opere, neque in modo; sed in adversis & prosperis æquabilis semper eum intueri: quoniam oculi Domini multò plus lucidiores super solem, circumspicientes omnes vias hominum, & profundum abyssi, & hominum corda intuentes, in absconditas partes. Non patiaris exempla tam illustria frustra tibi esse proposita. Exemplum enim dedit nobis, ut quomodo ipse fecit, ita & nos faciamus. Et qui dicit se in ipso manere, debet sicut ille ambulavit & ipse ambulare. Considera præterea, quòd tibi non solum Christus Dominus imitandus sit, sed etiam Pater noster cælestis: sic enim mandatum habemus; Estote ergo vos perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est. Quocirca mysteria & virtutes humanitatis, veluti ostium esse existima, quo ingrediaris in potentias Domini, & ad considerationem perfectionum illius. Ego enim sum ostium, ait Dominus, per me si quis introierit salvabitur, & ingredietur, & egredietur, & pascua inveniet. Itaque perfectiones Dei, v. g. longanimitatem, prudentiam, sapientiam, liberalitatem & bonitatem,

R. r. etiam

*Leo serm. 2.
de Resur.
recta*

*Conversa-
tio Christi
Iesu qualis,
Sap. 8.*

Ecclesi 23.

*Ioan. 13.
1. Ioan. 2.*

*Deus imi-
tandus.
Matth. 5.*

Ioan. 10.

*Vide libellū
D. Thomæ
de divinis
moribus.*

etiam in tuis actionibus confidera, ac tibi imitandas esse statue, & gratiã Dei utere, ac prototypon Christum IESVM, in corde tuo depinge, certè ut eleganter Gregorius S. Basilius frater: Suae quisque vitæ pictor est, artifex huius operis est voluntas, colores sunt virtutes, exemplar Christus esse debet.

Hæcine vera, ut supra pag. 7-

Exercitium breuius.

O Speculum sine maculã, Christe IESV, credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Video te Rex regum, Pastor bone, Magister optime, & audio vocem suavissimam: veni, & sic N sequere me, & centuplum accipies, & vitam aeternam possidebis. An credo & spero & non sequor? qui fieri potest: velle quidem adjacet mihi, sed persicere non invenio. Trahe igitur me post te, & sequar te omne bonum quocunque ieris. Verè verè etenim mihi adharere tibi bonum est, & ponere in te Domine IESV spem meam. Amen.

Exercitium longius.

O IESV amantissime, limpidissime fons & speculum omnis perfectionis, in quo inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter, in quo thesauri scientiæ & sapientiæ Dei reconditi, de plenitudine tuã omnes accepimus, & gratiam pro gratiã. Verumtamen avertet adhuc anima mea, & facta est sicut terra sine aqua tibi: necdum necdum transformata est in te. Fac igitur mihi hanc gratiam, ut te imitari, in te esse, vivere, moveri perpetuò queam, ac perfectissima virtutum exempla in me, secundum signaculum tuum exprimere. Nonne enim merito queri potes, si ego servus miser & miserabilis, renuam sequi te: Quid pudebitne? sed gloria magna sequi Dominum, dolebit? sed non contristabit iustum, quidquid ei acciderit, semperq; est rectis corde lætitiã, quoniam apud te est fons vitæ, & in lumine tuo videbimus lumẽ. Quid igitur me avertet à te, & vestigiis tuis, quæ video sanguine rubere, & lucere igne charitatis? ex osculo & exultro: sentio spargere odorem, quo rapiar in amorem tuum. Tu es exemplar, quod nobis

*Epist. 1 de
perf. Christi.
form.*

*Coloss. 2.
Ioan. 1.
Psalm. 142.*

*Christus
postulat ut
servus se-
quatur.*

Proverb. 12

Psal. 35.

Exod. 25.

nobis in monte monstratum, cupio imitari per gratiam, cupio potentias anime mee tibi consecrare.

Procul deinceps sit tumultus cogitationum mundanarum, & Memoria inanium rerum, à memoriâ meâ: ornabo eam caelestium rerum cogitationibus, & auferam de templo tuo, id est, corde meo, hæc N. idola pristina vanitatis meæ. O utinam eorum quæ retrò sunt oblitus, ad ea quæ sunt priora me extenderem, semper de te cogitarem, ex omnibus quæ sensibus concipio, ingrederer in potentias tuas! quàm facile, si hanc clauderem memoria portam, ut facere omninò statuo, omnes animi mei motus sedarem! Nam simul atque huc ingressus est inimicus, aut superbia, ira, luxuriæ scintilla admissa, conturbatur anima mea, & offunduntur intellectui tenebræ, ut te lux vera, quæ illuminas omnem hominem, nequeam, nec rationem, quam mihi ducem dedisti, intueri. Veni lux beatissima, veni hodie, & cum ita digneris, sine bibam de calice tuo, & comedam panem in regno tuo, ut satiet me omne bonum, & intima cordis mei repleat immensa charitas tua, ut noverim me, & noverim te, & quod nihil sint omnia præter te, scio enim, scio, tu solus es, qui es, cætera umbra sunt, & vanitas vanitatum.

Concede vrò mihi, ut quæ beneplacita tibi esse cognovero, quæ iusta, bona ac sancta, ea etiam talia ego verè cæcus & insipiens tandem talia esse iudicem. Tu sapientissimus enim es, tu potentissimus, optimus, pulcherrimus, dignissimus, ut ab omnibus, & solus diligaris. Tu lux æterna, & sapientia æterna, scrutaris omnia, uti fecisti omnia. Quomodo igitur non credam tibi, sed potiùs mundo fallaci? Aufer à me, quæso, cæcitatem illam, errorem, & ignorantiam. Da mihi credere Scripturæ tuæ, verbo tuo, & sacris tuis Doctoribus, ac Superioribus meis. Sed cum scienti bonum, & non facienti, peccatum sit illi, da, obsecro, ut quod video bonum, hoc agere me delectet: da voluntatem sanctam, ut nihil velim nisi te, aut propter te: sit mihi cibus facere voluntatem tuam, iudicium proprium abnegare, numquam niti prudentie meæ, sit mihi ut tibi, benignissime IESU, fuit cibus facere voluntatem Patris tui, cibus verè & millies suavissimus. Illa enim est norma omnis bonæ voluntatis: quacumque ab hæc de-

Rr 5

flectit,

Memoria
ut excolen-
da.
Philip. 3.

Ioan. 1.

Obedientiæ
exercitium.
Ioan. 4.

flectit, obliqua, & prava, & iniusta est. Outinam unum sit velle tecum, unum iudicium, nihil arbitrer me scire nisi te IESVM, & hunc crucifixum; nihil sperare aut velle queam, nisi fieri voluntatem tuam; ut mea illi unita jam non mea, sed tua, non hominis miseri ac improvidi, sed Dei mei sit, ac deiformis, una sit cum tua, quia tum demum, scio, recta erit, & sancta, & perfecta.

Da mihi, Deus meus, fortitudo mea, ita passiones amoris, odii, gaudii, tristitia, spei, & timoris moderari, ut te, pulcerrime sponse animæ, in pace cordis mei, & hodie & usque ad consummationem sæculi, morari delectet. O quantum bonum habet, qui illas sic reprimat, ut serviant sibi, & tibi, propter te, & pacem habeat, sed, eheu! sæpè hactenus abripior, & servire cogor. Verum tamen ex nunc detestor & abominor eas, & tibi toto cordis affectu dedico, ut serviant tibi omnibus diebus vitæ meæ, & imitator tui existam, creatura Creatoris, mancipium Domini, discipulus Magistri optimi, filius Patris benignissimi. Exaudi, Domine, hoc desiderium meum, ut iuxta vocationem meam exprimam vitam tuam, ô speculum omnis perfectionis; in omnibus cogitationibus, verbis & actionibus meis, vitam meam tuæ similem reddam; humiliter, tranquillè, ferventerq; operer secundum voluntatem tuam. sicuti enim palmes non potest ferre fructum nisi manserit in vite, sic nec ego nisi per virtutem in te mansero.

Joan. 15.

Outinam, humillime IESV, cognoscant omnes, quod discipulus tuus sim, non tantum si charitatem habuero (quod est vinculum perfectionis) sed etiam humilitatem, abscondendo virtutes, ut tu gloriam tuam; locum infimum semper petendo, non primas cathedras; quas, sicut & superbiam, detestor, ut pannum menstruata. Desidero tecum, humillime IESV, ambulare: nolo superbire, cum tu te humilias, nec sedere, ubi tu stas, Rex meus, & Deus meus; nec deliciarì, ubi caput meum, Christe IESV, cruciari; neque honorari, ubi ignominiam elegisti. Ego, aiebas, non quero gloriam meam, est qui querat & iudicet: ita ego desidero, sive comedam, sive bibam, sive quid aliud agam, omnia ad gloriam tuam facere; præsentia, caduca & fluxa contemnere; ca-

Joan. 8.

1. Cor. 10.

lestia

lestia & eterna appetere, tibi mere resignare, & omnia accipere de manu tuâ amabilissimâ per gratiam tuam. Amen.

Praxis ad Christi imitationem dirigens.

PRIMA. In omni dubio, cum hæres quid tibi dicendum vel agendum sit, considera, quomodo Christus IESVS, Sapientia æterna ea diceret aut faceret, & gratiam illius implora, ut eum valeas imitari.

*Christus sit
in omnibus
exemplar.*

Secunda. Aliquando in examine idem cogita, & animadvertite, quomodo in hoc, vel illo, Dominus IESVS sese gessisset, qualiter locutus fuisset, quid egisset.

Tertia. Cum vitam tuam ordinare, actionesque tuas volueris in secessu & quiete, finge Christum Dominum tibi præsentem, & actiones singulas ad illius normam compone ac dirige.

Quarta. Cum mandatum cæleste acceperimus à Deo Patre, ut audiamus Christum Dominum & imitemur: ab Apostolis enim in monte Thabor calitus hæc vox audita est: Hic est filius meus dilectus in quo mihi benè complacui, ipsum audite; necesse ut quoad fieri potest illud impleamus. Ideo enim Verbum caro factum est, & habitavit nobiscum, ut exemplo suo nos invitaret, & homo sese ei conformaret. Quapropter qui vult ad perfectionem contendere, & ad vitâ ingredi, faciat quod S. Bernardus fecisse se profiteretur: Meditationem instituat de vitâ & morte Christi Domini nostri, & ex illâ & ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus illius colligat sibi fasciculum myrrhæ, qui inter ubera sua commoretur, id est, perpetuò oculis observetur, Licet enim variæ sint Meditationis materiæ, hæc tamen una instar omnium est, hæc ostium ad omnem virtutem & contemplationem, quod Dominus innuere etiam voluit dicēs, Ego sum ostium, per me si quis introierit salvabitur, & ingredietur, & egredietur, & pascua inveniet. Ad quod eleganter & suaviter Bernard. IESVS, inquit, est mel in ore, in aure melos, in corde jubilus. Sed est & medicina. tristatur aliquis nostrum: veniat in cor IESVS, & inde saliat in os, & ecce ad exortum hujus nominis lumen, nubilum omne diffugit, redit serenum. Labitur quis in crimen, currit insuper ad laqueum mortis desperando? nõnne, si invocet nomen vitæ, confestim respirabit ad vitam. Cui aliquando stetit ante faciem salutaris nominis, duritia ut assolet cordis, ignavia torpor, languor acedia? cui fons fortè siccatus lacrymarum invocato IESV, non continuo erupit uberius? Nihil ita iræ imperum cohibet, superbia tumorem sedat, sanat livoris vulnus, extinguit libidinis

Matth. 17.

*Meditatio
de vitâ
Christi
quàm utilis.
Bern ser. 43.
in Cant.
Ioan. 10.*

*Serm. 15. in
Cant.*

*Memoria
IESV quàm
dulcis &
utilis.*

*Qualem
oporteat
contēplari.*

*Electuariū
anime IESVS.*

*Cant. 8.
Bonavent.
stim. divin.
cap. 1.
Passionis
Meditatio
utilissima.*

libidinis flammam, sitim temperat avaritiæ, ac totius indecoris fugat pruriginem. Siquidem cum omnino IESVM, hominẽ mihi propono, mitem & humilem corde, benignum, sobrium, castum, misericordem, & omni denique honestate ac sanctitate conspicuum, eundemque ipsum Deum omnipotentem, qui suo me & exemplo sanet, & roborat adjutorio. Hæc omnia mihi sonant, dum insonuerit IESVS. Summo igitur mihi exẽpla de homine, & auxilium à potente: illa tamquam pigmentarias species, hoc tamquam unde acuam eas, & facio confectionem, cui similem medicorum facere potest nemo. Hoc tibi electuarium habes, ð anima mea, reconditum in vasculo vocabuli huius, quod est IESVS, salutiferum certè, & quod nulli umquam pesti tuæ inveniatur inefficax. Semper tibi in sinu sit, semper in manu, quò tui omnes in IESVM & sensus dirigantur & actus. Pone me, inquit. signaculum in corde tuo, signaculum in brachio tuo. S. Bonaventura verò sic ait: Venerabilis passionis Christi continua & devota Meditatio mentem ab huius sæculi mundanis & carnalibus concupiscentis sequestrabit, cor tuum ad spiritualia & cælestia sublevabit, quid cogitandum sit, quid loquendum, quid respondendum, quid tacendum, quid vel qualiter agendum, tibi veraciter indicabit.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

- Pfalm. 33.** **A**Vdi Dominum quasi tibi loquentem: *Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos.*
- Ibidem.** *Accedite ad eum, & illuminamini, & facies vestra non confundentur.*
- Matth. 16.** *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me.*
- Ioan. 13.** *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.*

XXII

26

VIGESIMÆSEXTÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Attende beneficia ac dona Dei, quibus ad virtutem N. meritò provocâris.

Considera beneficia, quibus ad virtutem te invitât Deus: **A** creationis, **B** incarnationis, **C** redemptionis, **D** Sacramentorum & gratiarum. Deus enim te **E** pascit ac vestit, **F** liberat à multis malis atque miseriis, & per **G.** Angelos suos dona mittit, ut olim **H** Israëlitis. Deus **I** pluvias. **K** solem, **L** & incrementa frugum ad tuos usus & oblectamenta offert, ut tu **M** virtutem sequaris. Cumq; hæc omnia Deus ex summa **N** charitate faciat, non liquefces vicissim amore? equidem par est ut virtutem, etsi per se amabilis est, vitiumq; abominabile, amore Dei ac Domini nostri, & ob beneficia quibus prævenit nos, amplectamur.

CAPUT

CAPVT XLVIII.

*De decimo medio meditationem atque affectus
ejus ampliandi, siue de Beneficiis Dei, quibus ad
perfectionem nos inuitat.*

COMPOSITIO LOCI, vt in imagine. ORATIO, ut
suprà.

Job. 11.

*Ad quid
creatus es.*

*Laurent. Iust.
lib. 1. c. 5.*

Isaia 45.

1. Pet. 2.

Electio Dei.

*Quot quan-
taque bene-
ficia.*

PUNCTVM I. Considera Primò, hominem à Deo
ejus beneficentiâ ex nihilo creatum esse, ad imaginem
& similitudinem ipsius; ac proinde non sicut pullum
onagri liberum, sed Deo subjectum esse oportere; eju-
que non mandatis tantùm, sed nutibus & inspirationi-
bus, si suo rectè velit munere fungi, obedire. Ad hoc
enim creatus est à Domino, cujus ipse totus est. Cla-
mat, ait Laurentius Iustinianus, innata ratio, ut quisque
se illi subjiciat, à quo habet, ut sit: numquid ergo glo-
riabitur securis contra eum qui secatur in ea? aut exalta-
bitur serra contra eum à quo trahitur? quomodo si ele-
vetur virga contra elevantem se. Væ qui contradicit fi-
ctori suo, testa de famis terræ: numquid dicet lutum
figulo suo, Quid facis? aut homo, Quare præcipis no-
bis, aut exiges hæc? hæc verba appende & ingrati-
tudinem tuam. *Heccine vera*, ut sup. pag. 7. Considera etiam
præstantiam & excellentiam divinæ majestatis, præfer-
tim si nobiscum comparetur, eaque de causâ studen-
dum illi omnibus modis placere & servire, cum mi-
nùs præstantia aliis præstantioribus naturaliter sub-
dantur, *Credo tibi*, ut suprà pag. 7. Secundò, incarnatio-
nis redemptionis beneficium expende, emptosque
esse nos precio magno, sanguine Agni immaculati, ut
glorificemus & portemus eum in corpore nostro. Ter-
tiò, etsi ista magna sint, valdè tamen illustrantur, si at-
tendamus Deum ab æterno nos elegisse, ante mundi
constitutionem, ut essemus filii ejus & vasa in hono-
rem; ad hoc media decrevisse. & mox ut nati sumus, ad
Baptismi

Baptismi fontem perduxisse, in Ecclesiâ educasse, in at-
ca vera constituisse, Sacramenta dedisse, ut essemus ge-
nus effectum, regale sacerdotium, gens sancta, populus *1. Pet. 2.*
acquisitionis, utque virtutes ejus annuntiaremus. Mi-
sericordissime Deus, quid retribuam æternæ bonitati
tuæ, qui me video vocatum ad fidem & gratiam tuam,
& simul innumeros in gentilitate & perfidiâ nasci &
mori? Certe bone JESU, non possunt mihi mandata tua
& consilia esse gravia, & virtutem, id est, pulcritudi-
nem, salutem, decorem, opes, gloriam animæ meæ am-
plecti: præsertim cum non solum tanta dederis, sed
etiam majora multò promiseris, ostentans perpetuò
cælum, solium regni tui, præmium nostrum inferno
abstruso: quia amari mavis, quàm timeri.

Magnificat, ut infra pag. 642.

PUNCTVM II. Considera quoties id Rom. 3. usurpa- *Demum cõ-*
re possis: Iustificati sumus gratis, per gratiam ipsius. *versionis.*
Quoties divina misericordia tam longanimiter te ad
pœnitentiam expectarit, & pereuntibus singulis ho-
ris millibus plurimis, tibi tamen pepercerit, cõ quòd
preciosa esset anima tua in conspectu ejus. Secundò, *Galat. x.*
expende hæc verba: Complacuit ei, qui me segregavit
ex utero matris meæ, & vocavit per gratiam suam, ut
revelaret filium suum in me. Et vocationi tuæ applica,
& peculiari gratiæ quæ radice instar est alias progig-
nens, aut fontis alias fundens. Etenim dum statum vel
munus Dominus largitur, etiam dat media & gratiam
ad illud obeundum. ut patet in ordine, Matrimonio *Religiosa*
&c. Si Religiosus es, Religiosæ vocationi tuæ accom- *vocatio*
moda, & vide ut vocatus sis de medio nationis pravæ, *quanti.*
& sæculo nequam vocatus es ad verum paradysum, &
felicitatem in terris, Apostolicum vitæ genus, certissi-
mam salutis viam. Verè applicare sibi quisque Religio- *Esther. 10.*
sus poterit illud Mardochei: Parvus fons crevit in flu-
vium magnum, in lucem solem quæ e conversus est, &
in aquas plurimas redundavit. Mox enim ut vox tua,
Domine

Domine JESV, in auribus meis audita est, ecce venērunt mihi omnia bona pariter cum illa, & gratiæ plurimæ redundarunt de pelago misericordiæ tuæ. *Magnificat*, ut infra pag. 642. Tertio, considera plurima alia particularia beneficia naturæ, quod bonis ortus parentibus, bonos nactus sis præceptores, socios, necessaria vitæ, quod tot creaturas dederit ad recreationem & necessitatem. Omnes enim etsi non immediatè, mediatè nobis utiles, & sæpè necessariæ sunt. Quæ egregiè profequitur Basilius homilia 3. Ex nihilo, ait, effecit, ut essemus, ac produxit, è terræ visceribus elementa eduxit, in ministerium dedit omnigenum pecus; propter rios imbres, sol, montana, campestris regio pulchrè exulta; propter nos omnes fluunt, promanant fontium scatebræ, &c. Quid jam dicam, amantissime Pater, si considerem quanta sunt, quàm multa incommoda, pericula, quæ aliis eveniunt, & à quibus me vilissimum peccatorem & ingratissimum præservare, vel eripere dignatus es? neque verò hæc omnia tanti fortè facerem, nisi hæc ex infinito amore viderem emanare ab æterno, ac prorsus gratuito. O quàm turpe nolle tibi Domino dulcissimo benefactori mutuum reddere amorem, sed eum tribuere vili creaturæ, & amore proprio à ter summo bono, & virtute N. averti.

Basili. ho. 3.

*Beneficium
magnum à
malis præ-
servari.*

August.

*Gratitudo
quam ne-
cessaria.
Isaia 1.*

Luc. 17.

PUNCTVM III. Considera Primò, quod, ut dicit Augustinus, cultus Dei in hoc maximè constitutus sit, ut anima Deo non sit ingrata, ingratitudinemque Deo esse, uti etiam hominibus videmus, maximè odiosam: adeò ut Dominus, quasi tactus dolore cordis intrinsicus, dicat per Isaiam: Filios enutrivì, & exaltavi; ipsi autem spreverunt me. Videan non sic de te queri possit, si sanctas ejus & plurimas ex infinito amore profectas inspirationes neglexeris. Cùm decem mundati essent leprosi, uno tantùm gratias agente, agebat JESVS, Nónne decem mundati sunt, & novem ubi sunt? non est inventus nisi hic alienigena, qui daret gloriam Deo.

Munda

Mundatus es à Domino, cave ne ingratus ejus respuas doctrinam, & exempla virtutis sequi. Secundò, considera secundùm D. Bernard. nihil adeò impedire ne orationes nostræ exaudiantur, atque ingratitude. Quid sibi vult, ait, quòd incessanter orantes, obsecrantes, postulantes non exaudit, quibus tantam, & tam gratuitam misericordiam prærogavit? & respondet; nec reprehensibile quòd instantei petimus; sed planè petitioni negat effectum, quòd invenimur ingrati. Idem sermone in Cantica: Ingratitudo inimica est animæ, exinanitio meritorum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio: ingratitude ventus urens, siccans sibi fontem pietatis, rorem misericordiæ, fluentia gratiæ. Vide igitur, cum Dominus tanta tibi conferat beneficia, & hæc non alio fine, quàm ut eum ames & per virtutem honores & colas, qualiter ei studere te oporteat, & retribuere tantæ majestati, tam amanter, tam dulciter à te flagitanti, ut se sequaris & ames. Tertio, considera Primò, quid requiratur ad gratitudinem; nempe Primò, non dicere tantùm, Domine, Domine, sed facere voluntatem ejus. quæ enim gratiæ acceptæ esse poterunt, si labiis honoretur, & factis inhonoretur æterna bonitas? Secundò, ut verè gratis divinæ statuas bonitati servire, & dicere possis. Voluntatiè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, quoniam bonum est, & quoniam ex omni tribulatione eruisti me. Tertio, ut offeras te magno affectu ad omnes labores & afflictiones à Domino immittendas: animumque resignatum, ut iisdem beneficiis, si ita ei placeat, priveris. Si enim tot bona de manu ejus accepimus, mala quare non suscipiamus? In omnibus igitur gratias agamus, & immolemus Deo sacrificium laudis, & reddamus Altissimo vota nostra. sacrificium enim laudis, ait, honorificabit me, & illic iter, quo tibi ostendam salutare Dei. hæc enim gratitudine ad aperienda mysteria sua maximè invitatur Dominus, qui est benedictus in sæcula. Amen.

Sf

Excr.

Bernard.
Ingratitudo
orationes
facit ineffi-
caces.

Serm. 52.

Gratitudo
ut exigat.
Psal. 53.

Iob. 22.

Psal. 49.

Exercitium breuius.

Pfal. 115.

Quid retribuam tibi, Deus meus, pro omnibus quae retribuisti mihi, cor, corpus, & animam meam? credo enim tibi, & in te spero, & verè toto corde te diligo. Ecce vota mea tibi Domino meo reddam coram omni populo tuo, & desideria haec qui dedisti incipere N. dabis spero perficere. Spondent hoc beneficia plura, sanguis tuus & corpus pignora mihi sunt, sed super omnia charitas tua, quod non me desereres, neque derelinques. Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes. Repleatur os meum laude tuâ, ut cantem gloriam tuam, totâ die magnitudinem tuam, & ut videant homines opera mea bona, & glorificent te qui in calis es. Amen.

Pfal. 66.

Exercitium longius.

Applicatio
ad Cômunionem.

Pfal. 144.

Pfal. 65.

Proverb. 8.

MAGNIFICAT anima mea te, Domine Deus meus, quia respicere me dignatus es de excelsis gloria tua. Quis enim sum ego, Domine, ut memor sis mei, & quae domus patris mei? N. Tu scis, & imperfectum meum viderunt oculi tui, & tamen haectenus spero, non avertisti tuos à me seruo nequam & prodigo, & ove errante, immò quotidie me pascis teipso, & nutris sanguine tuo; & poteris oblivisci mei, aut ego tui? exaltabo te, Deus meus Rex, & benedicam nomini tuo in saeculum saeculi. Per singulos dies benedicam tibi, & laudabo nomen tuum in saeculum saeculi venite, & audite, & narrabo, omnes qui timeatis Deum, quanta fecit anima mea: ab aeterno ordinavit me ex antiquis, antequam terra fieret, & videns me in communi & infelici sorte filiorum Adam, originali labe damnationi obnoxium, ex infinitis propè millibus elegit ante constitutionem mundi; & antequam essem, ab aeterno dilexit; & cum iam esse coepissem, & adspicerem hanc lucem, illuminavit me luce verâ, & sol iustitiae ortus est mihi: aliis plurimis prematurâ morte raptis, me ad Baptismi gratiam, & fidem, ac Ecclesiae gremium perduxit, & aluit carne ac sanguine filii sui. & tamen, Pater benignissime, sciebas ab aeterno, quod aliquando te peccatis meis offenderem, quoties tibi insultarem, quod mihi amore tui dolet
quàm

quàm maxime. Vicit charitas tua malitiam meam, vicit ignis ille frigus meum, vicit benignitas omnia peccata mea. & quid est, Pater aeternè, quod me poterit separare à charitate tuà? quomodo non libenter obediam omnibus mandatis tuis, & faciam omnes voluntates tuas: virtutem N. sequar, & vestigia dilectissimi filii tui?

Benedic anima mea Domino, & omnia qua intra me sunt Psal. 102.
nomini sancto ejus. Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus, qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas, qui redimit de interitu vitam tuam, qui coronat te in misericordiâ & miserationibus. Nisi enim tu, Domine, adjuvisses nos, & quotidie servares, paulò minùs in inferno habitasset anima mea: sed manus tue quæplasmaverunt me, & fecerunt me, ille fecerunt virtutem, & liberarunt me de inimicis meis, impleverunt me omnì benedictione. quacumque enim video creata, dona tua sunt, quibus me invitas, ut serviam tibi: non enim ea propter te, quasi iis egeas, neque propter se, sed ut electis tuis servirent, & illi tibi. Neque minoris ea aestimare debeo, quòd aliis communia; quia hoc ipsum beneficium mihi est maximum, & pro eo gratias tibi ago, Domine, ac pro beneficiis omnibus alicui mortalium concessis, eoq; magis, quo minùs illi agnoscunt, & benedicunt te.

Ago verò tibi in primis gratias, quòd capiti nostro Christo Gratiarum actio pro beneficiis aliis concessis.
JESU, humanitati ejus dedisti divino Verbo copulari, & diademæ speciei, ut sit Rex regum, & Dominus dominantium. Pro omnibus item donis & gratiis illi collatis, de cujus abundantia nos omnes accepimus. Gratias ago pro omnibus item beneficiis, qua liberali manu tuâ in purissimam Virginem contulisti, quodq; eam in matrem Filii elegeris, & supra Angelos collocasti. Gratias etiam ago pro Angelis fidelibus, qui retinuerunt gratiâ tuâ principatum suum; pro Sanctis, qui ad finem usque perseverarunt propter te, & de se ac mundo triumpharunt; pro justis denique omnibus & improbis, quos magnificâ gratiâ tuâ prevenisti, & quotidie prevenire dignaris. dignus es enim, Do- Psal. 68.
mine Deus, ut benedicant tibi calum & terra, & omnia quæ in

Applicatio
ad Com-
munionē.

eis sunt, & omnia enarrent gloriam tuam. Utinam, utinam sic vivam, ne pœniteat te aliquando liberalitatis tuæ, ne irascaris propter iniquitatem avaritiæ meæ, & abscondas faciem tuam à me. Sed spero quod non poteris, quia pignus habeo amoris tui, corpus & sanguinem tuum, & scio quia diligentes te diligis, & ego uti spero te diligo, saltem diligere toto corde volo, & si desiderium pauperum exaudis, & voluntatem timentium te facis, confido humillimè quod non proficies me à facie tuâ, neque despicias me in æternum. Sed veniens venies & non tardabis, & merces tua tecum, id est, teipsum dabis mihi, ut ego me tibi. Qualis permutatio! ô quanta tua dignatio! Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in sacula, &c.

Gratiæ pro
vocatione.

Memento, Domine, quod vineam hanc animam meam, de Aegypto & Aegyptiis tenebris transtulisti, projecisti gentes plurimas, & plantasti eam, dux itineris fuisti in conspectu eius, & constituisti eam in monte sancto tuo, Ecclesiâ tuâ, & hujus vocationis. quæso te per immensam charitatem tuam, noli permittere, ut, cum exspectaveris ab æterno, & speraveris uvas, tibi proferam labruscas: ne dicere illud, quod olim de populo electo, de me possis: Ego te plantavi vineam electam, omne semen verû: quomodo ergo mihi conversa es in pravum vinea aliena? Avertatur, obsecro, ira tua ista à me, & ne unquam ponas eam desertam, ut

Isaiæ 5.
Jerem. 2.

Psal. 1.

ascendant vepres & spinæ: sed sit anima mea sicut hortus irriguus virtutibus floridus, sicut lignum quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum tibi reddat in tempore suo: ne veniens, & non inveniens fructum veræ virtutis maledicas mihi, ut ficui illi, & numquam quisquam ex eâ fructum videat. Benedic, Domine, operi manuum tuarum anima meæ, ut benedicat tibi in omni tempore, nunc quidem virtute verâ & pietate, in æternum verò laudibus, & hymnis, & canticis, ardentissimâq; charitate. Amen. Amen.

Matth. 21.

Praxis agendi Deo gratias ob beneficia.

Certis festis
beneficia
recole.

PRIMÒ, sæpè per diem, & maximè in Sacro & examine, Deo pro omnibus gratias agere.
Secundò, beneficia præcipua aliquibus per annum festis recolere:

colere: quemadmodum in publicis fieri videmus. ac proinde diem natalis, vel proximum aliquem pro gratiâ Baptismi solemnem habere, & confessione, communionem, eleëmofynis, & ejusmodi pietatis exercitiis colere, &c.

Tertiò, etiam praxis utilis est, idque maximè diebus Dominicis; per singulas horas unum aliquod memorare beneficium, Deumque laudare, atque ita caelestem vitam in terris inchoare. *Dominicis beneficia recole.*

Quartò, non solum autem pro magnis, sed etiam pro minimis beneficiis gratum esse oportet. unde D. Franciscus, inspirationem percipiens, mox vel in mediis plateis consistebat, gratias agebat, & hoc ipsum pro singulari gratiâ accipe, te posse Deo grates persolvere. *Minima etiam appende.*

Quintò, observa omnia, quæ nobis obveniunt à quocumque, Deo retribuenda esse, & accepta ferenda, ut sic amor & charitas maximè in Deum auctorem omnis boni referatur; neque tantum de bonis id accipe, sed etiam adversis. Non minus prodest medicus secans, quàm demulcens, neque urens quàm refrigerans. Quid ergo melius & animo geramus, & ore promamus, & calamo scribamus, quàm, Deo gratias? hoc nec dici brevius, nec audiri latius, nec intelligi grandius, nec agi fructuosius potest. *Tribue omnia Deo. August. ep. 77. ad Med.*

Dignatus es, ut suprâ pag. 10.

JACULATORIÆ.

Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus. *Psal. 102.*

Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. *Ibidem.*

Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? *Psal. 115.*

Venite, audite, & narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit Dominus anima mea. *Psal. 65.*

Misericordias Domini in æternum cantabo, in generationem & generationem, annuntiabo veritatem tuam in ore meo. *Psal. 38.*

VIGESIMÆSEPTIMÆ IMAGINIS

A N N O T A T I O.

Contemplare hinc Denm , indè Luciferum: vide an hinc per vitium , an illi præstet per virtutem servire.

Alter utri seruias necesse est , aut A Deo , aut B diabolo, utrum præstat ? C Virtus, ut Deo; D vitium, ut demoni seruias , inuitat. Vide quid agas. quis enim Deus? E trinus & unus, F fons omnis boni, G aternus, H omnipotens, I sapientissimus, K liberalissimus, solus L cor exsatians, omnia M implens, & ubique præsens, N justissimus & O Rex summus. Ad eum accede, omniaq; ei offer, P cor ei, velut ardens amore Q sponsa, per R fidem, spem & charitatem trade, quousq; potes, ad eius amorem S trabe, zelo honoris eius succensus, omniaq; ad gloriam eius facito.

CAPVT

CAPVT XLIX.

De undecimo remedio Meditationem atque affectus eius ampliandi, sive de Perfectionibus Dei, quibus meritò provocamur, ut ei per virtutem serviamus.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine, & ORATIO, ut supra.

PUNCTVM I. Considera, ò anima Christiana, quæ ad virtutem amplectendam, & perfectionem vocaris; necessariò tibi serviendum esse, aut Deo per illam, aut *Aut Deo
aut demoni
serviendum.* dæmoni per vitium; idque attendere licet in singulis actionibus, cogitationibus, verbis, desideriis, &c. & dic mihi, utri eligas parere. Nemo enim potest duobus dominis servire, Deo & mammonæ: non capit idem *Matth. 9.* locus arcam & Dagon: non est conventio Christi ad Belial: neque est participatio iustitiæ cum iniquitate, *2. Cor. 6.* aut societas luci ad tenebras. Quid verò præstat?

Hæcine vera, ut supra pag. 7.

Considera Secundò, quid sit diabolus, cui servit omnis peccator: hostis Dei & tuus infestissimus & crudelissimus, qui illecebris mundi te invitat ad flammam æternam, in quas innumeros præcipitavit Reges, Principes, & sæculi amatores: dirissimum monstrum, in quo nulla pietas, æquitas, largitas, sed omnium vitiorum sentina & malorum. Invitat autem ex summo odio & invidiâ, quâ Lucifer cælo privatus nos similiter excludi æternis veller gaudiis, & in eadem secum esse damnatione: atque ad hoc omne genus fraudum & delictum excogitat, ut ad vitium alliciat, maximè superbiam & ambitionem, & amorem divitiarum. Putas qui hæc credit ei vult servire? Tertio, considera peccatum nihil (ut sic loquar) aliud agere, quàm ut ei serviat; virtutem verò, ut Deo optimo maximo. *Servitus
vita.* Quarto, cogita quid sit diabolo per vitium servire; nempe ad vilissima

vilissima indignissimaque præstanda compelli, omni horâ ac momento alligati catenâ pravæ voluntatis, rei abjectæ & vili, ei que mancipari: servit enim pecuniæ avarus, servit voluptati luxuriosus, &c.

Aspira, ut sup. pag. 8 Hæcine firmâ fide.

*Quid sit
Deus.*

Exod 3.

*Fons omnis
boni Deus.*

*Sab. II.
Isaia 40.
Psal. 101.*

*Deus æter-
nus cetera
momenta-
nea.*

*Deus omni-
potens.*

Isaia 40.

PUNCTVM II. Considera Primò, ac vivâ fide apprehende esse verè Deum optimum, maximum, cui omnes servire oporteat, eumque solum verè esse, cum cætera tanquam nihilum sint, ante illum; ideoque. Qui est, dicebat Moyses, misit me. Eundem attende esse spiritum nobilissimū, amabilissimum, & simplicissimum absque ulla compositione, unum quidem in substantia, sed trinum in personis, & immortalem. Vide ergo an ei qui est, an ei quod non est, & mundo perituro, hostibusque tuis magis quàm immortalis Deo servire expediat. Secundò, considera eum fontem omnis boni atque perfectionis, omniaque in se eminenter habere unde B. Franciscus sic orare solitus: Deus meus, Deus meus, Deus cordis mei, & omnia. Percurre, si libet, perfectiones creaturarum, & ad Deum fontem bonorum, in quo omnes simul sunt, & ex quo omnes manarunt, & dimanant quotidie, amorem transfer: ipse enim fecit omnia, & coram eo omnia velut gutta roris antelucani, aut momentum stateræ. Tertio, æternus est & immutabilis: à sæculo & usque in sæculum tu es Deus, ajebat David; nos verò ad momentum, & numquam in eodem statu permanentes; sed si virtutem ejus, & mandata diligamus, æternos nos secum efficiet & beatos. Illum igitur Dominum colamus, qui semper idem ipse est, cujus anni non deficient. Quarto, attende, quòd sit omnipotens, qui verbo uno creare infinitos mundos potest, & similiter annihilare in ictu oculi. Adspice hanc mundi machinam, maria contemplare, & cælos: hæc ipse dixit ut essent & facta sunt, ipse appendit tribus digitis orbem terræ, & libavit in pondere montes, & colles in staterâ; ipse est fons sapi-
tiæ,

tia, qui ab æterno omnia cognovit, naturam, poten- *Deus est sa-*
 tiam, perfectionem rerum omnium, motum, speciem *pientia.*
 & ordinem, distinctissimeque omnia in pondere, nu-
 mero & mensurâ, singulaque individua, omnes capil-
 los capitis nostri. Ipse numerat multitudinem stella- *Isaiæ 40.*
 rum, & omnes eas nomine vocat; ipse mensus est pugil-
 lo aquas, & cælos palmo ponderavit, & diem prævidit,
 ortus & occasus omnium ab æterno, meritaque & de-
 merita, circumspiciens omnes vias hominum. Illi si
 omnis scientia humana & angelica comparetur, vera
 est insipientia. Numquid ergo audebis arguere opera
 ejus, & dicere, Quare sic præcepisti nobis, aut cur hoc *Nemo eum*
 ita accidit: non est consilium, non est sapientia contra *arguere po-*
 Dominum: omnium est artifex, omnia ille adinvenit: *test.*
 lux omnes illuminans, & revelans profunda cogitatio- *Iob. 12.*
 num & mysteriorum. Sed in primis, appende amorem, *Sap. 11.*
 quo diligit omnia quæ fecit, & nihil odit eorum. In *Deus est*
 hoc enim amore complacet sibi, operatur omnia pro- *charitas.*
 pter se, & diligit ab æterno spontaneè, beneficè: zelo-
 sus pro gloriâ suâ, pro justis suis; in pace tamen, auctor
 pacis, & cum tranquillitate zelat & judicat: longani- *Psal. 59.*
 mis super malitiâ hominum, dans metuentibus se si-
 gnificationem, ut fugiant à facie arcus: miserator & mi-
 sericors, statim obliviscens iniquitatum, ut in Ninive
 apparuit: liberalissimus etiam in hostes suos, & ingra-
 tos mortales: immensus, quem cæli cælorum capere *Act. 17.*
 non possunt, & ubique præsens: in ipso enim vivimus,
 movemur & sumus, ut non sit quod ultra quæramus, *Perfectiones*
 cum in ipso omnia habeamus: iustissimus iudex & re- *divina.*
 ctissimus; ultor terribilis, pius, beneficus, affabilis, for-
 tis, magnificus, patiens, benignus, clemens, mansuetus,
 suavis, dulcis, sanctus, purus, creator, conservator, om-
 nia providentiâ suâ gubernans & custodiens. Ipse enim
 verus Dominus est, & Dominus exercituum, & Rex
 regum, & Dominus dominantium, magnus, immen-
 sus, sublimis, excelsus, totus amabilis, desiderabilis, lau-
 dabilis,

dabilis, incomparabilis: talis ac tantus est Dominus, & nos servi, creatura, & nihil. Quid igitur nos remoratur; nec ei seruiamus? eheu! quam promptè in durissimis obsequiis mundo servitur! & pro te, Deus meus, grave nobis est per virtutem veram, veram humilitatem, puritatem, resignationem, esse beatos. O malitiam & cæcitatem filiorum Adæ!

Domine Dominus, &c. ut infr. pag 651.

*Intentio re-
cta lauda-
tur.*

Apoc. 4^e

*Contempla-
tio utilis.*

*Deus gratis
tibi omnia
præstat.*

PUNCTVM III. Considera quomodo tota curia caelestis nutui ejus obediat, Angelici illi spiritus, & Sancti omnes, maximoque amore ejus honorem & gloriam studeant laudibus perpetuis celebrare, zeloque ardentissimo ferantur: neque hi tantum, sed etiam venti & mare, & omnia obediant ei; tu verò inter omnia repugnare poteris voluntati ejus? O quam esset æquum te purissimâ intentione, id est, quia ei placet, & vult, atque dignissimus est, virtutem colere & pietatem, perfectionique studere potiùs, quam aut spe præmiorum, aut pœnæ timore! Dignus est enim accipere honorem, & gloriam, & benedictionem, qui solus est Dominus, solus altissimus. Secundò, finge hinc dæmonem, mundum, & propriam voluntatem; inde Deum optimum maximum: simulque adverte omnem omnino creaturam ab eo creatam ad gloriam nominis sui: quamque impium & indignum obliquâ intentione avertere eas à fine suo, & se convertere à creatore ad illas. Tertiò, considera Dominum in omni creaturâ præsentem, easque conservantem, & operantem in iis gratuito amore, propter te; & quam turpe te mercenarium esse, neque sincerâ charitate ei servire, totoque eum corde diligere.

Exercitium brevius.

Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam.
Tibi meum & omne genu flectatur caelestium, terrestrium
& infernorum, non teterrimis hostibus meis. Tibi flecto genus
cordis

cordis mei, & de profundis clamo ad te Domine, & desidero toto jam corde servire tibi. Magnus enim es Dominus & laudabilis nimis, & magnitudinis tuae non est finis. Generatio & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam pronuntiabunt. Magnificentiam gloriae sanctitatis tuae loquentur, & mirabilia tua nar-
 rabunt. Memoriam abundantiae tuae eructabunt, & iustitia tua exultabunt, & ego gaudens gaudebo in Domino, & exultabo in Deo JESU meo: Credo enim tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Amen.

Psal. 144.

Exercitium longius.

DOMINE Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in universa terra! quis in nubibus equabitur tibi, aut similis erit in filiis Dei? tu enim excelsus super omnes gentes Dominus, & super caelos gloria tua est. Veniant igitur omnes gentes, quascumque fecisti, adorent te, & glorificent nomen tuum, nomen ineffabile, quod est super omne nomen, & in nomine tuo omne genu flectatur, caelestium, terrestrium & infernorum. quis enim Deus magnus, sicut Deus noster, o anima mea? Ipse est omnipotens super omnia opera sua, & multa abscondita sunt majora his: pauca enim videmus operum ejus. Terribilis Deus, & magnus vehementer, & mirabilis potentia ipsius. Glorificantes Dominum, quantumcumq; potuerimus; supervalebit enim adhuc, & admirabilis magnificentia ejus.

Psal. 8.

Philip. 2.

Eccli. 43.

Ibid.

Laus Dei.

Benedicentes Dominum exaltemus illum, quantum possumus: major est enim omni laude. Quis videbit eum & enarrabit? quis magnificabit eum sicut est ab initio? Ecce Deus magnus, vincens scientiam nostram; numerus annorum ejus inestimabilis, excelsior caelo est, & quid facies? profundior inferno, & unde cognoscet? longior terrâ mensura ejus, & latior mari: si subverterit eam, vel in unum coarctaverit, qui contradicet ei? Nemo potest, sed etsi tam magnus sis & terribilis; attamen cum veniâ tuâ dicam, mihi certè amabilis es nimis, etsi magnitudinis tuae non est finis, video quòd neque etiam amoris tui. Vnde enim aliter meminisse mei poteras tu, qui Deus meus es, & quidem novissimi servorum tuorum? & venire ad me, & dare te mihi

Applicatio

ad Com-

munionem,

mihi

- mibi & desiderio desiderare esse & manere mecum? Absit, absit ut ultra contradicere possim, vita mea, charitati tuae, quem tam suaviter, tu ô bone JESV, invitas ad virtutem, & amorem tuum amabilissime JESV, & mandas voce illâ tuâ, quæ valeat confringere cedros Libani, & petram durissimam dicens: Discite à me, quia mitis sum & humilis corde: tollite jugum meum super vos: jugum, ais, meum suave est, & onus meum leve; & ecce durus hic sermo multis videtur, & vix est qui possit eum audire. Nónne ergo tibi servire regnare est? nónne gloria magna sequi te, Domine? quis est ergo, qui nos separare poterit à caritate tuâ? an hostis teterrimus, qui circuit tanquam leo rugiens, & querit quem devoret? an mundus vanissimus, honoris fumus, umbra & vapor ad modicum parens? voluptas fœda & momentanea? hac sunt, pro dolor! quæ miseros mortales agunt precipites in ruinam, & miseriam sempiternam; quæ avertunt à te, ô omne bonum, Pater æterne, qui tam longanimiter sustines nos, & expectas ad pœnitentiam.
- Matth. 11.** Verè misericordia tua super omnia opera tua. neque enim si peccaverimus, nocebimus tibi; & si multiplicata fuerint iniquitates nostræ, nil faciemus contra te; & si iussè egerimus, nihil donabimus tibi, aut aliquid de manu nostrâ accipies: tu solum queris unde nos corones, ideoq; vis omnes ad agnitionem veritatis venire, & neminem vis perire, quia bonus es, & quia in seculum misericordia tua. Mihi ergo adharere tibi Deo meo bonum est, & servire tibi omnibus diebus vita mea. Concupiscit anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore: verè enim dulcia faucibus meis eloquia tua super mel & favum ori meo. Nónne tibi subjecta erit anima mea? immò juravi, & statui custodire iudicia justitiæ tuæ, & custodiam legem tuam semper, in seculum, & in seculum sæculi. Tu enim Rex potentissimus, sapientissimus, liberalissimus, benignissimus, iustissimus, pulcherrimus, ineffabilis, & totus desiderabilis.
- Ioan. 6.** Liceat ergo mihi, cum veniâ infinita benignitatis tuæ desiderare te in nocte hâc N. miseriarum mearum, te lucem veram, ad quam in umbrâ mortis positus anhelo. Suspiro ad te potentissimum infirmus; sapientissimum stultus, & tardus corde ad credendum
- Roman. 8.**
1. Pet. 5.
Cui servire velis vide.
- Iob. 31.**
Peccator sibi nocet.
- 1. Tim. 2.**
- Psal. 72.**
Psal. 118.
- Ibidem.**

credendum in omnibus quæ scripta sunt, & quæ dicta sunt mihi, pauper ad liberalissimum. Et cur anhele & suspiro? ut te amem. hoc unum peto, te unum quero, ut sequar te per infamiam & bonam famam, per inopiam & abundantiam, sive in vitam sive in mortem: sequar per gratiam tuam, quocunque ieris in æternum. Ecce coram te protestor ex intimo affectu. Nolo conformari ultra huic seculo nequam, sed probare, quæ sit voluntas tua bona, & beneplacens, & perfecta. Dico enim per gratiam tuam quæ data est mihi, nolo alteri Domino servire, concupiscentiæ carnis, oculorum, aut superbiæ vitæ, sed tibi, amantissime JESV, Rex regum, & Dominus dominantium, tibi uni placere in justitiâ & sanctitate: scio enim, si hominibus place- rem, tuus servus esse non possum.

Protestatio.

Actus zeli. Galat. 1.

O utinam omnes ad te exemplo bono & virtute adducere possem, à tenebris ad lucem, ab errore ad viam, à mendacio ad veritatem! cupio impendi, & super impendi pro gloriâ tuâ, pro saluteproximorum meorum, ut cognoscant, & diligant, & sciant, quia Dominus meus JESVS ipse est Deus, & non est alius præter te, Redemptor mi. Adjutor ergo meus esto, & ne derelinquas me, neque despicias me unquam, Deus salutaris meus: in te enim solo Domine, & speravi, & non confundar in æternum; in te salutare meum, & gloria; Deus auxilium & spes mea in te est; quia pater meus & mater mea dereliquerunt me, tu autem, Domine, spero, assumpsisti me: in te confirmatus sum ex utero matris meæ, tu es protector meus diligam ergo te, Domine, fortitudo mea, ex toto corde, ex totâ animâ, ex totâ mente meâ, & ex totis viribus meis, quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? absorbeat me, dulcissime JESV, immensa & melliflua vis amoris, ut amore amoris tui moriar, qui amore mei dignatus es mori. Amen.

2. Cor. 12.

Psalm. 25.

Psalm. 26.

Actus amoris.

Psal. 72.

*Praxis exercendi sese circa perfectiones
divinas.*

PRIMA. Exercitium fidei, spei, charitatis, de quo pluribus actum est supra. Hæ enim Theologicales virtutes divinæ bonitati animam uniunt.

Secunda.

*Communi-
catio cum
Deo
Intentio re-
ta.
Resignatio.*

Secunda. Communicatio cum Deo, quâ homo ex creatis ascendit ad Deum, & ex eorum perfectione in diuinarum perfectionum admirationem rapitur & amorem.

Tertia. Pura intentio in omnibus actionibus, quoad fieri potest.

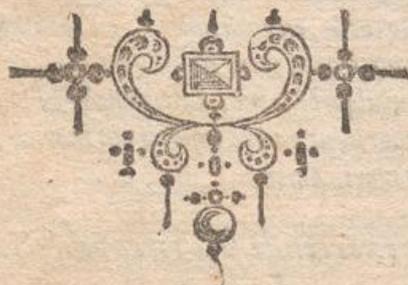
Quarta. Resignatio, quâ quis sua, & voluntatem maximè, diuinæ voluntati dedicat atque consecrat, & in omnibus conformat.

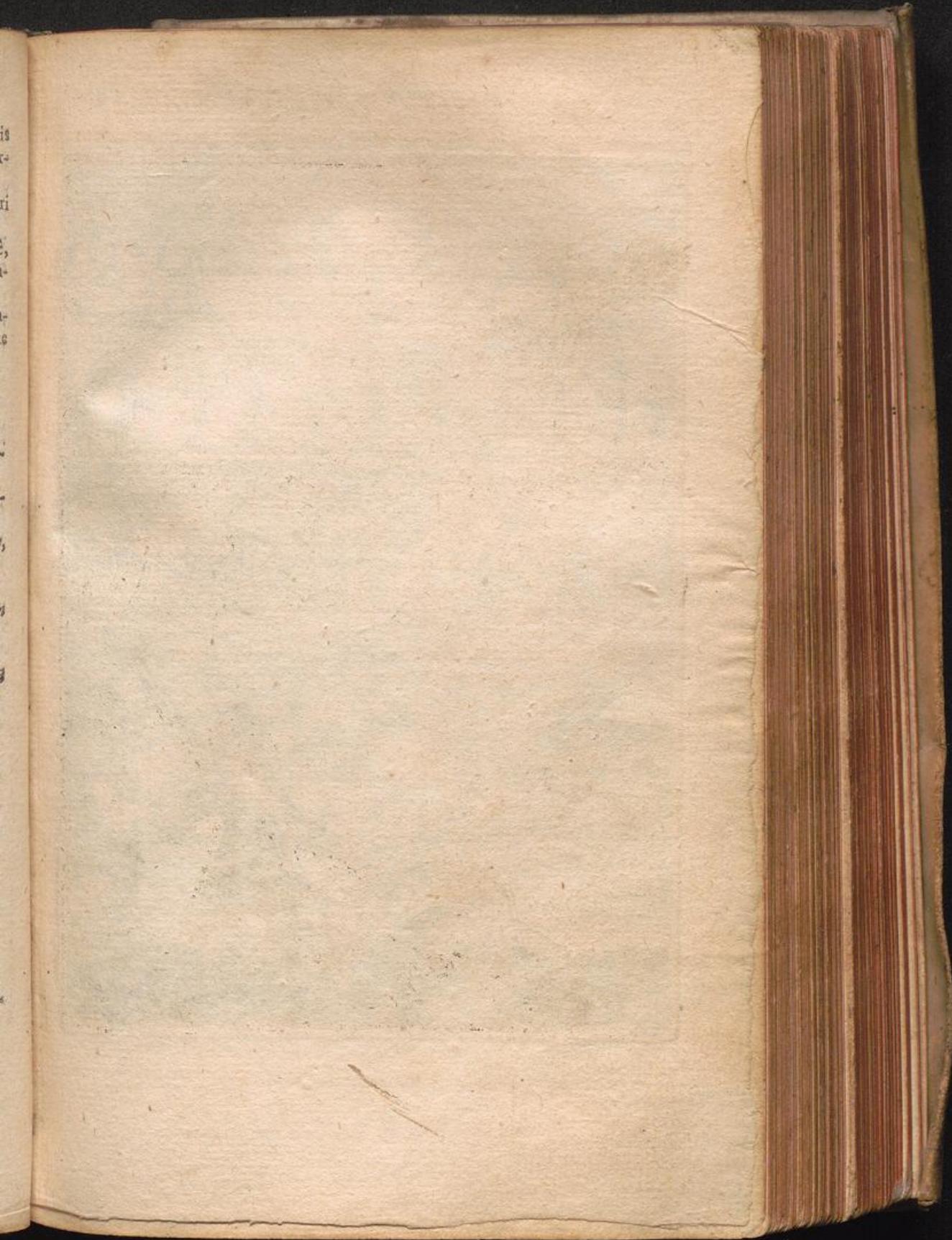
Quinta. Oratio affectiva, quæ ab aliis Recollectio appellatur. Quæ breuiter hic perstringo, eò quòd infra pluribus de iisdem tractandum sit, cum de contemplatione agemus.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

- Pfal. 41. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum; ita desiderat anima mea ad te Deus.*
- Ibidem. *Sitit anima mea ad Deum fontem viuum, quando veniam, & apparebo ante faciem Dei?*
- Pfal. 26. *Tibi dixit cor meum, exquisiuit te facies mea: faciem tuam, Domine, requiram.*
- Pfal. 62. *Sitit in te anima mea: quàm multipliciter tibi caro mea.*
- Pfal. 47. *Magnus Dominus, & laudabilis nimis, in ciuitate Dei nostri, in monte sancto ejus.*
- Pfal. 88. *Quis in nubibus aquabitur Domino, similis erit Deo in filiis Dei?*
- Pfal. 144. *Magnus Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis ejus non est finis.*

VIGESIMÆOCTAVÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

In omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione petitiones tuæ innotescant apud Deum: quia sine ipso nihil potes.

Frustrà hac omnia expendisti, nisi Deus adsit. Pete igitur virtutem per **A** passionem Christi, & **B** peccatum detestare, atque iterum hîc in fine orationis seu meditationis statu prævisis **C** occasionibus virtutem, ad quam te in Meditatione excitasti, exercere. **D** Obsecra Deum pro illâ virtute impetrandâ, **E** Sanctos quoque roga, ut pro te Deum deprecantur. precare ardentè, velut **F** moriturus, aut in summis periculis positus. Ora etiam pro **G** fide, **H** spe, **I** charitate, **K** humilitate, **L** liberalitate, **M** castitate, **N** sobrietate, **O** mansuetudine, **P** diligentia. Demùm charitatis memor, ora pro totâ **Q** Ecclesiâ, **R** parentibus & Superioribus, **S** subditis ac tibi commissis, uti David, **T** benefactoribus, **V** inimicis, **W** peccatoribus convertendis, & **X** animabus purgandis.

CAPVT

CAPVT L.

*De Petitione.**Quomodo
utendum
petitione.*

QVAMVIS tot actanta habeamus, ô Lector, admi-
nicula ad intellectum illuminandum, & vo-
luntatem accendendam, tamen parùm proderit quid-
quid ejusmodi est, nisi adspiret Dei gratia: & harebit,
ut sic loquar, navis animæ nostræ miserima malacia &
tædio: si verò Spiritus Domini spiret, & nos gratiæ coo-
peremur, lætissimum celeusma canentes in portum
provehemur æternum. Quid verò faceret nauta instru-
ctissimam habens navim vento nullo spirante? non-
ne sibi diffusus rogaret eum qui producit ventos de
thesauris suis? Hunc ergo frequenti petitione & obse-
ratione pro nobis & aliis orantes imitemur, Deo ad-
spirante, forma hæc forsitan usui tibi esse poterit, si pro-
pria desint.

Exercitium Petitionis.

Esd. i.

QVÆSO Domine Deus fortis, magne atque terribilis, qui
custodis pactum & misericordiam tuam, cum his qui te
diligunt, & custodiunt mandata & consilia tua N. Fiant aures
tua auscultantes, & oculi tui aperti, ut audias orationem servi
tui hodie, quia tempus miserendi, quia venit tempus, & ignoro
quando veniet nox. Audi ergo, obsecro orationem servi tui, quam
ego oro coram te hodie, ut possim facere voluntatem tuam, & in-
spirationes sanctas fideliter exsequi: nisi enim dignata fuerit ma-
iestas tua respicere me benignis misericordie suæ oculis, vanus est
labor meus, & meditatio mea. Obsecro ergo, Domine, sit auris
tua attendens ad orationem servi tui, & da mihi virtutes animæ
meæ necessarias, fidem vivam, spem firmam, charitatem per-
fectam, da cor humile & contritum, ut tibi placeam; largum &
liberale, ut te imiter; castum & purum, ut in eo conquiescas ho-
die, in eo tibi complaceas, in eo tibi esse delicia sint, & si non sit
locus in diversorio, sit saltem in stabulo hoc & praesepio ut pro in-
finitâ charitate tuâ, aliquando me recipias in æterna tabernacu-
la tua.

 *Applicatio
ad Com-
munionē.*

la tua, & abscondas me in abscondito faciei tuae à contradictione
linguarum, in die illà tremendà. da mihi cor dulce, ut te amem;
sobrium ut te gustem; mansuetum, ut discipulus tuus appaream;
studiosum & strenuum, cum promiseris mihi quae nec oculus vi- 1. Cor. 2.
dit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt, quae
paravisti diligentibus te, & maxime quia dedisti te mihi toties
bone JESU, hodieq; mihi dabis, ut vitam habeam, & abundan-
tius habeam, ut moriar in te & vivam tibi.

O Pater aeternè, Domine Deus virtutum convertere, respice Psalm. 79.
de caelo, & vide, & visita vineam istam, & persceeam, quant
plantavit dextera tua, & super filium hominis, quem confir-
masti tibi: commoveant paterna viscera tua pericula nostra,
Deus meus, Deus totius consolationis, & reminiscere miseratio- Psalm. 24.
num tuarum, quae à seculo sunt: tu qui verbo uno potes omnia, & Obsecra-
dedisti nobis unigenitum Filium tuum, quomodo non omnia no- tio.
bis cum illo donabis? Exaudi, Domine, orationem servi tui, & Dan 9.
preces ejus, propter temetipsam, propter gloriam nominis tui li-
bera nos, & propitius esto peccatis nostris, ne des nos in appro- Psalm. 78.
brium propter nomen tuum, neque facias nobis contumeliam solij
gloriae tuae. tu enim dixisti, Invoca me in die tribulationis, eruam Psalm. 49.
te, & honorificabis me.

Venio igitur ad thronum misericordiae tuae, & quomodo repul-
sam pati potero; cum & sanguis dilectissimi filii tui clamet pro
me de terra non vindictam, sed pietatem? meritis ille fuit, ut non
despicias demerita mea: ille pro me postulavit cum lacrymis, & Hebr. 5.
exauditus est pro reverentia sua, etiam pro me minimo servu-
lorum suorum. si manus meae plene sint sanguine peccatorum,
respice, quae so, ad manus illas, in quibus me scribere dignatus
est; respice cor ejus sacratissimum, & inveniet Majestas tua
memoriam mei, & amorem & benignitatem erga me. Promisit
ille, Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis; Ioan. 14.
benignitatis tuae est annuere, & Veritas aeterna, quod petimus in
nomine unigeniti Filii. Respice, quae so, in faciem illius, & ad sa-
crificium ejus, quod despicere non potes: respice ad preces San-
ctorum tuorum, Beatissime Matris Filii tui, & Patronorum
maiorum. Scio, Dominus, scio quia de se jam securi, de nobis solli-

citi sunt ipsi in portu, nos in mari naufrago: attende charitatem, quã te complexi fuerunt & sanguinem suum fuderunt pro te. Monstra apud filium, ô Beatissima Virgo, nunc te esse matrem, matrem gratia, matrem misericordia; neque mihi tantummodo, sed Ecclesie afflictæ parentibus, & Superioribus meis, ut secundum voluntatem filii tui omnia sincerè dirigant; subditis, ut serrenter seruiant tibi; benefactoribus, ut pro temporalibus aeterna consequantur, adversariis meis, ut in æternum Deo meo vivo et vero, et mihi charitate verà conjungantur; peccatoribus, eheu! ut tandem oculos suos convertant ad solem iustitiæ; denique animabus, ut ad speratos amplexus citò veniant, et te videant cum Filio regnantem, et benedicant in sacula seculorum. Amen.

Oratio pro aliis.

Praxis ad petitionem in oratione exercendam.

1. Tim. 12.

VARI orandi modi hinc traduntur, quos S. Paulus 1. ad Timotheum 2. commendat dicens: Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus: hoc enim bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.

Quid sit oratio.

Primus modus est oratio, quã mentem elevamus ad Deum, ut cum laudemus & glorificemus, ut Sancti in celo perpetuo faciunt. Decet enim sic orationem inchoare, & ob id eam maxime instituere, Deumque exaltare magnaliaque ejus commemorare, ac quasi litaniam facere ex ejus perfectionibus, & ab una in ceteras debita cum mora transire, laudando eum, ut summè potentem, sapientem, bonum, sanctum, liberalem, longanimem, fortem, prudentem; item propter officia quæ erga creaturas præstare solet. Est enim creator, conservator, protector, gubernator, magister, pater, medicus, servator, glorificator earum. Sed de hoc modo actum superiori capite.

Psalm. 103.

Idem modus potest exerceri, percensendo virtutes & excellentias Christi Domini nostri, in conspectu ejus; quas in Incarnatione, Nativitate, cæterisque mysteriis monstravit, dicendo: Gaudeo vehementer, dulcissime Iesu, ob immensam charitatem tuam, & humilitatem, quã de sinu Patris dignatus es in uterum Virginis descendere propter nos homines & salutem nostram, &c. Similiter potest quis potentias singulas animæ suæ provocare in laudem Dei, cum Prophetâ dicente: Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto

sancto ejus: vel omnium creaturarum nomine ejus laudes vel
ut linguâ earum celebrare, eodem ferè modo, quo pueri in ca-
mino Babylonis. Benedicite omnia opera Domini Domino, *Dan. 3.*
huc etiam pertinet discurrere per Angelorum choros, & san-
ctorum ordines eosque ad Dei laudem invitare.

Secundus modus est, per gratiarum actionem, qui modus & *Gratiarum*
affectus sæpissimè in oratione, & per diem usurpandus: de quo *actio.*
pluribus supra dictum.

Tertius modus est, per petitiones, quibus mala deprecamur, *Petitio.*
& bona nobis petimus, virtutes & gratiam Dei, devotionem.

Fit autem petitio hæc, mala & plagas, ut mendici faciunt, Do-
mino nostro ostendendo, & desideriis ardentibus ejus auxiliû
implorando. Secundò, per insinuationem, cum perpauca ne-
cessitatem nostram & desiderium exponimus, atque eo suspen-
sum coram Domino velut catelli comedentes de micis quæ
cadunt de mensâ domini sui, & sicut oculi ancillæ in manibus
dominæ suæ: ita oculi nostri sint ad Dominum Deum no-
strum, donec misereatur nostri: Sic petebat ille dicēs, Domine,
si vis, potes me mundare: sic & Martha, Domine, si fuisses hic,
frater meus non fuisset mortuus, sitque ex reverentiâ magnâ,
vel magnâ fiduciâ, ut cum sorores dicerent *Lev.*, Ecce quem
amas, infirmatur.

Quartus modus est, explicitè petere à miseris liberari, &
virtutes obtinere cum obsecratione, quæ est similis cuidam ad-
juratori, offerendo varias rationes. Prima est propter Deum
ipsum: sic David orabat dicens. Propter nomen tuum propitia-
beris peccato meo: multum est enim, id est, quia decet magni-
tudinem & bonitatem tuam, & ne hostes illudant tibi, velis
qui confidunt in te, quasi non adjuves, & frustra tibi serviatur.
Item quia est pater & protector, &c. Secunda ratio, seu titulus
obsecrandi est, per Christum Dominum: merita enim illius al-
legare possumus, vitam, passionem, & mortem ejus, promissa
illi facta, quòd hoc ad gloriam ejus spectet. Tertia ratio ob-
secrandi est, offerre Domino merita Sanctorum, & maximè
D. Virginis & matris unigeniti filii ejus.

Notandum verò Primo, quòd Granatensis admonet, expe- *Plurimæ vè-*
in dire petitione varias postulare virtutes, & remedia defectuû *ritates pe-*
nostrorum; hoc enim modo renovari saltem proposita, & plu- *tenda.*
rimùm spiritum promoveri. Idèd hic virtutes, quæ vitiis capi-
talibus opponuntur appositæ sunt, una cum fide & sp.:

Neque tantùm pro se quis obsecrare debet; sed ex charitate *Pro quibus*
pro Ecclesia, Superioribus, benefactoribus, adversariis, pecca- *or iudicis*
toribus & animabus defunctis, quos omnes in Christ. crucifixi
T 2 membris

membris collocare possumus : Ecclesiam ejus sponsam in corde, Superiores in capite, subditos in sinistrâ, benefactores in dextrâ, adversarios in genibus peccatores in pede sinistro, animas purgandas in dextro.

Notandum Secundò, septem Horas canonicas his septem ordinibus hominum, pro quibus orandum est, posse applicari.

Notandum Tertiò, ad attentionem conciliandam etiam fore utile discrimina illa, quæ corporaliter hîc videre licet expressa, spiritualiter concipere, atque hoc pacto stimulos nobis addere, ad fervorem in oratione aliisque pietatis exercitiis.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

CAPVT LI.

De affectibus Orationis in genere.

NOTA diligenter animam nostram solâ voluntate bona mereri, sola illa sancta verè Deo placere. Attende igitur in omni Meditatione & piâ consideratione nullum meritum esse, & parum utilitatis, nisi voluntatis actus & affectus simul exerceantur. Pluris certè unus voluntatis actus est apud Deum, quàm scientia totius orbis terrarum. Quid enim prodest homini si eum noverit, immò lucretur, & animæ suæ detrimentum patiat? Hæc adfero ut in omni Oratione affectibus maximè insistas, & ante omnia amori. Insistere autem affectui potes ductum Spiritus sancti sequendo, quoties ille spirat in anima tuâ. Quando verò non spirat, vela, ut sic loquar, piarum cogitationum pande, & vel jaculatoris his utere, aut prolixiori affectu te exerce. Adverte igitur præcipuum finem in affectu positum esse, vnus enim charitatis actus vel contritionis Filium Dei & beatum facit. Hos itaque familiares habe, neque tamen alios neglige. Cavendum autem tibi ne sicut picæ de uno in alterum affectum transilias, sed altè imbibas oportet unum aliquem, maximè charitatis, humilitatis, patientiæ, &c. Inter affectus numerare etiam poteris Dei præsentiam, quam in omni Oratione, maximè tamen initio vivificare oportet, idque eò facilius,

Matth. 16.

*Affectibus
maximè in-
sistendum.*

*Quomodo
affectibus
utendum.*

*Non est de
uno in aliū
leviter
transiendum.
Affectibus
etiam adice
Dei præsen-
tiam.*

facilius, quod anima iusti templum sit Dei, & sedes Sapientiae. Itaque cum Prophetâ dic: Tu autem in nobis es Domine, & nomen sanctum tuum invocatum est super nos, ne derelinquas nos Domine Deus noster. vel cum Psalte: Adhaereat lingua mea faucibus meis si non meminero tui, vel illud versa: Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi, vel illud: In ipso enim vivimus, movemur & sumus. Quemadmodum autem affectus alii augeri possunt, ita & hîc: verbi gratiâ; 1. Affirmatione cum fide vivâ, 2. Reprehensione sui & cõtritione, 3. Interrogatione cum motivo aliquo è primâ hebdomadâ, atque ita vides hos tres actus ad illam seu viam purgativam pertinere. Pro Illuminativâ pete affectum N. vel virtutem à Deo & diffide tibi, 2. Obsecra Deum, & per Sanctos eum roga, eosque imitari propone, 3. Propositum firma magno affectu, & ad particularia descende. Pro Vnitivâ admirationem & excita, simul & amorem, ex quo 2. progredere ad perfectam resignationem, quâ virtutis obex tollitur. 3. Intentione purâ ex sincero amore affectum in Deum converte.

Anima iusta est Dei templum. Jerem. 14. Jaculatoria pro Dei praesentia. Psal. 136. Matth. 28. Actor 17. Quomodo affectus augeri possint.

Jaculatoriâ pro Dei praesentia.

Verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam. Gen. 28.
 Si in te vivo, moror, & sum, quomodo eheu oblivisci poterò Actor. 17.
 tui, & in medio ignis charitatis tuae non aestuare?
 Quid faciam tibi, ô iudex supreme? quid in iudicio ad haec respondebo tibi? Iob. 31.
 Pro illuminativâ dic: Ostende mihi faciam tuam & salvus ero, Psal. 79.
 adimplebis enim me letitiâ cum vultu tuo.
 Obsecro te, qui caelum & terram implet, per Amorem tuum, dâ ut Ierem. 23.
 nunquam cogitatione, verbo aut opere recedam à te.
 Providebo Diminui in conspectu meo semper N. quoniam à de- Psal. 15.
 xtris est mihi, ne commovear.
 Pro unitivâ. O Domine, quis tu es, & quid est homo obliviosus Psal. 8.
 quod memor es ejus? adhaereat lingua mea faucibus meis, si non me- Psal. 136.
 minero tui.
 Ecce sto coram te hodie, & paratum tibi cor meum. Psal. 56.

Psalm. 72.

Quid mihi est in celo, & à te quid volui super terram, qui ubique es, & unus omnia mihi es?

*Adorandus
Deus hie-
millime,
Iob. 26.*

Nota, post memoriam præsentia Dei, ut minimum divinam ejus Majestatem adorandam maximè fidei, spei, & charitatis actibus, summaq; humilitate, ad qua Majestas & magnitudo illius, & vilitas & nihilum nostrum excitare nos potest. Quid enim faciet ver nis & non homo? coram illo coram quo tremunt Potestates, & columnæ cæli contremiscunt? Dilatari hic affectus adorationis possit, sicut ille de præsentia Dei, præfertim Regio Plalte spiritu Domini modulante, & suppeditante tam dulcia de hac re carmina & eloquia Scripturarum.

*Actus viva
fidei,*

Post hunc affectum Adorationis actus vivæ fidei exercendus est, ut & consideratio viva sit, & illius boni fructus colligantur. Cæteri affectus Compassionis, Contritionis, Imitationis, Gratitude, Admiratio- nis, Gaudij, Spei, Amoris & Resignationis pro re natâ excitari debent, iisque se anima quasi immergere, & impinguari in oleo devotionis. Habent tamen affectus hi aliquem ordinem, respondentque diversis viis, verbi gratia: Viæ purgativæ, affectus Timoris, Contritionis, Detestationis peccati & fiducia: Viæ autem Illuminativæ, affectus Imitationis, Lætitia, Gratitude, Compassionis: Unitivæ affectus, Admiratio, Dilectionis, & ex affectu Amoris unitivi purissimæ & Deificæ intentionis.

Jacob. 1.

Observe autem ex Amore Dei ad Amorem proximi descendendum esse, & sæpè hunc exercendum. Imò vehementer expedit præcipuarum virtutum affectus in animo suo dilatasse, ut si quando illarum occasio occurrat, facilius exerceri possint & radicari: præcipuæ autè virtutes sunt Dei præsentia, humilitas, paupertas, patientia, pura intentio, & contemptus rerum humanarum, qui sicut & patientia summam perfectionis continet juxta illud dictum. Sustine & abstine & Spi-
ritus

ritus Sancti pronunciatum Patientia opus perfectum habet quâ solâ possidere possumus animas nostras. Verum cum virtutes præcipuæ alias ferè omnes complectantur, hîc infra habes earum breve exercitium, ut quoties in meditatione aliquod ejus motivum occurrat, illud etiam usui esse queat, ut altius illius virtutis affectus in animo radiceatur. Si longius desideres, id ex ipsarum loco proprio petendum erit.

CAPVT LII.

De affectu viva Fidei & modo eum exercendi.

Hic quanti sit, apparet, cum sit substantia rerum *Hebr. ix.* credendarum argumentum non apparentium. Continet hoc 1. pium affectum erga Deum, & æternam veritatem, quo quis ei ubique præsentem, corde affectitur, & adhæret, eumque adorat.

2. Humilitatem, quo rejectis argumentis contrariis captivamus intellectum in quo obsequium Christi & Dei, non tantum in uno, sed in omnibus quæ credenda sunt. *2. Cor. ii.*

3. Constantiam, quâ & si blandiatur mundus, aut premat, nos toto corde veritati adhæremus iis, quæ præcepti, & consilii nobis ab optimo Domino nostro proponitur. *Vii Martyres fecerunt.*

4. Argumenta probabilitatis valdè juvat expendere, cum ad hoc signatum sit super nos lumen vultus Domini nostri.

5. Nota utilissimum esse in omni Oratione fidem vivificare, & juxta illam operari, & sancta concipere desideria.

Exercitium Fidei brevius.

CREDO tibi, ô veritas, ô bonitas, & hîc, & ubique mihi *Rom. 15.* presentissima, & hæc, & quacumque scripta, facta & à te *Iacob. 2.* dicta sunt, ad meam esse instructionem, & certissima esse profiteor *opere* coram curiâ tuâ, neque esse quod excusem, nisi credam illa, &

Dei man-
data credi-
bilia.

Contriitio.

Resigna-
tio.

opere id ostendam per gratiam tuam. Tu potentissimus, & sapientissimus, & optimus, & ego non credam tibi? & hac testimonia voluntatis tua non amplectar: vere credibilia mihi, & amabilia facta sunt nimis. Sive rationem N. & Sapientes N. sive rerum naturam inspiciam, & audiam. Utinam te audissem semper, & omne bonum, & numquam te offendissem. Utinam vita mea te honorasset, & ex patientia mea ostendissem fidem meam, verum ex nunc in aeternum credam, & diligam te opere, & veritate N. Fac de me quod tibi visum in aeternum. & ego gratia tua quam scivero voluntatem tuam faciam ex intimo tui amore, & quaecumque revelasti pro salute mea amplectar, & omnes voluntates tuas & vita mea, & omne bonum. Amen.

Exercitium vivae Fidei initio. Orationis & quoties ejus occasio in Meditatione occurrit.

Fidei bea-
tudo.

Psal 18.
Mirabilia
sunt Dei
opera, sed
tamen cre-
dibilia.

Quid sit
fides.

VERANE sunt hac N. verane Deus meus te esse hic & ubique adesse mihi? & hac N. ita se habere coram te, & sic huius invitari me abs te, ut serviam tibi, & amem te: an ita afficior ac si vera essent, & ideo omnia creata despicio, & te unum amo? & mandata ac consilia tua? O utinam! an ita loquor tibi & tibi N. an ita operor hic & nunc? scio tamen cheu miser, vera & certa magis quam esse me, & vivere, & hac pertinere ad aeternitatem, & ob amorem majestatis tuae, ob qua vivo, & spero, quem tota mente concupisco.

Mirabilia quidem opera & iudicia tua Domine, sed vera, & justificata in semetipsa, & testimonia tua credibilia facta sunt nimis sapienti, & timenti te, vir enim insipiens non cognoscit, & stultus non intelliget hac; nimis enim profunda facta sunt cogitationes tuae. captivo itaque intellectum meum in obsequium fidei, ut hoc N. credam, & amanter credam, quamvis forte non videam, neque intelligam: fides enim est credere quod non vides, neque habet meritum, ubi humana ratio praebet experimentum; credo itaque hoc quia tu Deus sapientia aeterna, infallibilis veritas, sic dicis, sic suades, credo uti & omnia mysteria
vise

terna, & annos aeternos in mente habet? ambulat simplicitate coram te, & confidenter; quia credit in te, & quamvis mortuus foret operibus malis, vivet & iterum, insistet firma petra, tibi amantissime IESU, neque adversis spe premiorum, neque secundis timore gehennae commovebitur. Insistet etiam columna, & firmamentum veritatis Ecclesiae tuae.

Huic qui non credit, & in hoc N. vel illo N. Ecclesia tua non adheret veram fide, certe cecus est, est sicut erbnicus & Publicanus. Illa enim est civitas supra montem posita, & velut Pharos in naufrago mari. Nemo eam ignorare potest, nisi cecus, & in tenebris palpans haereseos, aut impietatis. Ego vero per gratiam tuam credo firmissime pro amore & reverentia, quam tibi habeo, & cecus te ducem, & in tenebris te lucem, & toto corde sequor, & te amo. Credo quidquid de te Deus meus revelasti, qui ubique es, & omne bonum mihi es, & per mandata tua illud mihi tribuere vis, ideo dilexi ea super aurum & topasium.

Ecclesiae
credendum.
Matth. 19.

Fides de
Deo uno.
Psalm. 118.

Fides de
Deo trino.

Vivae fidei
vis.

Aeternita-
tis confide-
ratio.

Effectus
fidei mor-
tuae.
Luc. 17.

Applicatio
ad Commu-
nionem.

Credo tibi, o Fili Dei, amor noster, quidquid de te Patre, & Spiritu sancto revelare dignatus es. credo iis, quae per Scripturam locutus es profiteor coram te, o Mater pulchra dilectionis, & veritatis, & coram vobis Angeli Dei mei, & omnes Sancti, coram te Rex regum qui es mihi via, veritas & vita, & amor, & omne bonum meum. O utinam haec sincere apprehenderem, & semper vive credidisset tibi, quo studio operatus fuisset salutem meam! qui viverem dum aeternitas impendet capiti meo, & subter me hiat aeternitas, aeternitas infelicissima. Duplici aeternitati vallasti me, in alterutram eundem, an sic ago, cogito, loquor tamquam si cervici haec impenderent meae, velut gladius anceps? an in aeternitate, in morte hic mihi sensus erit de hoc, & illo sicuti modo est: ubi es fides mea si non vivis? an credenti ulla difficultas, poenitentiae labor, dolor imo & tormenta? an credit quis te esse ubique, & ita nos amare, & non liquefcit amore? an credit te esse Iudicem, & adesse, & haec, & illa N. sic commendare, & mandare, & non timet? adauge ergo mihi fidem in omnibus, & maxime de dulcissima veritate, & suavissima charitate tua, qua vere te presentem in Venerabili Eucharistia sistis, mirabili quidem modo, sed supra modum credibili. Est enim memoriale mirabi-

mirabilium tuorum, est potentia & bonitatis tuæ monumentum, Quid sit
 quo charitas tua in ipso fonte degustatur, & vallis hæc lacry- ^{Euchari-}
 marum tolerabilior sit viatori, quem iste panis confirmat, & ^{stia.}
 vinum istud latificat. Adauge ergo mihi fidem, nam sine fide im-
 possibile est tibi placere, & id unum suspiro, ut scis, & peto, & ob-
 secro, ut tibi complacere in me, & sit hoc sacrificium meum cor-
 dis mei, & intellectus mei, sicut dies seculi & anni antiqui. Da ^{Malach. 3.}
 mihi fidem, & adauge illam, ut existimem omnia detrimen-
 tum esse propter eminentem scientiam tuam IESV Christe, pro-
 pter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercora, ut te
 lucrifaciam, & inveniar in te, non habens justitiam, quæ ex lege ^{Philip. 3.}
 est, sed illam quæ ex fide est, ô Christe IESV. Utinam confiteri
 te, & fidem tuam possem, & hanc veritatem N. ore, & factis ipsis ^{Martyrii}
 coram omnibus hominibus, & Regibus. Utinam pro tot hereticis ^{desiderium}
 & blasphemis, & impiis tibi benediceret mecum omnis creatu-
 ra, & fide humillimâ omnis spiritus laudaret te Domine IESV,
 & obmutescerent ora loquentium iniqua.

Ah utinam ego resarciam tunicam tuam, quam Arius & ^{Actus zeli.}
 eius similes gladio linguæ proscindunt! Utinam pro iis, qui te ode-
 runt ô veritas, ego te, sicut toto corde desidero, te impensius ama-
 rem, ut scuto circumdaret me veritas tua, & sub umbrâ alarum
 tuarum protegeres me, & quod unum peto, perfectè te noscerem,
 & amarem, & adhererem tibi, & unius spiritus essem tecum in ^{Hebr. 10.}
 æternum! Desiderium hoc pauperis exaudi Domine, & prepara-
 tionem cordis mei audiat auris tua. Amen.

IACVLATORIÆ.

Cum sine fide impossibile sit placere tibi, adauge hic N. mihi ^{Hebr. 11.}
 fidem. Iudicia enim tua verè justificata in semetipsa. ^{Lucæ 17.}
 Heu mihi, ô veritas, ô bonitas, ut quid dilexi vanitatem, & quæ ^{Psal. 4.}
 sivi mendacium, credo & in hac fide vivere & mori cupio. ^{Ioan. 9.}
 Quid faciam cum tu Domine ad iudicandum veneris, & fecisse ^{Iob. 31.}
 nunc vellem?

Sentite ait ille, de Domino in bonitate, & in simplicitate cordis ^{Sap. 1.}
 quærite illum, quoniam invenitur ab his qui non tentant illum:
 apparet autem eis qui fidem habent in illum appare igitur mihi viva
 spes, & tota fiducia mea

Obsecro te, ô IESV, per charitatem tuam, da mihi fidem ut gra. ^{Matth. 17.}
 num

num sinapis, ut glorificem te Patrem meum, sicut illi Sancti tui
Martyres & Thaumaturgi.

Marc. 9. Si omnia passibilia sunt credenti, credo Domine hac N. gratia tua,
Iacob. 2. & sic ex operibus per gratiam tuam cupio ostendere fidem meam.

Sap. 3. O quanti est apud te Domine meritò vera & viva fides: da mihi
fidei donum electum, & sortem in templo tuo acceptissimam.

Luc. 17. O quando audiam fides tua te saluum fecit: quanto & tibi plene
Ioan. 3. resignatum erit cor meum, ut credens in te habeam vitam æternam!

Galat. 5. Domine Iesu Christe Paulus tuus ait, neque circumcisio aliquid
valet, neque præputium, sed fides que per charitatem operatur. Credo
igitur, & amo toto corde, & adhaereo tibi o æterna veritas, tota anima
mea.

CAPVT LIII.

De affectu Admirationis & modo eum exercendi.

EXCITARI hic solet ex consideratione perfectio-
num diuinarum & mysteriorum Fidei.

Secundò ex consideratione peccati, miserix & vani-
tatis humanæ. Hæc enim duo, dum tibi opposita confi-
derantur, velut abyssum abyssus invocat.

Tertio Creaturarum liber magnam materiam admi-
rationi præbet.

Quartò beneficiorum Dei copia erga nos, & maxi-
mè Passionis Christi Domini; si enim Regina Saba vi-
dens sapientiam Salomonis, non habebat ultra spiri-
tum, quid faciat anima quæ videt vitam pro se morien-
tem? nota autem omninò conuenire, ut ex unâ admi-
rationis causa oblata, ingrediatur anima in potentias
Domini, & progrediatur ad alia admirabilia eius.

Exercitium breuius Admirationis.

Psal. iii. **Q**UIS sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, &
humilia respicit in celo & in terrâ? O quanta Majestas! o
quanta benitas, quanta potentia! O quanta benignitas erga me,
qui verè sum vermis & non homo, & vapor & nihil. Quicquid
video vel audio, magnificentiam sanctitatis tuæ loquitur mihi,
& narrat mirabilia tua. Verè exclamat Apostolus Deum divi-
tem in misericordia, & nimia charitatis, qui cum essemus mor-
tuis

tui peccatis, vivificavit nos in Christo, ut ostenderet seculis supervenientibus abundantes divitias gratiae suae in bonitate super nos in Christo J. S. V. Verè, verè apparet benignitas infinita & in iis pondus, numerus, & mensura, & humanitas tua, Salvator mi, & nota tibi egestas mea, medico anima mea infirmitas mea. Sufficit ut noveris. An enim amas & desereres: exaltare super calos Psalm. 59. Deus meus, & super omnem terram gloria tua. Confitebor tibi, Domine, quia terribiliter magnificatus es, mirabilia opera tua, & Psalm. 138. anima mea cognoscet nimis, consideravi enim ea & expavi, sed super omnia super eminentem charitatem tuam, propter quam Abac. 1. diligo te super omnia, & in aeternitate diligam te quando eris mihi omnia in omnibus. Amen.

Exercitium Affectus Admirationis.

MIRABILIA judicia tua Domine, idè scrutata est ea anima mea. Mirabilia opera tua, & anima mea cognoscet nimis. Magnus enim es Domine, & laudabilis nimis, & magnitudinis tuae non est finis. Generatio, & generatio laudabit opera tua. & potentiam tuam pronuntiabunt, magnificentiam gloriae sanctuaris tuae loquentur & mirabilia tua narrabunt, & virtutem terribilium tuorum dicent, & magnitudinem tuam narrabunt, memoriam abundantiae suavitatis tuae eructabunt, & iustitiam tuam exultabunt. O Domine Deus meus verè magnificus es vehementer. quid ergo ego pusillus pulvis, & cinis in Oceano isto bonitatis tuae ingrediârne, & introibo in potentias tuas? Nonne scrutator majestatis opprimetur à gloriâ? Verumtamen ego in humilitate, & sinceritate cordis mei considerabo mirabilia de lege tuâ. Quam enim bonus Israël Deus his, qui recto sunt corde! quam magna multitudo dulcedinis tuae Domine, quam abscondisti timenibus te!

Domine Dominus noster quam admirabile est nomen tuum in universâ terrâ! Deus in Sancto via tua. Quis Deus magnus sicut Deus noster? tu es Deus qui facis mirabilia: Confitebor ergo tibi Domine quia terribiliter magnificatus es. Mirabilia opera tua, & anima mea cognoscet ea. Tui enim sunt caeli, & tua est terra, orbem terrae, & plenitudinem ejus tu fundasti, aquilonem & mare

Pſalm. 103.
Pſal. 91.
Pſalm. 118.

Pſal. 83.
Iob. 11.

Creaturæ
nobis de
Deo lo-
quuntur.
Iob. 12.

Iob. 16.

& mare tu creasti, tu fundasti terram super stabilitatem suam, non inclinabitur in saculum seculi. Tuus est dies, & tua est nox, tu fabricatus es auroram, & solem, & ordinatione tua perseverat dies, quoniam omnia serviunt tibi. Omnis ergo terra adoret te, & psallat tibi, psalmum dicat nomini tuo. Sed quis vestigia tua comprehendet? excelsior, inquit ille, calo est, quid facies? profundior inferno, & unde cognosces? longior terrâ mensura eius, & latior mari: si subverterit omnia, vel in unum coarctaverit, quis contradicet ei? ipse enim novit hominum vanitatem, & videns iniquitatem, nonne considerat? Nimirum interroga jumenta, & docebunt te, & volatilia cali, & indicabunt tibi. Inquire terra, & respondebit tibi, & narrabunt pisces maris. Quis ignorat quod omnia hæc manus Domini fecerit, in cuius manu anima omnis viventis & spiritus universe carnis hominis. apud ipsum est fortitudo, & sapientia: ipse habet consilium, & intelligentiam. si destruxerit, nemo est qui adificet; si incluserit hominem, nemo est qui aperiat, si continuerit aquas, omnia siccabuntur; & si emiserit eas, subvertent terram: apud ipsum est fortitudo, & sapientia, ipse novit & decipientem, & eum qui decipitur, adducit consiliarios in stultum finem, & iudices in stuporem. Baltheum Regum dissolvit, & præcingit fune renes eorum. Ducit Sacerdotes inglorios, & optimates supplantat, commutat labium veracium, & doctrinam senum auferens. Effundit despectionem super Principes, eos qui oppressi fuerant, relevans, qui revelat profunda de tenebris, & producit in lucem umbram mortis. qui multiplicat gentes, & perdit eas, & subversas integrum restituit: qui immutat cor Principum populi terra, & decipit eos, ut frustra incedant per invium. Palpabunt quasi in tenebris, & non in luce, & errare eos faciet quasi ebrios. Ecce gigantes gemunt sub aquis, & qui habitant cum eis. Nudus est infernus coram illo, & nullum est operimentum perditioni. qui extendit, Aquilonem super vacuum, & appendit terram super nihilum: qui ligat aquas in nubibus suis, ut non erumpant pariter deorsum. Qui tenet vultum solis sui, & expandit super illud nebulam suam. Terminum circumdedit aquis, usque dum firmantur lux, & tenebra, columna cali contremiscunt, & pavent

ad nutum ejus, in fortitudine illius repente maria congregata sunt, & prudentia ejus percussit superbum: spiritus ejus ornavit calos, & obstetricante manu ejus eductus est coluber tortuosus. Ecce hac ex parte dicta sunt viarum ejus, & cum vix parvam stillam sermonis ejus audiverimus, quis poterit tonitruum magnitudinis illius intueri? Sic vir ille simplex; & rectus magnitudinem tuam narrat nobis, & quis non obstupescet ad haec magna tua? Magis tamen ac longe magis, si consideret magnitudinem tuam simul, & quam parvus sis factus pro nobis. o infinita & incomprehensibilis bonitas Deus meus, tu qui aeternus es, natus es in tempore, & Rex saeculorum immortalis, & invisibilis, factus es puer unius diei super terram visibilis, & mortalis, & paulo minus es minoratus ab Angelis, imò factus es sicut colonus in terrâ, & sicut viator declinans ad manendum. & eheu! in propria venisti, & venis, & tui te non susceperunt, nec suscipiunt, & tamen venisti in propria Rex regum, & Dominus dominantium. Venisti, & venis quotidie in cor meum; ut videas si floreat mala, & fructus parturiunt: utinam te digne suscipere possim, quando tu immense Deus magnus consilio, & incomprehensibilis cogitatu dignaris ad me venire, & sic exemplo tuo, & sanctissimâ doctrinâ tuâ erudire. o ineffabilis Deus; qualis est hac memoria mirabilium tuorum! o verax Deus; quanta est abyssus bonitatis, & sapientiae tuae! utinam sicut tu verax es, ita & ego veritatem amem, & cognoscam nihilum meum! utinam amem bonitatem tuam. Et ostendas mihi omne bonum, & detester omne malum! utinam nihil pulcrum videatur, quod abducatur abs te. tu enim confessionem, & decorem induisti. Utinam nihil admirer nisi te unum, cujus mirabilia opera sunt, & ineffabilia. quidquid hic mortale sese ingerit oculis meis, contemno illud praeter vitam meam. ut cor meum & caro mea exultent in te Deum vivum. tu enim sapientissimus, & attingis à fine ad finem fortiter, & omnia in numero, pondere, & mensura disponis, & tribus digitis appendis molem terrae. tu omnium artifex o aeterna sapientia, tua igitur consilia, tuam viam sequar, & non ambulabo in tenebris. Tu enim mihi lux es, tu illuminator meus. tu revelas profunda. tu denique diligis omnia quae sunt, & nihil

Isaia 19.

1. Tim. 1.

Psal. 8.

Hebr. 2.

Ierem. 14.

 Applicatio
ad Com-
munionē.

Ierem. 31.

Psal. 103.

Psal. 83.

Sap. 11.

Isaia 10.

Sap. 7.

1. Ioan. 1.

Prover. 28.

Dan. 2.

Osca 2. & nihil odisti eorum qua fecisti quomodo igitur non diligam te Deus meus, fortitudo mea, quando sponsabis me tibi in iustitia, & iudicio, & misericordia. Utinam magne Deus zelotes, Deus emulador nullius alterius rei amor occupet cor meum, sed toto corde tibi adhaream & in pace in idipsum (quoniam tu Princeps es, & Auctor pacis) dormiam & requiescam. Amen.

JACVLATORIÆ.

- Pfalm. 143. **D**omine, quid est homo, quia sic N. verè innotuisti ei, aut filius Iacobi 4. hominis, quia reputas eum? Ecce enim ventus est vita nostra, & vapor ad modicum parens.
- Pfalm. 112. Quis sicut Dominus Deus noster qui in altis habitat, & humilia respicit in celo & in terra? Ecce cor contritum & humiliatum, O. Is. su respice in me.
- Roman. 11. O Altitudo divitiarum sapientia & scientia Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia eius & investigabiles via eius.
- Pfalm. 118. O Sapientia aterna, da mihi intellectum, & scrutabor mirabilia de lege tua, sine te enim nil possum facere.
- Pfalm. 70. Obsecro te per charitatem tuam, ut considerem mirabilia, & memorer iustitia tua solius.
- Pfalm. 16. Non loquatur os meum opera hominum: propter verba labiorum tuorum custodi vias nostras.
- Pfalm. 8. O Domine Dominus noster, quam admirabile est hic nomen tuum & in uniuersa terra.
- Pfal. 88. Tui sunt cali, & tua est terra, & in manu tua omnes fines terre, fac de me beneplacitum tuum.
- Galat 2. Vivo ego jam non ego. vivis vero in me Christe Ies v, & ego tibi, Deus cordis mei & omnia.

CAPVT LIV.

De affectu Compassionis & modo eum exercendi.

Hic exerceri potest, & debet potissimum in Meditatione Passionis Domini, etiamsi in variis locis vitæ Christi Domini, idem etiam sit locus. & quoties consideramus quantis injuriis à peccato ribusa fficiatur. pro hac Primò considera quis patiatur.

Secundò, quo pacto hæc in te sentire debeas, utpote patienti amore, cognatione, & aliis infinitis titulis conjuncto.

Tertio,

Tertiò, quomodo in te, & in aliis impedire queas peccata, & imperfectiones emendando, ne patiaris, cui tanta debemus, Deus noster.

Quartò, offer te vicissim ad tolerandum quæcumque placita fuerint divinæ bonitati, & gratias age, ac tantum benefactorem (plus est enim pati pro aliquo, quam facere) magno amore complectere.

Exercitium brevius Compassionis.

QUID video, quid audio? Deus, & nature Auctor, Rex meus, et Dominus, et pastor, patitur pro me, pro me! an capio me & credo? Deo patiente pro me gemuit orbis, calum luget, Angeli pacis amarè flent, et saxa dolore rumpuntur, & velum templi scinditur, & ego vix commoveor? et necdum deducunt oculi mei lacrymas, ut plangam super te, sicut mater solet super unigenitum? Obstupescite cali super hoc, Rex meus, & Deus meus, & Pater meus, et amicissimus meus, sponsus animæ meæ, tam indigna, tam multa patitur, et ego non compatiar, filius Patri, servus Domino, miles Regi immortalis, qui pro me mortalis factus ut ego æternis fruam deliciis, patitur ut ego eximar æternis tormentis, et non compatiar? Liceat mihi, ô Domine **JESU**, dicere; Baptismo hoc habeo baptisari propter te, et quomodo coarctor donec perficiatur in me, donec sentiam in me, ô Pater æternæ, quod et in Christo **JESU**? O **JESU**, quàm verè dixit ille: Parvulus datus est nobis, verè datus, et in laboribus fuisti pro me à juventute tua. Ego etiam tua misericordia in flagella paratus sum pro te, ut æternum, æternum te laudem et amem, paratus sum quoniam tu es fortitudo mea, refugium, et liberator meus. Amen.

Isaia 33.

Ierem 6.

2. Reg. 1.

Ierem, 20.

Luca 12.

Philip. 2.

Psal. 87.

Psa. m. 37.

Exercitium affectus compassionis.

VERANE hæc sunt Deus meus quæ te pati longanimiter audio, quæq; video te tam amanter sustinere? si vera credo, cur non contremisco et ardeo amore simul, et dolore? doleo super te mi bone **JESU**, doleo et eò magis, quod ego vermis, et ci-

V V

nis

Rom. 8.

nis, & quod his peius est, peccator (qualis autem, & quantum tu nosti) quidd ego te tanta pati video, & quidd corde lapideo ista non uti debeo, sentio. numquid sic scriptum, si compatimur tibi, & conregnabimus? scio, & quis sis scio; amor meus es, frater meus primogenitus in multis fratribus, & ego minimus tuorum; sed tamen tuus sum, & ultrò ex summo amore mei pro me hac pateris, & quid ego? Operuit confusio faciem meam, quia non sentio, uti volo dolores tuos, & injurias tuas. Compatererne malefico, & cani sic miserando? ita: & tibi? Eheu addam afflictionem afflicto te pore, languore? Peccata enim mea sicut onus grave gravata sunt super te.

Psal. 68.

Psal. 37.

IESVS.

Homo.

Ioan. 6.

Fili mi, si compati non vis mihi, tibi compatere & misereere anima tua. O IESV mi, bone IESV, obsecro te quid dicis aeterna bonitas, durus est hic sermo. Egone nolim condolere, aut te amare potius? volo, & infinities, & in aeternum. Non possum non amare te, & condolere tibi, ut fratri pro me patienti (ita enim me dignatus appellare) quid dico fratri? nonne Pater meus es tu, qui totius prodigum cum lacrymis pra gaudio recepisti?

IESVS.

Homo.

Apoc. 19.

Hebr. 7.

Hebr. 1.

Ibidem.

Si ergo Pater tuus sum, à quo omnia habes. si tui amantissimus sum, ubi est amor meus? Tu scis Domine mi; doleo super te Deus meus, doleo super te spreto ferè ab universo orbe, & contempto tot peccatis, tamquam si non esses, & in passione ita afflicto quasi esses opprobrium hominum, & abjectio plebis. Tu gloria nostra, Rex Regum & Dominus dominantium. Tu nobis Pontifex sanctus, impollutus, segregatus à peccatoribus, & excelsior caelis factus. Tu splendor gloria, & figura substantiae Patris. Tu portas omnia verbo virtutis tuae, & sedes ad dexteram maiestatis in excelsis; & utinam non à me ab hoc momento in aeternum patereris! ego sum qui peccavi & erravi, & pro festuca vendidi te! pro bulla contristavi, & in agoniam constitui, flagellavi, coronavi, & rursus te mihi met crucifixi. Sed ecce doleo ex amore vehemente, & me offero, ut compatiar tibi, tecum contemnar, omni solatio, & affectu humano priver. Deus bone, si hac parum sentio, nonne (horresco referens) parum amo, omnia amore dignissimum? summe ergo filius tuus si non sentio? spero gratiam tuam, spero equidem, sed quia non ut volo amo, & sentio

Contritio.

mala

mala tua, vereor eheu ne spurius sim, quem tam parùm tangit amor tui, & commiseratio!

Quomodo non est, qui consoletur te, ex omnibus charis tuis Deus meus? sed amici & proximi tui, etiam ego, longè recessus à te, & sicut populus sic & sacerdos? quæ membra non sentiunt capitis dolores? ò IESV tu caput meum es plenum rore sanguineo, & cincinnati tui guttis noctium & tenebrarum nostrarum, & ego sub spinoso capite membrum eheu delicatum? quæ sponsa non tabescit sponsi merore? Tu verò, bone IESV, sponsus sanguinum mihi es, & quod super hæc omnia tu Deus meus es, & omne bonum meum, & non compatior malis tuis? immò verò etiam contristo spiritum tuum, dum adspicis & vides si est intelligens aut requirens te: utinam sicut in Iobo, ita & in me latari posses, & dicere, Numquid vidisti servum meum quod non sit similis ei in terrâ, timens, & amans me? ubi tot sunt, qui irident, & contemnunt, & conculcant me. quis sapiens, & intelliget hæc? tu es frater meus infinitâ dignatione, & Pater amantissimus, & sponsus amabilissimus, & Deus totius consolationis, & ego non miserebor, & compatiar tibi sic contempto, sic illuso pro me: Complacere tibi Domine, ut eruas me, Domine ad adiuvandum me respice, ut amem te toto corde meo, totâ animâ meâ. Tu enim Deus meus, & Rex meus, magnus super omnes Deos, cuius sicut ira resistere nemo valet, ita multò minus debet posse amor tuo, qui hic, & ubique lucet, & urit, & vulnerat cor meum; sub quo merito curvantur qui portant orbem. Tu excelso celo potestate es, sapientiâ profundior abisso, æternitate longior terrâ, immensâ charitate latior mari: & tamen in passione tuâ redemptione meâ, ut video afflictus es, & humiliatus es nimis. Egre dimini filia Sion, & videte Regem gloriæ in diademate quo coronavit eum mater sua, & peccata mea. Verè dixit servus tuus, & magnus amicus tuus. Inter omnia opera Dei in quibus humana admirationis fatigatur intentio, nihil ita contemplationem mentis nostrâ oblectat & superat, sicut Passio Salvatoris, de cuius omni potentiâ, quæ ei cum Patre unius, & equalis essentia, quoties, ut possumus, cogitamus, mirabilior fit humilitas, quàm potestas, & difficilius capitur divinæ Majestatis emanatio,

VVZ

quàm

Psal. 37.

Osee 9.

Cant. 2.

Bernard.

Exod. 4.

Psal. 13.

Iob. 2.

Psal. 39.

Nemo testis

debet

charitati

Dei.

Iob. 9.

Cant. 4.

Iob. 9.

Cant. 3.

Lc. 8.

quam servilis forma in summa profectione.

Isaia 53.
Psalm. 21.

Ita verè est dulcissime JESV, compati tibi debemus, si hæc attendamus, maxime si, quod pro me tu omnipotens, factus es quasi impotens, tu sapientia, quasi insipiens. tu infinita bonitas cum iniquis, & sceleratis deputata es, & factus es vermis, & non homo pro me vinctus, calcatus, consputus, illusus, cæsus, & vulneratus. Verène ita est, pro me hæc pateris? tu justus pro injusto, agnus pro lupo, bonitas pro scelerato? pro me? tu Rex regum qui verbo creasti omnia, & momento cum vis destruis omnia? Verène hæc credo, & ut credens operor? in æternum, in æternum non declinabo à mandatis tuis, nec minimo quidem peccato quantum poterò per gratiam tuam. Sed amo, & amabo te super omnia in æternum. Qui enim aliter poterò, quando sic Deus meus dilexisti me, ut filium tuum unigenitum dares in precium magnum, in cibum preciosum, & vitæ æternæ premium?

Fides viva
exercenda.
Psalm. 118.

Ioan. 3.

Applicatio
ad Communionem.

August.

Bernard.

Et pignus illius tu bone JESV, etiam hodie dare paratus es corpus, & sanguinem tuum. ita credo, ita spero, quid enim negare nobis potes, qui sic dedisti in mortem pro me animam tuam? & quid ego ultra in rebus creatis sperare possum, cum tu ultra te offeras mihi omne bonum? Utinam nullum aliud à te bonum unquam me trahat, vel distrahat cogitatione à te! tu enim dignus es, ut non cogitem nisi de te, qui sic mei curam geris in bonis & malis, velut si unius mei curam gereres. Hoc loquuntur mihi dona tua plurima N. sed magis vulnera tua, in quibus, ut in foraminibus petra utinam tuò lateat! & maneat anima mea, columba tua. Reddo tibi me sincero, & quanto possum amore, reddo tibi quod tuum est malè mutilatum. Utinam augere donum possem, sicut vis, sicut optas! gratias tibi ago Deus Pater, & tibi Christe JESV, tibi Spiritus sancte pro amore hoc vestro, in me æterno, amore tam gratuito, spontaneo, recto, singulari, mihi utilissimo exhibitò à te, qui bonorum nostrorum non egēs, cuiq; nihil accedere potest. Vicsim ego amo, sed quantum? quantum equidem possum, nihilq; peto extrà te, aut præter te, aut unquam petam, aut optabo, fac de me secundum divinam voluntatem tuam. Si bona de manu tuâ accepi, debeo utique & cupio accipere mala de manu tuâ, ut compatiar, & regnem,

regnem, ut tecum novissimus hic sim, & sedeam tecum, & epu-
 ler in regno tuo. Ecce ego, paratum cor meum Deus, paratum
 cor meum ire extra castra, & improperium tuum portare, sequi
 te, & ferre crucem meam hanc N. & illa N. si oportuit te pati, &
 ita intrare in gloriam tuam, nec possum scio, nec volo, nisi sicut
 decretum est sapientissima bonitati tue, patiendo te sequi quid-
 quid volueris. Si grave fuerit, tu sortitudo mea, nec fines me ten-
 tari, supra id quod possum: si durum, molestum, fortis erit per gra-
 tiam tuam ut mors, dilectio mea, & flumina spero tribulationum
 non obruent illam. Utinam omnia creata convertere possem in
 ardentissima corda, quale tuum illud erat, o beatissima Virgo
 Maria mater mea, & tuum dulcissime IESV, spes unica & salus
 mea. Illis te stringerem, & amarem, & nihil esse vellem inter
 omnia, ut tu esses omnia, & mihi omnia. In hac iam sum volun-
 tate uti spero, & testis es mihi in caelo Deus meus. cum curia tua,
 & ero per gratiam tuam in aeternum, & moriar tibi, ut tibi uni
 vivam in aeternum. Amen.

1. Cor. 10.

Cant. 8.

IACVLATORIAE,

O Anima mea, verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros
 ipse portavit: Tunc aeternae Deus pro me? O quomodo commendas
 mihi charitatem tuam!

Isaia 53.

Roman. 5.

Quid sunt plaga ista in medio manuum tuarum? heu his plagatus
 es in domo mea, & eorum qui diligebant te.

Zach. 13.

An gratiam fidei sufforis mei oblivisci potero, qui dedisti pro me a-
 nimam tuam?

Eccli. 29.

Conspice timore tuo carnes meas, à iudiciis enim tuis timui: si enim
 in viridi ligno haec fiunt, in arido quid fiet?

Psalm. 118.

Luca 22.

Protektor noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui, o
 Pater aeternae: vox sanguinis filii tui clamet ad te de terra pro me.

Psalm. 83.

Genes. 4.

Verè languores nostros ipse tulisti, & labores nostros ipse portasti, &
 ego adhuc addam tibi, o charitas, o bone IESV dolorem peccatis meis?

Isaia 53.

Quis est iste qui ascendit de Edom tinctis vestibus de Bosra, iste
 formosus in stola sua, & gradiens in multitudine sortitudinis sua?

Isaia 63.

Tunc vulneratus propter iniquitates meas, & attritus propter sce-
 lera mea: & quomodo non gaudebo, cum dignus ero contumeliam pati
 pro nomine tuo. Rex meus & Deus meus?

Isaia 53.

Quid reliquum est, nisi ut qui vivat non sibi vivat, sed tibi, o IESV,
 qui pro nobis mortuus es & crucifixus.

1. Cor. 5.

CAPVT LV.

De affectu Contritionis & modo eum exercendi.

EXCITATUR ille Primò, consideratione Charitatis Dei erga nos, & Majestatis ejus, & vilitatis nostræ.

Isai 41.

Secundò, Beneficiorum Dei erga nos maximè particularium, & quòd tamen, etsi nos cognoscat possessorem suum, nos ejus obliviscamur.

Isai 53.

Tertiò, Consideratione Passionis amantissimi Domini nostri qui vulneratus est propter nos, & attritus propter scelera nostra; imò nos sumus qui peccavimus, & sic attrivimus illum.

Quartò, Consideratione malorum quæ infert peccatum, & bonorum quibus nos privat.

Quintò, Admirare crebrò longanimitatem patientiam erga te Dei tui, deinde obstupescere eum in omnibus creaturis tibi quasi servire, & eas non vindicare ingratitude tuam.

Sextò, Nota hunc affectum utilissimum ad salutem, ideoque creberrimè usurpandum esse, ut & charitatis, his enim portis certus in cælum patet aditus.

Exercitium brevius Contritionis.

DOMINE IESU Christe, verè Deus & homo, Creator pariter ac Redemptor, doleo ex intimo corde me offendisse divinam tuam Majestatem, quia tu es Deus meus & omnia, quem super omnia diligo & colo. Proinde firmiter statuo ac propono me non amplius te offensurum, sed omnes peccandi occasiones pro viribus devitaturum, insuper de noxiis meis ritè confessurum, & pœnitentiam quæcunque imponetur impleturum: ad pleniorè verò satisfactionem hodie tibi me ipsum offero, vitam meam & mea omnia, & omnes labores meos. Et quemadmodum rogo te suppliciter, & flagito veniam delictorum meorum, ita cōfido me eam impetraturum per infinitam misericordiam ac benignitatem tuam, per merita quoque preciosissimi sanguinis ac sanctissimi

ma

me passionis tue, daturum te quoque gratiam emendandi vitam meam, & in bono usque ad finem perseverandi. Amen.

Exercitium longius Contritionis.

Dum hac attendo, & vitam meam legi tue, & monitis & exemplis Sanctorum aded dissimilem; maximè verò infinitam bonitatem & charitatem tuam erga me, & patientiam tuam tanto tempore in tot peccatis meis, verè magna facta est, magna velut mare contritio mea. Veni enim in altitudinem maris, & tempestas demersit me. O Christiane; azebat quidam & rectè: non sunt in te charitatis viscera, si luges corpus à quo recessit anima, animam verò à quâ recessit Deus, non luges. Vti que lugeo, ô benignissime Redemptor, propter te, & amorem tui & dolor meus in conspectu tuo semper. sed numquid dixisti: beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur; spero itaque quòd & mihi dicere licebit cum Esaiâ: gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in Deo meo, quia induit me vestimentis salutis, & indumento iustitiæ circumdedit me, & quasi sponsum decoratum coronâ, & quasi sponsam ornatam monilibus suis: tu enim nudus coram me pendes in cruce, ut ego vestiar veste nuptiali, & purpuratâ sanguine tuo. tu vulneratus es, ut sanentur vulnera mea. Sana me Domine & sanabor, & anima mea tibi vivat, & semen meum serviat tibi.

Venio ecce de regione longinquâ, ut Pròdigus, & supplex iam exspecto stolam primam & annulum in digito meo: ut desponsata sit tibi anima mea in charitate. Vtinam jam tandem gaudium sit tibi super me peccatore pœnitentiam agente, & Angelis tuis! Quid enim feci tibi? & quid mihi boni debuisti facere, & non fecisti? fugi tamen à te eheu! & dereliqui te fontem aque vive; fugi, sed ecce revertor, revertor ut intuear te, & tu me respicias, oculo misericordiæ tuæ. Vide, Domine, ut exitus aquarum deduxerint oculi mei: doleo enim ex amore tui vehementer, quòd non responderim tanto amori, & tanto, tam gratuito, tam continuo erga me etsi inimicus tuus essem, tanto & misericordissimo benefactori; imò ego tibi Potentiæ, Sapientiæ, & Bonitati immensa: & quare? quia lubebat eheu Vermis terra retribui tibi

Quæ attendenda ad Communionē.

S. August. serm. 41. de Sanctis.

Isaiæ 61.

Fiducia in Deo.

Lucæ 15.

Peccator fugit à Deo.

mala pro bonis. Et quot mala & peccata N. pro tantis bonis.

Peccato-
rum mal-
tudo.

Multiplicata sunt ergo peccata mea super numerum arenæ maris, & sicut onus grave, gravata sunt super me. Sed tamen misericordia tua super omnia opera tua, & major est bonitas tua, quàm iniquitas mea. Quid ergo faciam miser, factus mihi metipso gravis: imò comprehenderunt me iniquitates meae, & non potuit ut viderem, Quid faciam: ibo, ibo: & quò: nisi ad te bone IESV, qui dum tempus est miserendi benignissimè peccatores recipis, & manducas cum eis: recipe me obsecro te per viscera misericordie tue, & sanguinem & lacrymas tuas. Audivi vocem tuam & audio inter tot angustias comprehensus, tot hostes & timores, cum nesciam, amore an odio dignus sim: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, An ut Adam in Paradiso abscondam me: imò dico, & dixi: Confitebor adversum me iniquitatem meam, & mox tu remisisti iniquitatem peccati mei. Nolo obdurare cor meum: nolo propter amorem tui ultra vel levissimo peccato contristare te, ò bonitas infinita! ò amor! & licet cum Publicano vix audeam oculos ad te levare, faciam tamen, imò cum Magdalenâ lacrymis rigabo, & deosculabor pedes tuos, & deosculor, ex quo intrare mihi licet in conspectum tuum: utinam audiam, Remittuntur illi peccata multa, quoniam dilexit multum. Numquid, ò IESV spes mea, non venisti vocare justos sed peccatores, quorum primus ego sum? & fateor, novissimus virorum, prodigium humane fragilitatis, & tuæ misericordie & benignitatis per gratiam tuam futurus in eternum.

Genes. 3.

B. Magda-
lenæ exem-
plum.

Audio Ioëlem tuum dicentem: Convertimini ad Dominum Deum vestrum, quia benignus & misericors est, patiens & multa misericordia, & prestabilis super malitiâ, nonne verè ita est? surgo igitur, & venio corde contrito & humiliato & vulnerato amore tui, ad te Patrem meum verè prodigus & dico: Pater, peccavi in calum, & etiâ fateor coram te & curiâ tuâ; non sum dignus vocari filius tuus, sed fac me sicut unum ex mercenariis tuis, & tamen aliam non peto mercedem nisi te, nam sufficit mihi. O quàm amarum est dereliquisse te Dominum meum, quid enim feci dum id feci & peccavi? ecce omnia, omnia bona anima præter fidem, & spem perdidit, & dolor & tremor & angustia

Lucæ 17.

Peccati
damna,

gustie & horrores invenerunt me, & o lux, o sol justitie, contem-
 xerunt me tenebrae. Exuta fuit anima mea stolâ gratia tua, & Quid sit
 veste nuptiali, & jucunditatis, & nuda atque infamis stetit co- peccare.
 ram te, & staret, nisi tu pro me Mediator Dei & hominum sta-
 res, & interpellares pro me, staret inquam, & causâ caderet co-
 ram orbe toto in iudicio, & in aeternum, qui non unius hominis
 defensionem ferre valeo. Fierine potuit ut credens ego te ad iram
 provocarem in re vilissimâ, & momentaneâ, & pudendâ, & de-
 spicere te & dona & lacrymas tuas? Et quomodo famuli tui Rex
 Regum, id est creatura, quas hic percipio, terra, calum, aqua, aër, Creaturae
 & qua ex eis fecisti omnia pro me obsequium solitum non nega- cur parcant
 rum? maxime fideles serui, anima & Angeli, cum viderent me peccatori.
 velle contristare te & conculcare te, & iterum crucifigere quo-
 modo continuerunt manus suas? id mihi super omnia dolet, quia
 super omnia te diligo,

Et idè doleo ex animo & ex toto corde meo. Et licet omnes Propositū
 honores & opes, & delicia in uno peccato forent N. & illo N. firmum.
 maximè ad quod inclinor, si is totis seculis frui, & sine scrupulo
 impius possem, neque parceres tantum, sed in aeternum beares me,
 & si etiam omnia mala evadere possem impudentia, & nisi te
 offenderem, forent iam à Tyranno inferenda, infamia, dolores,
 mors, adhererem, ut spero, omni bono amore tui propter te:
 non enim sunt, non sunt condignae passionis ad futuram gloriam,
 & multò minùs ad tuum ardentissimum amorem erga me ca-
 nem mortuum, & tuam in me patientiam; & scio non contrista-
 bit justum, quidquid ei acciderit. Ita statuo coram te, & curia
 tua, ita volo propter te ex amore tui. Et poterisne, cui proprium
 est misereri, avertere faciem tuam à Magdalenâ, à prodigo, à pub- Psalm. 50.
 licano, & à me, à tempore, inquam, quia unum tecum sum per amo-
 rem, aut saltem esse volo, & tu vis, & sum dignatione tuâ servus,
 & filius & membrum tuum?

Recordare, Domine, tui laboris N. doloris N. & mortis tuae, o Obsecra-
 vita mea, o infinita charitas, & obliviscere peccatorum meorum, tio.
 & sana me. Dixit David, peccavi, & transtulisti peccatum ejus.
 Dico & ego, & gemitus meus nō est ante te absconditus, & ne ab-
 scondas obsecro faciem tuam à me. Manassés coangustatus undi-

que & catenis pressus levavit oculos ad te, & respexisti eum; & ego levo ad te lacrymosos oculos, & confido, quia veniet auxilium mihi, quoniam misericordia tua super omnia opera tua.

Exempla
penitenti-
um.

Psal. 120.

Plorarunt Ninivite, ploravit & Petrus, & misertus es eius, neque unquam exprobrasti, neque principatum eius alteri dedisti. Convertere igitur Domine, & deprecabilis esto super servo, & dele sanguine & lacrymis tuis, dele N. iniquitatem meam. Et vos o cali cives, quos video latantes, etiam securos per amorem vestrum, & Regem JESVM, rogo vos, ut & vos rogetis, qua ad pacem anima mea. Tu in primis, B. Virgo mater mea, refugium peccatorum, Angeli, Patriarche, Prophete, Apostoli, Martyri, Confessores, N. Virgines. Memento Domina mea, memento Domini mei, quod sim ego miserrimus & vos felicissimi, quod sim redemptus sanguine Regis vestri. Sponsa ipsius sit anima mea. an potestis despiciere inopem divites, vel miserum beati? vestrum fratrem, sed prodigum; conservum, sed indignissimum? & vos vidistis pericula in quibus fuistis, & in quibus adhuc ego sum horrendis precipitiis eterna damnationis, & potestis non miseri amici mei, Patroni mei? charitate pleni, & in ea radicati & fundati? sed videtis peccata mea, perfidiam, torporem; videte, obsecro, amorem Domini erga me; videte ut in manibus suis descripserit me: compatimini illi, & miseremini mei membri ejus, etsi vilissimi, membri tamen.

Amoris
actus.

O Pater! o bonitas! o JESV! quid ago? cur non potius propero ad te fontem Jacob, sicut cervus ad fontes aquarum amore tui saucius, quo me dignaris & compellis ut amem? tu fator, tu verè infinita bonitas, sapientia, potentia. Quid autem tibi facio cum te amo? volo te esse eum qui es, & tibi esse omne bonum, quod ipse es. Et exulto & delector quia id es, quod es, non ut mihi bene sit, sed tibi. Vtinam ergo ex nunc, utinam in aeternum omnis spiritus te laudet, omnes creatura pusilla, & magna! Dignus es enim accipere omnem laudem, gloriam, & honorem. Vtinam ego jam toto corde te diligam, qui ab aeterno dilexisti me, & jam in tempore hoc, tãquam omnium peccatorum meorum oblitus, paratus es de celesti palatio venire, & gaudium Beatorum in cordis mei angustias, & verè vallem lacrymarum. Sed ut aqua amara per
lignum

Applicatio
 ad Cõmu-
 nionem.

lignum olim dulces reddita sunt, sic tu dulcedo summa amaritudinem omnem tolles: & sicut farina mortem, qua in ollâ erat, ab Elisao immissa eam fugavit, sic cum veneris vita mea, vestigia mortis & peccati dele queso, & pone te ut signaculum super cor meum, ut vivam in te.

Ecce antepono te omnibus donis tuis, id est, oceanum gutta, terram arena: & diligo totâ animâ & omnem operationem ejus & vitam tibi dico, ut sit plus ubi amat, quàm ubi animat. O utinam etiam mente meâ totâ in te sim, & non sciam nisi te Dominum meum, neque scire velim, aut profitear nisi te, bone IESU crucifixe, quem amplector omnibus viribus meis anima & corporis, nihil iis cupio, quàm cum tua sint, tibi uni servire: utinam totâ virtute meâ etiam diligentius quàm filii saeculi, & fortius, fortis enim est ut mors dilectio tua.

O quis mihi det ut semper inseparabiliter adheream tibi omni bono, & non me retrahat peccatum ullum, omne malum: neque affectus meus ullo creatura amore depravetur, aut defatigetur, aut superetur, ut dicere cum Paulo possim: Quis me separabit à charitate tuâ? cupio enim alligari tibi funiculis charitatis tuae, & vulnerari amore, & languere, & omnia respuere terrena, & insatiabiliter appetere te omne bonum. Cupio te amare sine cessatione, sine modo, sine termino, ut tu me dilexisti ab eterno in eternum, & in tempore hoc sine termino, & modo benefecisti mihi: Liquefiat anima mea igne hoc amoris tui, & separet omne quod displicet, & purificet omne quod placet in me, & habeam te semper presentem, & in te vivam, non in me: movear non falsâ persuasione, sed sincerâ operatione comitante, ut in me charitas 1. Cor. 13. tua patiens sit, benigna, non amuletur, non agat perperam, non insultet, non sit ambitiosa, non querat qua sua sunt, non irritetur, non cogitet malum, non gaudeat super iniquitate, congruet autem veritati, omnia sufferat, omnia credat, omnia speret, omnia sustineat. Amen.

- Pfalm 68. **D**EVS tu scis insipientiam meam, & delicta mea non sunt à te abscondita; peccavi enim in calum & coram te.
- Ibidem. *Ut quid dereliqui te fontem aqua viva, ut quid erravi sicut ovis qua perit? exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam.*
- Pfalm. 39. *Quare tristis es anima mea & quare conturbas me? comprehenderunt me obui iniquitates meae, & non potui ut vidarem, respice in me ó IESV & miserere mei.*
- Pfalm. 37. *Domine ante te omne desiderium meum & genitum meum non est à te absconditum, dereliquit enim me virtus mea, & tu lumen oculorum meorum.*
- Isaia 49. *Respice Domine manus & pedes tuos, in quibus descripsisti me & tu Pater aeterna respice in faciem Christi tui.*
- Pfalm. 82. *Iuravi & statui custodire iudicia iustitiae tuae, odiui Ecclesiam malignantium & cum impiis non sedebo.*
- Pfalm 91. *Quam magnificata sunt opera tua, nimis profunda facta sunt cogitationes tuae, dum recogito i' tibi annos meos, & charitatem tuam quã assumpsisti me de aquis multis.*
- Isaia 38. *Quis mihi tribuat ut sim iuxta menses pristinos secundum diem, quibus custodiebas me quando eras in tabernaculo meo!*
- Iob. 29. *Ille Deus meus, salvator meus, Adjutor meus, benedic anima mea Domino, & omnia quae intra me sunt nomini sancto eius.*

CAPVT LVI.

De affectu Spei, & modo eum exercendi.

SPEI affectus excitari potest Primò, Consideratione alicujus beneficii divini, aut promissionis; qui enim tribuit beneficium, invitat ad spem. Itaque in omni mysterio exerceri hoc potest. Secundò, quoties beneficio aliquo novo à Deo donamur, aut etiam advertitate aliquã affligimur. Tertiò, nulla est creatura quae non ad gratiarum actionem simul & spem excitet; qui enim ultro hæc vidit, certè majora rogatus concedet, nempe gratiam, gloriam, cæteraque media ad salutem necessaria, quae singula percurrere potes. Denique in præsentia Dei te statue, id est, in medio Oceani bonitatis ejus, neque poteris diffidere omni bono. Postremò, peculiaria

peculiaria beneficia Dei erga te percurrere, & spem illius gratiâ adauge.

Exercitium Spei brevius.

TV scis Deus meus, tu scis quod non sumus sufficientes aliquid facere ex nobis, uti nec hoc N. tanquam ex nobis. Itaque ego pulvis & cinis ad te confugio, uti per te & patientiam & consolationem scripturarum spem habeam, & in te sperans non confundar. Tunc enim ô bonitas sic N. me vocas, & repellere me poteris? sic invitans & trahis ad sequendum te, & deficere fines in viâ? In te Domine sperans scio non confundar in aeternum, et si inveniam in membris meis legem repugnantem legi mentis meae, neque dignus sum gratiâ tuâ; sed qui dedisti mihi corpus et sanguinè tuum in precium, et te hodie paratus es dare in pignus salutis, et qui tot beneficiis N. praevenisti me, et petere toties iussisti et dare promissisti ô bonitas, ô veritas, dabis utique mihi quod petam, ut toto corde sperem in te, et quamvis occideris me ô spes, et vita mea, in te sperabo; et si consurgerent in me castra mundi huius et vanitatis, ut reclamarent, tamen portio mihi erit sic N. custodire legem tuam et te sequi; quod enim ibimus à te bone JESV? nonne vita mea es, et verba vita aeterna habes?

Humiliatio sui.

2. Cor. 3.

Rom. 15.

Psal. 30.

Beneficia Dei & promissa excitant.

Exercitium affectus Spei.

DVm hac cogito, et video donum hoc tuum N. et universum et dignationem tuam quâ jam mihi vermi terra libet, et licet loqui, tibi mihi qui non sum, ad te, et audire te Deus meus qui es, et omnia bona es; arrham teneo, et pignus habeo, quod unum peto, amo, amplector, pignus scilicet amoris, amoris tui, et spei meae, quae me, spero pro infinitâ charitate tuâ, non confundet, sed te laudabit in aeternum, in aeternum. Etenim gratiâ tua veniet, veniet, ô quando veniet illa dies quae non habebit occasum, et introibo in domum tuam, et me servum tuum, famulum tuum coheredem facies, et vesties byssino splendenti, et vestibus iucunditatis, et lumen dabis, quo te, lux vera, adspiciam, et nemo me despiciat. ô quantum, quantum id desidero! tu scis, qui hic adstas, & vides me, et audis, et spero et exaudis, et habitas

Pignus habemus amoris Dei.

Ecceli. 22.

Apoc. 19.

Zachar. 19

tas

tas in medio cordis mei: quem amplector totis viribus anima mee; huius enim dignaris esse sponsus, & finis, & quies, & centrum, & omne bonum.

Spes resurrectionis.

Neque tantum adimplebis eam leticiam cum vultu tuo, sed & hoc corpus meum suscitabis de pulvere, & quasi de nihilo, & omnia ossa mea, & sensus mei pleni gaudio de te, tibi cum iucunditate, & gaudio, & amore puro dicent: Domine quis similis tui? credo enim quod tu Redemptor meus vivis, & gaudeo, & gratulor, & in carne ista, videbo visionem magnam, videbo te, & aeternum amplectar, & fruor te Salvatore meo.

Abnegatio creaturae.

Et sicut hac spero, ita media ad illa; Primum peccatorum veniam. Secundum virtutum humilitatis & charitatis & patientia ornamenta, ut nullis in te sperans adversis opprimar; ea enim à manu tua paternam & amantissimam medicina est malis meis; neque secundis effera; Vanitas enim vanitatum, & omnia vanitas, unde nec satiare, neque pacare me quidquam potest: cur ergo appetam aliquid extra te, & praeter unum amoris tui preciosum donum? o quam ad illum suspiro, & ad dona tua, virtutes, quibus placeam tibi N. sed super omnia tuam charitatem? hac spes reposita est in sinu meo.

Psal. 62.
Psal. 25.

En credo tibi, & in nullam creaturam pedem ullum, ut sic loquar spei desigo. Sed in te Deo meo est salutare meum, & gloria mea, Deus auxilii mei, & spes mea in te Deo meo est. Conserva me Domine, quoniam speravi in te: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges. Sed tu Domine, petra mea, robur meum, & Salvator meus, tu Deus fortis meus sperabo in te: tu scutum, & cornu salutis mea, Elevator meus, & refugium meum; Salvator meus, de iniquitate liberabis me. Laudabilem invocabo Dominum, & ab inimicis meis salvus ero. Et nonne pro charitate tua recuperabis me, & diriges viam meam? & spero in te, & servabo timorem tuum, & in illo veterascam: quis enim permansit in mandatis, & derelictus est? aut quis invocavit te, & despicisti eum? Salve spes mea, amo te, & amplector te, & renuntio omnibus, quae possidere possum, aut amare, cum uti spero te habeam, & habere ubique possum summum, & omne bonum.

Ecel 2,

Sed quomodo hac spero infelix, peccator, et ingratus pro tot donis

donis tuis, quorum minimum, fateor, est infinities majus omnibus meritis meis? Non in arcu meo spero, sed in infinito erga me amore tuo, à manibus tuis in quibus me descripsisti, non ex meritis meis, nulla, nulla enim certò agnosco, & siquid est, gratia debetur tua, quàm copiosè contulisti in me ingratum, & immemorem; ut laborarem in vineâ tuâ, & tu esses merces operi meo magna nimis, non tamen confido in laboribus, aut industriâ meâ, sed sanguine tuo, & sudoribus, & bonâ voluntate tuâ: non in exercitatione, aut statu, aut ullâ creaturâ; Maledictus enim homo quî confidit in homine, & qui ponit carnem brachium suum. Ego autem in misericordiâ tuâ speravi, exultavit cor meum in salutaris tuo. cantabo Domino, qui bona tribuit mihi, & psallam nomini Domini altissimi.

Sive ergo mala ingruant, non timebo mala; quoniam tu mecum es, & si bona obveniant aut petenda mihi sint, quid non sperare jubes, dixisti enim, ô infinita bonitas, dixisti, ô fidelis veritas, Promissio
Dei spei Petite, & accipietis: peto igitur & accipiam, quarite ais & invenietis: quero gratiam in oculis tuis invenire & nihil ultra. Vtinâ auget. Vtinâ inveniam eam. Nihil ultra peto: tu testis in celo Deus meus.

Pulsate, ais, & aperietur vobis, nempe thesauri misericordiae tuae aperientur, & abyssus miseriae, & inopiae meae. In hac fiducia, in pace hac dormiam, & requiescam: & gaudens gaudebo in Domino, & exultabo in Deo Jesu meo, qui dat lasso virtutem, & hu, qui non sunt fortitudinem, & robur multiplicat. neque enim 2. Par. 7. gratia tua umquam nos deseret, sed oculi tui semper aperti sunt, & aures tuae erectae ad me: nonne enim ego templum tuum? 1. Cor. 5. licet ergo obsecro mihi, usurpare quod de Salomonis templo lego, Applicatio
ad Communionem. idem de corde meo: & aure interiore illius audire: Elegi enim, & sanctificavi locum istum, ut sit nomen meum ibi in sempiternum, & permaneant oculi mei, & cor meum ibi cunctis diebus. ô quàm Psalm 118.
& Hebr. 4. dulcia faucibus meis haec eloquia tua! Verbum hoc tuum penetrabilius omni gladio ancipiti, ut vulneret corda filiorum Adae, & suspirent ad te, suscipiant eorum tota fiducia.

Augetur autem fiducia hac mea ab immensâ liberalitate, & misericordiâ tuâ; neque enim sufficit tibi impartiri mihi dona tua, sed te ipsum praebes, ut verè dicere possis: ego quasi nutrix Ephraim

- Osca 11. Ephraim portabam eos in brachiis meis, & ero eis quasi exaltans jugum super maxillas eorum, & declinavi ad eum, ut resceretur. O amor, o charitas! & fieri poterit ut non confidam tibi! Vtinam sicut confido, ita fiat mihi! & placeat tibi anima mea, & venias ad eam, & mansionem in ea facias, & oleo misericordiae tuae ungas eam, & bibat vinum tuum in laetitia. Quae te per viscera charitatis tuae, ne ei fiat, quod comminatus es olim calcabis olivam, & non ungeris oleo, & mustum & non bibes ex eo. Calicem ergo hodie salutaris accipiam, & nomen tuum, Domine, invocabo: calix enim tuus inebrians, quam praclarus est! calix utique benedictionis, & aeternae salutis. da mihi illum obsecro, ut illo inebrier, ita ut omnium oblitus memoriam abundantiae suavitatis tuae eructet cor meum, & exultet spiritus meus in Deo salutari suo. Amen.

JACVLATORIAE.

- Ioan 16. **D**IXISTI, o veritas quidquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis, & rursum: Petite & accipietis, quarite & inuenietis; si hac vera quid dubito modice fidei?
- Lucæ 11. Maledictus homo, qui ponit carnem brachium suum, id est dolo valde ex amore tui & omnem sollicitudinem meam proicio in te, quoniam tibi est cura de nobis.
- Ierem, 17. Quid proderit universa vanitas, cum novissima hora veniet, & revelabis consilia cordium?
1. Cor. 4. Confirma hoc Deus in nobis, quod operatus es in nobis, quid enim possumus facere sine te, qui solus es quod es?
- Psal. 67. Obsecro per misericordiam tuam ut quemadmodum Sancti tui per fidem vicerunt regna, operati sunt iustitiam, ita & ego gratia tua id faciam.
- Hebr. 11. Miserere mei, Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea, & in umbra alarum sperabo donec transeat iniquitas.
- Psal. 16. In te cantatio mea semper, tanquam prodigium factus sum multus, & tu adjutor fortis: verè mirabilis facta est scientia tua ex me, confortata est, & non potero ad eam.
- Psal. 4. In pace in idipsum (scilicet resignatus) dormiam & requiescam, quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me.
- Psal. 72. Mihi autem adherere Deo bonum est, ponam in te Domine iustitiam meam. In manibus enim tuis fortes mea, & tempora mea, & aeternitas mea,

CAPVT LVII.

De affectu Imitationis & modo eum exercendi.

Hic ferè præcipuus est: ad hoc enim dirigitur Oratio, ut Christum Dominum sequamur, & ad hoc venit Filius Dei in mundum, ut redimeret, & exemplo suo nos doceret; omnis enim Christi actio nostra est instructio. Postquam igitur aliquod exemplum Christi meditando consideraris. Primò, confunde te, & vide quantum distes à vestigijs, & exemplo Domini tui, & excitatâ contritione, emendationem propone, vitiumque contrarium detestare. Secundò, gratias age Deo quòd tale tibi monstratum fuerit, & quàm illud preciosû respectu ejus qui præbet, & indignitatis ejus cui præbetur, attende. Tertio, lauda illud & virtuti illi affici stude, & vide quomodo imitari possis, non tantum in genere, sed etiam in particulari: neque tantum in unâ virtute, sed in omnibus potentijs, & viribus tuis, ut quoad fieri potest, mores tui clament: Vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus. Quarto & postremò humillimè gratiam efflagita, & obsecra per illud exemplum Christi, cætera que ejus merita, &c.

Exercitium brevius Imitationis.

IAM audio clamantem voce magnâ & amantissimâ, Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci. ita & vos faciatis. & iterum: Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam & sequatur me. Nemo alius ad te veniet, nemo ò Pater æterne, & audio uti Moysi, ita mihi dictum: inspice & fac secundum exemplar quod tibi monstratum est. Inspicio & aspicio in Auctorem fidei, & consummatorem JESVM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem. Sed & recogito te, Domine JESV, qui talem sustinuisti adversum temetipsum contradictionem. Sed tu, misericors Deus, vide infirmitatem meâ, & legens in membris meis repugnantem legi mentis meæ. Quis me liberabit, nisi tu Redemptor mi, liberator meus? Redime ergo me, &

Hebr. 24.

X 8

miserere

Pfal. 24.

miserere mei, quia unicus & pauper sum ego, redime me, & trahe me post te, sequar quocunque ieris, imò sequor Regem servum, Patrem filius, Creatorem creatura, & sic curro in odorem unguentorum, in viam mandatorum tuorum. Tu aeterna Sapientia & veritas non me falles, tu aeterna bonitas, scio nō me deseris, tu aeterna es potentia, ut in te possim omnia qui me confortat. Pone te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum. Amen.

Affectus Imitationis Christi Domini.

Luc. 18.

O Redemptor mi. Cecus quidam sedebat secus viam & clamabat ad te, ut videres te viam veram & sequeretur te. Ego verò secus viam sedeo, & viam video, & vestigia tua per gratiam tuam, & velle quidem adjacet mihi, perficere autem non invenio: o sapientia! o infinita bonitas! quantum praedica verbo, tantum clamas exemplo, imò vox haec tua, vox est praeparantis cervos, & concutiētis desertum, & potens, ut commoveat cedros Libani, id est Principes, & Reges terra, ut te sequantur, & ego maneo secus viam sedens, & non sequar, & non adhaerebo tibi anima mea? adhaereat potius lingua mea faucibus meis, quàm non sequar te lumen oculorum meorum. Quis enim te non libenter sequatur, magister bone qui venisti primum facere, & deinde docere! quis sedens in tenebris, & videns te lucem magnam non properet, & hac N. & illa exempla tua sequatur, quibus recedat à miserâ servitute peccati, & respiret in libertatem filiorum tuorum?

Pfal. 28.

Propositū
requirendi
Iesum.

Abiciamus ergo opera tenebrarum: induamur o anima mea, arma lucis, ut sicut in die honestè ambulemus, & honorificemus te Dominum nostrum. Tūne etenim benignissime JESU, praebis, & exemplum relinques, ut sequar vestigia tua, & ego sequi directabo: Tu enim Dominus, & ego vilissimus servus; tu Pater, & ego indignissimus filius; tu Deus meus, & Creator, & ego terra & cinis, opus manuum tuarum, sed ex nunc cogitationes meae, & via mea per gratiam tuam nolo ut exaltentur à tuis sicut olim questus es dicens: non enim cogitationes meae, cogitationes vestrae, neque via vestra via mea dicit Dominus, quia sicut ex-

Isaia 55.

altamur

altantur cali à terrâ, sic exaltare sunt via meâ à viis vestris, & cogitationes meâ à cogitationibus vestris. Ergo quomodo descendit imber, & nix de celo, & illuc ultra non revertitur, sed inebriat terrâ, & germinare eam facit, & dat semen serenti, & panem comedenti, sic fit obsecro Domine verbum tuum quod egreditur de ore tuo: non revertatur ad te vacuum à me, sed faciat quacumque voluisti, & prosperetur in his ad qua misisti illud.

Scriptum audio: *Quærite Dominum dum inveniri potest, & invocate eum dum prope est: derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum, & miseribitur ejus, & ad Deum nostrum, quoniam multus est ad ignoscendum.* Itaque, benignissime *JESU*, derelinquo viam meam, & cogitationes meas, & revertor toto corde ad te. *Miserere igitur, ut in viam mandatorum tuorum curram, & prava mea fiant in directâ, & aspera in vias planas. Pravum enim est cor hominum & inscrutabile, quis cognoscet illud? tu qui scrutaris cor, & renes. Fac igitur, ut quod cor meum trahit deorsum, videlicet creature mane solatium, vel pondus potiùs amoris mei fiat in directum, & cor meum, & caro mea exultent in te Deum vivum: Non me moveat temporale, quando æternum bonum mihi adest, nec amaritudo, (quo nomine merito, omnis creatura, quia verè decipula, & laqueus appellatur) dum cupis ut gustem, & videam quàm suavis sis.*

Cor mundum, obsecro, crea in me Deus, & quidquid est ibi idoli vanitatis, tu dele, qui figura es substantia Patris, & imago bonitatis illius; ut nulla intentio prava depravet cor meum, nulla delectatio inanis, & vana occupet illud; neque impleat tamen. Non enim satiari potest orbe toto, sed in te uno quiescit: ideo etiam hominibus placere non cupio, sed tibi uni, & apud te infelix permis & non homo, apud te invenire gratiam. Sicut enim oculi ancilla in manibus dominae suae, sic oculi nostri ad te Dominum Deum nostrum, donec miserearis nostri. Qui hominibus placent, inquit ille, confusi sunt, Deus sprevit illos: placebo ergo tibi, Domine, & nullius queram gratiam, nullius amor cogitationes meas inquinabit, ut tu totum possideas, quod totum toties tibi dicavi.

Gratia Dei non debet esse vacua. *Isaia 55.*

Ibidem.

Ibidem.

Lucæ 3.

Isaia 14.

Ierem. 17.

Cor hominis inscrutabile.

Cordis mundities necessaria.

Psal. 52.

Resigna-
tio.

Non est
attendend-
um quis
nos excr-
ceat.

Luc. 12.
Bern.

Psal. 16.

Matth. 11.
Hebr. 2.

Aspera quoque fac in vias planas, ut te sequar, dixisti enim: Omnis enim vallis implebitur, & omnis collis humiliabitur. Tolle igitur à me superbiam & anxietatem, quæ displicet tibi, & impatientiam, tu quia mitis es, & humilis corde, & quicquid placuerit infamiae, contumeliae, aut desolationis immittere, fac ut accipiam de manu tuâ verè paternâ, & benignâ. Fac ut volupe mihi sit compati tibi, ut conregnare possim; neque discutiam per quem exercear: sed quis tu sis, medice suavissime, qui anima mea vulnera curas, secus tamen & forsitan uris. Ab utinam inebriaret me amor tuus, & ignis ille ureret, quem voluisti vehementer accendi? Labor enim meus non esset tunc unius hora, & si amplius esset, non sentirem præ amore. O quis mihi tribuat hunc ignem, ut in illo tamquam in fornace purificetur intentio & amor meus, neque petam quidquam abs te, nisi propter te. Quid enim mihi est in caelo, & à te quid volui super terram? Tu enim primum meum, & merces magna nimis; neque enim peto gloriam, nisi ut glorificetur Dominus meus in servulo suo, neque dona tua, nisi ut magnificet anima mea te Domine, & omnia quæ intra me sunt, benedicant nomini sancto tuo.

Elisæus dum puerum suscitaret, applicuit os ori, manus manibus ut suscitaret eum. Contraxit ille se, & ego te magne Deus, rogo ne despicias me, sed contrahere magnitudinem tuam, & fac obsecro ut os meum non loquatur opera hominum, sed te unum. Memoria mea tui memoriâ impleatur, & vanitas creaturae non occupet illam, intellectus meus nihil quaeso sciat, nisi te Dominum meum IESUM, & hunc crucifixum; hæc est enim vita æterna, ut cognoscant Deum Patrem, & te filium eius. Cor verò meum sit thronus misericordie tuæ, & lectulus floridus, in quo requiescas sponse animæ meæ. Si enim occupaveris illud, oculi mei & aures, omnesq; sensus mei convertentur ad te, neque quærent in vanitate creaturarum, quod coram habent in Creatore.

Regnum Dei intra nos est, & tu desiderium animæ meæ: quid enim diligere potest extra te, qui novit te esse intra se? an alta, quæ tu à longè cognoscis, qui me doces esse mitem, & humilem corde, qui minoratus es paulo minus ab Angelis? & ego maior esse cupiam

cupiam, quàm sim, & existimabo me aliquid esse cùm nihil sim? Lucae 50.
 Primas Cathedras & primos accubitus petam, & te videbo in
 nouissimo sedere! Non faciam per gratiam tuam, sed vilis ero & Humilitatis affectus
 humilis in oculis meis. Et si tu pro me pauper factus es, cùm esses
 dives, ego pauper diu esse nolo, ut paupertate tuâ dives sim.

Voluptas autem non me trahet, si amor tui & funiculi cha-
 ritatis tuae traxerint me. qui enim tui sunt, carnem suam cruci-
 fixerunt cum concupiscentiis suis; militant enim illa adversus
 animam meam, & adversus te Deum meum; ideo non habita- Psal. 100.
 bunt in medio domus meae, & in matutino interficiam omnes
 peccatores terrae meae. Adoro enim & laudo te Deus meus, & be-
 nedico te toto corde meo, quòd cùm in formâ Dei esses, te sic con-
 traxisti & exinanisti, ut esset quod sequerer exemplum, vel po-
 tius quod me traheret. Quem enim non trahat paupertas, & cu-
 na tua, & panni tui? quis te non suscipiat in corde suo, dum vi-
 det in propria te venisse, & quòd tui non receperint te, nec habue-
 ris uti caput reclinares? sed quem non trahat patientia tua, do- Rom. 8.
 lores, ignominia, & vulnera tua? dicit Apostolus tuus benignis-
 sime IESV, nam quos praescivit, & praedestinavit conformes fieri
 imagini filii sui: nolo igitur conformari huic saeculo nequam, sed Confiden-
 reformari in novitate mentis meae; & quâvis agrè possim & cer-
 te non aequis passibus sequite spero: tamen quia habeo, & teneo
 promissum, & negare non potes: dixisti: petite, & accipietis, qua-
 rite, & invenietis. Peto igitur, ex intimo corde hoc sentire de ho-
 nore, & vanitate, & voluptate, & hominum iudiciis quod tu
 Christo IESV. tu enim reliquisti haec mihi exempla, ut sequar
 vestigia tua. Et certè qui dicit se in te manere, debet sicut tu in-
 fira bonitas ambulasti, & ipse ambulare. Cupio igitur ambulā- 1. Pet. 2.
 tem per spinas cruentatis plantis, ut me queras, & animas er- Epist. 1. c. 2.
 rantes sicut oves absque Pastore, cupio te non fugere, sed sequi ex B. Ioan.
 intimo corde, & illas non fugare, sed charitate omnimodâ qua-
 rere, ducere, trahere ad te omne bonum, sponsas tuas, & pre-
 cium magnum sanguinis tui. hoc cupio sentire in me, quod tu bo-
 ne IESV in te; & Apostolo tuo clamante: induimini Dominum Rom. 13.
 IESVM Christum, parere exopto, & hodie te amantissime sus- Applicatio
 cipere, ut vivam ego jam non ego, vivas verò tu in me Christe ad Com-
 munionem

- Cant. 8.** IESV. Pone obsecro te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum: fac ut qui portavi imaginem primi hominis terreni, portem imaginem caelestis. Sic enim spero ibo de virtute in virtutem, & spiritu tuo agar, ut filius tuus sim, & repleas in bonis desiderium meum, & renovetur ut aquila iuventus mea. Utinam hoc cibo refecto desipiat mihi unicus finis solatium! Utinam huius suavitate anima mea illecta mundi huius oblectamenta vertantur in absinthium! Utinam sileat in conspectu tuo omnis terra, & totum sic occupes me, ut nullum in me reperiat locum, hostis, & tu unus sis mihi omnia in omnibus. Amen.

JACVLATORIAE.

- Pfalm. 44.** O Speciose formâ pra filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis. trahere me in odorem unguentorum tuorum.
- Pfal. 118.** Erravi eheu! sicut ovis qui perit, quare servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus.
- Jsaie 64.** Utinam dirumperes calos, & descenderes! nequando rapiat ut leo animam meam, dum non est qui redimat, neque qui salvum faciat.
- Pfalm. 84.** Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis.
- Pfalm. 124.** Descende, obsecro, & veni, & reminiscere miserationum tuarum antiquarum qua à saeculo sunt, ut sequar te.
- Cant. 5.** Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructus pomorum suorum, & desideriorum mrorum.
- Cant. 2.** O splendor gloria & figura substantia Patris, portans omnia verbo virtutis tuae! Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meae?
- Thren. 3.** Pars mea Dominus, dixit anima mea, propterea expectabo eum.
- Rom. 8.** Quid me separabit à charitate tuâ, o Deus? tribulatio, angustia, an fames? certus sum, quia neque mors, neque vita, neque creatura alia per gratiam tuam in aeternum.

CAPVT LVIII.

De affectu Gratitude, & modo eum exercendi.

HVNC ut exerceas Primò, agnosce beneficium quasi tibi soli collatum, ctsi fortè pluribus commune.

Secundò,

Secundò, Appende autem singula ex eo quòd in singulis plurima contineantur.

Tertiò, Vide quanta tua sit indignitas.

Quartò, Quanta sit liberalissimi Domini charitas.

Quintò, ex malis contrariis, quæ aliis obveniunt, & tibi obvenire possunt, benignitatem Dei erga te extolle.

Sextò, Sic uno appenso beneficio cùm omnia connexa sint, perge ad aliorum considerationem, quæ à cælo, elementis quatuor percipis, aut in corpore, aut animâ, aut externis rebus: infinita enim Dei beneficia sunt.

Septimò, Gratum te exhibe tanto Benefactori, præstando aut offerendo te ad ea, quæ ille petit ab te, & omnes creaturas in vita, ut te ad laudandum juvent.

Affectus Gratitude breuior.

CONFITEBOR tibi Domine in toto corde meo, narrabo Psal. 137.
 omnia mirabilia tua. Mirabilis enim facta est scientia tua Psal. 138.
 ex me super misericordiâ, & veritate tuâ erga me. Vnde enim
 hoc mihi ut recorderis mei, & tot N. me præuenias benedictio-
 nibus dulcedinis, & amantissima charitatis tuæ? Adhereat Psal. 10.
 lingua mea faucibus meis, si non meminero tui in principio leti- Admiratio
 tia mea. Tu enim potentissimus, & ego vapor, & nihil, tu sapien- Psal. 136.
 tissimus, & lumen, & ego tenebræ, & ignorantia; tu bonitas
 ipsa, & iustitia mea sicut pannus menstruata, & tamē hæc mihi
 præstas, & aperis manum tuam mihi, & imple me omni bene-
 dictione. Idèd eructavit cor meum verbum bonum, & dico tibi Resigna-
 opera mea, & totum me, ut facias de me volentem in bonis & tio.
 malis N. in tempore, & in aternitate trado me tibi, qui tradidi- Gal. 2.
 sti temetipsum pro me. Reddo me tibi, tuus enim sum ego, vivo
 denique tibi, ut vivas in me, & ibi moriar, & diligam te toto
 corde meo. Amen.

Affectus gratiarum actionis.

Humilia-
tio sui.Præsentia
Dei.
Psal. 102.Deus præ-
servat a
malis.
Psal. 39.

Ephes. 5.

Electio &
conserua-
tio Dei
gratuita.
Iaiæ 49.

O Domine Deus meus, o bonitas infinita, quis ego sum homo miser, & miserabilis, ut memor sis mei? immo verò vermis sum ego, & non homo, opprobrium merito hominum, & abiectio plebis; & dignum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos, & vel semel respicere de summo calorum; immo hinc adesse mihi, & adstare, & largiri dona hæc N. tua? Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto eius. Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones eius. Quid retribuam tibi, Domine, pro omnibus quæ retribuisti mihi, & pro hoc N. nominatim, quodq; toleres me stare in conspectu tuo, & oculi tui in omni loco contemplantur me, ut sub umbra alarum tuarum protegas me, ut i benignissime facis? Quanta enim & quàm innumera mala me circumstant! scio & aures tuas intentas ad deprecationem meam, quæ tamen qualis sit, & à quo nouisti dulcissime IESV, quem presentem amplector, & amo toto corde quantum possum.

Et unde queso hoc mihi, amantissime Domine mi, ut tu in splendoribus Sanctorum memineris mei, & tenebrarum mearum? Eramus enim aliquando tenebra, nunc autem spero lux in te Domine. Vtinam ergo luceam tibi cum iucunditate, & sic luceant opera mea coràm hominibus, ut glorificent te Patrem nostrum, qui in calis! sed unde, obsecro, Rex regum, & Dominus dominantium, unde hoc mihi, ut in gloriâ tuâ, & latitiâ, memineris lacrymarum mearum, & recorderis mei, quasi guttula in vasto mari, & arenula in universo hoc? Et hæc N. mihi tribuas, cum tot millium obliviscaris, id est, perire eos sinas, & me, me (quis, obsecro, quis ego sum) me eximas de pereuntium numero. & ames? tunc Deus meus infinita bonitas, de ventre matris meæ recordatus es nominis mei, & dignatus es esse protector, & susceptor meus? & ego oblivisci tui aliquando poterò, aut legis tuæ, quâ me te amare iubes? & non cantare in æternum misericordias tuas?

Si oblitus fuero tui, IESV dulcissime, quem amo, & amplector, oblivioni detur dextera mea, & adhereat lingua mea sa-
cibus

cibus meis si non meminero tui. Quis enim sum ego, & quæ domus Patris mei, ut vnum me eligas, & innumeros relinquant me inquam, vermiculum unum, arenulam, guttulam unam, vel atomum in magno hoc universo, quod tamen est coram te inflar gutta roris antelucani. Vnde inueni hanc gratiam in oculis tuis? scilicet ostendere vis divitiarum misericordia tua in me. O altitudo divitiarum sapientia, & scientia Dei mei! ô abyssus misericordie, qui me tot bonis cumulas, undique circumdas, ut ab infinitis prope malis præservas! & quorsum hæc? scilicet ut gratus tibi sim, & erudiar ad amorem abs te, & provoces me, ut pia mater ad amplexus, denique ut adhaream tibi omni bono, & bene atque optimè mihi sit in te. quod vehementer opto, sed non nisi propter te, in quo vivo, moveor, & sum, & ero gratia tuâ in æternum. Tu enim in manibus tuis portas me, ne fortè offendam ad lapidem pedem meum.

Et hæc præstas quamvis iniurius tibi fuerim, & quotidie multis peccatis contristem spiritum tuum, ego inquam pulvis, & cinis, & vapor ad modicum parens, & nihil. ô quam doleo ex amore tui quod unquam id fecerim, aut facere cogitarim! ô utinam saltem ex hoc nunc in æternum tot bonis provocatus à te, non declinem à mandatis tuis, non derelinquam te fontem aquæ vivæ! sed eheu! nescio, nescio quid serus vesper vehat; & audio, Qui stat videat ne cadat: & post hæc omnia dona tua horresco, dum cogito, quod ecce Domine mi, nisi tu adjuvares me, etiam hoc momento calcarem te, & rursus crucifigerem te mihi, pro tot scilicet donis tuis. Quod enim est peccatum quod facit homo, quod non facerem ego sine te, & obliviscerer Amoris, et infinite charitatis tuæ? Quas ergo gratias tibi referam? Venite et audite Angeli Dei, et sancti eius, qui me intuemini, et hæc auditis clamantem, et suspirantem in valle lacrymarum, vel in naufrago mari inter mille scopulos luctantem, inter hostium myriades inermem, et fragillimum constitutum. Venite, et audite quàm suavis sit mihi Dominus, vos qui gustatis et videtis. Venite, et audite, et narrabo vobis, qui timetis et amatis Deum, quanta fecerit anima mea.

Misericordias tuas Domine in æternum cantabo, in genera-

Xx 5

one

Sap. 18.

Rom. 11.

Contritio.
Iacob. 4.

Humiliatio.

Aug.

Psal 33.

i. Reg. 24.

tione & generationem annuntiabo veritatem tuam in ore meo. Quid enim, quaeso, inuenisti in me, cur praeter ceteris me beatum esse velles. & me, me hisce donis tuis N. cumulares canem mortuum. & pulicem unum? ecce vis divina consortem facere naturam, & regni tui, cuius non erit finis. Benedicam itaque te Domine in omni tempore, semper laus tua erit in corde, & in ore meo: quia eripuisti animam meam de morte, & pedes meos à lapsu, &

Psalm. 144.

de manu canis unicum meam. Exaltabo te Deus meus Rex, et benedicam nomini tuo in saeculum, et in saeculum saeculi. Per singulos dies beneducā tibi, & laudabo nomen tuum in saeculum, & in saeculum saeculi. In omnibus, & de omnibus benedicam tibi, ut ingratitude mea non arefaciat fluenta misericordiae tuae, quae fluunt, & assuunt in me tanto impetu charitatis de Libano, & fonte bonitatis tuae. Utinam fluant de ventre meo flumina aquae

Leo de Ie-
junio, scr. I.

vivae, quibus irrigetur universa creatura, & confiteantur tibi Domine omnia opera tua, & Sancti tui benedicant tibi. In his igitur, & pro omnibus, quae fecisti mihi gratias ago; nam non per omnia tibi gratias agere, quid est aliud, quam quadam te parte reprehendere, sicut dives, qui non tam magnitudine fructuum sibi gratulatur, quam de vilitate conqueritur. Et si centuplum, in dō millecuplum dedisti, & unum negaveris mihi pro a-

Resigna-
tio.

ternā sapientiā tuā, o medice, & salus animae meae, numquid oculus meus nequam erit, quia tu bonus es? & obliviscar bonitatis tuae, quia praeteritis donis non aducis quod optabam? ego, inquam, cecus, & infirmus, & miser, & miserabilis, nescius quid expediat saluti meae, & gloriae tuae. Tu vero pro sapientia,

Apoc. 3.

& clementiā tuā disponis omnia, et misericorditer multa negas, quae iratus concedis improbis filiis tuis. Sic filiis Israël carnes dedisti, & adhuc esca eorum erant in ore ipsorum, & ira tua ascendit super eos. Sive igitur mihi petita neges, sive tribuas haec vel il-

Psalm. 77.

la N. semper tibi gratias agam, & ago pro bonis & malis praeteritis, praesentibus, et futuris. Pater optime, tu scio, quem diligis castigas, et flagellas omnem filium quem recipis.

Noli, obsecro, reprobare me à pueris tuis. Servus enim tuus sum ego, et filius ancillae tuae. Et cur non tibi Domino prudentissimo, et optimo Patri permittemus tuas, ut opes dispartiaris arbitratu

bitratu tuo? Si quid tribuas, gratos nos esse oportet: si quid item
 neges, confidere bonitati tuae, & acquiescere sanctissima volun-
 tati tuae: ita volo, ita facio per gratiam tuam. Si enim bona de
 manu tuâ accepimus, mala quare non accipiamus? accipio, acci-
 pio, & te amo totâ animâ meâ, & mente meâ, & licet occideris
 me, in te sperabo. Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi
 Domini, qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri.
 Dicite laudem Deo nostro omnes servi eius, & qui timetis eum
 pusilli & magni. & ô utinam, Domine, complacet tibi laus
 mea, & speciosa sit hac in ore meo! utinam sic vitam instituan
 meam, ut omnes videant opera mea bona, & glorificent te qui
 in caelis es! opto omnium Sanctorum, & Angelorum, & beatis-
 simae matris tuae laudes offerre tibi ex hoc nunc & in aeternum.
 Sed enim te cognovi pulcritudo tam antiqua, tam nova; bo-
 nitas inexhausta, & incomprehensibilis charitas. Atque utinam
 possem creaturam omnem & arenam & guttas, & atomos in
 Sanctorum, & Angelorum choros convertere, & laudarent te
 pro me, pro omnibus quae retribuisti mihi, ex die quo conceptus
 fui, & in hanc aetatem perductus sum. Recogitabo tibi omnes an-
 nos meos, & dona tua in dulcedine anima meae. Nullum enim
 fuit momentum, quo non innumera mihi impendentia mala
 averteris, & dona concesseris, & quod caput est, in singulis pro-
 pe donis universa: ut enim uno dono fruatur, tu infinita propè mi-
 hi, & aliis tribuis, ut hoc uno mihi liceat frui. v.g. ut frusto panis
 pascat, caelorum motus, & influentias, & elementorum inter se
 pugnantium consensum, & causarum atque hominum series, à
 te facta, & servata fuit, ut paratus mihi esset cibus in tempore
 opportuno. Ordinatione enim tuâ serviunt mihi. audeo am-
 plius, in his omnibus tu qui es, et operaris omnia, nonne tu quasi
 servus mihi in his Deus cordis mei et omnia?

Revela quæso oculos meos, ut considerem mirabilia de lege, et
 charitate tuâ. Aperi quæso omnium oculos, ut tibi Regi caelorum,
 & immortalis soli honor, et gloria ab omnibus tribuatur. No-
 lite, quæso, filii hominum diligere vanitatem, et querere men-
 dacium. Nolite dicere, manus nostra, et non Dominus, fecit hæc
 omnia, nolite tribuere laternæ lumen, scriptionem calamo, ima-
 ginem

Basil. hom.
 3. de Mart.

Psal. 133.

Apoc. 19.

Isaia 38.

In uno do-
 no Dei plu-
 rima sunt.

Psal. 118.

Soli Deo
 gloria tri-
 buenda.

1. Tim. 1.

ginem

Psal. 102.

ginem celo, panem aratro, &c. Audite, audite: ipse fecit nos, & non ipsi nos, omnia in nobis ipse operatus est, non tamen sine nobis & sine ipso factum est nihil. Benedic ergo anima mea, Domino, & omnia quae intra me sunt nomini sancto eius. Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones eius: qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas, qui redimit de interitu vitam tuam, qui coronat te in misericordia, & miserationibus: qui replet in bonis desiderium tuum, & renovabitur, ut Aquila juvenus tua. Ecce enim venit dilectus tuus saliens in montibus, transiliens colles. Surge igitur o anima mea, & aperi dilecto tuo, ut benedicat tibi anima eius, & expleat omne desiderium tuum. Quod verò desiderium hoc meum? tu nosti, tu unus es, IESU benignissime. Quemadmodum enim desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Sitivit anima mea ad te Deum fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem tuam: ecce nunc cantamus canticum tuum in terrâ alienâ: quando dabitur, ut in conspectu Angelorum psallam tibi, & adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor magno nomini tuo? Magnus enim es Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis tua non est finis. Generatio, & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam pronuntiabit, magnificentiam gloriae sanctitatis tuae loquentur, & mirabilia tua narrabunt, & virtutem terribilium tuorum dicent, & magnitudinem tuam narrabunt. Memoriam abundantiae suavitatis eructabunt, & iustitiâ tuâ exultabunt. Miserator, & misericors Dominus, patiens & multum misericors. Suavis Dominus universis, & miserationes eius super omnia opera eius. Constituteantur tibi Domine omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi. Lauda anima mea Dominum. Laudabo Dominum in vitâ mea, Psallam Deo meo, quamdiu fuero. Amen.

Applicatio
ad S. Communionem.
Cant. 2.

Psal. 41.

Psalm. 41. Sitivit anima mea ad te Deum fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem tuam: ecce nunc cantamus canticum tuum in terrâ alienâ: quando dabitur, ut in conspectu Angelorum psallam tibi, & adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor magno nomini tuo? Magnus enim es Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis tua non est finis. Generatio, & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam pronuntiabit, magnificentiam gloriae sanctitatis tuae loquentur, & mirabilia tua narrabunt, & virtutem terribilium tuorum dicent, & magnitudinem tuam narrabunt. Memoriam abundantiae suavitatis eructabunt, & iustitiâ tuâ exultabunt. Miserator, & misericors Dominus, patiens & multum misericors. Suavis Dominus universis, & miserationes eius super omnia opera eius. Constituteantur tibi Domine omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi. Lauda anima mea Dominum. Laudabo Dominum in vitâ mea, Psallam Deo meo, quamdiu fuero. Amen.

Psal. 137.

Psal. 144.

Psalm. 137. Sitivit anima mea ad te Deum fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem tuam: ecce nunc cantamus canticum tuum in terrâ alienâ: quando dabitur, ut in conspectu Angelorum psallam tibi, & adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor magno nomini tuo? Magnus enim es Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis tua non est finis. Generatio, & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam pronuntiabit, magnificentiam gloriae sanctitatis tuae loquentur, & mirabilia tua narrabunt, & virtutem terribilium tuorum dicent, & magnitudinem tuam narrabunt. Memoriam abundantiae suavitatis eructabunt, & iustitiâ tuâ exultabunt. Miserator, & misericors Dominus, patiens & multum misericors. Suavis Dominus universis, & miserationes eius super omnia opera eius. Constituteantur tibi Domine omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi. Lauda anima mea Dominum. Laudabo Dominum in vitâ mea, Psallam Deo meo, quamdiu fuero. Amen.

Psal. 145.

Psalm. 145. Sitivit anima mea ad te Deum fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem tuam: ecce nunc cantamus canticum tuum in terrâ alienâ: quando dabitur, ut in conspectu Angelorum psallam tibi, & adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor magno nomini tuo? Magnus enim es Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis tua non est finis. Generatio, & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam pronuntiabit, magnificentiam gloriae sanctitatis tuae loquentur, & mirabilia tua narrabunt, & virtutem terribilium tuorum dicent, & magnitudinem tuam narrabunt. Memoriam abundantiae suavitatis eructabunt, & iustitiâ tuâ exultabunt. Miserator, & misericors Dominus, patiens & multum misericors. Suavis Dominus universis, & miserationes eius super omnia opera eius. Constituteantur tibi Domine omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi. Lauda anima mea Dominum. Laudabo Dominum in vitâ mea, Psallam Deo meo, quamdiu fuero. Amen.

Tob. 12.

IACVLATORIAE,
Benedicimus Deum caeli, & coram omnibus viventibus confitemur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Psal. 115.

Psal. 50.

Quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi: calicem salutaris accipiam, & ecce tibi o Iesu cor contritum & humiliatum quod tu non despicies.

Benedic

Benedic anima mea Dominum, & noli oblivisci omnes retributiones ejus: qui redimit de interitu vitam tuam qui coronat te in misericordia & miserationibus. Psalm. 102.

Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, totâ die magnitudinem tuam. Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam. Psalm. 70.

Ego autem cantabo fortitudinem tuam, & exaltabo manè misericordiam tuam, quia factus es susceptor meus, & refugium meum in die tribulationis meae. Psalm. 58.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus, in atrius domus Domini, in medio tui Hierusalem. Psal. 115.

Quam bonus Israel Deus hu qui recto sunt corde! quoniam magnificata est super calos misericordia tua, & usque ad nubes veritas tua. Psalm. 72.

Confitebor tibi Domine rex, & collaudabo te Deum Salvatorem meum, confitebor nomini tuo, fac de me secundum beneplacitum tuum. Eccli. 51.

Venite & audite omnes qui timetis Deum, & narrabo vobis, quanta fecit anima mea. Anima mea illi vivet, & semen meum serviet ipsi. Psalm. 65.

CAPVT LIX.

De Affectu Gaudii Spiritualis, & modo eum exercendi.

EST gaudere primo de Deo, & de perfectionibus illius, potentiâ, sapientiâ, bonitate, quæ illi intrinseca sunt.

Secundo de extrinsecis bonis ejus.

Tertiò de bonis quæ anima cum Deo habet, & à Deo fonte, omnis boni consequitur, veniam peccatorum, gratiam, & gloriam, &c.

Quartò respuere omne creatum bonum, tamquam inimicum veræ lætitiæ, & gaudii.

Quintò rogare Dominum, ut gaudium nobis concedat & confirmet.

Exer-

Exercitium brevius Gaudii spiritualis.

1. Cor. 13.

Tobia 5.

Isaia 61.

Psalm. 83.

Psalm. 18.

Psalm. 136.

Psalm. 91.

Psalm. 36.

Philip. 4.

Rom. 14.

Psalm. 72.

QUOD mihi in hac solitudine gaudium, Deus meus, nisi tu
omne bonum? sed eheu! longè & à me, & prope, & intrà
me, videoq; te per speculum in enigmate. Quantum ergo &
quale gaudium mihi esse potest, qui in his tenebris sedeo, &
lumen tuum, ô sol iustitiæ, non video? Gaudens tamen gaudebo in
Domino, & exultabo in Deo IESV meo, quia post tenebras spero
lucem. Utinam cor meum & caro exultent in te Deum vivum!
ubique enim etiam in hac lacrymarum valle materia gaudii
mihi est. Servit enim mihi omnis creatura, & celi enarrant glo-
riam tuam, & annuntiant mihi amorem tuum. Muros video
caelestis Ierusalem positos in oculis meis, ne tui, ne patria obli-
viscar. Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui.
Delectasti me Domine in facturâ tuâ, & in operibus manuum
tuarum exultabo, & cum scriptum legam: Delectare in Domi-
no, & dabit tibi petitiones cordis tui: nonne dabis eas mihi qui
sunt gaudere in te Domino meo semper, & exultare in te in glo-
riâ tuâ, quodq; tibi flectatur omne genu? Utinam sic gaudeam, ut
vita hujus gaudia repellam constanter, & te fruam, ac tædia se-
ram fortiter, & quidquid tibi visum fuerit, tuus enim sum: &
quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desi-
derat anima mea ad te Deus.

Affectus Gaudii.

Psalm. 41.

Psalm. 36.

Gaudium

in Deo

omnia

impetrat.

Psalm. 31.

Gaudium

de bonis

Dei.

Isaia 55.

QUAM bonus Israël Deus his, qui recto sunt corde! verè
suavis est, Domine, spiritus tuus, qui jubes me delectari in
te, & si id fecero, promittis mihi dare petitiones cordis mei: di-
xisti enim per Psalterem tuum: Delectare in Domino, & dabit
tibi petitiones cordis tui. At quænam istæ sunt? nulla spero, nisi
ut latetur sapiens in astutiâ suâ, & fortis in fortitudine suâ: ego
autem in eo, quod cognoverim te omne bonum, & quod exultent
justi in te Domine, & glorientur in te omnes recti corde, Ieta-
mini in Domino & exultare justis, & gloriamini omnes recti cor-
de. Laudamini in nomine sancto ejus, latetur cor quærentium
Dominum. Et quomodo non latetur in te is, qui quærit te, dum
inve-

inveniri potes, & invenit te? dicebat ille amicus tuus: Memor fui Dei mei, & delectatus sum, nonne & me replebis lætitiâ cum vultu tuo? & introibo in conspectu tuo in exultatione? sto enim hodie coram te, & latabor, & exultabo in te: psallam nomini tuo Altissime.

Exultabit cor meum in salutari tuo: Cantabo Domino, qui bona tribuit mihi, & psallam nomini Domini Dei Altissimi: Quanta enim bona de manu tuâ accepi præ aliis plurimis, à quibus me nihil discernit, nisi gratia tua? Itaque dicam cum Psalte tuo: Dominus regit me & nihil mihi deerit, nihil, nihil in loco pascue, ubi me collocavit: super aquas refectiois educavit me: animam meam convertit: deduxit me super semitas justitiæ propter nomen suum. Quis enim homo novit viam suam, & finem suum, nisi tu Domine? parasti insuper in conspectu meo mensam carnis, & sanguinis tui ferculis instructam, adversus eos, qui tribulant me, impinguasti in oleo misericordia tuæ, caput meum, & calix tuus inebrians, quàm præclarus est!

Super omnia tamen hoc me delectat, quod misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ: idq; ut inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum. sic detergo omnem lacrymam ab oculis meis, quia oculi mei te conspecturi sunt, & vias justas & equas, quibus me perduxeris ad te. O quomodo anima mea tunc exultabit in te Domine, & delectabitur super salutari tuo! omnia ossa mea dicent: Domine quis similis tibi? quando nempe inebriabor ab ubertate domus tuæ, & torrente voluptatis potabis me.

Nunc hinc ure, hinc seca, quod bonum est in oculis tuis hoc facito; tuus sum ego: tu nosti quid expediat non tam mihi, quàm magno nomini tuo. Tu medicus, & ego aeger; tu benignissimus Pater, & ego filius, quis, qualisq; tu nosti qui scrutaris cor & renes: sufficit ut noveris, non enim amas & deseris. Etenim agnosco Patrem, ideòq; & si ambulavero in medio umbrae mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

Latabor & exultabo in te, & gloriabor in te Deo Salvatore meo. Absit enim gloriari nisi in te & in cruce Domini nostri JESV Christi, & in amore tuo bone IESV. Exultabimus, & letabimur

Memoria
dulcissima.
Psal. 76.
Præsentia
Dei.
Psal. 9.
Psal. 12.

Gratiarum
actio.
Psal. 22.

Enumera-
tio benefi-
ciorum Dei
& causæ
lætitia.

Desideriū
vniōni
cum Deo.

Psal. 39.

Resigna-
tio.

Cant. 1.

latabimur in te memores uberum tuorum super vinum. *Plurimum enim elucet potentia, sapientia, & bonitas tua, & in omni misterio vita mea charitas immensa erga me elucet, & me trahit. Video enim hac geri ut mortem me appetentem interimas, & vivam tibi; ut ignorantiam meam pellas, & cognoscam te esse omne bonum, & me, & omnia nihil esse in conspectu tuo, nec satiari posse cor meum, nisi te uno, eò quòd creaveris nos ad te. Doces me vintere hostes meos, & gratiã tuã pravenis, & ubique gloria aeterna pignora ostentas mihi, & ubique ò gaudium, & fiducia mea, ubique es mihi præsens & omne bonum.*

Affectus
zeli.
Cant. 1.
Psal. 20.

Isaia 53.

Rom. 13.
Actus amoris.

O utinam cognoscant te, & te presentem intelligant omnes mortales. gaudeo interim & gratulor; quia recti diligunt te, & sperant in te, qui nouerunt te. Inter hos ego minimus seruorum tuorum, quem tot benedictionibus dulcedinis pravenisti, & in amaritudine anima meã delicias mihi praparare dignatus es. Condonasti etiam, ut spero, mihi omnia peccata mea, qui dolores meos, & languores verè portasti, & tormenta tuã mihi voluisti esse vera solatia, tuas calumnias mihi gloriam, & doctrinam, & arma mea, imo vestem meam, ad quam me hortaris, per Apostolum amantissimè, dum dicit, Induimini Dominum IESVM Christum: quid illud est? lucem inaccessibilem, charitatem ineffabilem, ut omnis ignorantia tollatur, & omnis amaritudo evacuetur. Gloria enim magna indui veste tuã, & te Domine mi sequi.

Affectus
amoris.
Psal. 103.

Non fecisti, non fecisti taliter omni nationi, uti mihi; & cui mihi? equidem quia amabas me. & ego ullo momento vita mee, aut aeternitatis tuã te non amabo: dico tibi, dico obsecro ne irascatur Dominus si loquatur pulvis & cinis, dico ex intimo corde coram curiã tuã; per gratiam tuam amo sincerè te, amo & ex hoc momento in aeternum omnes respiraciones & motus, actus esse cupio ardentissimi amoris. Cantabo Domino in vita meã, psallam tibi Deo meo quamdiu ero. Iucundum sit tibi eloquium meum: ego enim delectabor in te Domine, & amabo te toto corde meo.

Gratulatione.

Gratulor tibi, & gaudeo de omnibus bonis tuis, non quia communicare ea mihi vis, sed quia tu ea possides, & iis gaudes & iungis

infinita bonitas, sapientia, & potentia, sufficit mihi hac esse tua.
 & me esse nihil in conspectu tuo, qui enim existimat se aliquid Galat. 6.
 esse cum nihil sit, ipse se seducit; gaudeo tamen de presentia tua,
 cui stectitur omne genu, quem ardentissimo corde complectitur
 universa curia Sanctorum, & Angelorum. O utinam etiam sic Psal. 70.
 universum cor humanum tecum unum esset, te unum amaret, &
 speraret. Non eges quidem, non eges istis amatoribus, non egestu Deus non
 Domine Deus honorum meorum, sed quod tibi debeo, infinitis eget nobis.
 titulis, malignè quidem reddo, reddo tamen, & cum gaudio: Psal. 15.
 Confitebor tibi in vasis Psalmi, & veritatem tuam Deus psal-
 lam tibi in citharâ sanctus Israël. Psal. 70.

O utinam ego, & omnes perfectè te diligant omne bonum! A ctus zelè,
 utinam exemplari vitâ, qualem me ducere decet, & exigit cha-
 ritas tua, sic honorificare possem te, ut traherem omnes in odo-
 rem unguentorum tuorum; tu enim amor noster, & gaudium, Eccl. 2.
 tu delectatio nostra, tu spes & gloria nostra. Fac igitur ut omnè Contem-
 risum reputem errorem, & in te solo, & de te solo gaudeam. Hoc ptus sæculi.
 enim scio à principio, ex quo positus est homo super terram, quòd
 letitia impiorum brevis est, & gaudium hypocrite ad instar pū- Job. 10.
 ti. Si ascenderit usque in calum superbia ejus, & caput ejus nu-
 bes tetigerit, quasi sterquilinum in fine perdetur, & qui cum vi-
 derint, dicent ubi est? velut somnium avolans non invenietur, Ibidem.
 transiet sicut visio nocturna, & cum dulcè fuerit in ore ejus ma-
 lum, abscondet illud sub linguâ suâ, panis ejus in utero illius ver-
 tetur in fel aspidum intrinsecus divitias, quas devoravit, evomet,
 & de ventre illius extrahes eas Deus, caput aspidum suget, &
 occidet eum lingua viperæ. Absit ergo, absit à corde serui tui,
 qui confitetur tibi, absit ut quocumque gaudio gaudeam bea- Aug. lib 10.
 tum me putem. Est enim gaudium quod non datur impiis, sed cont. c. 22.
 eis qui te gratis colunt: quorum gaudium tu ipse es, & ipsa vita
 est beata gaudere ad te, de te, & propter te; ipsa est, & non est al-
 tera, neque ad alteram tuâ gratiâ suspiro: Quidquid enim in Eccl. 1.
 mundo est, universa vanitas est, & afflictio spiritus. In te verò
 qui exultat animus, tranquillus est, neque habet, quod exoretat Chryl. h. 2.
 extra te. Animi enim tranquillitatem & letitiam, inquit Chry- in epist. ad
 stomus tuus, non principatus magnitudo, non pecuniarum co- Rom.
 pia,

pia, non potentia tumor, non corporis fortitudo, non mensa sumptus, non vestium ornatus, non aliud quidquam rerum humanarum afferre consuevit praterquam rectè factum, & bonum spirituale, & munda conscientia, quam certè qui habet, ut panosus sit, & cum fame luctetur, tamen tranquillior, & beator est iis, qui inter delicias degunt; quemadmodum & qui male sibi conscius est, etsi omnia bona possideat, omnium est miserrimus.

Mundus non satiat.
Esther 3.
3. Reg. 21.

1. Cor. 11.
2. Cor. 7.

Tristitia noxia.
Prov. 25.

Eccli. 38.
& 35.
Iustus non tristatur.
Matth. 16.
1. Cor. 6.
Philip. 2.

Contemptus sui.

Psal. 70.

Psal. 70.
56. 9. 21. 34.

Ecce Aman mediâ in felicitate quidquam se habere negat, id quod Mardocheus se non colat, & infelix Achab, quod vineam Naboth non possideat. Apostolus verò tuus in fame, & siti, in frigore, & nuditate, in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, in mortibus frequenter, Repletus sum, ait, consolatione, superabundo gaudio. Da mihi, obsecro, hoc gaudium, & amara sit mihi omnis delectatio, qua extra te est: huius enim extrema luctus verè occupat, & tristitia secularis, quam, obsecro, ut avertas à seruo tuo. Sicut enim tinea vestimento, & vermis ligno, ita tristitia viri nocet cordi: & à tristitia cordis festinat mors, & cooperit virtutem, & tristitia cordis flectit cervicem, & omnis plaga tristitia cordis est, verum hac non invadit servum tuum, qui despicit universa propter te, & novit quàm preciosa sit anima sua sibi, & tibi; quodq; pro eâ nullam commutationem dare poterit. Empti enim sumus à te precio magno, ô sapientia, ô bonitas, & verè quàm preciosus tibi sum servus, qui ut tuus essem, formam servi accepisti in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.

Et unde tibi tam preciosus eram qui sum verè & sincerè vilissimus, & talem me haberi volo & velle debeo? quomodo emisisti me precio tam magno, ut scilicet glorificarem & portarem te in corpore meo, & unum te diligerem? & poteròne alium prater te, quàm preciosa debet esse gloria, & desiderabilis, quam sic emisisti mihi! quàm terribilis infernus, à quo me sic redemisti, & præservasti, in quem innumeros ruere video, quia derelicti sunt à te, quia dereliquerant te. Exultabunt labia mea, cum cantavero tibi, & anima mea quam redemisti: sed & lingua mea totâ die meditabitur iustitiam tuam, cum confusi, & reveriti fuerint, qui quarunt mala mihi. Exurge Deus meus, exurge gloria mea:

labor,

latabor, & exultabo in te, & narrabo nomen tuum fratribus meis, & in populo gravi laudabo te; quia vicisti leo de tribu Iuda, Apoc. 5. & illuminasti me sedentem in tenebris, ut surgerem, & sequerer te, & intrare in gaudiū Domini mei. Vnum id peto, sed non nisi propter te: non cupio videre bona tua, nisi ut laudem te, nec evadere supplicia aeterna, nisi ut honorificeris, & justificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris: omnia enim propter te-metipsum fecisti; tu unus sufficis mihi, & sufficit mihi gratia tua. Non ergo sapiat mihi mundus, aut bona illius, quando gustavi, & vidi quā suavis sis, Domine IESV; quem amo toto corde meo, non delectent me syrenum cantus fallaces, quando vox tua dulcis sonuit in auribus meis, & dulcia facta sunt faucibus meis eloquia tua super mel & favum.

Psal. 50.

2 Cor. 12.

Psal. 33.

Quid mihi delectabile esse potest, postquam vidi te Domine, & salva facta est anima mea? quid me contristare deinceps potest? gaudens gaudebo in Domino, & exultabo in Deo IESV meo. Tu enim regis me Domine, & nihil mihi deerit. Cur ergo sperare, aut alicui obnoxius esse volo, qui in te uno omnia habeo: si fameo, ecce parasti in conspectu meo mensam. Et tu qui cibus es Angelorum, factus es cibus viatorum, & fecisti mihi convivium pinguium, & manna absconditum, & panem preparasti omne delectamentum in se habentem. gaudens ergo gaudebo in Domino, & exultabo in Deo IESV meo, quia hodie licebit vesci pane Angelorum, & non tantū ut catellus comedere de micis, quae cadunt de mensa dominorum meorum. Si ager fuero, ecce impinguaſti in oleo misericordia caput meum, & calix tuus inebrians quā praeclarus est! si conturbatus, ecce gustare dedisti & videre quā suavis sis, etiam in hac valle lacrymarū; tolerabilem hanc mihi facit providētia tua, quae & capillos meos numerasti, & ne quidem unum decidere posse absque tua providentiā novi. Hinc nox illuminatio mea fit in deliciis meis, quando tu in tenebris lux orta es mihi, & uti spero, & opto, recto corde letitia.

Abacuc. 3.

Applicatio

ad Rom.

munione.

Psal. 22.

Fiducia in

Dei pr-

videntia

Matth. 10.

Lucæ 21.

Psal. 138.

Narrabo nomen tuum fratribus meis, & in medio Ecclesie laudabo te. Qui timeatis Dominum laudate eum; universum semen Iacob glorificate eum. Laudate nomen eius, quoniam suavis est Dominus in aeternum misericordia eius, & usque in ge-

Psal. 21.

Psal. 99.

- Pfalm. 95. *neratione veritas eius: cantate Domino, & benedicite nomini eius: annuntiate de die in diem salutare eius: annuntiate inter gentes gloriam eius, in omnibus populis mirabilia eius: quia secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tue Domine latificarunt animam meam, sed super haec omnia quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini, quando veniam & apparebo ante faciem tuam? quando reddes mihi latitiam salutaris tui, & implebis me cum gaudio vultu tuo, & ostendas mihi delectationes tuas in dexterâ tuâ usque in finem?*

JACVLATORIAE.

- Rom. 11. *O Altitudo diuitiarum sapientia & scientia Dei, quam verè incomprehensibilia sunt iudicia tua, & investigabiles viae tuae, quam magna multitudo dulcedinis tuae!*
- Pfalm. 30. *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in secula. O quam doleo quòd non omnia opera mea semper benedicant tibi*
- Dan. 3. *Cur ad modicum piget hic ò anima mea laborare & flere, & inuenire in te multam requiem?*
- Eccli. 51. *Da mihi, Domine, qui solus potes, de te gaudere, ut dicere possim: Memor fui Dei mei, & delectatus sum, & exercitatus sum, & discessit spiritus meus.*
- Pfalm. 118. *Obsecro te per misericordiam tuam, particeps sum ego omnium iumentium te, & gaudii Sanctorum tuorum N.*
- Philip. 4. *Gaudebo in te Domine semper & sine intermissione, ut videant homines opera mea bona, & glorificent te.*
- Matth. 5. *Aqua multa non poterunt extinguere charitatem & gaudium Sanctorum in tribulationibus, quid ergo mihi nocere poterit si boni emulatores fuerò?*
- Cant. 8. *O Domine, da mihi gustare & videre quam suavis sis, & nihil velle præter te, aut extra te*
1. Pet. 3. *Nihil vereor horum, nec facio animam meam preciosiorem quam me, dum modo consummam cursum meum, & placeam tibi.*
- Acl. 20.

CAPVT LX.

De affectu Amoris, & modo eum exercendi.

1. **E**X omni creaturâ hîc elici potest, ex omni beneficio, ex omni vitæ Christi mysterio; ad hunc autem conducet se in præsentiam Dei statuere quieto corpore,

corpore, ac animo, eum que intueri summum, & omne bonum.

Secundò, Illi gratulari, & optare hoc ipsum quod est.

Tertiò, Supra omnia æstimare, & quidquid creatum est despiciere.

Quartò, Gaudere de perfectionibus ejus.

Quintò, Optare ut omnes eas cognoscant, & ament, & dolere quòd neque tu, neque homines id ut meretur faciant.

Sextò, Resignare voluntatem suam perfectè.

Septimò, Statuere cuncta ejus mandata & consilia fervare.

Octavò, Id sperare ad unionem cum illo. Vide P. Pacz tertio Tomo Libro 4.

Exercitium Charitatis brevius.

O Charitas Deus meus, da mihi intellectum & discam mandata tua, sive per Epistolam, sive per creaturam loquaris ad cor meum. Quidquid enim ad salutem disco, tu presentissimus mihi me intimo amore doces, ô salus mea, & medicina anime mee. Et quanto quanto id amore doces me, qui nihilum sum apud te, tunc bonorum meorum egesset, ut tam spontaneo amore tot me bonis & charitate tuâ præveneris? Sic enim Pater eterne dilexisti mundum ut filium tuum unigenitum dares. Sic tu benignissime IESU fili Dei, ut pro me in mortem dederis animam tuam, & gravia mihi esse queant mandata & consilia tua? diligam ergo hac N. te Deus sortitudo mea, ô quàm tibi adherere mihi bonum est, quid ergo me separare poterit à charitate tuâ? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? fortis enim ut mors dilectio tua, & aqua multa spero non poterunt extinguere charitatem, id est, ignem quem venisti mittere in terram, & vis vehementer accendi.

Psal. 118.

Deus ex amore do-
cet.

Ioan. 3.

Rom. 8.

Resignatio.

Cant. 8.

Exercitium quo excitatur affectus Amoris Dei.

SI vera sunt hæc, & tāta bona tua sunt, quæ mihi largiris, & tot mala, à quibus me præservas ne me sicut alios premant, uti manifestè video, & firmissimè credo, si tu mihi ubique præsens es, & undique me circumdas omne bonum, quid aliud præter te quero, aut spero, aut quo trahor Deus meus abs te, qui ignis es consumens, & Deus, qui exaudis per ignem. Quomodo, quomodo cor meum non est ardens in me, dum hæc video & te audio tot mihi loquentem vocibus, quot circumdor undique creaturis, totidem enim beneficis prævenis me, tot funiculis trahis ut fruatur te, immò centies millies quotidie à summo calo descendis in sacerdotum manus propter me, at que aded speculator adstas desuper, qui nos diebus omnibus actusq; nostros prospicis à luce primà in vesperam. Et verò quid per hæc omnia requiris à me, nisi hoc unum ut diligam te? hoc unum à me postulas sive bona mihi tua tribuas, sive supplicis terreas. Vis enim ut fugiam mala, quia me amas, ut in te inveniam bona, immò possideam omne bonum. Si bona tribuis, invitas ut majoribus me bees, & te omnium authorem diligam toto corde, & animà meà.

Deus ignis.
Hebr. 12.

Amari cupit.

Amo igitur te Deus meus, id est bene tibi volo, & servare tua omnia, etiam minima mandata; ut placeam tibi, & complectat tibi in me. Itaque ego te, ego te præsentem arctissimè complector & sincerè amo, atque utinam ignis iste amoris, & dulcissima charitatis tua in omni meà meditatione exardescat, imò in omni loco & momento ex nun usque in aeternum, & jucundum tibi foret hoc eloquium meum, & letareris super me hereditate tuà, postquam toties, quod vehementer ex amore tuo doleo, contristarim te amantissimum Patrem meum.

Psal. 38.

Psal. 103.
Contritio.

Sed cur amari à me vis: utique ut mihi benè sit, & amarum mihi esse potest. ò Deus meus amare te: non potest. Amo, amo, & cor à n calo & terrà, & omni creaturà amare te volo aeternum & respuo omnem creaturæ amorem, nihilq; volo extrà te, licet resistat caro, reclam: mundus, & diabolus retrahat. Et verò nihil

nihil ultra praestari à me vis praeter amorem? nihil. Sed unde id faciam, nisi per te? Obsecro te igitur humillimè, da mihi ut te amem. & nihil extra te, aut saltem, non nisi propter te. Sed, ô Majestas infinita, obsecro ne indigneris si coràm curiâ tuâ ego pulvis & cinis loquar ad te. Quis ego sum ut à me diligì velis, & vehementer optes? tu à me? nostine me, novine te? priusquam me formares in utero nosti me; sed ego, eheu! utinam & nihil praeter te, amantissime IESU! sed quid? Tu à me amari vis, qui sum peccator, & abyssus miseriarum? scio, vis, & vicissim amas, & mihi ades, & vides me, & in adiutorium meum intendis, & amari à me desideras, hæc altissima abyssus est bonitatis, misericordiae, & charitatis tuæ: non potero ad eam, non potero ad eam.

Utinam haberem latitudinem cordis, sicut arena maris, & nunc tandem aliquando amarem te latissimè, & in omni creaturâ te omnium Auctorem! utinam ab initio fuisset semper secundum cor tuum, & fecisset ex sincero amore omnes voluntates tuas! qui enim habet mandata tua, & servat ea, hic solus diligit te. Utinam in omnem æternitatem, ex hoc nunc saltem amare te possem, & amore sublimi transcenderem terrena omnia, & ascenderem ad te, & amplecterer te omne bonum, sed non nisi propter te. Utinam profundissimè in me descenderem, & ex amore tui sub omnibus me collocarem! recumberem tecum in novissimo, & invenirem te, & super me requiesceret spiritus tuus dulcis & omnia mea in te centro suo, extra quod illi omnia mala, & in quo ei omne bonum, quod certè non peto, nisi propter te, uti neque debeo, sed ut laudari à me, & in me possis, & recreari, & tu omne bonum benedicere mihi propter te.

Quis mihi det, ut cum Moysse voces me in caliginem, & tu solus mihi appareas, & ostendas mihi omne bonum! tum sileret terra omnis in conspectu tuo, nec esset quod me traheret, aut terreret. Sed quid dico? quid audeo? non sum ego Moyses, non sum; quid ergo sunt ut clamem & loquar ad te? ego vox anima clamantis in deserto, ego vox oviculae relictae, & errantis in vastâ solitudine invocantis amorem tuum. Non sum ego Moyses aut similis ei, qui hoc audente debeam, Non sum, sed verè novissimus sum

Admiratio.
quod Deus
velit diligere.
Ierem. 1.

Psal. 41.

Charitatis
latitudo,
&c.

Ioan 14.

Exodi 33.

sum virorum, & omnium peripsema, sed quid? amare tamen te debeo, & cupio toto corde. Ignosce, queso, ignosce, & memineris Domine, quia pro infinita bonitate tua, mandasti mandatum hoc tuum custodiri nimis, ut diligam te Deum ex toto corde meo, ex tota mente mea, ex totis viribus meis. Scrutabor hanc legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo: dulciora siquidem eloquia haec tua super mel & favum ori meo. Momento uno, ama te, qui ab aeterno amasti me, diligere cupis: momento, inquam, vita huius, & si fecero, omnia & te mihi dabis: charitate enim perpetua dilexisti me, & ideo attraxisti miserans mei.

Amoris Dei
excessus.

O Amor quam gratuitus es erga me, quam liberalis, quam magnus es, & excessivus! quid hoc est, firine potest ut cogites de me? quid dico? etiam de sinu Patris descendisti, & 33. annis quaesivisti me, ut amarem te. Venditus es pro me in precium meum, Rex regum, & qui es gaudium Angelorum, tristatus es usque ad mortem propter me, & factus es opprobrium hominum, ut gauderem de te, & amarem te. Eras fons vitae, & aruit tanquam

Psal. 21.

testa virtus tua, & infirmus homo factus es ut fortis forem: & mortuus es, ut ego viverem, & quomodo non vivam tibi & infinita bonitas, potentia & sapientia? quomodo non amabo te, vel

Quid sit a-
mare Deū.

quomodo potius amabo te? Quid enim facio tibi dum te amo: volo te esse, qui es, & tibi esse omne bonum, non mihi; quia tu solus es. Tibi flecti omne genu, & per misericordiam tuam in te possidere omne bonum. Sed verè non opto nisi propter te, ut laudem te intimo corde meo. Itaque obsecro fac, ne me etiam diligat ullus homo, nisi propter te. Non mihi tribuat quidquam, nisi ut tibi Deus meus bene sit per me. si me pascat, unum de minimis tuis, te pascat in me, si potet, te potet in me, & soletur; ego enim verè minimus ille sum, de quo tu ter maxime Deus, dicere dignatus es: quod huic uni ex minimis meis fecisti, mihi fecisti. Tunc dicis, & censes fieri tibi, quod mihi? & ego quid faciam? non vivam nisi in te, nec fieri mihi quidquam volam, aut volo, nisi quod tibi utile, honorificum, & jucundum.

Matth 25.
Dan. 7.

Millia millium ministrent tibi, & decies millies centena millia assistant tibi: & ego inter ea adstabo minimus, ut appareat maxima charitas, & dignatio tua. Vidit Ioannes amicus tuus,

& dilectissimus Patronus meus fluvium aqua viva splendidum
 tamquam crystallum, procedentem de sede Dei, & Agni: quis ille Apoc. 22.
 nisi amor tuus dulcissime IESV: sine ergo Domine mi, sine fluat
 in sitientem animam meam ut ferat tibi per menses singulos fru-
 ctum suum. & licet me gratiã tuã indignum, & egenum vi-
 deas, memor esto verbi tui seruo tuo, in quo mihi spem dedisti. Apoc. 21.
 Illud verò est: ego sitienti dabo de fonte aqua vite gratis. Ecce
 Domine mi promisisti fallere neque vis, neque potes. Merita si
 fortè non habeo spero tamen; quia gratis promisisti, ut pauper &
 inops laudent nomen tuum, & ament infinitã bonitatem tuam.
 Sed quis erit diligendi modus? vereor enim ne plus, minùs vo-
 quàm oportet, inflammer desiderio, & amore Domini mei. Ex Bernard. de
 toto, inquis, corde, non est satis, ex totã animã tuã: ne hoc qui- diligendo
 dem satis est, ex totã mente tuã. Quid vis amplius? vellem for- Deo.
 tasse, si viderem quid posset esse amplius: vellem utique ex intimo
 corde dicere posse cum Apostolo: Quis me separabit à charitate
 Christi? tribulatio, an angustia, an gladius? Certus sum, aiebat
 ille, quid verò dicam, ego nesciens amore an odio dignus sim? di-
 cam tamen gratiã fretus tuã: certus sum, quia neque mors, ne- Rom. 8.
 que vita, neque Angelus, neque principatus, neque virtutes, neque
 instantia, neque futura, neque fortitudo; neque altitudo, neque
 profundum, neque creatura alia separare me à charitate tuã
 poterit ò Deus, quæ est in Christo IESV Domino nostro: toto
 enim corde te diligo, & diligere volo.

Quid verò illud est, diligere te, clementissime Domine IESV;
 non abduci blanditiis, non seduci fallaciis, non frangi injuriis,
 sed integrè sic te diligere toto corde, ut ad nullius rei dilectionem
 cor meum magis inclinetur, quàm ad te, nec delectetur in aliqua August.
 re magis, quàm in te: minùs enim te amat, qui tecum aliquid a-
 mat, quod non propter te amat. Totum namque exigit, qui totũ
 hominem fecisti. Hoc opto & perfectè te amare in æternum, qui 1. Ioan. 3.
 enim non diligit, manet in morte, & qui diligit vivit in te, ò vita
 mea, & vivet in æternum: aqua enim multa non poterunt ex-
 singuere charitatẽ, nec flumina obruent illã; imò fortis erit sicut
 mors dilectio, & dura sicut infernus, emulatio. Pro te igitur vi-
 vã & moriar, & mortificabor tota die: mihi enim adherere tibi Psalm. 72.

Pfal. 72.

Pfal. 15.

Pfal. 38.

Pfal. 72.

Deo meo bonum est, & ponere in Domino Deo spem meam: tu enim Domine pars hereditatis meae, & calicis mei: tu es qui restitues hereditatem meam mihi: verè funes ceciderunt mihi in praclaris, etenim hereditas mea praclara est mihi. Etenim nunc qua est expectatio? nonne Dominus? & substantia mea apud te est. Quid ergo mihi est in calo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum Deus cordis mei, & pars mea Deus in aeternum.

JACVLATORIÆ.

Pfal. 72.

Quid mihi est in calo, & à te quid volui super terram? defecit caro mea, & cor meum Deus cordis mei, & pars mea Deus in aeternum.

Ierem. 2.

O quam amarum est mihi reliquisse me te Deum meum & omnia bona.

Sap. 11.

Quis resistet tibi & charitati tuae coram quo sic est orbis terrarum tamquam gutta roris ante lucani?

Cant. 8.

Pone te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum.

Lucæ 1.

Obsecro te per viscera misericordiae tuae in quibus visitasti nos: veniens ex alto, & visitas quotidie, respice in me.

Pfal. 27.

Mihi autem adhaerere Deo meo bonum est & ponere in Domino spem meam.

Ierem. 2.

Vnde hoc mihi ut recorderis? unde hoc mihi ut deliciae tuae sint esse mecum.

Prover. 8.

Paratum cor meum Deus sive ad prospera, sive ad aduersa: paratum cor meum tibi, tui ego sum, tu quaeso, Deus, esto mihi.

Pfal. 56. &
107. 118. 30.

Exodi 33.

Pfal. 5.

Si inveni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi faciem tuam, & dirige in conspectu tuo viam meam. Amen.

CAPVT LXI.

De exercitiis praecipuarum virtutum.

CONTINET hoc caput exercitia brevia virtutum praecipuarum, & adspiraciones, ut si quando in meditatione harum motivum occurrat, his si libet affectus earum augere queas.

Exer.

Exercitium brevius, de Charitate proximi.

O Charitas Deus meus, credo tibi & spero in te, & diligo te
 toto corde & proximum propter te. Etenim in hoc cognos- Matth. 5.
 cent omnes quod discipuli tui sumus si dilectionem habuerimus
 ad invicem. Hoc inquitbas esse mandatum simile maximo. Qui
 enim diligit proximum verè legem implevit, & qui non diligit Rom. 13.
 manet in morte. Si ergo ante omnia mutuam in nosmetipsos cõ-
 tinuam charitatem habere debemus, ex hoc in æternum super
 omnia hanc servare volo, & discipulus tuus esse, neminem ju-
 dicare, neminem verbo aut opere contristare, sed solari, juvare,
 ultro honore omnes pravenire, omnes in te diligere, omnibus et-
 jam minimis facere quod tibi facerem, ò amantissime JESV. Ioan. 13.
 Mandatum enim, dixisti, novum do vobis, ut diligatis invicem
 sicut dilexi vos. Cum igitur dignatus sis animam ponere pro nobis
 & me: & ego debeo & cupio gratiã tuã pro fratribus non pecu-
 niam, non commoditatem solum ponere, sed animam meam.
 Da autem mihi, ò JESV, non diligere verbo, neque lingua, sed
 opere & veritate, ut quacumque volo ut faciant mihi homines, Matth. 7.
 id faciam illis seu tibi potius, quã enim mensus mensurã fuero,
 remetieris mihi, & te ipsum dabis mihi, qui es spes mea, salus mea
 & refugium meum.

IACVLATORIE.

Credo Domine, hoc esse preceptum tuum ut diligamus te, & in- Matth. 22.
 vicem sicut dilexisti nos, cumq; in his universa lex pendeat &
 propheta, cupio implere ea toto corde meo, & diligere proximum sicut
 meipsum

Vt quid, ò JESV, ergo diligo vanitatem & quero mendacium? Psal. 4.
 ut quid in aliis hareo, & decimo mentham & anethum, & toto cor-
 de non diligo te in proximo meo & tolero defectus ejus, & adimpleo
 legem tuam?

Cerè etiam si fide montes transferam, & tradidero corpus meum Matth. 23.
 ita ut ardeam & universum mundum lucrer, charitatem autem
 non habuero, quid mihi prodest, aut proderit in iudicio tuo?

Da quod jubes Domine JESV, & jube quod vis, paratum est cor 1. Cor. 13.
 meum, & non est abbreviata manus tua.

Obsecro te, charitas Deus meus, per viscera tua misericordie, da Matth. 5.
 mihi ut diligam proximum propter te & inimicos meos, gaudeam de
 bonis, & malis illius doleam, ut filius tuus sim.

Cum tu charitate perpetuã dilexeris me, diligam te Deus fortitu- Ierem. 31.
 do

do mea, & animam meam pono pro fratribus meis, quanto magis omnem substantiam meam!

Pfalm. 8.

Domine, quid est homo quod sic memor sis ejus, ut tibi fieri dicas, quod uni ex minimis fecero? nunquam ergo avertar ab ullo ut nunquam avertari à me.

Prover. 8.

O utinam delicia tua sint esse mecum & charitas tua diffusa sit in corde meo, & faciam omnes voluntates tuas, & placeam in bono proximo meo.

Rom. 5.

Galat. 2.

Vivo ego jam non ego, sed tibi, & vivet tibi anima mea in omnibus, & semen meum serviet tibi. Amen.

Pfal. 21.

Exercitium brevius de affectu Resignationis.

1. Cor.

O Christe JESU, refugium meum, Domine mi, credo, & in te spero, & te toto corde diligo. Cum verò in te vivamus

Aët. 17.

Pfalm. 72.

moveamur, & simus, ex hoc momento in aeternum tibi vivamus & movebor & ero. Quid enim mihi est in celo, & à te quid vultui super terram? Si quid est, toto corde abnego, ut amem te totam animam meam. Et verò quid velle miseri extra te possumus in uno omnia habentes? Ecce apposuisti mihi in hoc N. aquam &

Tobiae 10.

ignem, mortem & vitam, tristitia & leta, speranda & timenda. Quid optabo aut timebo? ad quae extendam manum meam? ego nescio introitum & exitum meum ò JESU, nescio, tu scis, fac de me quod placet tibi, tuus sum ego toto corde. In manibus tuis sortes meae: sive in morte, sive in vita. ad te levabo oculos meos, & extollam manus meas in sancta, benedicam te Domine in aeternum, in aeternum. O unica mea spes Christe JESU Deus meus, fiat voluntas tua, sicut in celo & in terra, fiat, fiat, non quod ego volo, sed quod tu. Ecce ut jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum, idcirco omnem sollicitudinem meam, sive de publicis, sive privatis agatur, in te projicio ex nunc in aeternum; quoniam scio, scio tibi, tibi de illis & istis ter maxime Deus est cura, etiam de me, etiam de me, etsi noveris me & nihil meum.

Ecclia. 5.

3. Reg. 3.

Pfalm. 30.

Pfalm. 133.

Pfalm. 72.

1. Pet. 5.

Amos 3.

Thren. 3.

Custodi me obsecro te propter te ut pupillam oculi & sub umbra alarum tuarum protege me. Et si non est malum in civitate quod non feceris, amantissime Domine mi, quid querar? fiat, fiat voluntas tua, & si non est bonum nisi à te, ad quem respiciam nisi ad te? & praestolabor cum silentio salutare tuum Deus meus, & diligam te toto corde meo. Amen.

I A C V.

JACVLATORIA.

Verè, ô IESV, nescit homo finem suum, nescit ingressum & introitum suum, idè ad te Domine levavi animam meam Deus meus, Psalm. 24. in te confido, & non erubescam.

Maledictus homo qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum. O utinam ô IESV id nunquam fecissem, cum tu praesens adites mihi spes mea & gloria mea.

Et nunc qua est expectatio mea? nonne Dominus? & substantia mea apud te est.

Esse mihi in Deum protectorem & in locum refugii, ut salvum me facias: nò enim in arcu meo sperabo, & gladius meus nò salvabit me.

Obsecro te per charitatem, ut qui docuisti me à juvenute meam usque in senectam & senium Deus, ne derelinquas me, sed perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

Miserere mei Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea, & in umbrâ alarum tuarum sperabo.

Domine quid est homo quòd memor es ejus? aut filius hominis quia visitas eum? & apponis erga eum cor tuum?

Quis mihi tribuat ut sub umbrâ ejus quem desideraveram sedeam? Quis mihi tribuat ut sim juxta menses pristinos, secundum dies quibus tu Deus custodiebas me: quando splendebat lucerna ejus super caput meum, & ad lumen ejus ambulabam in tenebris!

Ad te Domine, levavi animam meam: dirige me quaso in semitam mandatorum tuorum quia ipsum volui.

Exercitium brevius de affectu Humilitatis.

DISCERE me jubes à te Magister bone, ut mitis sim & humilis corde, & unde obsecro, qui nihil sum & vapor, ignorans odio an amore dignus sim, unde instari possum: si existimem me aliquid esse cum nihil sim, scio ipse me seduco: si nihil sum, si nihil habeo quod non accepi, & tua sunt omnia, cui me proponam: Omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens à te Patre luminum, & Deo gratias, Deo gratias, Deo gratias. Video quis sim, ubi sim, & qualis, ubi, etiam esse hodie possum, quid faciam & facere hodie possum: mala scilicet omnia ex me, & bona aliqua per te, non enim sumus sufficientes facere aliquid ex nobis tamquam ex nobis, sed sufficientia nostra ex te est, & omnia opera nostra operatus es in nobis. Nunquid ergo gloriabitur securis contra eum qui secat in eâ, & coram te, ter maxime Deus, qui exaltas humiles,

&

Dan. 3.

& despicis superbos, etiam Angelos mente cordis sui, & humilias omnem superbum Cupio igitur gratiã tuã recumbere tecum in novissimo, de nullo queri, omnia enim in vero iudicio fecisti, nullum æmulari, ex te enim & in te & pro te, sunt omnia Deis cordis mei & omnia. Amen.

JACVLATORIÆ.

Psal. 113.

Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tui da gloriam, omnia enim in nobis operatus es.

Isaia 10.

Nunquid gloriabitur securis contra eum qui secat in eã, aut exaltabitur ferra contra eum à quo trahitur?

Isaia 48.

Psal. 115.

Gloriam tuam, Domine, alicui non dabis idẽd vota mea tibi Domine reddam, & confitebor nomini tuo in conspectu Sanctorum tuorum.

Sap. 4.

Da mihi Domine, se lium tuarum assidelicem sapientiam, ut mecum sit, & mecum laboret, & tibi soli honor sit & gloria in sacula seculorum.

Ioan. 15.

Psal. 43.

Obsecro te Domine, qui pro me venisti ministrare & non ministrari, da mihi, ut tecum recumbam in novissimo loco, & exaltes me in tempore visitationis tuae.

Psal. 112.

Sicut palmes non potest ferre fructum nisi manserit in vite, sic neque nos nisi in te manserimus. In te igitur laudabitur tota die, & in nomine sancto tuo sperabimus.

Psal. 5.

Psal. 16.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in celo & in terra?

Domine deduc me iustitiã tuã propter inimicos meos, dirige in conspectu tuo viam meam.

Non loquatur os meum opera hominum, sed benedicant omnia qua intra me sunt nomini sancto tuo.

Exercitium brevius de Contemptu rerum terrenarum.

Matth. 13.

Psal. 77.

Matth. 5.

O Sapientia eterna, o veritas, o Magister bone, qui eructasti nobis abscondita à constitutione mundi, da mihi ut idem sapiam tecum, idem loquar, beatos eos appellem, nempe pauperes, mites, patientes, pacificos, quos tu appellasti, & sunt in aternũ apud te tot Sancti & electi tui. Da ut de mundo & concupiscentiã eius sentiam quod tu Deus meus: nõne enim transit instar navis, floris, volucris, fluminis, fumi & vaporis quidquid est: Quid enim qui ab orbe condito hoc in loco, urbe, regione, vel

etiam

etiam à seculo fuerunt, ubi nunc sunt? ubi ego & illi brevi erunt qui nunc sunt? Transferunt illi, & non est invenire vestigium eorum, transibunt & hi. Vanitas vanitatum, & omnia Eccles. 1.
 vanitas. Scio, scio, & tu sola veritas, sola bonitas, quam diligo Matth. 16.
 super omnia, pro quâ dispono omnia. Quid enim prodest mihi
 & ulli homini, si universum mundum lucretur, & anima sua
 detrimentum patiatur? quid prodest? Verè enim non satiatur Ecclesi. 2.
 oculus visu, nec auris auditu impletur, neque anima his terrenis
 omnibus; res enim omnes extra nos sola cognitione ferè in nobis
 sunt, immò aequè anima in opinione sola, atque re ipsa quiescit,
 neque in ullo omninò quiescere potest cor meum, nisi requiescat
 in te. Cur ergo in vanum curro, & aërem verbero? cur ullius
 hominis diem quero, aut iudicium revereor? Mihi pro minimo
 est ab ullo iudicari, aut ab humano die. Quid verò mihi opus est
 cetera querere, quibus expleri non possum, & qua si primò quasi
 vero, te ultrò adjicies mihi! Eant igitur qui confidunt in nihilo, Matth. 6.
 & loquuntur vanitates, conceperunt laborem, & pepererunt ini- Psalm. 37.
 quitatem. ova assidum ruperunt, & telas araneæ texuerunt, & Psalm. 7.
 cum dictum sit à te, nisi quis renuntiaverit omnibus quæ possi-
 det, non potest meus esse discipulus, abnego omnia & abhareo
 tibi Deus meus omne bonum. Amen. Isaia 56.

IACVLATORIÆ.

Spes impii tanquam lanugo quæ à vento tollitur, & tanquam fu- Sap. 5.
 mus qui à vento diffusus est; idcirco adhæreo tibi, o veritas, toto
 corde meo, neque peto ultra quicquam de hoc mundo.
 Filii hominum usque quo diligitis vanitatem, & quaritis menda- Psalm. 4.
 tium?
 O filii sæculi, nōne subter te sternetur tineæ, & operimentum tuum
 erunt vermes? Isaia 14.

Ecco transibit vita nostra tanquam vestigium nubi, & sicut ne- Sap. 2.
 bula dissolvetur quæ fugata est à radiis solis, idèo fac Domine, ut
 adhæreat anima mea post te, & suscipiat me dextera tua.
 Obsecro te per charitatem tuam, da mihi Domine ut sapiam & Psalm. 30.
 intelligam, & novissima provideam: odisti enim observantes vani-
 tates super vacuas.

Non sedi in concilio vanitatis, & cum iniqua gerentibus non in- Psalm. 25.
 trobo, o aterna Sapiencia, sed sequar vestigia pedum tuorum.

Quid prodest homini si universum mundum lucretur, & anima Matth. 16,
 sua detrimentum patiatur?

Super

- Pſalm. 36. *Super flumina Babilonis, illic ſedimus & fleuimus dñm recorda-*
 Pſalm. 59. *remur tñi Sion. Deduc me Domine in ciuitatem mutatam ſecundum*
beneplacitum tuum.
- Pſal. 39. *Beatus uir cuius eſt nomen Domini ſpes eius, & non reſpexit in*
vanitates, & inſanias falſas.

Exercitium breuius de Paupertate.

- Lucæ 5. **O** Rex regum, & Dominus dominantium, qui mihi hic ades,
 & ubique me conſeruas, uerè dixiſti: Beati pauperis
 ſpiritu, o ueritas, & ego beatus eſſe nolim, & habere regnum
 tuum, & ſimilis eſſe tibi Regi meo Deo meo, & ſedere aliquando,
 Matth. 19. & tecum iudicare? uerè elegiſti pauperes in hoc mundo, & deſi-
 Iacobi 2. derium pauperum ſoles exaudire. Elige ergo me. & exaudi me,
 quia ecce toto corde & ſincero abnego omnia propter te parua &
 magna, ſaltem affectu, ut dicere aliquando poſſim, Ecce nos reli-
 quimus omnia, & ſecuti ſumus te, quid ergo erit nobis? quibus
 certè theſaurus maximus in celo. Et quis ille? Tu amantiffimus
 Ieſu, tu ei in theſaurus meus, in quo eſt cor meum & omne
 Iob 1. deſiderium meum. Nudus egreſſus ſum de utero matris meæ, &
 Matth. 19. nudus reuertar illuc, & ego nudus, nudum te Ieſum ſequi cupio,
 & perfectus eſſe. & vendere omnia, ut inueniam in te hic &
 in æternum centuplum & omnia Amen.

IACVLATORIÆ.

- Matth. 5. **V**erè beati pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt regnum calorum.
 Credo Domine, ad ſua incredulitate meam.
- Thren. 3. *Recordor, Domine Ieſu, paupertatus, & abſinthii, & fellis Domini*
mei, & ego poſt hac de ullo quer. potero?
- Matth. 19. *Ecce nos relin. uimus omnia, & ſequimur te, quid ergo erit nobis*
in die illâ tremendâ?
- Pſalm. 109. *Deſiderium pauperum exaudi ſi, Domine.*
- Pſalm. 118. *Da mihi intellectum, & ſcrutabor hac mirabilia de lege tuâ, &*
precium paupertatis tuæ.
- Obſecra- *Obſecro te per præſepe tuum & panniculos tuos, Domine Ieſu, da*
 tio. *mihi ut in omnibus gaudeam imitari paupertatem tuam, de nullo*
queri, nihil appetere.
- Lucæ 14. *Volo Domine uenire poſt te, & abnegare omnia, qui enim non*
renuntiat omnibus quæ poſſidet, non poteſt eſſe tuus diſcipulus.
- Iacobi 2. *Nonne tu, Domine, elegiſti pauperes in hoc mundo, diuites in fide*
 & heredes regni, quod promiſiſti diligentibus te?

Domine,

Domine quid est hoc vulpes s' veas habent & volucres cali nidos, Lucæ 9.
 & tu fili hominis Deus meus non habes ubi caput & cline pro me?
 Quid mihi, o Domine est in celo, & à te quid volui super ter. Psal. 72.
 tam?

Exercitium brevius de Obedientiâ.

Humiliaſti temetiſum Domine Deus meus & Rex meus, Phil. 1.
 factus obediens uſque ad mortem, mortem autem crucis,
 ut dicerem à te eſſe mitis & humilis corde, & ego non ſequar te
 ſic invitantem me? non audiam te dicentem, Qui vos audit me
 audit, qui vos ſpernit me ſpernit? Sequar per gratiam tuam: me-
 lior certè eſt obedientia quàm victima, & auſcultare magis
 quàm offerre adipem arietum; quaſi enim peccatum ariolandi
 eſt repugnare, & quaſi ſcelus idololatriæ nolle acquieſcere. Itaq;
 per gratiam tuam ſubjectus ero omni creaturæ propter te, maxi-
 mè Superioribus meis, ſive bonis, ſive dyſcolis; & voluntariè ſa-
 crificabo tibi, qui oblatuſ es propter peccata mea, & attrituſ pro-
 pter ſcelera mea, ut nec in ullo opere inveniatur voluntas mea.
 Neque inquiram velut nec Abraham, quare præceperis mihi, tu
 enim ſapientia æterna eſ, & ego puer neſciens introitum & exi-
 tum meum. Tu bonitas inſinita eſ, & de me quaſi ſolus eſſem ſol-
 licituſ eſſe dignariſ, & ſcio vir obediens loquetur victoriâſ. Quid
 igitur eſt Domine JESV Redemptor mi, quid viſ me facere? pa-
 ratum cor meum, paratum: da quod jubes, & jube quod viſ ſer-
 vo tuo, filio ancilla tua. Veni enim facere voluntatem tuam,
 Deus meus volui, & volo legem tuam in medio cordis mei. Amē.

JACVLATORIÆ.

Beati immaculati in v' à qui ambulanti in lege Domini, & qua Psal. 118.
 via hac quam monſtraveris mihi? audiui enim hanc vocem
 tuam, Qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit me ſpernit.

Dixi, Conſitebor adverſum me injuſtitiã meã Domino, & Lucæ 10.
 inobediẽtiam meã, & tu remiſiſti iniquitatẽ peccati mei, quaſi
 enim peccatum ariolandi eſt repugnare, Psal. 31.

Quomodo dilexi legem tuã Domine, totã die meditatio mea, à
 judiciũ enim tuiſ timui. Psal. 118.

Revela Domine oculoſ meoſ, & conſiderabo mirabilia de lege tuã. Ibidem.

Obſecro te Deus per charitatẽ tuã, legem pone mihi viã
 juſtificationum tuarum, & exquiram eã ſemper. Ibidem.

Z z

Iuravi

Pfal. 118.

*Iuravi & statui custodire iudicia iustitie tue,
Mirabilia testimonia tua Domine, ideo scrutata est anima mea,
ergone omnia seruient tibi & non ego?*

Ibidem.

*Viam dirigantur via mea ad custodiendas justificationes tuas,
& facias de me secundum eloquium tuum!*

Ibidem.

*Leuavi manus meas, id est opera, ad mandata tua qua dilexi, &
exercebar in justificationibus iuis Domine, quid vis me facere?*

Exercitium breuius de Castitate.

Prover. 22.

O Fili virginis IESV Christe, dilectissime anima mea, cuius oculi contemplantur me omni loco, Beati sane sunt mundi corde, verè beati, quoniam ipse te videbunt; videbunt et hoc est unicum votum meum, & omne desiderium meum. Audi vi dicentem Ecclesiasten tuum: Qui diligit cordis munditiam, propter gratiam labiorum suorum, habebit amicum regem: alio ego eam diligo, ut tu mihi amantissime Domine mi amicus sis, qui dedisti mihi gratiam ut caperem verbum quod non omnes capiunt, ut non nuberem, sed essem sicut Angelus Dei, sollicitum tantum qua Domini mei sunt, ut anima mea tota pulchra & sine macula & ruga audire aliquando mereatur, veni veni de libano soror mea sponsa, veni coronaberis. Sed quia scio quoniam aliter non possum esse continens, nisi tu Deus des mihi, rogo te per viscera misericordie tue, custodias animam meam, quoniam ego sanctus sum, ut vitem occasiones eas, & conversationem & diligentissime sic N. sensus custodiam, ut ignem illum evadam qui ad interneccionem devorat, & urat me ignis amoris tui, quem voluisti vehementer accendi. Amen.

Pfal. 85.

Prover. 5.

IACVLATORIE.

2. Cor. 7.

Volo sine sollicitudine esse per gratiam tuam bone IESV, & absque à me, ut peccem in Dominum meum & templum eius.

1. Cor. 3.

Heu mihi, quod vel minimo navo effenderim purissimos oculos tuos Christe IESV.

Prover. 21.

Nonne qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum suorum habebit, o IESV te amicum regem suum in illa die?

Sap. 5.

Da mihi hanc Margaritam o virginum sponse in aeternum: Scia Domine quoniam aliter non possem esse continens nisi tu dederis.

Pfal. 50.

Obsecro te per virginum Reginam Matrem tuam, cor mundum

crea in me Deus, & spiritum rectum inno va in visceribus meis.

Cum qui non nubunt neque nubentur, sint sicut Angeli Dei, cupio
omne periculum vitare gratia tua Deus meus. Lucæ 10.

O quam pulchra est casta generatio cum claritate! immortalis est
animi memoria illius. Apoc. 14.

O quis mihi tribuat sequi te Agnum immaculatum, quocunque
ieris in aeternum? Sap. 4.

Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.

Matth 5.

Exercitium brevius de Patientiâ.

AUDIO te patientissime IESU, & video te velut præsentis-
simum virum dolorum, & scientem infirmitatem, audio
docentem verbo & exemplo, ut in patientiâ possideam animam
meam: Qui vult venire post me, tollat crucem suam, & sequatur
me, ita cupio tollere crucem & sequi te, scio enim quod non fines
me tentari supra id quod possum. Tu nosti onus iumentum tui qua-
le ego factus sum apud te, & scio bona & mala: paupertas & ho-
nestas a te Deo meo sunt, neque est malum in ciuitate quod non
fecerit Dominus meus, Et si bona de manu tuâ accepimus, mala
quare non sustineamus: Iram tuam Domine portabo, quoniam
peccavi tibi; Omne gaudium existimabo, uti me horiatur Apo-
stolus, cum in varias tentationes incidero, & recogitabo te aman-
tissime IESU, qui talem sustinuisti adversus te metipsum pro me
contradictionem, ut patientia mea multo greciosior auro inveni-
atur in laudem & gloriam nominis tui, qui tot ac tanta pro
me passus es, ut intrares in gloriam tuam. Et spero momenta-
neum hoc N. & leve tribulationis nostræ, supra modum in subli-
mitate aeternum gloriæ pondus operabitur in nobis. Amen.

Eccles. ii.

Amos 3.

Mich. 7.

Iacobi 1.

Hebr. ii.

1. Reg. 2.

1. Cor. 4.

JACULATORIÆ.

Recogitabo t, Domine IESU, in his N. qui talem sustinuisti ad-
versus te metipsum contradictionem pro me, ut non fatigetur ani-
ma mea. Hebr. ii.

Quis ego sum qui dicam tibi, cur fecisti nobis sic: Tu enim Domi-
nus, & nos servi tui, opus manuum tuarum. Rom. 9.

Exod 23.

Quis sum ego qui contradicam sermonibus Sancti Dei mei? quis
sum ego ut loquar ad Deum meum? pulvis & cinis, etiamsi inimici
mei maledicant mihi. Psalm. 137.

Iob. 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me. Psalm 6.

Obsecro te, patientissime IESU, qui sic à tuis derelictus, sic ab hosti-

Obsecratio

Z z z

b us

- i. Pet. 4. *bus afflictus fuisti, da mihi te in cruce passo eadem cogitatione armari.*
- Prov. 3. *Disciplinam tuam Domine, non abiciam, nec deficiam cum à Patre corripior, audiui enim, quem diligit Dominus corripit, & quasi in filio complacet sibi.*
- Lucæ 24. *Itane oportuit te Rex gloria pati, ut intrares in gloriam tuam: absit ergo mihi gloriari nisi in cruce Domini mei.*
- Galat. 6. *Vtinam dignus sim cum Apostolis tuis gaudenter pro nomine tuo contumeliam & pauperiem, & quicquid tibi placuerit pati.*
- Act. 5. *Patientiam audio necessariam ut reportent promissionem. Itaque fac ut pro te pati mihi dulce sit, & vita sit pro te mori, & cibus meus facere voluntatem tuam.*
- Hebr. 10.

Exercitium brevius de Abstinentiâ.

- O** Aeterna Sapientia, fieri potest, ut non tinniant adhuc ambe aures nostræ precepto illo tuo primo dato homini, primo & sancto: In quocunque die comederis, morte morieris, & adhuc Eva nostra libet auscultare, & hosti huic vilissimo succumbere, & ventri & Deo parere? & edere, & nunquam satiari siliquis porcorum? Iustus comedit & replet animam suam, venter autem impiorum insatiabilis. Nonne omnis qui in agone contendit ab omnibus se abstinet, & illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam? Nolo igitur amore tui, qui pro me esuriisti quadraginta dies, & sitiisti, felle & aceto in cruce potatus es, nolo propter vilissimam escam, momentaneam voluptatem destruere opus tuum Deus meus; sed libens si placuerit, sequar te Domine cum Nazareis, vinum & siceram non bibam, in quo est luxuria, sed desidero cum Daniele & Eliâ, Ioanne, & omnibus Sanctis tuis sobriè, & justè, & pie tibi vivere, & expectare beatam spem, & adventum gloria tua. O Deus, ô satietas, ô verè omne bonum meum. Amen.
- Prover. 13.
1. Cor. 9.
- Rom. 14.

IACVLATORIE.

- C** Redo, Domine, initium omnium malorum nostrorum est gula, Cideo soli necessitati parebo, & spero quod de necessitatibus meis etiam eripies me.
- O quam verè panis in utero peccatoris vertitur in fel aspidum intrinsecus! O quam amarum mihi est reliquisse te Dominum meum!
- Nonne turpissimum erit, & tamen equissimum in iudicio de primo, de carnis frusto damnari?
- Psal. 109.

Da mihi Domine, spiritu ambulare, & desideria carnis non persequere ad gloriam tuam. Galat. 5.

Obsecro te per esuriam tuam, & acetum, & fel, quibus in cruce potatus es, Domine ne extingue in me gula concupiscentiam insidiantem mihi. Obsecratio.

Si esca aut modus, aut tempus scandalizat fratrem meum, aut tibi displicet Redemptor mi, non comedam in aeternum.

O quam comederunt Patres nostri uvam acerbam, & adhuc dentes filiorum obtupefcent. Jerem. 31.

O quam beatum hic esurire, & satiari cum apparuerit gloria tua. Psal. 16.

Meus cibus, Domine IESU, sit, obsecro, facere voluntatem Patris tui, & tuam qui elegisti me. Ioan. 4.

Exercitium brevius de spirituali fervore contra Acediam.

Tūne Domine IESU Rex meus & Deus meus, tūne in laboribus es à juventute tua pro me, & omnes Sancti tui? & omnis creatura tua laborat mihi ut serviam tibi, & quomodo sudat mundus ut pereat tibi & sibi? ego igitur servulus tuus emptus pretio tam magno, non jam portabo & glorificabo te in corpore meo? Per gratiam tuam quodcumque potest facere manus mea, instanter pro te operabor, qui sic operaris omnia in omnibus pro me, & sic es operatus salutem meam in medio terra. Bonum autem facientes si non deficiamus, tempore suo metemus. Galat. 6.

Et quid obsecro nisi frumentum scilicet electorum quod tu es, & sola satietas? et beati et leti comedemus panem in regno tuo in aeternum, si in momento hoc in sudore vultus vescamur pane, et regno tuo vim faciamus? ut quid ergo in pigrutis humiliatur contignatio mea, & cur manus mea ut sortium non parat divitias? Sed qua est fortitudo & laus mea? tu Domine, & hodie factus es mihi spero in salutem; etenim cupio perfecte servire tibi et diligere te, non cæcum & claudum offerre tibi. Mors instat, tempus volat irrecuperabile, & fortior morte dilectio, & charitas tua urget me. Quis ergo tyrannus amputabit ultra summitates manuum mearum, ut olim Adonihesec septuaginta regibus, ut egestatem hic operer, & filius fiam aeternae confusionis? Absit, absit, non sunt enim condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam qua revelabitur in nobis, ideo non defraudabor à deo. Eccli. 14.

bono, & particula boni diei non prateribit me ut in aeternum amodò jam dicat spiritus ut requiescam à laboribus istis. Amen

I A C V L A T O R I Æ.

- Psal. 131. **S**i dederò somnum oculis meis & palpebris meis dormitacionem, & requiem temporibus meis, donec in veniam locum Domino, tabernaculum Deo Jacob.
- Psal. 17. In viâ tuâ Domine non progredi, regredi est; pone ergo pedes meos quasi cerorum, & super excelsa statuas me.
- Matth. 20. Quid faciam quando vocabis operarios, ut reddas eis mercedem suam? ut quid terram occupo terram Sanctorum, & non video tibi frugen in tempore suo?
- Lucæ 8. Retriusue seruo tuo, vivifica me, & custodiam mandata tua.
- Bernard. Quàm mitius me privares ô amara mors vita usque quam fructu, quem tibi ô IESV, debet terra anima mea!
- Psal. 57. Obsecro te, amantissime IESV, per labores & sudores tuos, da mihi pennas sicut columba & volabo, & requiescam in te spes mea.
- Thren. 3. Quamdiu vixero, memor ero laborum quos sustinuisi in predicando, fatigationum in discurrendo, tentationum in jejunando, vigiliarum in orando, lacrymarum in compatiendo & recordabor etiam dolorum tuorum.
- Bernard. Nonne sicut avis ad volandum, sic homo natus ad laborem? & adhuc querimus requiem? nonne scio iudicia tua inscrutabilia, quia habenti dabitur, & à pigro auferetur talentum suum?
2. Cor. 4. Quàm momentaneum & leve tribulationis nostra aeternum gloria pondus operatur in nobis!
- S. Ambros. Amor tuus ô IESV, non est otiosus, operatur enim magna si est, & si operari recusat, amor non est.

CAPVT LXII.

Exercitium post Meditationem.

Gratias age
pro audien-
tia.

Primò, gratias age Deo pro dono orationis, quòd infinita majestas dignata fuerit te ad sui conspectum, ad colloquium admittere, & distractas orationes ac laudes non aspernari, etiam si sit in medio cellæ suæ, & nuptiali convivio, quod fecit Rex filio suo, inter Angelorum ac Beatorum laudes & hymnos, quodque cum iste clementer audire non recusavit: & generatim pro omnibus beneficiis. Secundò, considera

considera defectus admissos in Meditatione, quomodo pane cælesti, & mannâ piæ orationis ac meditationis confirmatus, non tantum eos, sed & alios (qui breviter in memoriam revocandi, ac detestandi) vitabis; maximè tamen illum defectum, quem in perfectionis progressu potissimam esse remoram advertis, ac per examen particulare studes expugnare. Tertio, considera breviter quæ tibi agenda illo die, eaque Deo offer, ac debite ordina. Quarto, prospice quæ accidere possint adversa, & animum resignatione insigni ad ea compara. Est verò ejusmodi exercitium brevier, ut ratio ipsa dicat, & utiliter post meditationem pro recollectione tantummodo perstringendum; nisi tamen infelix meditationis successus suadeat diutiùs immorari, & sic illum defectum supplere: quod quàm commodè eo pacto fiat, usus ipse edocebit. Itaque cum hanc utilitatem, & alias complures habeat, fusiùs de eo supra dictum est. Siquidem illa quatuor puncta complectuntur in super modum utiliter meditandi, seu potiùs recolligendi, & renovandi vitam, modum item incumbendi, & faciendi examen, surgendi manè, sese præparandi ad Sacramentum Pœnitentiæ & Eucharistiæ, audiendi Sacrum, &c. ut pluribus expositum est supra.

*Considera
qua agenda
& que pati
enda.*

*Quomodo
defectus sup
pleri queat.*

Exercitium brevius post Meditationem.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in celo & in terra? Tunc Rex regum, & Domine dominantium, dignaris me respicere, & audire & alloqui, qui sum pulvis & cinis? Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus: benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus: sed serviamus illi in corde perfecto, & induamur Dominum JESUM Christum in omni cogitatione N. verbo N. & actione N. tollamus crucem ejus, & sequamur eum. O dulcissime JESU, suscipe, queso, hoc desiderium meum, & omnia mea manibus B. Virginis

Psal. 102.

matris tuae, in unione omnium meritorum tuorum, & fac de me secundum sanctissimam voluntatem tuam. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, cordis mei, & omnia. Amen.

Exercitium brevius post Meditationem.

Contritio. **E**HEU! Domine, unicum auxilium meum, Rex regum, & Domine dominantium, ego cinis & pulvis in tot periculis constitutus, quàm frigidè & distractè, ob negligentiam custodia sensuum meorum, & cordis mei, tecum locutus sum coram curiâ tuâ universâ, quæ toto corde te laudat, sicut & anima omnes justæ ac verè religiosæ. Miserere mei infantis, omnium egeni, & valentis in summis periculis, patris sui, patris misericordiarum, tuam, dulcissime IESV, opem implorare: & suscipe si quid boni feci, gratiâ tuâ, in unione meritorum, vitæ & mortis tuæ, B. Virginis & Sanctorum tuorum, maximè eorum quos in patronum delegi, dispone de servo tuo si uti tibi visum fuerit; sive consolari libeat sive relinquere me; tua voluntas fiat: dignus verè sum, si me respicias, quem relinquant; sed, si te, & vulnera tua, erit unde me non despicias, ut sit misericordia tua super omnia opera tua.

Propositorum renovatio. O Domine, da mihi gratiam, ut quod me docuisti, Pater benignissime, ad salutem & solatium anime meæ, pro amore tuo & infinitâ charitate, promptè exequar, cum manifestè cognoverim voluntatem tuam. Tu scis, tu scis qui nosti omnia, ardens desiderium meum quodq; abominer has imperfectiones meas, & voluntatem propriam, carnemq; gravissimum hostem meum: verum, nisi miseratio tua magna sit, peribo utique in infirmitate meâ; ideòq; tu es spes & fiducia unica mea: quomodo enim mihi qui nihil sum, & nihilo pejus, confidere poterò? Vilis cerè & miser sum, sed vilior fiam, atque humilis ero, saltem in oculis meis, quia humilium & mansuetorum semper tibi placuit deprecatio. Vilis etiam haberi optabo, & opto, delicias mundi speruere & in presentia tua ambulare, Superioribus meis obedire sicut tibi, proximum amare propter te, maximè adversarium, ne sim sicut Ethnicus & Publicanus, qui solùm diligentes se diligunt. Quis mihi det ut possim carbones ardentes beneficiorum congerere super caput ejus propter te, ut sim verè filius tuus? Tu

Rom. 12.
Iacobi 1.

Confidentia in Deo,
Diffidentia sui.
3. Reg. 6.
Iudith. 9.

solus dare potes, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum descendit. Da mihi, obsecro te, ô Pater, ô Deus meus, gratiam ut emendem has imperfectiones meas N. & omnia mea opera N. perfectè, sicut proposui faciam ad maiorem gloriam nominis tui; ne considerationes hæc atque exempla, tum tua, tum Sanctorum, cum tot exhortationibus & mediis, mihi in die iudicii sint in singulum & in dolorem tibi, quòd toties me visiteris, & visitatio tua non custodierit spiritum meum; quòd toties me paveris, & non sim saturatus, toties vitam dederis, & panem vite aeternæ, & tamen mortuus sim. Verùm gratiâ tuâ vivens, vivens ipse confitebor tibi, laudabo nomen tuum, & exaltabo misericordiam tuam, & amabo bonitatem tuam sincero corde, ex nunc & in aeternum. Sed si te amo, quid spero, & toto corde opto, nõnne libenter pro te ista pati debeo? ideo ex nunc accepto omnia adversa de manu tuâ N. & amplector cruces, mortificationes, dictèria, ut tibi similis sim, & Sanctis tuis; ut pro peccatis meis satisfaciam, ut te perfectè, ô bonitas infinita, amem ex totâ animâ meâ. O utinam digneris te ponere ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum, ut nemo mihi deinceps molestus sit, & sciant omnes quia tuus ego sum, & tu meus; utinam digneris mansionem apud me facere, uti desidero desideras hoc pascha mecum manducare, & quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita etiam desideret anima mea ad te, Deus. Quando id dabis mihi? quando pro infinita misericordia me agrum, & pauperem, & miserabilem trabes ad te ipsum, qui es salus, & potentia, & felicitas nostra, & recipies in aeterna tabernacula? Quando introduces me in domum Patris tui? quando, ô bone Iesv, introibo in potentias Domini mei, & videbo, & considerabo de magnitudine atque abisso charitatis tuæ mirabilia tua? Amen.

Applicatio
ad Com-
munionẽ.

Resigna-
tio.

Cant. 6.

e. d. u.

Recollectio mentis in Deum post Meditationem, vel in eâ, vel ante sacrum, vel post illud.

Præsentia
Dei.

Attende in
omnibus
Deū, ejus
que perfe-
ctiones.

Actus
amoris.

Applicatio
ad Com-
munionē.
Caat. 2.

INTVEOR calum & terram, & animam meam, & plera
omnia Majestate tuâ. O quàm mihi gratulor & gaudeo, dum
video me quasi in medio tui, ô Deus, ô charitas ô ignis semper ar-
dens: & meritò exclamo: Magnus est Deus & laudabilis nimis,
& magnitudinis tuæ non est finis. Vidi eum, & salva facta est
anima mea, vidi te hodie dulcissime IESV; imò video ubique te,
& mirabilia opera tua, & anima mea cognosceret nimis. In his
enim omnibus quæ coram me sunt, te video magis, & amo quàm
ipsa, & ineffabilem charitatem, sapientiam potentiam, & boni-
tatem tuam video, & si volo, ecce teneo te, & amplector ultra
anima mea ô amor! ô oceane bonorum omnium, si volo ecce te
tâ mente mergor in te, & undique circumdas me miserum &
miserrimum, ac beatum facis si volo amare te solum, & alia non
nisi propter te, & in te Volo & toto corde te amo, nihilq; capio
extra te, cùm in te habeam omnia: nihil timeo extra te, quia non
sines me tentari supra id quod possum, imò custodis me ut pupu-
lam oculi tui.

O pelagus immense felicitatis, ô IESV, respice quæso in me,
nam abyssus nihilitatis ac miseria mea voce grandi & clamore
valido invocat abyssum immense charitatis tuæ: quanto affectu
filius prodigus in exilio & deserto hoc te Patrem misericordiarum
invocet, quanto pauper & inops, & in mille periculis eter-
nae desolationis constitutus te Deum totius consolationis, tu nosse
qui scrutaris corda & renes, quo ardore vel potius tepore, tu nosse
ô amor & ignis consumens, ô ignis qui semper ardes, quot &
quantis me beneficiis accendis? si quando me respicis quàm su-
viter aduris? maximè quoties ad me venis in Ven. Eucharistiâ,
ut inflammes frigidum cor meum. Ided enim venis in terram
hanc, & vallem lacrymarum animam meam, ut ignem mittas
in eam, & vehementer accendatur, & consumat me, ut sim quasi
non sim, in quo eram cùm non essem, & quiescam in te vita mea.

ut vivam & movear in te, imò tecum unum sim, ut tu & Pater
unum es.

Outinam id mihi contingat! & de te uno ac gloriâ tuâ solli- Resigna-
citus sim, & de me omnem in te projiciam sollicitudinem tio.
meam. Tu enim sollicitus eris de me, si ego non fuero nisi de te. Et
verò de quo sollicitus esse possim? Estne aliquid quod extra te aut
præter voluntatem tuam, volo aut spero aut sperare possim, cum
sciam nihil esse omnia, & tu mihi sis omnia? solus dignus es ac- Apoc. 4.
cipere gloriam, honorem, & benedictionem; & ante omnia o-
mnium amorem, minùs enim te amat, qui tecum aliquid optat
aut amat, aut perdere formidat, cum in te omnia habeat, & tu
sis in medio cordis nostri, vel potius nos in medio cordis tui. Cla- Isaia 46.
mas enim: Audite me domus Iacob, qui portamini à meo utero. Vndique
circundas me enim & nutris me, & protegis sub umbra alarum nos Deus
tuarum; neque accedere potest ad me malum, nisi per te, ut sic lo- circumdat,
quar transeat, qui stis super custodiam meam, & contemplaris
me in omni loco, & velut scuto circundas me, ut flagellum non
appropinquet tabernaculo meo.

Quòd si tamen accesserit malum per te qui cingis me, & es
omne bonum, & bonum tibi videtur ut patiar, idq; sit ad glo- Oblatio
riam tuam, & secundum voluntatem tuam: bonum mihi est & sui.
valde bonum, tuus enim sum ego, tibi vivo & moriar, omnia si Galat. 2.
quidè & me propter te ipsum fecisti, & propter me, atq; aded
mortuus es, ut vivam ego iam non ego, tu autem vivas in me
Christe JESU, & ego in te, & omnia mea passiones sensus N. &
actiones N. sic hodie componam secundum exemplar monstra-
tum à te in teipso per misericordiam & gratiam tuam, cum
sine te nihil possimus facere, nihil simus extra te. O pelagus inex-
hausta bonitatis, ex quo omnia fluunt, & in quod refluunt uni-
versa.

Flumina ex te quatuor manare video ò Paradise deliciarū. Flumina 4.
Primum est sacratissima humanitas tua ò Christe JESU: secun- paradisi.
dum gloriosissima Mater tua, & Angeli, & nos miseri mortales,
& omnis creatura: tertium, innumera beneficia quibus has &
me sustentas & perficis: quartum, innumera mala quòd ea
avertere digneris à me servo tuo, ò fons domus Iacob, quante
fluunt

Tob. 10.

fluunt ex te aqua consolationis, & miserationum, quāto impetra de Libano! In te ergo omnia habentes, quomodo possumus te derelinquere? Idcirco gaudens gaudebo, & letabor in te, inebria me ex abundantia tuā, ut sincerē te solum diligam, qui solus bonus es, solus dignus amari in omni quod videre vel audire, gustare, vel quo frui aut solatium capere possum: desiderare nescio nisi te IESV, quem diligo, & cui me toto corde committo.

Curiosita-
tis abnega-
tio.

Scire non cupio quid facturus sis publicē aut privatim, aut de me, o sapientia & bonitas infinita. Nihil sollicitus sum, quid futurum, quid dicturi aut facturi homines; incertae enim providentiae nostrae: & tu solus attingis à sine usque ad finem, fortiter & suaviter omnia disponis; curas me ac si solus essem, solamq; mei curam gereres ab aeterno. Ab aeterno enim amasti me, & cum habitares lucem inaccessibilem, & in splendoribus Sanctorum ageres beatus, memoria memor fuisti, & miseratus es exulem me, recordatus misericordiae tuae, descendisti à summo calorum usque ad inferiora terrae, ut quia nemo ascendit, nisi qui descendit, per te ascenderem o vita mea, qui per me in mortem descenderam, & in lacum profundum.

Providen-
tia Dei sin-
gularis.

Ioan. 3.

O Deus meus, unde hoc mihi ut veneris ad me? unde ut inter innumeros pereuntes unum evocaveris, selegeris, quem servares & amplectereris, & ne sic loquar, amares (obstupescite caeli, obstupescite) plusquam te ipsum; & operareris salutem meam in medio terra, triginta tribus annis, & in laboribus plurimis à juventute tuā, & poteris aliquando derelinquere me? & operi manuum tuarum non porriges dexteram? dies illi pauci sunt visi tibi, & parvi pro amoris magnitudine. Unde hoc mihi: unde illa tibi charitas, nonne tibi benè erat sine me? erat equidem nisi quod tecum non essem, ideo descendisti ut assumeres me ad te ipsum, & eructares abscondita à constitutione mundi, & ignitū eloquium tuum vehementer sonaret in auribus cordis mei.

Spes in
Deo.

Quid dicam servus tuus & filius ancillae tuae, & tanquam nihilum ante te, utinam nihil mihi dulce sit extra te infinita suavitas, utinam omnia praeter te amara mihi sint, utinam videam te solum, et audiam loquentem ad cor meum: Ex corde enim

enim & corde tuo verè ardenti loqueris mihi, in quo video nomen meum scriptum ab aeterno. Sicut etiam est in manibus tuis, noli, obsecro, te, piissime IESV, me delere de hoc libro vita; noli permittere, ut me rapiat aliquis de manu tuâ, & memor esto verbi tui servo tuo, in quo mihi spem dedisti. Psalm. 118.

O quomodo coarctor donec perficiatur illa in me! idèd defecit cor meum, & caro mea, & languerunt oculi mei, veni & descende in hanc vallem lacrymarum, spes mea, & fortitudo mea. Venisne bone IESV? & nullenis viis per Sacerdotum manus, etsi impuras ad me properas ut sis mihi cibus, mihi vermi, & non homini, & potus suspiranti & sitiienti ad te fontem aqua viva? Quin igitur bibo & inebrior? quid ultra sitio & perdere metuo, qui verè omnia in te habeo, quin curro ad te ut cervus ad fontes aquarum? quid me retinet? an hominis gratia? an creatura fallacia? Ecce transeunt omnia instar floris, & roris, & sumi, & vaporis ad modicum parentis. Tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient, neque amor tuus, ut spero, erga me, unde mihi sitiienti irriguum est superius & inferius, & bonorum abyssus, cum creata omnia sint instar pucti, arena, gutta, stilla amaritudine plena: In te est, quidquid oculus vidit, aut auris audivit, aut in cor hominis descendit: omne delectabile, omne desiderabile sine termino, modo, & mensura. Iesus millevius ad nos venit.

Et hæc coram habeo, & possideo si te amo, neque necesse habeo optare ut quidquam videam, habeam, audiam, gustem, si gusto & video te, quoniam suavis es. Non me torquet desiderium, si te amo, desiderium collium aeternorum; non me affligent publica vel privata mala, sed te stringam & amplectar sincerum & omne bonum; non vivam sollicitus, aut quidquam optabo feri mihi dici, cogitari, aut aliquo malo liberari, vita mea est & solatium ut fiat voluntas tua, cumq; futura sit ea, semper securus ero, quid serus vesper vehat, quid pariat dies. Tu enim stas super custodiam meam, & placet mihi magis ordo rerum quem elegisti ab aeterno, quam insipiens votum meum; malo ut fiat quod manus tua & consilium tuum decre- Vanitas rerum.

In Deo omnia.

Resignati beatitudo.

Isaia 21 &
Habac. 2,
Rom. 3.

decre-

Iob. I.

decreverunt fieri, quàm ut impleatur cœcum desiderium meum quod torquere solum me potest, si aliud me rapiat, quàm in tui amorem.

Quomodo
sit Deus
amandus.

Sed quomodo id poterit fieri ut aliud præter te amem? si vitam amo, tu vita mea es, & cum stare coram iudice Patre tuo mortis reus dedisti mihi vitam tuam, & chirographum mortis delevisi; si amo potum, adstas mihi fons vitæ. & ne sitiam de corde tuo fluit mihi sanguis tuus flumina aqua viva, & in aceto dolorum propinas mihi cor tuum liquefcens amore meo; si cibum concupisco, tu panis omne delectamentum in se habens, confortans cor hominis, si amo amantem me, cur non magis te qui amasti me plusquam te? cum enim decretum esset ut biberem calicem mortis rapuisti eum de manu mea, & ultro bibisti; cum nudandus essem, sponte nudatus & pro me flagellatus, & coronatus, cum soluendo non essem solvisti novissimum quadrante morte tuâ, & ultimam sanguinis guttam dedisti mihi: ô Occurrite bonorum, ô abyssus amoris! amo te toto corde meo, & amare te volo in æternum, & aut esse nolo, aut amare te ex nunc in æternum. Amen.

In Deo
omnia.

Nota.

Aspira, ut sup. Hæcine firmâ fide, ut sup. pag. 8.

Praxis eorum qua post meditationem faciendæ sunt, ac primò de Distractionibus, & earum remediis.

Thren. I.
Vnde men-
tu instabili-
tas.
Eccles. 10.

PECCATUM, ait Propheta, peccavit Ierusalem propterea instabilis facta est, peccavit utique & anima nostra, atque instabilis facta est, abiitque vaga post amatores multos & concupiscentias suas; ita ut nullo loco conquirere possit, sed in varias partes distrahatur. Cum verò distractio hæc, animique evagationes velut muscæ morientes perdant omnem suavitatem unguenti seu orationis, utilitatemque ejus non parùm impediunt, studiosè remedia adhibenda sunt. Quomodo enim, ait Cyprianus, te audiri à Deo postulas cum te ipse non audias: Vis Deum esse memorem tui cum rogas, cum tu ipse memorem tui non sis! hoc est vigilare oculis, corde dormire, cum debeat Christianus etiam cum dormit oculis, corde vigilare.

Cyprian de
orat. Domi-
nica.
Distraçtio
quam sit
indigna,

Primum

Primum ac præcipuum est, ante orationem animum servare collectum. Quales enim orantes volumus inveniri, tales nos ante orationis tempus præparare debemus; ex præcedenti enim statu mens atque animus in supplicatione firmatur, eo autem id diligentius est faciendum, quia oratione velut aquæ ductu gratiarum aquæ ad nos dimanant, atque adeò nihil est quod proinde dæmones horreant magis, nihil quod magis contentur impedire.

Secundum verò remedium, ac præcipuum est, præter præparationem, de quâ dictum lib. I. cap. II. præsentiam divinæ Majestatis retinere, vivamque ejus fidem crebrò excitare, ac magnâ reverentiâ, etiam exteriori coram illâ atque curiâ ejus stare, tamquam spectaculum facti simus mundo, Angelis & hominibus. Quòd si coram Ven. Sacramento orare possis, id etiam facito, siu verò id non licet, versus illud ubicumque quis sit sese convertere pium atque utile est; cum etiam in orando ad templum se convertere Israëliticus populus à Domino edoctus fuerit. Ad reverentiam pertinet valdè quieto esse corpore, & simul imaginationem certo loco per compositionem loci, de quâ actum pluribus, alligare.

Tertiò, observa tria nos in oratione distrahere, præsentia, præterita ac futura. Præsentia maximè tum, quando affectum ad se trahunt, inquietos efficiunt, & curiositate distrahunt; ideoque solitudo, quies & sensuum custodia maximopere commendantur. Præterita verò nos impediunt, si quando aliquid malè gestum fuit, vel accidit ingratum: hæc enim pertractare secum animus & retractare solet eò quòd prius ut se inspiceret non conquieverit. Si quis igitur inter orandum quietem quærat, examinet se priusquam ad orationem accedat, contritionem excitet, & de singulis decernat. Primò, nihil esse omnia præ studio placendi Deo, & ejus voluntatem implendi, atque ita nihil se velle cogitare aliud, quàm id quod divinæ majestati gratum; nolle pro incenso & odore suavitatis offerre scientis & vilis animæ exhalationes, curas scilicet ac cogitationes vanas, inutiles, turpes & malas. Studiosè autem sibi persuadeat ac firmiter credat, perdere se, atque impedire negotiorum successum, si de iis cogitet, cum per istos defectus & intellectus tenebræseat, & voluntas tardior fiat ad bonum; & gratia Dei, lux nostra ac robur nostrum per eos impediatur. Si sic egerit, & nihili præ Deo, ejusque honore fecerit omnia, certum quòd facilè rerum mundanarum obliviscerur, ut solemus alia contemptibilia & res nihili difficilè recordari. Ne ergo solitudo in oratione animu pun-

*Cassian c 9
cap. 2.*

*Quomodo
speranda.*

*Orationis
præsentia.*

I. Cor 7.

Coram Ven.

Sacramento

oratio fru.

duosior.

*Tria in ora-
tione distrahunt.*

*Remedium
distractionis
examen
ante orationem.*

*Nota negotiorum retardari
distractione.*

gat,

*Greg. lib. 10
Mor. c. 16.*

gat, salubre; ait Gregorius remedium; ut, cum se mens ex memoria culpæ reprehendit, hoc prius in oratione descat, quod erravit, quatenus cum erroris maculâ fletibus tergitur, in petitione sua cordis facies ab auctore munda videatur. Et rursus semper ante orationis tempora debet sollicitudine conspicui quidquid potest in oratione reprobari.

*Sollicitudo
projicienda.*

Si quid igitur alicui occurrat non ritè à se factum; & quod emendare oportet; firmiter credat & statuatur, id se divinâ gratiâ corrigere solum posse, ideoque omnem sollicitudinem in Dominum projiciendo, toto animo ad devotionem incumbat, neque admittat ullam de ea dum orandum est, cogitationem; quandoquidem eam suscipere sit avertere se à Deo adiutorio unico nostro, & luce (qua autè omnia indigemus) animam nostram. Sicut ergo vanum est volenti scribere, ante lucem surgere, vanum absque Domino aedificare (ut Psalmista verbis utar) ita lógè vanius lucem necessariam & virtutem ac robur excludere ad res gerendas. quod sit quoties anxii de rebus agendis fenestram, quâ lumen intrare oportebat, distractione occludimus, cum Deum illâ offendamus, qui nobis lux, & virtus, & sapientia est. Si igitur gratiam ab eo poscimus, omnem sollicitudinem nostram in eum projiciamus, ut ipsi sit cura de nobis.

Psalm. 126.

Lux necessaria excluditur oratione distracta.

Decernat Secundò, si quid perperam factum sit, contritione, ut initio monui, excitatâ, nihil anxie cogitationis, diffidentiae, vel tristitiæ admittere, sed Deo supplicet, ut pro suâ paternâ providentiâ omnia disponat, quæ videt ex illo quod à nobis dictum, aut factum emanare posse. Quod factum semel est, infectum esse nequit; sed ut perinde sit atque infectum, & nobis etiam mala nostra cooperentur in bonum, id solius Dei est, ejusque potentiae, sapientiae, & immensæ bonitatis.

Circa praeterita quid agendum.

Quid de futuris agendum.

Nunc quod attinet ad futura quæ aut agenda nobis forsitan, aut patienda erunt, ad utraque gratiam nobis necessariam esse constat. Quomodo verò impetrabimus, siue quid negotii tractandum, siue concio habenda, aut publicè quid dicendum aut scribendum sit, nisi attentâ ac humili prece, ad eò ut omnis cogitatio de te futurâ importunâ, vel non necessariâ, sit divinæ lucis, uti dixi, obstaculum, fontis gratiæ obstructio, rei illius quam paras maximum impedimentum. Si autem quid times? nullum asylum certius, nullum refugium, quàm protegi sub umbrâ alarum Domini: sic aram sacram tenere, & in protectione Dei commorari. Sit ille igitur timor tuus, & spes tua; solus enim omnia facere Dominus potest, &

cum

cum voluerit, & placuerint ei via nostræ, inimicos nostros convertere ad pacem.

Vides quàm firmo atque utili decreto, omnis cogitatio de præterito, præsentis ac futuro excludenda sit. Verumtamen id nequaquam sufficit fragilitati nostræ, sed in oratione, si distractiones occurrerint, primò leniter (non autem cum detestatione) avertendi oculi mentis nostræ, ne videant vanitatem, ac quemadmodum si erravissetus à via, in eam statim, & locum propositum redeundum est. Quid si turba phantasmatum instet? numquam tamen cedendum hosti: sed oculos ad Deum attollere mox oportet, pluribusque rursus fides vivificanda divina præsentia: si neque id sufficit, ea quæ jam diximus de præteritis & futuris per interrogationes expendenda sunt. v.g. percontetur ex se.

Quorsum ista cogitamus coram te, Deus meus; cum id quod factum est, tu solus ut velut infectum sit, efficere possis: quod faciendum verò, tu solus perficere, qui omnia in nobis operaris? Quomodo igitur avertar à te unica spes mea? nonne hæc sollicitudo mea est injuria tua? & prodesse mihi non poterit? an facere possum quidquam absque te? Certè si beneficium accipis, anima mea, quoties cum Deo loqui permitteris; quomodo ei injurias dicere audes? Cogitatio enim nostra, locutio nostra: tunc sic mancipio loquerere ut modò Deo? quid si hæc homines audirent quæ veras animo? Itane tibi vilis, coram quo tremunt potestates? usquequo provocabis iram ejus, qui ecce post tot evagationes tuas præ amore provocari ad iram non posse videtur, verè mitis & humilis corde?

Præterea est utile fingere se alterum à se, sibi que quasi concionari, vel cum Deo, Sanctis, Patronis; aut Angelo Custode de suis animi corporisque miseriis tractare, & vicissim quasi audire respondentem, ut in Echone audienda fieri solet. Quando autem animus longo tempore distractus est, aliquo recessu unius vel paucorum dierum, eum ad se revocare, vel saltem crebrioribus per diem orationibus valde conducit. O infelix illorum fors, quorum vita ita negotiosa est, ut tamen coram Deo sit otiosa; eò quòd mundo & negotiis ita tota tribuatur, ut vix è die horam, è mense diem, ex annis hebdomadam sibi, & saluti negotio tribuere queant!

Observa etiam Primò, non mediocriter attentionem juvare, quæcumque ad pacem animi impetrandam pertinent; uti etiam, cum secundo successu oratio fluit, humilitatem conservare: ideò enim sæpè consolatio in oratione adimitur, quia per illam anima sui ignara inflatur, itaque evenit quod Salo-

*Quomodo
in oratione
distractionibus
resistendum;*

*Questiones
utiles contra
distractiones*

*Finge te aliud
à te.*

Echo spiritalis.

*Infelix qui
vacat aliis
plus quam
sibi.*

*Humilitas
laudanda.*

*Prov. 25.
Serm. 54.
in Cant.*

mon ait: **Qui mel multum comedit, non est ei bonum.** In quam rem sanctus Bernardus appositè: **Superbia, inquit, inventa est in me, & Dominus declinavit in irâ à servo suo:** hinc ista sterilitas animæ meæ, & devotionis inopia quam patior, non compungi ad lacrymas queo, non sapit psalmus, non legere libet, non orare delectat, meditationes solitas non invenio. ubi est illa inebriatio spiritus? ubi mentis serenitas, & gaudium, & pax in Spiritu sancto? Post hæc sic rursus scribit: **In veritate didici, nihil æquè efficax esse ad gratiam promerendam, retinendam, recuperandam, quàm si omni tempore coram Deo inveniaris non altum sapere, sed timere.** Beatus homo

*Prov. 28.
Tres timores
utiles in animis.*

qui semper est pavidus. **Time ergò cum amiseris gratiam, time cum abierit, time cum denuò revertetur:** & hoc est semper pavidum esse. Succedant vicissim in animo tres isti timores, secundum quod gratia vel adesse dignatur, vel offensa recedere, seu iterum placata redire sentietur. **Cum adest time, ne non dignè opereris ex ea.** Videte, inquit Apostolus, **ne in vacuum gratiam Dei recipiatis.** quid si recesserit, num multò magis nunc timendum? planè multo magis: quia ubi defecit tibi gratia, deficis tu. **Time ergo subtractâ gratiâ, tamquam mox casurus: time & contremisce Deo tibi, ut sentis, irato: time, quia reliquit te custodia tua.** nec dubites causam esse superbiæ, etiamsi non appareat, etiamsi nihil tibi conscius sis: quod enim tu nescis, scit Deus, & qui te iudicat, ipse est. Numquid qui humilibus dat gratiam, humili auferet datam? Ergo argumentum superbiæ, privatio est gratiæ, quamquam interdum subtrahitur gratia, sive retrahitur, non pro superbiâ, quæ iam est, sed quæ futura est nisi subtrahatur.

2. Cor 6.

*Superbia
gratia nos
privat.*

Secundò observa, quod etsi aliqua ex iis quæ dicta, in oratione mentali ferè solum usui sint, in vocali tamen pleraque etiam valent, ac præterea in eâ expedit sæpè animum elevare, maximè initio & fine Psalmorum autem singulos certo fine atque intentione, varioque etiam situ pio ac decenti; ac variis cum Patronis, ac Sanctorum choris recitare.

*In vocali
oratione quo
modo atten-
tio fovenda.
Inspiratio-
nes annotã-
de triplici
causa.*

Observe Tertiò, valdè utilem esse praxim quorundam, qui inspirationes sanctas & illustrationes ac desideria annotant. Et verò id maximè juvat; Primò, quia sic Domino placuisse testantur Sanctorum scripta: quibus ut id facerent, ac donorum rationem haberent, mandavit; Secundò, ut in tempus ariditatis, præteritæ irrogationis cælestis aquæ, verbis spiritu plenis, velut cisternâ fideli asserventur: itaque fieri ut reliquæ cogitationis sanctæ diem festum agant in animâ nostrâ. Id se spectasse in Manualis sui descriptione S. Augustinus factur.

retur. Tertiò, quia proposita scripta, uti contractus in humanis, plus habere videntur firmitatis, plus verecundia & pudoris, dum iterum leguntur & negliguntur. Modus itaque scribendi erit, verbi gratiâ. Gratias tibi ago Domine, quòd die 25. Decemb. 1619. dignatus fuisti aperire precium paupertatis tuae; quam cum esses dives, propter me assumpsisti, ut erudires me, &c. Propono igitur per gratiam tuam (nihil enim possum ex me) pauperes hodie tali occasione N. & deinceps eleemosynâ spirituali & corporali sic & sic juvare, pauperes ullos amicos non averfari, sed contrâ eos præ aliis solari. Vtinam dirigantur viae meae ad custodiendas justificationes tuas. *Modus scribendi illarum orationes.* *Psal. 116.*

Observe Quartò, ut sæpius dictum, aliquam jaculatoriam esse assumendam, quâ quis meditationis fructum ruminare, & conservare ignem, quem in meditatione suâ exardescere dicebat David, per diem possit. Quales hic tibi subijcio cuius pio desiderio fovendo accommodatas. *Psal. 36.*

Dignatus es, ut sup. p. 10.

Aaa z

Iacuz

LACVLATORIE,

*Quibus cuiusvis Meditationis fructus ruminare
Asceta per diem poterit.*

- Pfalm. 15. *N*Oras mihi fecisti vias vite, adimplebis me latitiâ cum rebus
tuo, delectationes in dextera tua usque in finem.
- Pfalm. 18. *C*ognovi Domine, quia aq̄itas iudicia tua, in veritate tua humili-
lasti me.
- Ibidem. *I*n justificationibus tuis meditabor, non obliuiscar sermones tuos.
- Pfalm. 76. *E*t meditabor in omnibus operibus tuis, & in adinventionibus tuis
exercebor.
- Pfalm. 17. *E*t ero immaculatus cum eo, & observabo me ab iniquitate mea.
- Pfalm. 61. *N*onne Deo subiecta erit anima mea? ab ipso enim salutare meum.
- Pfalm. 85. *D*educ me, Domine, in via tua, & ingrediar in veritate tua, letetur cor meum, ut timeat nomen tuum.

FINIS LIBRI SECVNDI.

